અથર્વવેદીય

શ્રી સતપંથી
યજ્ઞ વિધિ
વારિયજ્ઞ

(પૂજાનામંત્રો)

ૐ

અથર્વવેદીય

શ્રી સતપંથી યજ્ઞ વિધિ વારિયજ્ઞ

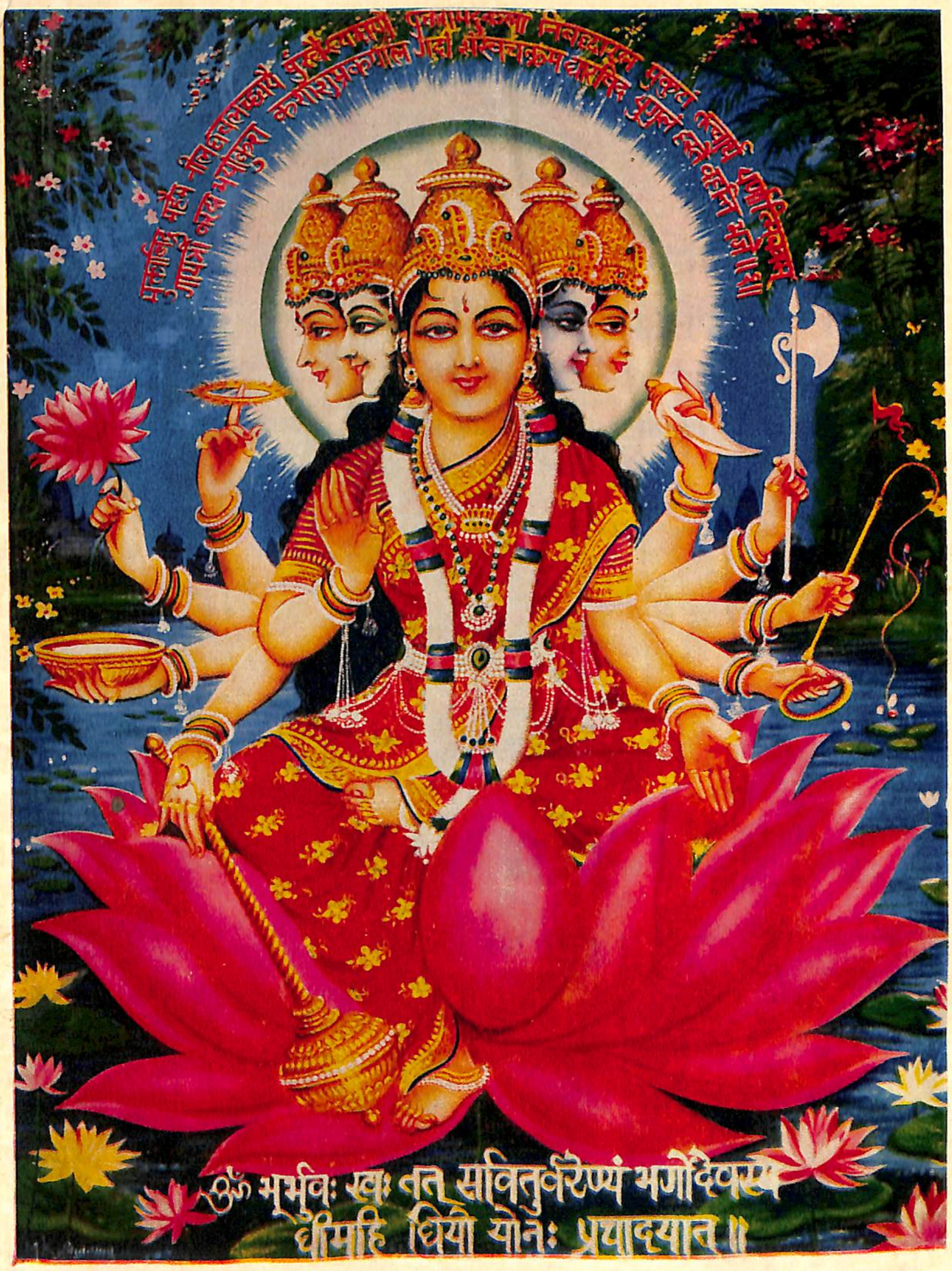
(પૂજાના મંત્રો)

realpatidar.com

realpatidar.com


यदा यदा हि धर्मस्य ग्लानि र्भवति भारत।
अभ्युत्थानम धर्मस्य तदात्मानं सृजाम्यहम॥
परित्राणाय साधूनां विनाशाय च दुष्कृताम।
धर्म संस्थापनार्थाय संभवामि युगे युगे॥

realpatidar.com


ॐ भूर्भुवः स्वः तत सवितुर्वरेण्यं भर्गोदेवस्य
धीमहि धियो योनः प्रचादयात ॥

अष्टचक्रा नवद्वारा देवानां पूरयोध्या ।
तस्यां हिरण्ययः कोशः स्वर्गो ज्योतिषावृतः ॥

અથર્વ વેદ કાંડ–૧૦. સૂકત–૨. મંત્ર–૩૧

—જેને આઠ ચક્ર અને નવ દ્વાર છે એવી આ અયોધ્યા દેવોની નગરી છે. તેમાં તેજસ્વી કોશ છે; જે તેજથી પરિપૂર્ણ સ્વર્ગ છે.

શ્રી
સતપંથી
યજ્ઞ વિધિ
વારિ યજ્ઞ

(પૂજાના મંત્રો)

—: પ્રકાશક :—
શ્રી સતપંથ સેવા મંડળ
મંગલ પાર્ક, અમદાવાદ.

અખાત્રીજ
સં. ૨૦૪૭ ઇ.સ.—૧૯૯૧

પ્રત : ૨૦૦૦

મુદ્રક :– મહેતા પ્રિન્ટર્સ–ખેડબ્રહ્મા (સા.કાં) ફોન : ૨૦૪

ૐ

સતપંથ ધર્મના સિદ્ધાંતો

(૧)- સદ્‌ગુણ-ઉપાસના-(પંચ યમ)
સત્ય, પુરૂષાર્થ, પ્રેમ, સમાન ભાવ, ક્ષમા.

(૨)- પ્રતિજ્ઞા—
- સતપંથના આદેશોનું પૂર્ણ પાલન
- ભાવિ પેઢીને બાળ વયે સતપંથની કેળવણી
- અંધ શ્રદ્ધાનો ત્યાગ

(૩)- પાંચ નિયમો.

૧- શરીર શુદ્ધિ— બ્રાહ્મ-મુહૂર્તમાં સ્નાન
- સ્ત્રીને રજો-દર્શનના અંતે પવિત્રતા
બાળ-જન્મ તેમજ મરણ-ક્રિયાઓના અંતે પવિત્રતા
- દેવ દર્શને જતાં સ્વચ્છ પવિત્ર વસ્ત્ર પરિધાન અને મર્યાદા પાલન.

૨- હૃદય શુદ્ધિ— તમો ગુણના નાશ માટે લસણ, ડુંગળી, હીંગ, તમાકુ, અફીણ, ગાંજો, ભાંગ, તાડી, માંસ, મદિરા આદિ તામસી પદાર્થોનો આહારમાંથી ત્યાગ.
ઘર-બાહય આહાર વિહારમાં વિવેક અને સંયમ.

૩-વ્રત- બાર માસની સુદ બાર બીજનું વ્રત

- દશાંશ-પોતાની કમાણીનો દશમો ભાગ પ્રભુ કાર્યાર્થે અલગ કાઢવો.

(૪) ઉપાસના- દિનમાં ચાર વખત સંધ્યા.
૧- પ્રભાતે-સૂર્યોદય પહેલાં-અંધારા પછી
૨- બપોરે બાર વાગ્યા પછી અને એક વાગ્યા પહેલાં
૩- સાંજે સૂર્યાસ્ત પછી અંધારા પહેલાં
૪- મધ્યરાત્રિ : રાત્રે બાર વાગ્યા પછી : એક વાગ્યા પહેલાં
- વારિ યજ્ઞ : ઘટ પાટની પૂજા વિધિ : (અથર્વ વેદ આધારિત)

(૫) આજ કળિયુગના અંતિમ દશમા અવતાર આદ્ય વિષ્ણુ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને ધ્યેય પુરૂષ માનવા.

卐 પ્રકાશકના બે બોલ 卐

આપણા સતપંથ ધર્મની ઘટ પાટની પૂજા યજ્ઞ વિધિ અથર્વવેદના આધારે, આપણા ઈષ્ટ દેવ સદ્‌ગુરૂ શ્રી ઇમામશાહ મહારાજે, આજથી લગભગ સાડા પાંચસો વર્ષો પહેલાં, નવ પ્રતિષ્ઠિત કરીને પ્રબોધી છે. તેત્રીસ કરોડ દેવોની હાજરીમાં, ૐ કારના પવિત્ર ઉચ્ચારણથી દરેક મંત્રની શરૂઆત થાય છે.

ચોથા વેદ એવા અથર્વ વેદના મંત્રોના વિધાન અનુંસાર આ યજ્ઞ. કોઇ પણ વ્યકિત યજ્ઞના નીતિ-નિયમો અને વિવેક-મર્યાદા જાળવીને કરી શકે છે. વેદ વાણી નિત્ય નવીન છે, આજના ઝડપી વિજ્ઞાન યુગમાં તે એટલા જ પ્રસ્તુત છે જેટલા પ્રાચીન કાળમાં હતા. વેદ-વાણી કદીએ વાસી કે જુની થતી નથી, કારણ કે તેની વાણીમાં ત્રિકાલાબાધિત સત્યનું ઉચ્ચારણ છે.

ચાર વેદ શ્રી બ્રહ્માજીનાં ચારે મુખમાંથી પ્રગટ થયેલ વાણી છે. તે મનુષ્ય કૃત નથી. આથી વેદો અપૌરૂષેય કહેવાયા છે. વેદો મૂળભુત રીતે દેવ ભાષા સંસ્કૃતમાં રચાયેલા મહાગ્રંથો છે. આજના અવળા પ્રચારને કારણે, આવી દેવ-ભાષાને ભણેલા-ગણેલા લોકો મૃત-ભાષા કહે છે. વેદોની ભાષા સમજવી આમેય કઠિન છે. ને તેમાંય આ તો સંસ્કૃત ! આથી સંસ્કુતને મૃત ભાષા માનનારા એવા આપણે, વેદોનો અભ્યાસ કરવાનું બંધ કર્યું અને વેદાભ્યાસની લાયકાત ગુમાવી. આ અવર્નાતનું પરિણામ એ આવ્યું કે આપણી સાંસ્કૃતિક અસ્મિતાને ઉજાગર કરનારી આવી દેવ ભાષાને સમજવાની આપણા જન-સાધારણમાં કોઇ બુધ્ધિ-શકિત રહી નહિ.

આથી જ, અથર્વ વેદ પ્રબોધિત સતપંથની વારિ-યજ્ઞની વિધિનો આ ગ્રંથ સર્વ જન-સાધારણ સમજીને આચરી શકે તેવી શુધ્ધ માતૃ ભાષામાં પ્રસિધ્ધ કરી રહયા છીએ. આપણી ઉગતી યુવાન પેઢીને ધ્યાનમાં રાખીને આ મહા-પૂજાની વિધિની નવ-રજુઆત કરી છે.

આજના વિજ્ઞાન યુગમાં દરેક ઘટના સમજવા માટે નકકર સાબિતિ માંગવામાં આવે છે. કેટલીક આધ્યાત્મિક અને ધામિક ઘટનાઓ અંગે કોઇ સાબિતિ આપી શકાતી નથી. અથવા આપવી અતિશય મુશ્કેલ હોય છે. વિજ્ઞાન અને ધર્મને સમજ્યા પછી એમ કહી શકાય કે વિજ્ઞાનના અંતથી ધર્મની શરૂઆત થાય છે. વેદનાં સિધ્ધાંતો વિજ્ઞાનની કસોટીમાંથી પાર ઉતરતા જાય છે. અને વિજ્ઞાન બનતા જાય છે. વિશાળ

દૃષ્ટિથી નિરીક્ષણ કરતાં, અને હિન્દુ જીવન-પદ્ધતિ ઉપર ચડી ગયેલું અંધ-શ્રદ્ધા અને જડતાનું પડ દુર કરતાં, તેમાં શુદ્ધ વિજ્ઞાન નજરે પડે છે. આ ઘટના આજનો યુવાન સમજ્યો નથી અથવા કહો કે તેને તે સમજાવવામાં આવ્યું નથી. તેથી તે આપણાં પરંપરાગત ધાર્મિક આચરણો અને વિધિ-વિધાનોને અંધશ્રદ્ધા યુક્ત અને પરિણામ વિહીન ગણવા લાગ્યો છે.

વેદમાં પ્રારબ્ધવાદ અને દીનતાને સ્થાન નથી. પણ પ્રચંડ પુરૂપાર્થનો ઉપદેશ છે. તેમાં દિવ્ય, તેજસ્વી જીવન-વિદ્યાનો બોધ છે. મનુષ્ય તેજસ્વી, પુરૂપાર્થભર્યું જીવન જીવે અને ઈશ્વરના અનુંગ્રહને લાયક બને એવી ઘોષણા વેદમાં છે. આથી જ યજ્ઞ-વિધિના વેદ મંત્રોમાં તેજસ્વી વાણી દ્વારા દેવોનું યજ્ઞમાં આવાહ્હન કરવામાં આવે છે તેત્રીસ કરોડી દેવો આ યજ્ઞમાં અદ્દશ્યપણે હાજર રહે છે.

અનાદિ-અનંત પરિબ્રહ્મ નારાયણની પૂજા માટેની, અથર્વ-વેદ પ્રણિત અને પ્રતિષ્ઠિત એવી આ ઘટ પાટની વારિ યજ્ઞ વિધિ, આપણા સદ્‌ગુરૂ શ્રી ઇમામશાહ મહારાજે આજથી લગભગ સાડા-પાંચસો વર્ષ પૂર્વે નવ-પ્રતિષ્ઠિત કરી છે. વેદ આધારિત યજ્ઞના મંત્રોમાં અપાર શકિત ભરી છે. અથર્વ વેદના ત્રીજા કાંડના આઠમા સૂકતના છઠ્ઠા મંત્ર પ્રમાણે યજ્ઞ ક્રિયામાં આપણું શુદ્ધ મન જોડી દેવાથી, આપણે યજ્ઞમાં ઇશ-શકિતની સાથે જોડાઈએ છીએ. વેદના પ્રમાણ અને અનુંભવમાં શંકાને લેશ-માત્ર સ્થાન નથી. વેદમાં શંકા હોવી તે આપણા અલ્પ,શૂદ્ર અને અધુરા અપવિત્ર મનનું કારણ છે. અથર્વ વેદનો સંદેશ છે કે

एको सत् विप्रा बहुधा वदन्ति ।

લાંબા સમયથી આપણા સતપંથ સમાજમાં આવા યજ્ઞ વિધિના ગ્રંથ માટે માગણી થતી હતી. યજ્ઞની વિધિને અંગે અનુંયાયીઓમાં થોડો ઉચાટ પણ જણાતો હતો. ઉગતી નવ-યુવાન પેઢી તરફથી તીવ્ર માગણી થતી હતી. આથી આ ગ્રંથના પ્રકાશક : સતપંથ સેવા મંડળે અપાર જહેમત ઉઠાવી, ધર્મના જાણકાર વિદ્વાનોને એકત્રિત કરી તેમની સમક્ષ ગ્રંથની યોજના મુકી. યજ્ઞ-વિધિનો હસ્ત લિખિત ગ્રંથ તૈયાર કરવાનું શરૂ કર્યું તેમાં અથર્વ વેદના મૂળ મંત્રોનું સંશોધન અને તેના ભાવાર્થ સાથે સંપાદન કરવામાં આવ્યું. હસ્ત લિખીત પ્રત તૈયાર થતાં, તેના પર ચર્ચા-વિચારણા કરી, તેને બહાલી આપવા માટે, સતપંથી ધર્મ-પ્રેમીઓની એક સભા તા. ૨-૯-૧૯૯૦ ના રોજ લક્ષ્મીપુરા કંપા (તા. ખેડબ્રહ્મા. જી. સાબરકાંઠા) ના મંદીરમાં બોલાવવામાં આવી.

ગ્રંથની તમામ વિગતો : પ્રસ્તાવના, મંત્રો વગેરે પર તમામ દ્રષ્ટિએ ચર્ચા,-વિચારણા કરી, સુધારા-વધારા સૂચવીને અંતે તે ગ્રંથ છપાવી પ્રસિદ્ધ કરવાનો નિર્ણય તે સભામાં સર્વાનુ મતે કરવામાં આવ્યો. કેટલાક પ્રતિકુળ સંજોગોને કારણે વિલંબમાં પડેલું આ ગ્રંથનું પ્રકાશન, અંતે સદ્દગુરૂ શ્રી ઇમામશાહ મહારાજની અસીમ કૃપાથી થઇ શકયું છે.

જે સંજોગોમાં આ ગ્રંથનું મુદ્રણ થયું છે તે સંજોગો અનેક દ્દષ્ટિએ વિશિષ્ઠ હતા. આવાં કાર્યોમાં ઈશ્વરની કૃપા અનુભવ્યા પછી, તેનો ભાર હૈયું ઝીલી શકતું નથી અને ગદ્દગદિત થઈ જાય છે. આપણા જેવા પામર મનુષ્યથી શું બને ? ઇશ-કૃપા વિના કશુ શકય નથી.

આ ગ્રંથ તૈયાર કરનારા અલ્પ-મતિ, અશુદ્ધ-મતિ, અપવિત્રતાથી ભરેલા મનુષ્યો જ છે. આથી આ ગ્રંથમાં મુદ્રણ દોષો, અર્થ-દોષો, શબ્દ-દોષ, વિગત-દોષ રહી જવા પામ્યા હશે જ. ઘણી કાળજી રાખવા છતાં ગ્રંથમાં કયાંક પણ, કોઇ પણ પ્રકારની ક્ષતિઓ જણાયતો આપણો વિશાળ મનનો સમાજ ઉદ્દાર ભાવે તે ક્ષમા કરશે જ એવી અપેક્ષા રહે છે. વાંચનાર, આ ગ્રંથની ક્ષતિઓ તરફ ધ્યાન દોરશે તો, તેની બીજી આવૃત્તિ પ્રસંગે તે અતિ ઉપયોગી થઇ પડશે

આ ગ્રંથ પ્રસિદ્ધ કરવામાં જે નામી અનામી ધર્મપ્રેમી સજજનોએ પ્રત્યક્ષ યા પરોક્ષ રીતે મદદ કરી છે, હૂંફ આપી છે તે સર્વનો ખરા અંતઃ કરણથી આભાર માનીએ છીએ.

આ ગ્રંથના મુદ્રક શ્રીયુત ચંદુભાઈ બી. મહેતા (મહેતા પ્રિન્ટર્સ, ખેડબ્રહ્મા) તથા તેમના સ્ટાફનો ખરા અંતઃકરણથી આભાર માનીએ છીએ, જેમણે આ ગ્રંથના મુદ્રણ દરમ્યાન, પોતાનું કાર્ય માની અપાર જહેમત ઉઠાવી છે, પોતાનાં અનેક ધંધાકીય કાર્યોમાંથી આ કાર્યને પ્રાધાન્ય આપ્યું છે.

અંતમાં સદ્દગુરૂ શ્રી ઇમામશાહ મહારાજ સર્વને સદ્દબુદ્ધિ આપો અને વેદ ધર્મનો નવ-ખંડમાં જય જય કાર હો એજ અભ્યર્થના

સર્વે જનો બોલો

શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણની જય

" શિવદાસ "

પ્રકાશકો.
શ્રી સતપંથ સેવા મંડળ
મંગળ પાર્ક, અમદાવાદ

અખાત્રીજ
સં :-૨૦૪૭

યજ્ઞ દરમ્યાન ગ્રંથના ઉપયોગ અંગે સુચના

સતપંથ ધર્મની વારિ–યજ્ઞની પૂજા વિધિમાં કુલ મંત્રો એકથી ત્રેસઠ છે. મંત્ર નં. ચોસઠ અને પાંસઠ અનુંક્રમે સૂર્ય દર્શન અને ચંદ્ર–દર્શન માટેના છે.

મંત્ર-૧ થી ૪૧ સુધીના મંત્રો પાંચ-થાળની અથવા બત્રીસ થાળની સામાન્ય પૂજા માટેના છે.

મંત્ર ૪૨ થી ૪૫ સુધીના ચાર મંત્રો મનુષ્ય–જીવનનાં અગત્યનાં કર્મ–કાંડ અંગેના છે.

મંત્ર ૪૬ થી ૬૩ સુધીના અઢાર મંત્રો મૃતાત્માની ઉત્તર–ક્રિયા અને પિંડદાન અંગેના છે. સામન્ય સંજોગોમાં આ અઢાર મંત્રોની ઉપરના મંત્રોના પ્રમાણમાં ઓછી જરૂર પડે છે. આથી ઉપયોગની સરળતા માટે આ પ્રકારનુ વિભાજન કર્યું છે.

કર્મ–કાંડની વિધિ હોય અથવા મૃતાત્માની ઉત્તર–ક્રિયા કરવાની હોય ત્યારે કળશ ઉપરથી અક્ષત ઉતાર્યા પહેલાં તે ક્રિયાઓ કરવી.

મંત્ર–નં. ૧૯ (ચરણામૃત બનાવવાનો મંત્ર) ના અંતે, મંત્ર ઉચ્ચારણ સમાપ્ત થયા પછી અથર્વ વેદી ગાયત્રીનું ઉચ્ચારણ કરીને કળશમાં ચરણોદક પધરાવવું

કળશના સ્થાપન પછી, તેના પૂજન દરમ્યાન અત્તર, ગુલાબજળ, ચંદન, ફુલ કે એવા પદાર્થો તેના જળમાં પધરાવવા નહી પણ કળશના કિનારે તે પદાર્થો દ્વારા માત્ર અર્ઘ્ય આપવો.

આશા છે કે ઉપરોક્ત નવી વ્યવસ્થા આ ગ્રંથના ઉપયોગ કર્તાઓને વધુ અનુંકુળ જણાશે.

પ્રકાશકો.

※ અનુક્રમણિકા ※

ॐ પ્રસ્તાવના ॐ

। શ્રી યુગાત્મને નમ : ।

नमोऽस्तवनन्ताय सहस्त्रमूर्तये सहस्त्रपादाक्षिशिरोरुबाहवे ।
सहस्त्रनाम्ने पुरुषाय शाश्वते सहस्त्रकोटी युगधारिणे नमः ।

હે ધર્મપ્રેમી સજજનો, જયારે મહાપ્રલય થાય છે ત્યારે સંસારની નિવૃત્તિ થાય છે; પ્રકૃતિની સર્વ રચનાઓનો નાશ થાય છે. ત્યારે સૃષ્ટિ પરના ઉત્તમ વિચારશીલ, સત્વગુણી, બુદ્ધિવાળા મનુષ્યો, નિષ્કામ ભક્તિ દ્વારા ઇશ્વરના સ્વરૂપને પામે છે. અને રજોગુણી પ્રકૃતિવાળા મનુષ્યો, બ્રહ્માજીની એક રાત્રિની સમયાવધિ સુધી વાસના શરીરમાં રહે છે. જયારે તમોગુણી પ્રકૃતિ ધરાવતા મનુષ્યો નર્કની સજા ભોગવે છે. જયારે બ્રહ્માજીના દિવસનો ઉદય થાય છે ત્યારે સૃષ્ટિની ફરીથી રચના કરવામાં આવે છે. ત્યારે દરેક જીવોને, તેમનાં કર્મ પ્રમાણેની યોની ચારે ખાણમાં પ્રાપ્ત થાય છે.

સર્વ જીવયોનીયોમાં મનુષ્યયોનિ સર્વોતમ અને દુર્લભ છે. જીવાત્માને મોક્ષગામી બનાવવા માટે, મોક્ષના અધિકારી બનાવવા માટે. સદ્‌ગુરૂ બ્રહ્માજીએ મનુષ્યયોનિનું નિર્માણ કર્યુ છે. આ મહાન કાર્યની સાધનાને માટે સદ્‌ગુરૂ બ્રહ્માજીએ વેદ ધર્મનો ઉપદેશ મનુષ્ય માટે સુલભ બનાવ્યો છે. વેદનો મુળ ઉપદેશ પુરૂષાર્થનો છે, વેદોકત પુરૂષાર્થ ચાર છે. : ધર્મ, અર્થ, કામ, મોક્ષ

- ધર્મમય જીવન જીવવું.
- ધર્મજ્ઞાઓને અનુસરીને અર્થોપાર્જન કરવું.
- ધર્મજ્ઞાઓ અને તેના ઉદેશ અનુસાર કામ એટલે કે ઇચ્છાઓની નિવૃતિ કરવી.
- ધર્મને માર્ગે જીવન જીવતાં મોક્ષના અધિકારી બનવું.

આમ વેદોકત ચારે પુરૂષાર્થને ધ્યાનમાં રાખીને, ગીતામાં ભગવાન શ્રી કૃષ્ણે પ્રબોધેલા સ્વધર્મ અનુસાર કર્મો કરવા રૂપ જે અખંડ યજ્ઞ કરે છે. તેને તે કર્મ બંધનરૂપ થતુ નથી, આવા જીવાત્માઓ દેહોત્સર્ગના સમયે સાહજિક રીતે મોક્ષને પામે છે. આ પ્રમાણે વેદોકત ધર્મનો મર્મ સમજીને, જે કોઇ તેનું આચરણ કરશે તો તેના મનોરથો સહજમાં પૂર્ણ થશે. વેદોકત ધર્મમાં દેવગણની પૂજા અગ્રિમ કર્મકાંડ છે. પૂજા-યજ્ઞથી દેવો પ્રસન્ન થાય છે. તેથી ચતુર્થ વેદ એવા અથર્વવેદમાં પ્રબોધેલી પૂજા-વિધિ, જે વાસ્તવમાં મહા-યજ્ઞ છે, અને વારિ-યજ્ઞને નામે ઓળખાય છે, તે પૂજા વિધિ અનુંસાર યજ્ઞ કરવાથી દેવો પ્રસન્ન થાય છે અને તેમની કૃપાની વર્ષા ભકતો પર કરે છે પરિણામે વરસાદ વરસે છે અને જગતમાં ધન-ધાન્ય વિપુલ પ્રમાણમાં ઉત્પન્ન થાય છે. મનુષ્યોમાં અરસ-પરસ પ્રેમભાવ અને ભકિત તથા ત્યાગ-ભાવના વૃદ્ધિ છે. મનુષ્યોની સર્વ કામનાઓ પૂર્ણ થાય છે.

હે પ્રેમી સજ્જનો, આ સતપંથ ધર્મ અનાદિ કાળથી ચાલ્યો આવે છે.

अन्य कृतयुगे धर्मास्त्रेतायां द्वापरे युगे ।
अन्ये कलियुगेनणां युगरुपानुंसारत : ॥

पा. स्मृ. अ-१ मं-२२

ભાવાર્થ- સત્યયુગ, ત્રેતાયુગ, અને દ્વાપરયુગમાં ધર્મ નોખા નોખા હતા અને કળીયુગમાં પણ પુરૂષોનાં ધર્મ અન્ય જ છે યુગના સ્વરૂપાનુંસાર પુરૂષોનાધર્મ થાય છે.

પ્રથમ સતયુગમાં શ્રીબાઇ પ્રજાપતિ મહાન નિજારી સંત હતાં તેઓશ્રી આ સતપંથ મહાધર્મનું પાલન કરતાં હતાં. સળગતા નીભાડામાં ફસાયેલાં બિલાડીનાં બચ્ચાંને બચાવવાને માટે, તેઓશ્રીએ, પોતાના ધર્મને અનુંરૂપ દેવોને પ્રાર્થના કરી, સ્વયં નારાયણે પ્રસન્ન થઈ નીભાડામાંથી બચ્ચાંને ઉગાર્યાં અને મહાધર્મના પાલનની શકિત તેમ જ તે દ્વારા થતી ઇશ્વર-કૃપાનું પ્રહલાદજીને સાક્ષાત દર્શન કરાવ્યું આમ હિરણ્યાકશિપુ-સુત પ્રહલાદજીને મહાધર્મી બનાવ્યા. ભકત પ્રહલાદજીએ મહાધર્મનું પાલન કરતાં કરતાં પોતાનાં પિતા તરફથી અનેક દુઃખો સહન કર્યા પણ મહાધર્મ ન છોડયો અંતે

તેમને ધગધગતા લોહ-સ્તંભ સાથે ભેટવાની સજા થઈ. તેઓ ભેટયા અને ભેટતાંની સાથે સ્તંભ ફાટયો. તેમાંથી સ્વયં નારાયણ દેવ નરસિંહ રૂપે પ્રગટ થયા. હરિણયાકશિપુનો સંહાર કર્યો અને પોતાના મહાન ભકત પ્રહલાદજી દ્વારા પાંચ કરોડી જીવોનો ઉદ્ધાર કર્યો. જગતમાં ધર્મની ધજા ફરકતી રાખી.

સતયુગમાં શ્રીજીનાં ચાર સ્વપરૂ થયાં (૧) શ્રી મત્સ્ય, (૨) શ્રી કૂર્મ (૩) શ્રી વરાહ (૪) શ્રી નૃસિંહ. ચાર ભકતો (૧) રૂષમાગત (૨) અમરિષ (૩)ધ્રુવ, (૪) પ્રહલાદનો ઉદ્ધાર કરી પાંચ કરોડી જીવોનો ઉદ્ધાર કર્યો

नारसिंह वपु कृत्वा, यस्त्रैलोक्य भयंकरम् ।

हिरण्याकाशिपु जघ्ने तस्मै सिंहात्मने नम ः ॥ ४ ॥

પંચરત્ન ગીતા

ભાવાર્થ- જે પરમાત્માએ ત્રણે લોકને ભય આપનારું એવું નરસિહરૂપ ધારણ કરીને હિરણયાકશિપુનો નાશ કર્યો હતો. તે નૃસિંહાવતારને હું નમસ્કાર કરૂં છું.

આ ભકતોએ ઋગ્વેદનો મહાવાયક સ્વીકારી, જપ, તપ, સ્મરણ, ઉપાસના દ્વારા અલખની આરાધના કરી, શ્રી અવિનાશી પરમાત્માના અખંડ આનંદની પ્રાપ્તિ કરી.

બીજા ત્રેતાયુગમાં શ્રીજીએ ત્રણ સ્વરૂપ ધારણ કર્યા. (૧) શ્રી વામન (૨) શ્રી પરશુરામ, અને (૩) શ્રી રામ. આ ત્રણ યુગમાં શ્રીજીએ વિવિધ રૂપ ધારણ કરી ત્રણે ભકતોનો ઉદ્ધાર કર્યો. ભકત કમળાપતિ (૨) ભકત કમળધ્વજ અને (૩) ભકત હરિશ્ચન્દ્ર વગેરે ભકતોનો ઉદ્ધ્ધાર કરી સાત કરોડી જીવોનો ઉદ્ધ્ધાર કર્યો. ત્રેતાયુગના અંતિમ ચરણમાં શ્રી રામજીએ મહાદાનવ એવા રાવણનો સંહાર કર્યો, યજુર્વેદી મંત્રોનું પ્રવર્તન કર્યું, દેવોને મુકત કર્યા અને પૃથ્વી પરથી પાપનો ભાર ઉતાર્યો.

ત્રીજા દ્વાપર યુગમાં શ્રીજીએ બે સ્વરૂપ ધારણ કર્યા. (૧) શ્રી કૃષ્ણ, (૨) શ્રી બુદ્ધ. જેણે કૃષ્ણ સ્વરૂપે ભક્ત વિદૂરજી અને ભકત યુધિષ્ઠિર રાજાને

ઉધ્ધાર કર્યો; અને નવ કરોડી જીવોને માયાના બંધનમાંથી મુકિત અપાવી હતી. શ્રી કૃષ્ણ પરમાત્માની અનેક પ્રકારની સાકાર ભકિતથી અનેક ભક્તોનો ઉધ્ધાર થયો છે.

અંતે, આ અંતિમ યુગ એવા કળીયુગમાં, અતિશય પાપ વધવાથી અને ધર્મની હાનિ થવાથી, પાપનો નાશ કરવાને માટે તેમજ ધર્મની સ્થાપના કરવાને માટે તથા સતયુગનું નિર્માણ કરવાને માટે પરમાત્મા સાકાર સ્વરૂપ એવા શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ સ્વરૂપે પૃથ્વી પર આગમન કરશે. શ્વેત અશ્વ ઉપર આરૂઢ એવા શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણના હાથમાં સાડાત્રણ હાથ લાંબુ એવું તલવારનું શસ્ત્ર હશે. — એવો શાસ્ત્રોનો મત છે.

हनिष्यंति कलेरंते म्लच्छोतुरगवाहनः ।
धर्मसंस्थापनार्थाय तस्मै कलक्यात्मने नमः ॥

પંચરત્ન ગીતા-૧૦

ભાવાર્થ- ધર્મની થયેલી હાનિ પછી, તેના પુનઃસ્થાપનને માટે. કળીયુગને અંતે, અશ્વારૂઢ થઇને, જે અધર્મીઓનો નાશ કરશે તે કલ્કિ અવતારને હું નમસ્કાર કરૂં છું.

તેથી હે ધર્મપ્રેમી સજજનો, ! ભકતોને માટે શ્રીજીએ યુગે યુગે અવતારો ધારણ કરી, પોતાની અમર લીલા બતાવી છે. અને પ્રત્યેક યુગમાં અધર્મનો નાશ કરી, ધર્મની સ્થાપના કરી છે. માટે જીવનાન્તે પણ ધર્મનો ત્યાગ કરવો નહિ.

न श्रातु कामान् भयान् लोभात्,
धर्मत्यजेत जीवीत श्यापि हेतो : ।
धर्म नित्य : सुखे-दुःखे त्वनित्य
जिवो नित्य हेतुरस्य त्वनित्य : ॥

ભાવાર્થ– કોઈ પણ સંજોગોમાં, કામનાથી, ભયથી, લોભથી કે જીવ બચાવવાના હેતુથી પણ ધર્મનો ત્યાગ કરવો નહિ. કારણ કે ધર્મ નિત્ય–સનાતન છે, સુખ–દુઃખ અનિત્ય છે, થોડા વખતનાં છે. વળી આત્મા અમર છે અને આ સંસારનું કારણ રૂપ માયા અનિત્ય છે.

જેમ રામાયણમાં કાક ભૂસંડી ઋષિએ ગરૂડજીને કળીયુગનો મહિમા બતાવ્યો છે, જેમ મહાભારતમાં મહર્ષિ વ્યાસજીએ કળીયુગની કથા વર્ણવી છે, તે જ રીતે આજ વર્તમાન યુગમાં ભગવાન રામદેવજી, સંત તુલસીદાસજી અને આપણા ઇષ્ટદેવ સદ્‌ગુરૂ શ્રી ઇમામશાહ મહારાજે પણ પોતાનાં કથેલાં શાસ્ત્રોમાં કળીયુગની કથાનું અને તેના ભાવિનું સચોટ વર્ણન કર્યું છે. આપણે વર્તમાન સમયમાં, સદ્‌ગુરૂ શ્રી ઈમામશાહ મહારાજની ભાંખેલી ભવિષ્યવાણીને પ્રત્યક્ષ નિહાળીએ છીએ.

વર્તમાન સમયમાં કળીની સત્તા સર્વત્ર વ્યાપેલી છે. આયુષ્ય અલ્પ છે, મનુષ્યને લાખો બંધન છે. મનુષ્ય ચારે દિશાએથી જકડાયેલો–મુંઝાયેલો છે. તેને આત્મ શાંતિનો માર્ગ સૂઝતો નથી, આમાંથી છુટવાનો એક ઉપાય છે— યજ્ઞ કરવા અને તે દ્વારા દેવોને પ્રસંન્ન કરવા, તેમની કૃપા મેળવી, ઈષ્ટ ફળની પ્રાપ્તિ કરવી.

યજ્ઞ કરવાથી દેવો પ્રસન્ન થાય છે, સામૂહિક અને વૈયકિતક પાપનો નાશ થાય છે, કર્મ બંધન છૂટે છે, ચિત્તની શુદ્ધિ થાય છે, અને અંતે જીવ આત્મ ભાવને પામે છે પોતાના સત્સ્વરૂપનાં દર્શન થાય છે. પરિણામ સ્વરૂપ માયાનાં બંધન છૂટે છે અને જન્મ મરણના ફેરામાંથી મૂકિત મળે છે. જીવ પોતાના શુદ્ધ સ્વરૂપને પામી શિવમાં વિલિન થઇ જાય છે.

આ પવિત્ર પુસ્તકમાં, સતપંથી પૂજા-યજ્ઞવિધિને માટે અથર્વ વેદના મૂળ મંત્રોનો આધાર લઇ, સર્વજન સુલભ મંત્રોની રચના કરી, તેને ગ્રંથસ્થ કરવામાં આવ્યા છે. પૂજાવિધિ દરમ્યાન આ મંત્રોના ભાવવાહિ ભકિત સભર ઉચ્ચારણથી દેવો પ્રસન્ન થાય છે. દેવો મંત્રાધિન છે તેથી જે કોઇ ભકત, આ મંત્રો દ્વારા, યોગ્ય વિધિથી, નિર્મળ અને એકાગ્ર ચિત્તે પૂજા કરશે તેને દેવો અવશ્ય પ્રસન્ન થશે.

આ પૂજા વિધિને ઘટ-પાટની પૂજા વિધિ કહે છે. કારણ કે માટીના ઘટમાં જળ ભરીને તેની પુજા થાય છે. તેથી આ પૂજા-વિધિને વારિ યજ્ઞ એવું નામ આપવામાં આવ્યું છે. (વારિ એટલે જળ) આપણા ઈષ્ટદેવ શ્રી સદ્‌ગુરૂ શ્રી ઇમામશાહ મહારાજે, અથર્વ વેદના મંત્રોનો આધાર લઇ, તે પરથી આ પવિત્ર મંત્રોની રચના કરી છે. સદ્‌ગુરૂ શ્રી ઈમામશાહ મહારાજ મહાન સુફી સંત અને યોગી પુરૂષ હતા. તેઓશ્રી સર્વ શાસ્ત્રોના અને વેદોના જ્ઞાતા હતા. તેઓશ્રીએ યુગોથી ચાલી આવતી એવી પરમ પવિત્ર, સર્વ વિઘ્નોને હણનારી, મન-વાંચ્છિત ફળ આપનારી, મોક્ષદાત્રી, સંપૂર્ણ શાસ્ત્રોકત એવી ઘટ-પાટની પુજા વિધિ આપણને બતાવી છે. તેના મંત્રોમાં અલૌકિક અને અગાધ શકિત ભરેલી પડી છે. જેની તુલના કોઇ કરી શકે નહિ.

આ મહાન યજ્ઞમાં, મંત્રોનું ઉચ્ચારણ કરી પૂજા વિધિ કરનારા આચાર્ય (મુખી) તન-મનથી સંપૂર્ણ પવિત્ર અને શાંત ચિત્ત હોવા જોઇએ. ગાદી પર બિરાજમાન આચાર્યશ્રી સમક્ષ, તન-મનથી પવિત્ર થયેલો. યજ્ઞોત્સુક લોક-સમૂહ એકાગ્ર ચિત્તે ઉપસ્થિત થાય છે. આ લોક-સમૂહને વારિ યજ્ઞનીશાસ્ત્રીય ભાષામાં ગત-ગંગા કહેવામાં આવે છે. કારણ કે યજ્ઞમાં ઉપસ્થિત સર્વજનોમાં એકાગ્ર ચિત્તે સમાન પ્રભુ-નિષ્ઠાનો ભકિત-પ્રવાહ વહેતો હોય છે. આથી આ યજ્ઞમાં ઉપસ્થિત સર્વ જનો, પ્રત્યક્ષ યા પરોક્ષ રીતે પુજા વિધિમાં ભાગ લે છે. તેથી તે સાચા અર્થમાં સર્વ-જન-નિષ્ઠ પુજા છે. તેથી એકાગ્ર ચિત્ત, પવિત્ર અને પ્રભુ-નિષ્ઠ વિચારોવાળા હૃદયોમાંથી વહેતા ભકિત-પ્રવાહથી, યજ્ઞનું સમગ્ર વાતાવરણ દૈવી અને પવિત્ર બને છે. યજ્ઞમાં ઉપસ્થિત સર્વ આબાલવૃદ્ધ તેનો અનુભવ કરે છે.

આ યજ્ઞ સમક્ષ દુ;ખીઓના દુઃખનો નાશ થાય છે. મનોકામના પૂર્ણ થાય છે, મન-વાંચ્છીત ફળ પ્રાપ્ત થાય છે. આવા યજ્ઞમાં હાજરી આપનાર, અને એક ચીત્તે, ભકિત પુર્વક મંત્ર-શ્રવણ કરનાર ભકતમાં ઇશ્વરી ચૈતન્ય શકિતનો સંચાર થાય છે. અને આલોક-પરલોકમાં શાંતીમય આનંદ પદને પ્રાપ્ત કરે છે.

આ વેદોકત યજ્ઞની સ્થાપનાની શરૂઆતમાં બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, મહેશ્વરની ત્રણ જયોત એકી સાથે પ્રગટાવવામાં આવે છે.

अप तस्य हतं तमो व्यावृत : स पाप्मना ।
सर्वाणि तस्मिन् ज्योतिषि यानि त्रीणि प्रजापतौ ॥

अ. कां-१०. सु ७ मं-४०

ભાવાર્થ- (જે સ્કંભને જાણી લે છે.) તેનો સર્વ અંધકાર (અજ્ઞાન) નાશ પામે છે. તેની પાપોથી નિવૃતિ થાય છે. જે ત્રણ જયોતી પ્રજાપતિમાં છે તે સર્વ જયોતિ તેમાં આવી જાય છે.

ઉપર મુજબ ત્રણ એકત્રિત જયોતી આચાર્ય (મુખી) ના આસનથી જમણી બાજુ પ્રગટાવવામાં આવે છે. બીજી એક અખંડ જયોતી અહર્નિશ પ્રગટેલી રહે છે તે આદ્ય શકિત માતાની જયોતિ કહેવાય છે તેનું સ્થાન ઉપરોકત ત્રણ જયોતીઓથી સહેજ ઉંચે હોય છે.

शुभं करोति कल्याणंमारोग्यं धनसंपत-
शत्रु-बुद्धि विनाशाय, दिप-ज्योति नमस्तुते ।
दिप-ज्योति परिब्रह्म, दिप-ज्योति जनार्दन
दिपो हरतु मे पापम्र दिप ज्योति नमस्तुते ॥

ભાવાર્થ હે દિવાની જયોત ! તું શુભ તથા કલ્યાણ કરે છે, તેમજ આરોગ્ય અને ધન-સંપત્તિ આપે છે. કોઇનેપણ શત્રુ સમજવાની બુદ્ધિનો નાશ કરે છે. માટે હું તમને નમસ્કાર કરૂં છું.

ઉપર મુજબ દિપ જયોતિકાઓના પ્રાકટ્ય સાથે જ આચાર્ય (મુખી) ના આસનની સ્થાપના થાય છે. આચાર્ય (મુખી) તન-મનથી શુદ્ધ અને પવિત્ર થઈ શ્વેત વસ્ત્રો ધારણ કરે છે. ત્યારબાદ જયોત સમક્ષ કર જોડી ઉભા રહી મંત્ર-આરાધના કરે છે. પછી મંત્રોચ્ચાર સાથે આસન પર બીરાજમાન થઇ પુજા વિધિ શરૂ કરે છે. આથી જયોતમાં, કળશમાં અને પુજા-સ્થાન સર્વ વાતાવરણમાં દૈવી શકિતનો સંચાર થાય છે. જેથી પરમાત્મા પુરૂષ-પુરાણ આદ્ય-નારાયણ પોતે યજ્ઞ-કળશમાં અદ્રશ્ય-રૂપે પુજા-વિધિ દરમ્યાન પ્રગટ રહે છે. અને સર્વ મનોકામનાઓ પૂર્ણ કરે છે.

દિવ્ય શકિતથી ભરેલા આ મંત્રોનું રટણ-ઉચ્ચારણ, દરેક અનુંયાયીને સદ્માર્ગે દોરી જવા શકિતમાન છે. તેથી હે જીજ્ઞાસુ સજજનો, આવા ગ્રંથોનો અભ્યાસ અને આચરણ માનવ જીવનના ઉદ્ધાર માટે પરમ આવશ્યક છે. દરેક સતપંથીએ પોતાની જાતને ધન્ય માનવી જોઇએ કે આપણા ઇષ્ટદેવ સદ્ગુરૂ શ્રી ઈમામશાહ મહારાજે, આધુનિક યુગને અનુંરૂપ, સાદો છતાં સર્વશ્રેષ્ઠ વૈદીક ધર્મ અને યજ્ઞ બતાવ્યો છે.

શ્રી સદ્ગુરૂ ઇમામશાહ મહારાજે પીરાણા મુકામે આ સતપંથ ધર્મની ધજાની સ્થાપના કરી તે ઘટનાને લગભગ ૫૮૫ વર્ષ વિતી ગયાં છે. પરંતુ તેમણે પ્રબોધેલી યજ્ઞ-વિધિ તો અનાદીકાળથી ચાલી આવે છે. આથી જ સતપંથ ધર્મ સનાતન કહેવાયો છે. આ સતપંથ ધર્મના આદેશો પ્રમાણે પોતાનું જીવન જીવી, તેના અનેક અનુયાયીઓ સંતપણાને પ્રાપ્ત થયા છે. અને આ સંસારમાંથી મુકિત મેળવી છે. તેવા અનેક સંતો-ભકતોની સમાધની આજે પણ પૂજા થાય છે.

માયાતીત, ગુણાતીત, કેવળ બ્રહ્મને ઓળખવાનો જે પુરૂષાર્થ કરે તે સતપંથી આવો સતપંથી મન, વચન, કર્મથી કોઈનુ પણ અનિષ્ટ કરતો નથી. જેમ નદી સમુદ્રમાં મળ્યા પછી, તેના નામનો લોપ થાય છે તેમ જીવ, પોતાના સર્વ કર્મોની નિવૃત્તિ પછી, આત્મ-સ્વરૂપને પામી શિવમાં મળી જાય છે— શિવ-ભાવનાને પામે છે. તેમ હે સજજનો ! ઈશ-તત્ત્વ ઓળખાવનાર મહા પુરૂષો સંતોમાં નાત-જાતના ભેદ હોતા નથી. અજ્ઞાનને દુર કરી, પોતાના મૂળ-રૂપને ઓળખાવવા માટે સંતો બ્રહ્મ-સ્વરૂપે અવતરે છે. આથી જ સંત કવિ પ્રિતમદાસે કહયુ છે કે;...

સંત બ્રહ્મકો રૂપ હે, વામેં નહીં સંદેહ;
કહે પ્રીતમ ઉપદેશકો, ધરે મનુષ્યકો દેહ.

યજુર્વેદમાં અવતારનું પ્રમાણ બતાવ્યું છે કે...

प्रजापतिश्चरति गर्भे अन्तर जायमानो बहुधाविजयते ।
तस्य योनिम्परि पश्यन्ति धीरास्तस्मिन् हतस्थुर्भुवनानिविश्वा ॥

यजुर्वेद अं-३१ मं-१९

ભાવાર્થ– (પ્રજાપતિ) પરમેશ્વર તે ગર્ભ મધ્યમાં પ્રાપ્ત થાય છે. અજન્મા પરમાત્મા નહિ જન્મ ધારણ કર્તા થકા (બહુધા) દેવતા, મનુષ્ય રામ, કૃષ્ણ, કલ્કિ આદિ રૂપથી ઉત્પન્ન થાય છે. જ્ઞાની મહાત્મા સત્વગુણ પ્રધાન પુરૂષ તે પરમાત્માના જન્મ કારણને જ્ઞાન ભાવથી જુએ છે. (અજ્ઞાની) જનને તે પરમાત્માના જન્મ વિદીત્ થતા નથી.) જે પરમાત્મામાંજ સર્વ (અનંત) બ્રહ્માંડ વ્યાપ્ત (સ્થિત) છે.

યુગપુરૂષ સદ્ગુરૂ શ્રી ઈમામશાહ મહારાજ, કબીરસાહેબ, સાંઈબાબા, ગુરુનાનક, રામદેવજી વગેરે અનેકાનેક મહાન સંતપુરુષોએ વેદ–વેદાંતનો ઉપદેશ કરી, અજ્ઞાની અને માર્ગ ભૂલેલાંને ધર્મને માર્ગે પ્રેર્યાં છે. આવા અમર્ધનો માર્ગ છોડાવી, ધર્મને માર્ગે લઈજનાર સંત પુરૂષ સદ્ગુરૂ કહેવાય છે.

सद्गुरु-गुरु बहु अंतरो, जो दिवस अरुजात ।
गुरु बतावे वैकुठ तो, सद्गुरु दे निजधाम् ॥

સદ્ગુરૂ શ્રી ઇમામશાહ મહારાજે પ્રબોધેલું જ્ઞાન તેમજ અન્ય ગેય શાસ્ત્રો તથા યજ્ઞ–વિધિના મંત્રો આગળના સમયમાં હસ્ત–લિખિત હતાં. તેના લેખનમાં ભાષા અને વ્યાકરણના નિયમો યથાર્થ સચવાયા ન હતા. વળી હસ્ત-લિખિત હતાં તેથી તેનાં વાંચન અને અભ્યાસમાં ઘણી મુશ્કેલીઓ પડતી હતી.

પ્રથમ અથર્વ વેદના મૂળ મંત્રો અને તેનો સારાંશ મેળવવામાં આવ્યો આપણી મૂળ યજ્ઞ વિધિમાં વપરાયેલા શબ્દોનો અર્થ કાયમ રાખી. તેના તત્સમ ગુજરાતી શબ્દોનું સંશોધન કરવામાં આવ્યું. આ કાર્ય માટે આપણા સદ્ગુરૂ શ્રી ઇમામશાહ મહારાજનાં હસ્ત–લિખિત ગ્રંથો, મનું–સ્મૃતિ, પંચીકરણ, ભાભારામ–સુબોધ, દેવી–ભાગવત, વગેરે ગ્રંથોની સહાયથી યજ્ઞ–વિધિનું આ પુસ્તક તૈયાર કરેલ છે.

આ સતપંથી યજ્ઞ વિધિને વેદના મંત્રોનો આધાર છે. ચાર વેદ એ સ્વયં શ્રી બ્રહ્મદેવના મુખારવિંદની વાણી છે. કે જે વાણીને પ્રાચીન–પાવન ભારતની રમણીય અમર ભૂમિમાં થઇ ગયેલા મહાન ઋષિઓએ, તેમની સમાધિ–અવસ્થામાં ઝીલી છે, અને આ સૃષ્ટિના કલ્યાણને માટે અવનિ પર પ્રસિદ્ધ કરી છે. વેદ સ્વયં પરમાત્માની વાણી છે. તેથી અપૌરૂષેય છે. આ અપૌરૂષેય

વાણીનો આધાર આપણી યજ્ઞની વિધિને છે. તેમાં લેશ-માત્ર પણ શંકાને સ્થાન નથી.

આથી જ શ્રી કૃષ્ણ પરમાત્માએ પોતાના શ્રીમુખની અમર વાણી ગીતા દ્વારા જગતને ખાત્રી આપી છે કે....

यदा यदा हि धर्मस्य ग्लानिर्भवति भारत ।
अभ्युत्थानमधर्मस्य तदाऽऽत्मानं सृजाम्यहम् ॥

હે ભારત ! જયારે જયારે ધર્મની હાનિ અને અધર્મની વૃદ્ધિ થાય છે, ત્યારે ત્યારે હું જન્મ ધારણ કરૂં છું.

परित्राणाय साधूनां विनाशाय च दुष्कृताम् ।
धर्मसंस्थापनार्थाय संभवामि युगे युगे ॥

સત્પુરૂષોના રક્ષણ માટે, દુષ્ટોના વિનાશ માટે અને ધર્મની સ્થાપનાને માટે હું યુગે યુગે પ્રકટું છું.

તો આજે આ ઘોર કળીયુગને અંતે શ્રીજી, આપણા ધ્યેય પુરૂષ એવા શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ ભગવાનનું રૂપ લઇને અવશ્ય તેમના ભકતોની વહારે આવશે. જેમ દરેક ધર્મ-સંપ્રદાયના અનુયાયીઓએ તેમના ધર્મના આદેશો અને નિતિ-નિયમોના પાલનમાં યથાશકિત પૂર્ણ રહેવું જોઇએ. તે જ રીતે જે સજજનો, સદ્‌ગુરૂ શ્રી ઇમામશાહ મહારાજના (સતપંથ શાસ્ત્રમાં પ્રબોધેલાં) આદેશો અને વચનોમાં પૂરા હશે તેને તેઓશ્રી કાળના પંજામાંથી છોડાવી, જન્મ મરણથી મુકિત અપાવશે.

હે પવિત્ર વિચારશીલ સજજનો, આ ગ્રંથમાં દર્શાવેલી સતપંથી યજ્ઞ-વિધિના પૂરા અધિકારી બનવા માટે, ધર્મના આદેશો અને નિતિ-નિયમોનું પાલન કરવું પડશે કારણ કે ધર્મ જ મનુષ્ય-જીવનને આધાર, રક્ષણ અને સાર્થકતા આપે છે. સાચા ધર્મની પ્રાપ્તિ, તેના આદેશો-નીતિ નિયમોના પાલન વિના શકય નથી. જગતમાં મનુષ્ય-જીવનમાં ધર્મનો કોઈ વિકલ્પ નથી. તેજસ્વી, સ્વતંત્ર, શૌર્યવંતુ, સાર્થક જીવન જીવવું હશે તો ધર્મ પાલન વિના બીજો કોઇ જ માર્ગ નથી. તે માટે નામ ગમે તે આપો પણ આવા જીવનના પાયામાં ધર્માચરણ જ હશે.

સતપંથ ધર્મના આદેશ મુજબ, સાચા ધર્મ પાલન માટે, તથા અનુંયાયીઓએ ધર્મના અધિકારી બનવા માટે, નીચે દર્શાવેલા આદેશો અને નીતિ–નિયમોનું પાલન કરવું ફરજિયાત છે.

(૧) ઘટ–પાટની પૂજા–વારિ-યજ્ઞ.
(૨) ચાર સંધ્યાઓ–સવાર, બપોર, સાંજ, મધરાત.
(૩) શુક્રવારી બીજનું વ્રત.
(૪) પોતાની કમાઇનો દશમો ભાગ–દશાંશ પ્રભુ–અર્થે કાઢવો.
(૫) આ યુગના ધ્યેય–પુરૂષ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણમાં શ્રદ્ધા.
(૬) આહાર–વ્યવહાર સાત્વીક–સંસારના તમામ માદક અને તમોગુણને ઉશ્કેરે તેવા પદાર્થોનો ત્યાગ.
(૭) ધર્મ–શાસ્ત્રો અને યોગનો અભ્યાસ અને સંસારિક પદાર્થો તરફ વૈરાગ્ય (અભ્યાસ અને વૈરાગ્ય)
(૮) આંતર-બાહ્ય એકતા અને નિર્મળતા.
(૯) ગુરૂ-મંત્રના સતત જાપ (અજપા–જાપ) નો અભ્યાસ.
(૧૦) વ્યવહાર ધર્મ બજાવતાં બજાવતાં આધ્યાત્મિક સાધના કરવી.

સત્ય ધર્મના પાલનથી મનુષ્ય જીવનમાં દયા. ક્ષમા, અક્રોધ, આર્જવ કરૂણા, ત્યાગ ભાવના, મૃદુતા, સરળતા, સંયમ વગેરે જેવા દૈવી ગુણો પ્રગટે છે. જીવનમાં ધર્મ–પાલનનું આ જ સીધું પરિણામ છે. ધર્મના સાચા પાલનની આ કસોટી છે. કર્મ–કાંડ એ ધર્મ નથી. તે તો માત્ર સાધનો–ઉપકરણો છે. જેમ ખેતીનાં સાધનો એ ખેતી નથી તેમ જમીન એ પણ ખેતી નથી. પણ જમીન પર ઓજારોના સમુચિત ઉપયોગથી જે ઉપજે તે ખેતી છે. જીવંત શરીર એ જમીન છે-ક્ષેત્ર છે; અને કર્મકાંડ, મંત્ર જાપ, ઉપાસના ભકિત, યોગ–સાધના વગેરે સર્વ ખેતીનાં સાધનો છે. આ બંનેના સમજપૂર્વકના ઉપયોગ અને ક્રિયા–કલાપથી જ મનુષ્ય–જીવનમાં ધર્મ પ્રકટે છે. આવો મનુષ્ય બીજા મનુષ્યોથી નોખો તરી આવે છે. તેનું જીવન તેજસ્વી હોય છે. તે સંસારમાં રહેતો હોવા છતાં સાંસારિક પદાર્થોથી તે લેપાતો નથી. તેના હૃદયમાં સાહજિક રીતે જ શુદ્ધ જ્ઞાન પ્રકટ થાય છે. શુદ્ધ જ્ઞાન પ્રકટ થતાં તેનાં સર્વ કર્મો આ જ્ઞાનાગ્નિ વડે બળી જાય છે. આથીજ ભગવાન શ્રી કૃષ્ણે અર્જુનને ઉદ્દેશીને ગીતામાં કહ્યું છે કે,...

यथैधांसि समिद्धोऽग्निर्भस्मसात्कुरुतेऽर्जुन ।
ज्ञानाग्नि : सर्वकर्माणि भस्मसात्कुरुते तथा ॥

હે અર્જુન ! જેમ પ્રજ્વલિત અગ્નિ લાકડાને સંપૂર્ણ ભસ્મ કરે છે. તેમ જ્ઞાનરૂપ અગ્નિ સર્વ કર્મોને ભસ્મ કરી દે છે.

ગીતા અ. ૪ મંત્ર-૩૭

આથી જ ધર્મ-જિજ્ઞાસુને માટે ધર્મના આદેશોનું પાલન અનિવાર્ય છે સદ્દગુરૂ શ્રી ઈમામશાહ મહારાજે કહ્યું છે કે...

પાળે બાંધ્યું જળ રહે, નીમે બાંધ્યુ ધર્મ રહે.

ઉપરોક્ત પંક્તિમાં શ્રી સદ્દગુરૂ સમજાવે છે કે જળના સંગ્રહ માટે જેમ પાળ અનિવાર્ય રીતે આવશ્યક છે. તેમ ધર્મના પાલન માટે તેના નીતિ નિયમો અને આચરણો અનિવાર્ય છે, તેથી સતપંથ ધર્મના ઉપરોક્ત આચરણો અને નીતિ-નિયમોનું પાલન કરતાં કરતાં, શ્રી સદ્દગુરૂ કહે છે, તેમ આપણા ધ્યેય પુરૂષ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ ભગવાનમાં અંતિમ લક્ષ્ય રાખવું અતિ જરૂરી છે. અંતિમ લક્ષ્ય ખરે નિશાને હશે તો સંસારની આ કારમી માયામાંથી પ્રભુ અવશ્ય ભક્તોને મુક્તિ અપાવશે.

સદ્દગુરૂ શ્રી ઇમામશાહ મહારાજનાં શ્રી મુખનાં વચનોના આશ્રયે રહેલાં ધર્મના પાલન આચરણમાં શ્રદ્ધાળુ અને તત્પર બનો. શ્રી સદ્દગુરૂએ પોતાનાં શ્રી વચનોમાં પોતાના ભક્તોને માટે ઉંડી ચિંતા વ્યક્ત કરતાં કહ્યું છે કે...

તમારે કારણીએ અમને ચિંતાઓ ઉપજી,
રખે ! તમે બેઇમાની થાતા હો સ્વામીજી

સદ્દગુરૂ કહે છે કે હે ભક્તો, તમે આ ઇશ્વર દત્ત ધર્મનું પાલન કરતાં સંશય ન કરશો, શંકા ન કરશો, બેઈમાની ન બનશો. ભગવાન શ્રી કૃષ્ણે પણ ગીતામાં કહ્યું છે કે

श्रद्धावाँल्लभते ज्ञानं तत्पर : संयतेन्द्रिय : ।
ज्ञानं लब्ध्वा परां शांतिमचिरेणाधिगच्छति ॥

શ્રદ્ધાવાન, તત્પર અને જિતેન્દ્રિય પુરૂષ જ્ઞાન મેળવે છે. જ્ઞાન પામીને તરત તે શાંતિ પામે છે.

गीता अ.-४ मंत्र-३९

अज्ञश्चाश्रद्दधानश्च संशयात्मा विनश्यति ।
नायं लोकोऽस्ति न परो न सुखं संशयात्मनः ॥

પરંતુ અજ્ઞાની તથા શ્રદ્ધા વિનાનો સંશયમય રહી નાશ પામે છે. સંશયમય રહેલાને આ લોક નથી, પરલોક નથી અને સુખ નથી.

गीता अ.-४ मंत्र-४०

તેથી શ્રી સદ્‌ગુરૂના વચનો હૃદયમાં સદ્ધાપૂર્વક ધારણ કરી, જીવનમાં સાધન-ચતુષ્ટયના * અનુંશીલન અને પાલન દ્વારા તારા નીત્ય ભટકતા રહેતા મનને સ્થિર, એકાગ્ર, નિર્મળ અને સંશય રહિત બનાવ તથા ઇશ્વરના આ પાવન-કારી રાજ્યમાં પોતાની જાતને નિર્ભય તથા સલામત સમજ.

જીવન સ્વયં સાધના છે, યજ્ઞ છે. પણ કોને માટે ? જેણે સંપૂર્ણ ધર્મમય જીવન જીવવાનો નિશ્ચય કર્યો છે. આવા ધર્મમય જીવનમાં યજ્ઞનું અનિવાર્ય સ્થાન છે. યજ્ઞથી દેવો પ્રસન્ન થાય છે. આથી જ સદ્‌ગુરૂ શ્રી ઇમામશાહ મહારાજે સતપંથીઓને વેદ-પ્રમાણુત, વેદોકત એવી ઘટ-પાટની યજ્ઞ વિધિ બતાવી છે. સતપંથ ધર્મનો અનુંયાયી ગણ, આવી પવિત્રતમ યજ્ઞ વિધિને લાયક તન-મનથી પૂર્ણ પવિત્ર બની, યજ્ઞ સ્થળે એકાત્રત થઇ, યજ્ઞમાં જરૂરી તમામ હવિ અને સમિધો એકત્રિત કરી, ધર્માદેશિત શિસ્તમાં રહીને કુંભમાં જળ ભરી, તે દ્વારા વરૂણ દેવનું અને તે દ્વારા તમામ દેવગણનું શ્રધ્ધાથી, વૈદીક મંત્રોના ઉચ્ચારણ સાથે પૂજન કરે છે. અથર્વ વેદમાં આ અંગેનું પ્રમાણ છે કે...

---

*સાધન-ચતુષ્ટય નિત્યાનિત્યવસ્તુવિવેક, વૈરાગ્ય, ષટ્‌સંપતિ, મુમુક્ષુપણુ ષટ્‌સંપતિ-સમ, દમ, ઉપરતિ, તિતિક્ષા, શ્રદ્ધા, સમાધાન.

यस्तै अप्सु महिमा यो वनेषु
य औषधिषु पशुष्वप्स्व– न्त : ।
अग्ने सर्वांस्तन्वे १ : सं रभस्व ताभिन
एहिं द्रविणोदा : अजस्त्र : ॥

अ–कां–१९. अं–१. सु. ३ मंत्र–२

ભાવાર્થ : હે અગ્નિદેવ, આપનો જે મહિમા જળમાં, વનમાં દાવાગ્નિના રૂપમાં વનૌષધિઓના ફળ પાકમાં, સર્વ પ્રાણીઓના પેટમાં રહેલા વૈશ્વાનર રૂપમાં, અંતરિક્ષમાં સ્થિત જળ અર્થાત્ મેઘમાં રહેલી વિજળીના રૂપમાં છે, તે હે અગ્નિદેવ, જળનાં આ સર્વ આદિસ્થાનોમાં રહેલાં આપનાં મહિમાવંત સ્વરૂપોને સંકલિત કરો કે જેથી તે સર્વ મહિમાવંત સ્વરૂપો અમને નિરંતર ધન–સંપતિ પ્રદાન કરતાં રહે.

(અગ્નિના જળ–પ્રવેશનું વર્ણન શ્રૃતિઓમાં છે. તૈતરિય સંહિતા ૨ાદા૨ માં તથા ઋગ્વેદ સંહિતામાં ૧૧ા૮૧ા૩ માં

अपशु मेंमे सोमो अब्रवीद् दन्तर्पिश्वानि भेषजा ॥
अग्नि च विश्वंश भुवम् ॥ २ ॥

अ. कां–१ अं–१ सू.–६

ભાવાર્થ– જળ સર્વમાં...ઔષધો...છે...અથવા...પાણીમાં સર્વ રોગોનું નિવારણ ...ઔષધો...છે એ વાત સોમ નામનો દેવતા હું મંત્ર દ્રષ્યને ઉપદેશે છે. તથા એવી રીતે જગતને સુખ દેનાર (વેપાર) જેમાં છે તે અગ્નિ અગ્નાદિ ગુણો સહિત પણ જળમાં રહે છે. એ વાતનો ઉપદેશ સોમે મને કર્યો છે.

ઉપરોકત સિદ્ધાંતાનુંસાર કળશમાં જળ ભરીને, વેદોકત મંત્રોના ઉચ્ચારણ વડે કળશમાં દેવોનું આવાહન કરવામાં આવે છે. આ સતપંથી યજ્ઞ વિધિ સંપૂર્ણપણે સાત્વિક અને અહિંસક છે.

આવાહન થતાં, દેવો કળશમાં, નીચેના મંત્રોમાં દર્શાવ્યા પ્રમાણે સ્થાન ગ્રહણ કરે છે.

कलशस्य मुखे विष्णुः, कंठे रुद्र : समाश्रित : ।
मुले तत्र स्थितो ब्रह्मा, मध्ये मातृगणः सभृता : ॥
कुक्षौ तु सागरा : सर्वे, सप्तद्विपा वसुंघरा : ॥
ऋग्वेदाऽय यजुर्वेदः सामवेदो अथर्वण : ॥
अंगैश्य संहिताः सर्वे कलशं तु समाश्रिता : ।
अत्र गायत्री सावित्री शांतिपुष्टीकरी तथा ॥
आयान्तु देव पूजार्थ दुरित क्षय–कारकाः ।
गंगे च यमुने चैव गोदावरि सरस्वतिः ।
नर्मदे सिंधु कावेरि जले अस्मिन्संन्निघि कुरु ॥
वरुणाय नमः सर्वोपचारार्थे गंघाक्षत पुष्पं समर्पयामि ।

ભાવાર્થ:–"કળશના મુખ સ્થાને વિષ્ણુ. કંઠ સ્થાને શીવ, મૂળ સ્થાને બ્રહ્મદેવ છે. મધ્ય ભાગે માતૃગણ રહેલો છે. તેમની કુખમાં એટલે અંદરના ભાગે (પડખે) સપ્ત સમુદ્ર, સપ્ત દ્વિપો સહ પૃથ્વી, ઋગવેદ યજુર્વેદ, સામવેદ, અથર્વવેદ પોતપોતાના અંગો સહ રહેલા છે. અહી શાંતિ અને પુષ્ટિ દાયક ગાયત્રી, સાવિત્રી તે પાપ નાશક દેવતા પૂજા માટે આવે. ગંગા, યમુના, ગોદાવરી, સરસ્વતિ, નર્મદા, સિંધુ, કાવેરી આ જળમાં આવીને સ્થિત રહે. વરૂણદેવને નમસ્કાર હો. ગંધાક્ષત સુગંધી પુષ્પો તેમને અર્પણ કરૂં છું."

સતયુગ, ત્રેતાયુગ અને દ્વાપરયુગમાં આ મુજબની કળશ પૂજા વેદોકત મંત્રો વડે કરવામાં આવતી હતી. હાલમાં કળીયુગમાં પણ સતપંથ ધર્મના અનુંયાયીઓ વેદોકત મંત્રોચ્ચારથી કળશ–પૂજા કરે છે.

આ જ કળશ પૂજા. આપણા સદ્‌ગુરૂ શ્રી ઈમામશાહ મહારાજે આવા ઘોર કળીયુગમાં અથર્વવેદના મંત્રોના આધારે વેદોકત વિધિથી પુનઃપ્રતિષ્ઠિત કરી છે અને સતપંથ ધર્મના યુગ પ્રવર્તક પુરૂષ બન્યા છે.

સદ્‌ગુરૂ શ્રી ઇમામશાહ મહારાજ દ્વારા પ્રતિષ્ઠિત યજ્ઞ-વિધિના નીચેના જેવા મંત્રોના ઉચ્ચારણ દ્વારા દેવતાઓનું યજ્ઞ સ્થળે આવાહન કરવામાં આવે છે.

"આદ્ય નારાયણ સરજી મૂરત ચાર
ચતુર્વેદ ને ૐ કાર
ૐ કારથી સજર્યા સતપંથ
ધરી અવતારને બાંધ્યા બંધ,
સ્વામી, અથર્વવેદને ચોક સિંહાસને આવો,
ઘટમાં આવી વાસ કરો
પાટની પુજાએ રહો, કળશ માંહે કળા ધરો,
ઘટ-ઘટમાં આવી પરવરો,
આદ્ય બ્રહ્માએ ઘટ-પાટ સ્થાપ્યાં
ચો-દિશ ફેરવી આશીષ,
અનંત રૂપે ચરિત્ર કીધાં,
કર્તા મૂરત સોહી,
આલોક, દેવલોક, ગતગંગા,
આજ્ઞાંકિત સેવકોનાં આમંત્રણ સ્વીકારો,
કળશ માંહે તમારી કળા ધરો,
સ્વામી તમે નૂર સ્વરૂપે, તેજ-જ્ઞાન,
અમૃત સ્વરૂપે ફુલ વાસ જળ,
અક્ષત માંહે તમારો વાસ કરો"

આવા પવિત્ર મંત્રોચારણ દ્વારા પ્રાર્થનાઓ કરી દેવતાઓને યજ્ઞ સ્થળે પૂજાનો સ્વીકાર કરવા માટે આવાહન કરવામાં આવે છે.

યજ્ઞના આ સ્થાનને ઘટ-પાટની પૂજા-વિધિનું સ્થાન કહે છે. પૂજામાં હાજર ભાવિક અને શ્રદ્ધાળુ અનુંયાયીઓની ઉપસ્થિતિમાં ઘટ-પાટની આ પૂજા થાય છે તે સ્થાનને ગત-ગંગાનું તીર્થ કહે છે. કારણ કે આ સ્થાને પૂજા સમયે તેત્રીસ કરોડી દેવો અદ્દશ્ય રૂપે હાજર થાય છે. અને યજ્ઞનો સ્વીકાર કરીને પ્રસન્ન થાય છે. આથી આ પૂજા-સ્થાન પરમ પાવક તીર્થ-ધામ બને છે. તેથી તેનો મહિમા અગાધ છે; અનિર્વચનીય છે, કારણ કે ત્યાં વિશ્વની પરમ શકિત યજ્ઞ-સ્થળે અદ્દશ્ય-રૂપે ઉપસ્થિત થાય છે. એમ શ્રી સદ્દગુરૂ મહારાજ ફરમાવે છે.

સદ્દગુરૂ શ્રી ઇમામશાહ મહારાજે બતાવ્યું છે કે કળીયુગના સર્વ યુગ-ધર્મો અથર્વ વેદ પર આધારિત છે. મહાભારતમાં તેનુ પ્રમાણ બતાવ્યું છે કે.........

नेत्राभ्यां जनयद् देवो ऋग्वेदं यजुषासह ॥
सामवेदं च जिह्वाग्रादथर्वाणं च मूर्धतः ॥ ४७ ॥
अथर्वणस्तु चो योगः शीर्ष यज्ञस्य तत् स्मृतम् ॥ ५० ॥
ग्रीवा बाव्हंतरं चैव ऋग्भागः स भवेत् ततः ॥
हृदयं चैव पार्श्वच सामभागस्तु निर्मितः ॥ ५१ ॥
बस्तिशीर्व कटीदेश जह्योरू चरणैः सह ॥
एवमेष यजुर्भागः संघातो यज्ञ फल्पितः ॥
पुरुषो दिव्यरूपाभः सम्भूतो हयमशत् पदात् ॥ ५२ ॥

महाभारत भविष्यपर्व सप्तदशोऽध्यायः

ભાવાર્થ : " તે પરમ પ્રકાશિત (દેવતાઓ) ઋષિઓએ પોતાના નેત્રમાંથી ઋગ્વેદ અને યજુર્વેદ નિર્માણ કર્યાં. જીભના અગ્ર ભાગમાંથી સામવેદ અને લલાટમાંથી અથર્વવેદ પ્રગટ કર્યાં અથર્વવેદનો યોગ તે યજ્ઞ પુરૂષનું મસ્તક છે. આથી તે યોગ શ્રેષ્ઠ અને મહત્વનો છે. ઋગ્વેદનો

ભાગ તેનું ગળુ અને ભૂજા વચ્ચેનું અંગ છે. સામવેદથી યજ્ઞ પુરૂષનું હૃદય અને પાછલો ભાગ નિર્માણ થયેલ છે. આ પછી બાકી રહેલો ભાગ યજુર્વેદનો છે. તે દ્વારા યજ્ઞ પુરૂષનું પેટ અને તે ઉપરનો ભાગ, કટિ પ્રદેશ, જંઘા અને ચરણ વિગેરે શેષ શરીરની કલ્પના કરવામાં આવી છે. તે દિવ્યરૂપ અને માયા યુકત પુરૂષ અમર અવિનાશી તૂરીયા પદેથી પ્રગટ થયેલ છે. આથી યજ્ઞ પુરૂષનું મસ્તક જેનાથી બન્યુ છે અને જેમાં વિશિષ્ટ પ્રકારનો ધ્યાન યોગ અને જ્ઞાન યોગ કહેલો છે... તે આ અથર્વ વેદ છે. "

અથર્વ વેદમાં મૂળ શબ્દ છે अथर्वा = अ + थर्वा. થર્વ એટલે ચંચળતા. જીવાત્માની ઇન્દ્રિયો ચંચળ હોય છે. પણ મન તેનાથી પણ અતિ ચંચળ હોય છે. આ ચંચળ મનને નિશ્ચળ એટલે કે સ્થિર બનાવવાની અને પોતાના આત્મ-સ્વરૂપની શોધ કરવાની વિદ્યા જેમાં કહી છે તે अथर्व वेद. તેને બ્રહ્મ વેદ પણ કહેવાય છે. અથર્વ વેદ કળીયુગના યુગ ધર્મોના માર્ગદર્શન માટે પ્રમાણભૂત માનવામાં આવ્યો છે. અને તેથી જ સદ્‌ગુરૂ શ્રી ઇમામશાહ મહારાજે સતપંથી ઓને માટે આજ કળીયુગમાં અથર્વ વેદનો માર્ગ પ્રતિષ્ઠિત કર્યો છે,

સતપંથી કર્મકાંડમાં યજ્ઞ એ ધર્મના આચરણની કલગી સમાન છે. તેથી સતપંથી સાહિત્યમાં યજ્ઞની ભાવના ડગલે-પગલે વ્યકત થઇ છે. વારિ યજ્ઞ વિધિમાં કળશને ધૂપ-લોબાનના મંત્રમાં આ ઉંડી યજ્ઞ ભાવના વ્યકત થઈ છે.

उदेनमुत्तरं नयाग्ने घृतेनाहुत ।
समेनं वर्चसा सृज प्रजया च बहुं कृधि ॥ १ ॥
इन्द्रेमं प्रतरं कृधि सजातानाअसद् वशी ।
रायस्पोषेण सं सृज जीवातवे जस्सै नच ॥ २ ॥
यस्य कृण्मो हर्विगृहे तमग्ने वर्धया त्वम् ।
तस्मै सोमो अधि ब्रवद्य च ब्रह्माणस्पति ः ॥ ३ ॥

अ. कां-६ सु [४३ (४४)] मंत्र १ थी ३.

ભાવાર્થ– "જેના ઘરમાં હવન (યજ્ઞ) થાય છે, તેનો દરેક પ્રકારે ઉત્થાન થાય છે. દરરોજ તેને સુખ અને સૌભાગ્ય પ્રાપ્ત થાય છે. એટલા માટે દરરોજ હવન કરવું લાભકારી છે. હવનથી આરોગ્ય, બળ, દીર્ઘાયુ પ્રાપ્ત થાય છે. ધન, યશ અને બીજો દરેક પ્રકારનો અભ્યુદય અને નિઃશ્રેયસ પણ પ્રાપ્ત થાય છે."

અથર્વવેદના બીજા એક મંત્રમાં યજ્ઞની ભાવના આ રીતે વ્યક્ત થઇ છે.

यद्धत्वा प्रयाति यज्ञे आस्मिन्
होताश्चिकित्वन्नवृणी महीह ।
ध्रुवमयो ध्रुवमुता शविष्ठ प्रविद्वान्
यज्ञमुप चहि सोमम् ॥

अ.कां-७ [९७-१०२] मंत्र-१.

ભાવાર્થ– "હે જ્ઞાની હવન કર્તા ! આજે અહિં પ્રયત્ન પૂર્વક કરવામાં આવેલા યજ્ઞમાં અમે તમને સ્વીકારીએ છીએ. હે બલિષ્ઠ ! તું સ્થિરનાથી આવ અને સ્થિર યજ્ઞને જાળવવા તું સોમની પાસે જા...જ્ઞાની હોતાગણ તમારૂં વરણ મેં આ યજ્ઞમાં કર્યું છે, યજ્ઞ ઉત્તમ વિધિપૂર્વક કરો. સ્થિર ચિત્તો રહો અને શાંતિથી યજ્ઞ સમાપ્ત કરો."

સતપંથ ધર્મને ઈષ્ટ એવી વારિ યજ્ઞ–વિધિ માટે આવશ્યક હવિની યાદી નીચે મુજબ છે.

(૧) ફુલ (૨) પાન, (૩) ચુવા (૪) ચંદન (૫) કેસર (૬) અબીલ (૭) ગુલાલ (૮) કસ્તુરી (૯) અંબર (૧૦) સુખડ (૧૧) અક્ષત (૧૨) અત્તર અને અન્ય સુંગધી દ્રવ્યો.

યજ્ઞને માટે થાળ–પ્રસાદ બનાવવાના પદાર્થો–

(૧) શ્રીફળ (૨) શાકભાજી (૪) સૂકો મેવો (૫) લીલો મેવો (૬) અનાજ (૭) સ્વદેશી (પવિત્ર) ખાંડ (૮) દુધ.

આ પદાર્થોને અથવા જરૂરીયાત મુજબ તેમાંથી રાંધીને બનાવેલા પ્રસાદના થાળ, યજ્ઞ સ્થળે પૂજા વિધિ દરમ્યાન વૈદિક મંત્રોચ્ચાર સાથે દેવોને અર્પણ કરવામાં આવે છે. દેવોએ આ થાળમાંથી વાસના લીધી છે તેવી વાસ્તવિક ભાવના સાથે આ થાળનો પ્રસાદ, યજ્ઞમાં ઉપસ્થિત સર્વે જનો આરોગે છે.

આમ સતપંથી પૂજા વિધિમાં દર્શાવવામાં આવેલા યજ્ઞનો, તેના અતિ વ્યાપક અર્થમાં શ્રીમદ ભગવદ ગીતાએ પણ અપાર મહિમા ગાયો છે.

सहयज्ञा प्रजाः सृष्टा परोवाच प्रजापतिः ।
अनेन प्रसविष्यध्वमेष वोऽस्त्विष्टकामधुक ॥ १० ॥
देवान्भावयतानेन ते देवा भावयन्तु वः ।
परस्परं भावयन्तः श्रेयः परमवाप्स्यथ ॥ ११ ॥
इष्टान्भोगान्हि वो देवा दास्यन्ते यज्ञभाविताः ।
तैर्दत्तानप्रदायैभ्यो यो भुङ्क्ते स्तेन एव सः ॥ १२ ॥
यज्ञशिष्टाशिनः सन्तो मुच्यन्ते सर्वकिल्बिषैः ।
भुञ्जते ते त्वघं पापा ये पचन्त्यात्मकारणात् ॥ १३ ॥
अन्नाद्भवन्ति भूतानि पर्जन्यादन्नसंभवः ।
यज्ञाद्भवति पर्जन्यो यज्ञः कर्मसमुद्भवः ॥ १४ ॥
कर्म ब्रह्मोद्भवं विद्धि ब्रह्माक्षरसमुद्भवम् ।
तस्मात्सर्वगतं ब्रह्म नित्यं यज्ञे प्रतिष्ठितम् ॥ १५ ॥

गीता अ. ३. मंत्र- १०,११,१२,१३,१४,१५,

" પૂર્વે યજ્ઞ સહિત પ્રજાઓને સર્જીને બ્રહ્માજીએ કહ્યું :-

" આ યજ્ઞ વડે તમે વૃદ્ધિ પામો, એ તમારી ઇચ્છિત કામનાઓ પૂર્ણ કરનાર થાઓ. - ૧૦

" આ યજ્ઞ વડે તમે દેવોને સંતુષ્ટ કરો, અને તે દેવો તમને સંતુષ્ટ કરે; પરસ્પર સંતુષ્ટ કરતાં તમો પરમ કલ્યાણ પામશો." — ૧૧

" કેમકે યજ્ઞ વડે સંતુષ્ટ થયેલા દેવો તમને ઇચ્છિત ભોગો આપશે. (પરંતુ) તેમણે આપેલા (ભોગો) તેમને નહિ આપી ને જે (પોતે જ) ભોગવે છે તે ચોર જ છે. —૧૨

" યજ્ઞથી વધેલું (અન્ન) જમનારા સત્પુરુષો સર્વ પાપોથી મુકત થાય છે; પરંતુ જે પાપીઓ પોતાના કારણે રાંધે છે. તેઓ પાપ જ ખાય છે." — ૧૩

" અન્નથી પ્રાણીઓ થાય છે. વરસાદથી અન્ન થાય છે. યજ્ઞથી વરસાદ થાય છે અને યજ્ઞ કર્મથી ઉત્પન્ન થાય છે." — ૧૪

" કર્મને વેદથી ઉપજેલું તુ જાણ, વેદ પરમાત્માથી ઉત્પન્ન થયા છે. માટે સર્વ વ્યાપક પરમાત્મા યજ્ઞમાં નિત્ય રહેલા છે." — ૧૫

આમ યજ્ઞ આ સૃષ્ટિની ઉત્પત્તિ અને તેના પાલન–પોષણનું કારણ છે. ને તેથી જ યજ્ઞ મનુષ્ય જીવનનું અવિચ્છિન્ન અંગ છે. હરેક કર્મ 'યજ્ઞ' ત્યારે જ બને છે. કે જ્યારે તે કર્મની પાછળ નિઃસ્વાર્થ અને શુદ્ધ હૃદયનું સમર્પણ હોય. તે જ રીતે કર્મકાંડનો યજ્ઞ (વારિ યજ્ઞ) પણ ખરા અર્થમાં 'યજ્ઞ' અને ફલદાતા ત્યારે બને છે કે જ્યારે તે યજ્ઞ કરનારનું હૃદય નિઃસ્વાર્થ, શુદ્ધ અને અને સમર્પિત હોય. અન્યથા એ યજ્ઞ ખરા અર્થમાં 'યજ્ઞ' ન રહેતાં કોરૂં, ભકિત વિહિન, વ્યર્થ કર્મકાંડ જ બની રહે છે. આવા પરમોચ્ચ કોટીના, કામધેનુ રૂપ યજ્ઞની ક્રિયાઓ અને મંત્રો તથા તેની પાછળ રહેલા સંકલ્પ બળનો મર્મ અને મહિમા કેટલા અશ્રદ્ધાળુ, અવિવેકી, ભકિતવિહિન મનુષ્યો સમજતા નથી, ને પ્રરિણામે તેનો ઉપહાસ કરે છે, નિરર્થક વાદ–વિવાદ કરે છે. પરંતુ તેનો સાચો મર્મ સમજવાનો પુરૂષાર્થ કરતા નથી.

ધર્મનો મર્મ સમજવાને માટે વાદ (ચર્ચા) કરવાનો શાસ્ત્રમાં કયાંય નિષેધ નથી, શ્રી કૃષ્ણ ભગવાને ગીતાના વિભૂતિ યોગમાં કહ્યુ છે કે.—

सर्गाणामादिरन्तश्च मध्यं चैवाहमर्जुन ।
अध्यात्मविद्या विद्यानां वादः प्रवदतामहम् ॥

गीता. अ–१०. श्लोक–३२.

" હે અર્જુન ! સૃષ્ટિઓનો આદિ, મધ્ય, તથા અન્ત હું જ છું; વિદ્યાઓમાં અધ્યાત્મ વિદ્યા અને વકતાઓનો વાદ હું છું.—૩૨

તત્વના નિર્ણય માટે ગુરૂશિષ્ય વચ્ચે અથવા સજજનો વચ્ચે કશા પણ રાગદ્વેષ વિના કેવળ સત્યની ખોજના હેતુથી જે ચર્ચા થાય તેને 'વાદ' કહે છે. આ પ્રમાણે તે બીજા વાદો કરતાં શ્રેષ્ઠ હોવાથી પરમેશ્વરની વિભૂતિ ગણાય છે

વાદને, ધર્મચર્ચાને, સત્સંગને ભગવાન શ્રી કૃષ્ણે પરમાત્માની વિભૂતિ ગણાવી છે. અર્થાત્ જ્યાં વાદ છે. ધર્મ ચર્ચા છે, ધર્મ-કાર્ય (યજ્ઞ) છે. સત્સંગ છે. ત્યાં પરમાત્મા તેની કોઇને કોઈ પાવન વિભૂતિ રૂપે હાજર છે જ. જ્યાં પરમાત્માની હાજરી છે ત્યાં અધર્મ, અસત્ય, અંધકાર, અજ્ઞાન, વગેરે ક્ષણવાર પણ ટકી શકતાં નથી, સત્ય અને જ્ઞાનનો પ્રકાશ એ ધર્માચરણનું ફળ છે. સકામ કે નિષ્કામ કર્મ કરવાવાળા આ સંસારને આ પરિણામજ ઇષ્ટ છે. ને તેથી જ શ્રદ્ધા-ભકિતથી પ્રેરિત થઇને વેદ-પ્રણિત અને પ્રતિષ્ઠિત યજ્ઞ કરવો એજ આપણો ધર્મ છે. તેમાં શંકા સદંતર અસ્થાને છે.

ગીતાના આ શબ્દો શ્રી કૃષ્ણ પરમાત્માના શ્રીમુખની વાણી છે, કે જેને આપણે શ્રી વિષ્ણુ ભગવાનનો આઠમો અવતાર માનીએ છીએ. આ જ બાબત આપણા યજ્ઞની સત્ય-પ્રતિષ્ઠાને માટે પૂરતી નથી શું ?

આવા પવિત્ર અને બ્રહ્મનું અનુસંધાન કરવાવાળા યજ્ઞને અંતે, તેના પરિણામ સ્વરૂપ પ્રસાદનો મહિમા શ્રી કૃષ્ણ ભગવાને ગીતામાં વર્ણવ્યો છે.

यज्ञशिष्टामृतभुजो यान्ति ब्रह्म सनातनम् ।
नायं लोकोऽस्त्ययज्ञस्य कुतोऽन्यःकुरुसत्तम ॥

गीता. अ-४. मंत्र-३१

" યજ્ઞ કરતાં વધેલા અમૃતરૂપ અન્નનું ભોજન કરનારાઓ સનાતન બ્રહ્મને પામે છે. હે કુરુશ્રેષ્ઠ ! યજ્ઞ ન કરનારને આ લોક (મળતો) નથી. તો બીજો (પરલોક) કયાંથી હોય ! "

અથર્વવેદમાં પણ યજ્ઞના થાળ-પ્રસાદનું માર્ગદર્શન આપવામાં આવ્યું છે.

अपुपवान क्षीरवांश्चरुरहे सीदतु ।
लोककृतः पथिकृतो यजामहे, ये देवानां हुत भागा इहस्थ ॥

अ. कां. १८. सु. ४ मंत्र-१६.

ભાવાર્થ- " જેઓ સંસારના ઉદ્ધારક અથવા માર્ગદર્શક લોક છે, તેઓનું યજ્ઞમાં નાના પ્રકારથી નિર્માળ કરેલા ચરૂઓ વડે સત્કાર કરવો જોઈએ "

વ્યવહારમાં ચરૂ એટલે દેવોને નૈવેદ્ય ધરાવવા માટે પવિત્રતાથી અને શૂચિતાથી રાંધવામાં આવેલું સાત્વિક અન્ન માલપુઆ વગેરે ઘઉંનો લોટ, ઘી અને દુધની સહાયતાથી તે બનાવવામાં આવે છે. અને પૂજા સ્થાનમાં તેને હાજર કરવામાં આવે છે. તેનું નૈવેદ્ય ધરાવીને દેવગણની પૂજા કરવામાં આવે છે.

પ્રાચીન સમયમાં ઋષિમુનિઓ પોતાના ઇષ્ટદેવને પ્રસન્ન કરવા માટે યજ્ઞોનું આયોજન કરતા અને દેવોને નૈવેદ્ય ધરાવતા. ભગવાન શિવજીને પ્રસન્ન કરવા માટે "રુદ્રાભિષેક યજ્ઞ" તેમજ ઈન્દ્ર રાજાને પ્રસન્ન કરવા માટે "વરૂણ યજ્ઞ" કરવામાં આવતા. સાથે તેમને નૈવેદ્ય પણ ધરાવવામાં આવતુ. દેવો તે નૈવેદ્યમાંથી વાસના ગ્રહણ કર્યા પછી રહેતા નૈવેદ્યના અવશેષનો પ્રસાદ ભાવિક ભકતજનોમાં વહેંચવામાં આવતો.

આ રીતે યજ્ઞમાં નૈવેદ્ય અથવા થાળ અથવા અન્નકુટ એ યજ્ઞનું અવિભાજ્ય અંગ છે. આથી યજ્ઞમાં થાળ-પ્રસાદ બનાવવાની અને ધરાવવાની આચાર સંહિતા વૈદિક રીતે નકકી કરવામાં આવી છે. તે આચાર સંહિતાને આધિન રહીને જ વારિ યજ્ઞની તમામ વિધિ કરવામાં આવે છે.

સતપંથી યજ્ઞ વિધિની ભાવક્રિયાઓ અને મંત્રો એ ભકતના હૃદયને તેના સર્જનહાર સાથે પૂજાના કર્મકાંડ દ્વારા જોડવાનો પુરૂષાર્થ છે. આ યજ્ઞ ક્રિયા એ ખરી રીતે સમૂહ-ભક્તિનું સર્વોત્કૃષ્ટ સ્વરૂપ છે. પૂજા વિધિમાં ઉપસ્થિત પ્રત્યક્ષ ભકત પરોક્ષ રીતે પૂજામાં ભાગ લે છે, આથી ઘટ-પાટની આ પૂજા-વિધિમાં નવ પ્રકારની ભક્તિનો સમાવેશ થાય છે. તેમાં ભક્તિ અને ભાવમય કર્મકાંડનો સમન્વય થયેલો છે.

સંતપુરૂષોએ બતાવેલા નવધા ભક્તિના પ્રકાર નીચે પ્રમાણે, સતપંથી યજ્ઞ-વિધિમાં મૂર્તિમંત થાય છે.

(૧) શ્રવણ ભક્તિ-કથા કીર્તન વગેરે શુદ્ધ મને એકાગ્રતાથી શ્રવણ કરવાં.
(૨) કીર્તન ભક્તિ-ઇશ્વરનાં ગુણગાન ગાવાં.
(૩) સ્મરણ ભક્તિ-ઈશ્વરનું નિરંતર સ્મરણ કરવું (નામ-જપ)
(૪) પાદ સેવન ભક્તિ-ઇશ્વરના ચરણાર્વિંદની સેવામાં હમેશાં તત્પર રહેવું.
(૫) અર્ચન ભક્તિ-ઇશ્વરની હંમેશાં પૂજા કરવી.
(૬) વંદન ભક્તિ-ઇશ્વરને હંમેશાં નમસ્કાર કરવા.
(૭) દાસત્વ ભક્તિ-ઈશ્વરનો દાસ છું-તેવો ભાવ હૃદયમાં ધારણ કરી સેવા કરવી
(૮) સખા ભક્તિ-ઇશ્વરને મિત્ર ભાવે ભજવા.
(૯) નિવેદન ભક્તિ-ઇશ્વરના સ્વરૂપમાં લીન થઇ જવું.

સતપંથ ધર્મની ઘટ-પાટની પૂજા-વિધિમાં ઉપર વર્ણવેલી નવધા ભક્તિનું માર્ગદર્શન આપવામાં આવ્યું છે. તે પ્રમાણે :-

(૧) પૂજા-વિધિના પ્રારંભ અગાઉ મુખી ધર્મ આધ્યત્મના વિષયમાં પ્રવચન આપે છે. ઉપસ્થિત સમૂદાય તે સાંભળે છે. આ શ્રવણ ભક્તિ છે.

(૨) પૂજા સમાપ્તિ બાદ જ્ઞાન-પદ સાહિત્યો ગવાય છે. આ કીર્તન ભક્તિ છે.

(૩) ચાલુ પૂજા દરમ્યાન, ઉપસ્થિત અનુંયાયીઓને માળા હાથમાં લઇ, નામ-જપ કરવાનો મુખી આદેશ આપે છે. આ સ્મરણ ભક્તિ કહેવાય છે

(૪) સદ્ગુરૂ બ્રહ્માજીના પ્રતિનિધિરૂપ મુખી છે. મુખી તેમની ગાદી પર બિરાજમાન હોય ત્યારે તેમના ચરણ સ્પર્શ કરવાથી ઇશ્વરના ચરણ-સ્પર્શનું ફળ મળે છે. આ પાદ સેવન ભક્તિ છે.

(૫) પૂજા વિધિ દરમ્યાન દેવોને ચંદન, પુષ્પ, અબીલ, અક્ષત, વિગેરેથી પુજન થાય છે. આને અર્ચન ભક્તિ કહેવામાં આવે છે.

(૬) સતપંથી યજ્ઞ વિધિ દરમ્યાન, તેના દરેક મંત્રો પુરા થતાં, પુજામાં ઉપસ્થિત અનુંયાયીઓ આચાર સંહિતા મુજબ, દેવગણને સાષ્ટાંગ પ્રણામ કરે છે. આ વંદન ભક્તિ છે.

(૭) ચાલુ પૂજા દરમ્યાન મુખી, સારથી તેમજ ઉપસ્થિત ગત ગંગા

હૃદયમાં એવો ભાવ ધારણ કરે છે કે ઇશ્વર સર્વના સ્વામી છે. અને આપણે ઇશ્વરના દાસ છીએ. પૂજા દરમ્યાન હૃદયમાં ધારણ કરેલી દાસત્વની ભાવના એ દાસ ભકિત છે.

(૮) દુઃખ આપત્તિના સમયે ઈશ્વરને મિત્ર-સખા માની હૃદયમાં ખરા અંતઃકરણથી તેની મદદની કામના કરવામાં આવે છે. આ પ્રકારની ભકિત એ સખા-ભકિત છે.

(૯) પુજાના પ્રારંભ પહેલાં મુખી સુચન કરે છે કે, પૂજામાં સામેલ થાઓ ત્યારે "હું તું" ના ભેદ ભૂલી જાઓ. અને પ્રભુ ભકિતમાં લીન બનો. "પ્રભુ, હું તારો અને તું મારો" એવું આત્મ નિવેદન કરશો તો જ પ્રભુ-સાક્ષાત્કાર થશે. આ પ્રકારની ભકિત એ આત્મ-નિવેદન ભકિત છે.

આમ પરમાત્માની ભકિત વિવિધ પ્રકારે થાય છે. પણ ભકિત -સ્થૂળ સ્વરૂપે હોઇ શકે નહિ. તે તો સૂક્ષ્મ ભાવ સ્વરૂપે હૃદયમાં નિવાસ કરે છે. તેને વ્યકત કરવાને માટે ભૌતિક વ્યવસ્થાની આવશ્યકતા છે. માટે જ ઇશ્વરની પૂજા કરવામાં આવે છે. ઇશ્વરની સાચી ભકિતની પ્રાપ્તિ દુર્લભ છે.

તત્ત્વજ્ઞાનનાં અને ધાર્મિક પુસ્તકોના વાંચન-પરિશીલ નથી તેમજ સદ્‌ગુરૂના સહવાસ અને તેમની સેવા તથા જ્ઞાન-ચર્ચા દ્વારા અને સદ્‌ગુરુની કૃપા મેળવીને યોગ-સાધના દ્વારા માણસ જ્ઞાનનો પ્રકાશ પ્રાપ્ત કરી શકે છે. સ્વ-રૂપનાં દર્શન કરી શકે છે.

શુદ્ધ અને નિષ્કામ કર્મ દ્વારા કર્મબંધનમાંથી મુકિત મેળવી શકે છે. જીવનમાં કર્મ યોગ સિદ્ધ કરી શકે છે.

પણ ઇશ્વરની સાચી ભકિત પ્રાપ્ત થવી એ સદ્‌ગુરૂ અને ઇશ્વરની કૃપા વિના દુર્લભ છે. કોઈને કોઇ પ્રકારે પોતાની જાતના સમર્પણ વિના ઇશની કૃપા પ્રાપ્ત થતી નથી.

ગીતા-વાકય છે કે......

यत्करोषि यदश्नासि यज्जुहोषि ददासि यत् ।
यत्तपस्यासि कौन्तेय तत्कुरुष्व मदर्पणम् ॥

ગીતા.-અ. ૯-મંત્ર-૨૭

"હે કુંતીપુત્ર ! તું જે કરે છે, જે ખાય છે. જે હોમે છે, જે આપે છે, જે તપ કરે છે, તે મને અર્પણ કર."

ગીતા-કથિત આ સમર્પણ એજ ભક્તિ છે. તેથી ભક્તિ પૂર્વક કરેલું સમર્પણ એજ સાચો યજ્ઞ છે, પૂજા છે. ઇશ્વરને જે ભક્ત સમર્પિત યજ્ઞમય જીવન જીવે છે, તેમને માટે ભગવાન શ્રી કૃષ્ણે ગીતામાં બાંહેધરી આપતાં કહ્યું છે કે ......

अनन्याश्चिन्तयन्तो मां ये जना : पर्युपासते ।
तेषां नित्याभियुक्तानां योगक्षेमं वहाम्यहम् ॥

ગીતા. અ. ૯—મંત્ર-૨૨

"જેઓ અનન્યભાવે મારું ચિંતન કરતા મને નિષ્કામ ભાવથી ઉપાસે છે, તે નિત્ય (મારામાં) જોડાયેલાઓના યોગ (અપ્રાપ્તિની પ્રાપ્તિ) તથા ક્ષેમ (પ્રાપ્તિની રક્ષા) નો ભાર હું ઉઠાવું છું."

આથી સતપંથ ધર્મની વારિ યજ્ઞ પૂજા વિધિ એ ભક્તિને ધારણ કરનારી પૂજાવિધિ છે. શુદ્ધ હૃદયની ભક્તિથી જો આ યજ્ઞનું કર્મકાંડ કરવામાં આવે તો તેમાં નિર્દેશેલાં સુફળ અવશ્ય પ્રાપ્ત થાય છે, એમાં શંકાને લેશમાત્ર સ્થાન નથી.

વારિ યજ્ઞ વિધિ દ્વારા પરમાત્મા-પૂજા આપણા જીવનને સાર્થક કરે છે. અને દિશા આપે છે. એ સમજણ આપણાં હૃદયમાં વિકાસ પામે એ જ અભ્યર્થના.— અસ્તુ.

શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણની જય.

ૐ

સતપંથીઓ માટે

આચાર સંહિતા

(૧) દેવ–દર્શન :–

– સાંજે સંધ્યા સમયે તેમજ પ્રભાતની સંધ્યા સમયે મંદિરમાં થતી આરતીમાં હાજર રહી શકે તેવી તમામ વ્યક્તિઓએ સેવા–આરતીમાં અવશ્ય હાજરી આપવી.

– મંદિરમાં ધૂપ ફેરવી વાતાવરણ સ્વચ્છ–પવિત્ર કર્યા પછી શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણના આસનની આરતી ઉતારવી.

– સર્વ દેવ-ઋષિવરના નમસ્કારના મંત્ર – ઉચ્ચારણ બાદ, સર્વે ઉપસ્થિત જનોએ પ્રણાલિકાગત રીતે પગે લાગવું.

– પાય લાગણ વિધિ બાદ સર્વે ઉપસ્થિત જનો સન્મુખ જઈ વ્યક્તિગત નમસ્કાર કરવા.

– આ વિધિની સમાપ્તિ બાદ આસન પર બેસવું, અને ગુરૂ-મંત્રનું સ્મરણ-રટણ કરતાં કરતાં અંતર્મુખ થવું.

– મંદિરમાં સેવા–આરતીની સમાપ્તિ બાદ દર્શન કરવા આવનારે, ધ્યાનમાં બેઠેલાનું ધ્યાન ભંગ કરવું નહિ

– આ સમય દરમ્યાન કોઇએ કોઈ પણ જાતનો અવાજ કરવો નહિ, તેમજ થવા દેવો નહિ.

"દેવ મંદિર એ જીવન શક્તિ પ્રાપ્ત કરવાનું પાવર હાઉસ છે." તેમ સમજી હરેક વ્યક્તિ મંદિરમાં થતી સેવા આરતીમાં હાજર રહે તેવું ભક્તિ-ભાવમય વાતાવરણ વડીલોએ ગામમાં ઊભું કરવું. તેટલા સમય પૂરતા ટી વી. જેવા મનોરંજન કાર્યક્રમો બંધ રાખવા.

– દરરોજ સવાર-સાંજ બે વખત ચરણામૃત બનાવવું.

– સવાર–સાંજ દેવ–દર્શને જતાં પહેલાં, શક્ય હોય તો સ્નાન કરવું, અથવા હાથ–પગ–મોં ધોવાં, સ્વચ્છ, પવિત્ર વસ્ત્રો પહેરવાં, માથું ઢાંકવું અને ખભે ચાદર લેવી તેવું ફરજીયાત નથી. દેવ-દર્શને જવાનું તે પ્રતિક છે. ન્યાય-મંદિરે અથવા રાજ–દરબારે જઇએ ત્યારે, વસ્ત્ર પરિધાનમાં જે મર્યાદા આપણે જાળવીએ છીએ, તેથી વિશેષ મર્યાદા દેવ–મંદિરમાં આપણે જાળવવી જોઇએ. ચાદર-પછેડી આપણને, દેવ–મંદિરે જઈ રહ્યા છીએ તેની યાદ અપાવે છે.

– મંદિરે જતાં પોતાના શરીરની મર્યાદા જાળવે તેવાં વસ્ત્રો પહેરવાં જોઇએ.

(૨) યજ્ઞ– (પૂજા–વિધિ)

– દર ગુરૂવારે મંદિરમાં થતાં વારિ–યજ્ઞ સમયે, ગામની દરેક વ્યક્તિએ યજ્ઞમાં ઉપસ્થિત રહેવું.

– કળશ ઉપર અક્ષત તરાવ્યા પછી જ સર્વે ગત–ગંગાએ આસન પર બેસવું.

– દરેક મંદિરમાં તુલસી–ક્યારો રાખવો. અને યજ્ઞનાં વાસણો ધોયેલું પાણી તુલસી–ક્યારામાં રેડી દેવું.

– કળશમાં જળ ભરવું. (દુધ નહિ.)

– કળશ–પૂજામાં વપરાતા દ્રવ્યો, જેવા કે, અગર. ચંદન, ગુલાબ-જળ અત્તર, ફુલ, વગેરે કળશના જળમાં ન પધરાવવાં. કળશને કિનારે માત્ર તે પદાર્થોનો અર્ઘ્ય આપવો.

– મુખીએ મંત્રોચ્ચારણ ઊંચા અને લય-બધ્ધ અવાજે કરવું.

– પંડિતને યજ્ઞ–વિધિ પુસ્તક વાંચવા માટે બેસાડવાના પ્રસંગે, મંત્રો વાંચવામાં બિલકૂલ ઉતાવળ કરવી–કરાવવી નહિ. મંત્રો લયબધ્ધ રીતે, ઊંચા અને ભકિત–ભાવ ભર્યા અવાજે વાંચવા. યજ્ઞમાં ઉપસ્થિત રહેનારે પૂજા–વિધિમાં ધ્યાનમગ્ન રહેવું.

– કળશમાં ચરણામૃત તૈયાર થયા બાદ, પૂજામાં ઉપસ્થિત દરેક વ્યકિતને તેના આસન પર જ આપવું.

– યજ્ઞના થાળ બનાવનારે, પૂરી શ્રદ્ધા-ભકિતથી, પવિત્રતાથી ઘરનાં ઘી. દુધ, ઘઉંનો લોટ તેમજ ખાંડમાંથી બનાવવો. બહારથી માત્ર ફળફળાદી લાવવાં મીઠાઈ વિગેરે લાવવાં નહિ.

– "આ થાળ હું જગત નિયંતા પ્રભુને ધરાવવા માટે બનાવું છું." એવી શ્રદ્ધા-ભકિત હૃદયમાં ધારણ કરી રાખવી.

– વારિ યજ્ઞ-વિધિ અથર્વ વેદ પર આધારિત છે, તેથી તેમાં શંકા ન કરવી.

– યજ્ઞની કોઇપણ ક્રિયામાં દુનિયા–વ્યવહારની દોષ–દ્રષ્ટિ દાખલ ન કરવી. પૂજા સમાપ્તિ બાદ પ્રસાદ વહેંચનારે સમ–દ્રષ્ટિ રાખવી.

– યજ્ઞ પૂરી શ્રદ્ધા–ભકિતથી કરવો અને કરાવવો.

– યજ્ઞ સમાપ્તિ બાદ નીચેની ત્રણ જય બોલાવવી.

શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ ભગવાનની જય
શ્રી સદ્‌ગુરુ દેવની જય
શ્રી સતપંથ સનાતન ધર્મની જય.

(૩) અવસાન ઉત્તર ક્રિયા :–

– મૃતદેહને પવિત્ર જળથી સ્નાન કરાવવું સફેદ વસ્ત્રો પહેરાવવાં. ચારે અંતિમ ક્રિયાઓ (દાગ) વૈદિક છે. અંતિમ ક્રિયા વૈદિક વિધિ મુજબ કરવી.

– સ્મશાનમાં સમાધિ આપવાની હોય તો મૃત–દેહને ઉત્તર–દિશા સન્મુખ, આસન પર બેસાડવો, સમાધિ ઢાંકી દેવી

– અંતિમ ક્રિયા કર્યા પછી તે સ્થળથી આશરે ચાલીસ કદમ દુર જઈ, બધા જ સ્મશાન–યાત્રીઓએ મૃતાત્માની સદ્‌ગતિ માટે બે મિનિટ ઊભા રહી મૌન પાળવું, અંજલિ આપવી.

– અવસાન પછીના લૌકિકના દિવસો દરમ્યાન, પથારી પર બેસીને ધર્મ-ગ્રંથોનું વાંચન કરવું, ઈશ્વર સ્મરણ કરવું, પણ કોઇએ રડવું કરવું નહિ.

– નવમા દિવસે મૂંડન—સૂતક ઉતરાવવું.

– દસમા દિવસે ઘરને લીપી-ગુપી અથવા ધોઇને સ્વચ્છ બનાવવું. ધુપ-અગરબત્તી અને ઘીનો દીવો કરી વાતાવરણ પવિત્ર કરવું.

– અગિયારમા દિવસે ઘટ—પાટની પૂજા વિધિ દરમ્યાન મૃતાત્માની સદ્‌ગતિની સઘળી ક્રિયાઓ, તે વિધિના ધાર્મિક આદેશ મુજબ કરવી.

– બારમા દિવસે કુટુંબ, સગાં—સંબંધીઓ તેમજ ખાસ તો કુંવારી બાલિકાઓને ભાવથી ભોજન આપવું. અને ભોજન બાદ યથા—શક્તિ દાન–દક્ષિણા આપવી.

– આ બધા દિવસો દરમ્યાન દરરોજ સાંજે બાળકોને પ્રસાદ વહેંચવો.

(૪) બાળ-જન્મ :-

- બાળ જન્મ થયા પછી, સવા માસ સુધી, બાળક તથા તેની માતાને, રસોડાથી, પૂજા-સ્થાનથી તથા સમૂહમાં ભળવાથી દુર રાખવાં.

- સવા માસે અથવા માતાની શારીરિક પવિત્રતા થયા પછી યજ્ઞમાં ઘટ-પાટ સમક્ષ તે, બંનેને ચરણામૃત પિવડાવીને પવિત્ર કરવાં.

- બાળક બોલતું થાય ત્યારે તેને ભગવાનનું નામ લેતાં શીખવવું જેમ કે સીતા-રામ, રાધે-કૃષ્ણ, હરી-ૐ વગેરે.

- બાળક છ વર્ષનું થાય ત્યારે તેના લલાટે કુંકુંમ-અક્ષત તિલક કરી, શાળાએ ભણવા મોકલવું.

- સવારમાં બાળકને નિયમિત જગાડવું. ભગવાનનું નામ સ્મરણ કરતાં કરતાં જગાડવું.

દાદા-દાદીએ બાળકને નીતિ, ધર્મ, પરોપકાર. શૌર્ય, બલિદાન વગેરેની વાતો, કથાઓ કહેવી. ધર્મ અને નીતિનું શિક્ષણ જે ઘરમાંથી મળે છે તેવું કયાંયથી મળતું નથી.

- માતા-પિતાઓ, વડીલો : યાદ રાખો : બાળક બગડે છે ઘરમાંથી, સુધરે છે ઘરમાંથી. ઘરમાંથી પ્રબળ સુસંસ્કારોથી સિંચાયેલું બાળક, આખી દુંનયામાં ગમે ત્યાં જાય તો પણ બગડતું નથી.

- ગર્ભવતી માતાઓએ માનસિક તણાવ ન ભોગવવો. સદા પ્રસન્ન રહેવું. પ્રભુ સ્મરણ કરવું. સારાં પુસ્તકોનું વાંચન કરવું. સત્-સંગ કરવો અને સાંભળવો.

- ઉપરોકત આચાર-સંહિતા સતપંથીઓને માટે માર્ગ-દર્શક છે. તમામ સતપંથીઓ આગ્રહપૂર્વક ઉપરોકત બાબતોને અનુસરે તો સતપંથ સમાજમાં સમાન-આચાર અને એક વાકયતા સર્જાય સતપંથીઓ આત્મબળ દાખવે અને ઉપરોકત બાબતોનું જાહેર આચરણ કરશે તો એક તેજસ્વી સમાજનું નિર્માણ થશે. અસ્તુ......

ખાસ નોંધ :- વારિયજ્ઞ પૂસ્તકની પ્રસ્તાવનાના પાન નબર—૧૧ ના અ.નં. ૩ માં શુકવારી બીજનું વ્રત કરવા જણાવેલ છે તેના બદલે સુદ બીજનું વ્રત વાંચવું.

યજ્ઞના કર્મકાંડનું અનુસંધાન

ધર્મની કોઇ પણ ક્રિયામાં ભાવ અને તે દ્વારા થતો સંકલ્પ મુખ્ય બાબત છે. ભાવ વિના ધર્મનું સાચું પાલન શકય નથી. અથવા કહો કે ભાવ વિનાનું ધર્માચરણ એ માત્ર બાહય આડંબર કે ડોળ બની રહે છે. વ્યકિતની તમામ ક્રિયાઓ પાછળ રહેલ ભાવને જ ઇશ્વર જુએ છે. ભાવની તીવ્રતા મુજબ તેનો સ્વીકાર કરે છે. બાહય કર્મ-કાંડ ગમે તેવું ભપકાદાર, સુઘડ, સ્વચ્છ હોય, પણ તેમાં હૃદયનો ભાવ નહિ હોય તો ઈશ્વરના દરબારમાં તેનો સ્વીકાર થતો નથી. આ ભાવ દેહમાં બિરાજમાન આત્મા ઇન્દ્રિયો દ્વારા વ્યકત કરે છે.

કોઠી જેવો બંધ જણાતો આ દેહ, તેની દશ ઇન્દ્રિયો દ્વારા બાહય જગત સાથે સંબંધમાં, સંપર્કમાં આવે છે. આ દશ ઈન્દ્રિયોમાં પાંચ જ્ઞાનેન્દ્રિયો અને પાંચ કર્મેન્દ્રિયોનો સમાવેશ થાય છે. આંખ, કાન, નાક, રસના અને ત્વચા આ પાંચ જ્ઞાનેન્દ્રિયો છે. તેના દ્વારા દેહમાં રહેલો આત્મા બાહય જગત નો અનુંભવ કરે છે. હાથ, પગ, ગુદા, ઉપસ્થ અને જીભ (વાણી)-આ પાંચ કર્મેન્દ્રિઓ છે. તેના દ્વારા દેહમાં રહેલો આત્મા બાહય જગતમાં અનુંભવેલાં સંવેદનની પ્રતિક્રિયા કરે છે.

આત્મા અજર, અમર, શુદ્ધ, પવિત્ર, સ્વયં પ્રકાશિત છે. પણ તેના પર, થઇ ગયેલા હજારો જન્મોનાં કર્મોનું લેપન તેના પર થવાથી તે જીવ ભાવને પામે છે. તેથી પોતે પરમ પિતાનો અંશ છે તે સત્ય ભૂલી જાય છે અને પામરતાનો અનુંભવ કરે છે. તે દેહને જ સર્વસ્વ માનવા લાગે છે. આથી તે સંસારમાં મોહાંધ થઇને આંતર-બાહય પવિત્રતા તરફ દુર્લક્ષ્ય કરે છે. આથી દેહની સાથે દશ ઇન્દ્રિયો પણ અશુદ્ધ અને અપવિત્ર બને છે. આવા અશુદ્ધ અને અપવિત્ર દેહમાં રહેલા દેદિપ્યમાન આત્માનું તેજ ઝંખવાય છે. પરિણામે જે આત્મા એક વખત પોતાનાં પરમ પિતાનાં દર્શન કરીને આવ્યો છે, તે પરમ પિતાનું પણ તેને વિસ્મરણ થાય છે. અજ્ઞાન વશ તે સંસારના તુચ્છ ભોગોને સર્વોચ્ચ પદ આપે છે. માતાના ગર્ભમાંથી તે કઈ શરતોએ મુકત થઇને આવ્યો છે તેનું તેને વિસ્મરણ થાય છે. અને પરિણામે તે જબરજસ્ત દેહાસકિતથી બંધાઈ જાય છે.

પરિણામે અશુદ્ધ અને અપવિત્ર દેહની સાથે જ અશુદ્ધ અને અપવિત્ર થયેલ ઇન્દ્રીયો દ્વારા આત્માનો પ્રકાશ બહાર આવી શકતો નથી. પણ તેથી ઉલટું તે દશ ઇન્દ્રીયો દ્વારા દેહાસક્તિ અને સંસારાસક્તિનો મળ બહાર જગતમાં ઠલવાય છે. પરિણામે સંસાર વ્યવસ્થામાં વિષમતાઓ સર્જાય છે. મનુષ્ય ષટરીપુઓ અને પંચ-કલેશોને વશ થાય છે. સમતા, દયા, નિર્વૈરતા. ક્ષમા આદિ દૈવી ગુણોનો નાશ થાય છે. અને પરિણામતઃ દુનિયા તામસી પ્રકૃતિના ખપ્પરમાં હોમાય છે. આ જ ઘટના વર્તમાન યુગમાં આપણે જોઇ રહયા છીએ.

આથી જ સતપંથ ધર્મના સ્વરૂપમાં-તેના મૂળ સિદ્ધાંતોમાં દેહશુદ્ધિ અને હૃદય શુદ્ધિ: પ્રતિજ્ઞા સ્વરૂપે અગ્રસ્થાને બીરાજે છે. ખાન-પાન અને આચાર-વિચારની પ્રત્યક્ષ અસર મન પર થાય છે. મન મલિન છતાં, તેના કહયા પ્રમાણે કર્મ કરતી ઇન્દ્રીઓ પણ મલિન થાય છે. આત્મ-તેજ ઝંખવાય છે. પરિણામે મનુષ્ય પશુ-તુલ્ય વર્તન કરે છે. અનો આ સંસારમાં દુઃખ, શોક, સંતાપ, ભય, અશાંતિ ભોગવે છે. અનેં મુત્યુ બાદ નરકના અધિકારી બને છે.

આથી મનુષ્ય જીવનમાં દેહશુદ્ધિ અને હૃદય-શુદ્ધિ પરમ આવશ્યક છે. અને ધાર્મિક કાર્યો તેમજ ઉપાસના માટે અનિવાર્ય છે.

દેહ અને આત્માના સંબંધને, નવરાત્રીમાં રચવામાં આવતી માતાજીની ગરબી સાથે સરખાવી શકાય છે. ગરબીમાં વપરાતું માટીનું વાસણ એ દેહ છે. તેના પેટામાંનાં છિદ્રો એ દેહની ઇન્દ્રિયો છે. અને વાસણમાં કેન્દ્ર સ્થાને જલતી જયોતિકા એ દેહમાં રહેલો આત્મા છે.

જો છિદ્રો સ્વચ્છ નહિ હોય, અંદર મેલ-કચરો ભરાયો હશે, તો અંદરની જયોતિકાનો પ્રકાશ બહાર પ્રસરી શકશે નહિ. તેના પ્રકાશ કિરણોનું સીધું અનુંસંધાન આપણી આંખ સાથે નહિ હોય તો પણ જયોતિકાના પ્રત્યક્ષ દર્શન થશે નહિ. તે જ રીતે દેહની ઇન્દ્રયો અશુદ્ધ અને અપવિત્ર હશે તો અંદર બિરાજમાન આત્માનો પ્રકાશ દેહની બહાર પ્રસરી શકશે નહિ. પરિણામે તેવો મનુષ્ય ધાર્મિક દૃષ્ટિએ નિસ્તેજ જણાશે. ઇન્દ્રયો દ્વારા તેના રાજા મનનું અનુંસંધાન જો ઇશ્વર સિવાય બીજે કયાંક હશે તો પણ આત્મ-તેજ અનુંભવાશે નહિ.

નહી. છીદ્રોમાંથી સીધાં પ્રકાશ-કિરણો જેમ આંખમાં પ્રવેશતાં જ જ્યોતિનાં દર્શન થાય છે તેમ ઇન્દ્રિયો શુદ્ધ પવિત્ર અને ઇશ્વરાભિમુખ હશે તો દેહમાં રહેલા આત્માનાં દર્શન થશે, અર્થાત્ સ્વ-રૂપનાં દર્શન થશે.

આવો પવિત્ર દેહધારી મનુષ્ય, યજ્ઞમાં જે સંકલ્પ કરે છે. તે તેના શુદ્ધ, પવિત્ર અને ઇશ્વરાભિમુખ મન તથા ઇન્દ્રીયો દ્વારા સફળ થાય છે. આવા ભકત જનની પૂજાનો ઇશ દરબારમાં શત-પ્રતિશત સ્વીકાર થાય છે અને તેના સંકલ્પો સિદ્ધ થાય છે.

આથી જ સતપંથી વારિ યજ્ઞની પૂજા વિધિના સ્થળે ઉપસ્થિત થતાં પહેલાં આંતર-બાહય પરમ પવિત્રતાની અનિવાર્ય આવશ્યકતા છે. તેના વિના તેના વિના યજ્ઞ કાર્યનો મર્મ સિદ્ધ થતો નથી. માટે જ સતપંથ ધર્મના નિયમોમાં દેહશુદ્ધિ અને હૃદય-શુદ્ધિને અગ્રસ્થાન આપવામાં આવ્યું છે તે માટે કરવાની ક્રિયાઓનું માર્ગદર્શન શિક્ષા પત્રીમાં છે.

આપણા સમાજે ધર્મના તત્ત્વજ્ઞાનની કદી વિચારણા કરી નથી. તેથી ધર્મની તમામ બાબતો ગતાનુગતિક ચાલી આવે છે. અને તેમાં અંધશ્રદ્ધાનો ઉમેરો થયો છે. ધાર્મિક આચરણો પાછળ રહેલું તત્ત્વજ્ઞાન આપણે જાણતા નથી.

આપણા ઇષ્ટદેવ શ્રી ઇમામશાહ મહારાજના વચનામૃતોમાં સમાયેલા ગૂઢ તત્વજ્ઞાનનું આપણે કદી પણ વિવેચન કે મીમાંસા કર્યા નથી. સતપંથ ધર્માવલંબીઓમાં આવી તત્વજ્ઞાન ચર્ચા થાય એ ઇચ્છનીય છે. આશા છે કે સમાજના સુજ્ઞ જનો આ ક્ષેત્રે સક્રિય થશે અને આપણા સંપ્રદાયનું તેજસ્વી સ્વરૂપ જગતને જોવા મળશે.

અલખના આરાધનાની અનેક ચાવીઓ આપણાં ધર્મ-સુત્રોમાં પડેલી છે તે આપણને પ્રાપ્ત થાઓ એ જ અભ્યર્થના

"શિવદાસ"

યજ્ઞ દ્વારા સમાજ સંગઠન અથવા સંગઠન મહા યજ્ઞ

સતપંથી યજ્ઞ વિધિની ક્રિયાઓના અનેક અર્થ અને અનેક ફળ છે તેનું એક પરિણામ છે — સમાજ સંગઠન. યજ્ઞ-ક્રિયા દરમ્યાન, તેમાં ઉપસ્થિત ભક્તોની જે સંવેદનશીલ માનસિક પરિસ્થિતિ હોય છે, તેમાંથી એક બીજાના હૃદયની લાગણીઓનું અનાયાસે જ જોડાણ થાય છે. દરેક વ્યક્તિનાં હૃદય-ભક્તિનાં ઝરણાં. પૂજા સ્થળે એકત્રિત સમૂહમાં ઉત્પન્ન થતી ભક્તિના મહા-પ્રવાહમાં ભળે છે. દરેક વ્યક્તિ એકતા અનુંભવે છે. આ ભક્તિ-પ્રવાહ જ ઉપસ્થિત જનોના આત્માને પરમાત્મા સાથે જોડે છે. આ ભક્તિ પ્રવાહમાં પરમાત્માનાં અદૃશ્ય ચરણો ઝબકોળાય છે, ધોવાય છે. જેમ ભગવાન વિષ્ણુના ચરણ-સ્પર્શથી ગંગાજી પવિત્ર થયાં, તે જ રીતે પૂજા-સ્થાનમાં ઉપસ્થિત જન સમૂહના હૃદયોમાંથી વહેતા ભક્તિ-પ્રવાહમાં પરમાત્માનાં અદૃશ્ય ચરણ પ્રક્ષાલન થી ઉપસ્થિત સમૂદાય પવિત્ર બને છે. તેના વાતાવરણમાં દૈવી ચેતનાનો સંચાર થાય છે. તેથી યજ્ઞમાં ઉપસ્થિત સમુદાયને ગત-ગંગા કહેવામાં આવે છે.

આ ઘટનાની સૂક્ષ્મ પણ અતિ પ્રબળ અસર, પૂજા સ્થાન છોડી ગયા પછી પણ વ્યક્તિના માનસ-પટ પર રહે છે. અને પરિણામે સમાજમાં સમાન શ્રદ્ધા, સમાન વિચાર-સરણી, મૂળભુત રીતે સમાન ધાર્મિક માન્યતાઓ સર્જાય છે. તેથી આવા સમાજમાં વિશેષ પ્રયાસો કર્યા વિના પણ સ્વયંભૂ જ સામાજીક સંગઠન સધાય છે, જે સમાજના અન્ય ઘણાં વ્યવહારિક કાર્યો સફળ રીતે પાર પાડવામાં મદદરૂપ થાય છે.

સાંપ્રત સમયમાં સમાજમાં દેખા દેતી વિસંવાદિતા, એક સૂત્રતાનો અભાવ, નબળું પડતું સંગઠન અને પરિણામે વિલંબમાં પડતાં સામાજિક કાર્યો: આ બધાનું મૂળ કારણ આપણે આપણા ધર્મની મૂળ ભાવના ગુમાવી રહયા છીએ તે છે. અધુરી સમજણ, અહંવૃત્તિ, આ બધું સમાજ સંગઠન આડે આવે છે. તેનું નિવારણ આપણા સમાજમાં માત્ર ધર્મના સાચા અનુંશિલ દ્વારા જ શકય છે.

ધર્મના સિદ્ધાંતો અને વિધિઓમાં પ્રબળ વિશ્વાસ, જાગરૂકતા, પરસ્પર સમજણ, મતભેદનો નિકાલ, ભાઈચારાની ભાવના: આ બધું આપણો સતપંથ ધર્મ [illegible] વૈદિક મહા-પૂજા દ્વારા સિદ્ધ કરી શકીએ છીએ. આપણા સમાજના

સ્વ. મહાન બ્રહ્મનિષ્ઠ સંત પૂ. નથુરામ બાપુ આ જ યજ્ઞ વિધિ દ્વારા અનેક કાર્યો સિદ્ધ કરતા. તેમણે આ યજ્ઞ-ક્રિયાને એક ગૂઢ અર્થ આપ્યો હતો. તેમની પરંપરા તેમના કેટલાક શિષ્યો આજે પણ નિભાવી રહયા છે. પૂ. નથુરામ બાપુએ પૂજા દ્વારા એક ઈશ્વરી-બળ ઉપજાવેલું, આવું જ ઈશ્વરી બળ પૂજા વિધિમાં હાજર રહેલા પ્રત્યેક સાત્વિક જનના હૃદયમાં ઉપજે છે. ને પરિણામે એવી વ્યકિતઓ દુઃખના ગમે તેવા ઝંઝાવાતમાં ટકી રહે છે. તે જગતમાં ગમે ત્યાં ફરે તો પણ વ્યસનો તેને અડી શકતા નથી. પોતાના તમામ વ્યવહારીક કાર્યો કરતો છતાં તે શુદ્ધ અને પવિત્ર રહી શકે છે. ત્રિવિધિના તાપ તેને ઓછા નડે છે. હૃદયમાં પણ ધગશ, ઉત્સાહ અને આનંદમાં તે જીવન વ્યતીત કરે છે.

આ ચમત્કારીક અસર વ્યકિતથી વિસ્તાર પામીને સમાજ વ્યાપી બને છે. આખો સમાજ નિર્વ્યસની, ચારિત્ર્યવાન, ધર્મ પરાયણ બને છે. મારો દૃઢ વિશ્વાસ છે કે સમાજ આપણી આ પવિત્રમ્ વૈદીક પૂજા વિધિને તેના હાર્દમાં ફરીથી દૃઢતાથી અપનાવે તો આપણે ઇચ્છીએ તેવું સામાજિક સંગઠન સાધી શકાય તેમ છે. હું તો એથી પણ આગળ વધીને કહું છું કે આજ પૂજા-વિધિ હિન્દુસ્તાનના અન્ય ધર્માવલંબીઓ સમજીને અપનાવે તો હિન્દુસ્તાનના દરિદ્ર સમાજની, તમામ સમસ્યાઓનો નિકાલ થઇ જાય.—અસ્તુ.

આ તો એક વિચાર છે. અને વિચાર એ આધુનિક દુનિયાના કોઇ પણ શાસ્ત્રાસ્ત્ર કરતાં અધિક શકિતશાળી છે. આ વિચાર સમજવા માટે પણ વિચાર કરવાની જરૂર છે.

શિવદાસ”



(મંત્ર-૧૯ પૂરો થયા પછી ચરણામૃતની ગોળી કળશમાં ઓગાળતાં આ ગાયત્રીનું ઉચ્ચારણ કરવું)

ૐ

અથર્વવેદી ગાયત્રી મંત્ર

ૐ ૐ ૐ કારમ્ । કલ્યંગ કર્તા । વિશતિવિશ્વાથાપમ્ । વિશ્વા ધર્મ અરુદ્ધં પાતકમ્ । ધર્મોરેખા માત્ર : । ધર્મ ઈતિ પરિગ્રહ : । અથર્વ વેદ : શ્વેતવર્ણ : । વર્ણાદિર્વિષ્ણુ : । સવિષ્ણુર્નારાયણ : । બ્રહ્માંગમ્ બ્રહ્માવંશાદિ પાત્ર : । વર્ણાદિ ધર્મો મ્લેચ્છોઅભૂજ્જગાત । ઇચ્છાંગા વિષ્ણુર્નારાયણ : । અત : પરિવક્ષ્યામિ મહાજ્ઞાન ભેદમ્ । જાંબુદ્વિપે કુબાંગમ્ । પવિત્રં વર્તમાનમ્ । મહાકલિયુગ ઉપજાયતે । નારાયણ : તેજો ભવિતા । અંગકર્તા । પ્રજવાલયતિ પાતકમ્ । અનાદિ પુરૂષ : । મમજીવંનંભવાત । આર્યાંગમ્ । પરિગ્રહ : । પલ્લલ્લાંકમ્ । મંગલશ્ચ સત્યાનિ । સત્ય પાત્રાદિ પરમેશ્વર : । પરિગ્રહ : । અનાદિપુરૂષવેલાંગમ્ । ભવતિ કર્માયતિ પરિગ્રહ : । સ્થલેસેવાંગમ્ । નમ : સર્વ ઈતિ પરિગ્રહ : । પરમેશ્વર : પરિગ્રહ : ॥

एको हँसो भुवनास्यास्य मध्ये
स एवाग्निः सलिले संनिविष्टः ।
तमेव विदित्वाति मृत्युमेति
नान्यः पन्थाः विद्यते अयनाय ॥

श्वेताश्वतरोपानिषद्

અધ્યાય-૬. મંત્ર ૧૫.

" આ બ્રહ્માંડની મધ્યમાં એક પ્રકાશ સ્વરૂપ પરમાત્મા (પરિપૂર્ણ) છે તે જ જલમાં સ્થિત અગ્નિ છે તેને જાણીને જ (મનુષ્ય) મૃત્યુરૂપ સંસાર સમુદ્રથી સર્વથા પાર થઈ જાય છે. દિવ્ય પરમાત્માની પ્રાપ્તિને માટે બીજો માર્ગ નથી. "

ध्यानम् मूलं गुरुमूर्ति पूजा मूलं गुरुपदम्
मंत्रम् मूलं गुरुवाक्यं, मोक्षं मूलं गुरुकृपा ॥
गुरुः ब्रह्मा गुरुः विष्णु, गुरूदेवो महेश्वरः ।
गुरु : साक्षात् परिब्रह्मः तस्मै श्री गुरुवे नमः



શ્રી સદ્ગુરુ ચરણે

यद्द्य त्वी प्रयति यज्ञे अस्मिन् होतश्चिकित्वन्न वृणीमहीह ।
ध्रुवमयो ध्रुवमुता शविष्ठ प्रविद्वान यज्ञमुप याहि सोमम् ॥

अ. कां.-७ सुकत-९७ मंत्र-१

ભાવાર્થ :- "હે જ્ઞાની હોતાગણ ! આજે અહિં આ, પ્રયત્નપૂર્વક કરવા યોગ્ય એવા યજ્ઞમાં મેં તમારૂં વરણ કર્યું છે. સ્થિર યજ્ઞને જાણનાર એવા તમે, સ્થિરતાથી આવીને, સ્થિર ચિત્તથી અને શાંતિથી યજ્ઞ સમાપ્ત કરો."

મંત્ર પહેલો

મુખીની ક્રિયાનો મંત્ર

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,

ૐ નમો શ્રી સદ્દગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે..

પ્રથમ આઠ લાખ કરણ મધ્યે સદ્દગોર બ્રહ્માજીએ તપ કર્યા ॥ ત્યારે સ્વર્ગ, મૃત્યુ અને પાતાળના સર્જનની આજ્ઞા બ્રહ્માજીને આપી ॥ ૧ ॥ સ્વર્ગની કૂંચી બ્રહ્માજીને હાથ ॥ દોજખની કૂંચી યમદૂતને હાથ ॥ ૨ ॥ જે ધર્મ માર્ગે ચાલશે ॥ તે સહી અમરાપુર મહાલશે ॥ ૩ ॥ ત્યાં

થશે સદ્ગોર બ્રહ્માજી ના દિદાર ॥ ત્યારે ચૌદ ભુવનના દેવતા બ્રહ્મા-વિષ્ણુને દ્વાર ॥ ૪ ॥ જે સ્વર્ગ, મૃત્યુને પાતાળના ગોર ॥ તે સદ્ગોર બ્રહ્માજીને ઠામ ॥ ૫ ॥ આજ તેનો ભેદ ન જાણે કોઈ ॥ પણ સાચા મુનીવર સમજે સોઈ ॥ ૬ ॥ બીજા કોઇ ન જાણે દુનીયાના લોક ॥ આજ ગોર-નર (બ્રહ્મા-વિષ્ણુ) રહ્યા યુગમાં અલોપ ॥ ૭ ॥ તેના ચિત્તની કોઈ વાત ન જાણે ॥ આપ એકલા રહ્યા વખાણે ॥ ૮ ॥ મા, બાપ, બેન, બાંધવ નહી કોય ॥ ત્યાં મુરખ હાથ ઘસતા જોય ॥ ૯ ॥ તમે સાચા મુનીવર જાણો જેહ ॥ મન હઠીલા નિશ્ચે નરકે જાશે તેહ ॥ ૧૦ ॥ તમે ગત માંહે મળો મુનીવર ભાઈ ॥ ત્યાં અમી નિશાની લેજો જાઈ ॥ ૧૧ ॥ મુખી તે જે મોક્ષ જ આલે ॥ મોક્ષ મુકિતનો માર્ગ બતાવે ॥ ૧૨ ॥ મુખી તે જે કોઇને ઘેર જાવે ॥ તો તે જીવનાં દુઃખ દુર કરાવે ॥ ૧૩ ॥ મુખી તે જે અસત્યને માર્ગે ન જાવે ॥ ને જીવને મોક્ષ-મુકિત કરાવે ॥ ૧૪ ॥ મુખી તે જે સર્વે સંકટ કાઢે ॥ ને લક્ષ ચોર્યાસીના ફેરા ટાળે ॥ ૧૫ ॥ મુખી તે જે મૃતકને જીવતા કરે ॥ ને શ્રદ્ધાવાનોનાં કારજ સરે ॥ ૧૬ ॥ મુખી પાસે જે જીવ આવે ॥ તેની કમાઈમાં બરકત ફરમાવે ॥ ૧૭ ॥ મુખી

તે જે નિર્મળ હોવે ।। સારે જીવકો વૈકુંઠ લાવે ।। ૧૮ ।। મુખી તે જે અમર ભેદ જાણે ।। અગમ-નિગમની વાત પીછાણે ।। ૧૯ ।। મુખી તે જે ભેદ વરસાદનો જાણે ।। સર્વના ઘરની વાત પીછાણે ।। ૨૦ ।। મુખી તે જે દેવને નજરે દેખે ।। જન્મ-મરણના ભેદ જ પેખે ।। ૨૧ ।। મુખી તે જે સત્ય વાત સાચી કરી જાણે ।। તે હક્ક કમાઈ સાચી કરી માને ।। ૨૨ ।। તે કમાઈનો મર્મ પીછાણે ।। તે મુખીની સેવા અમર પરમાણે ।। ૨૩ ।। જે મુખીની સેવા અમર જાગે ।। તે સત્ય, સબુરી, સંતોષ માગે ।। ૨૪ ।। જે એક મને, એક ચિત્તે સત્ય ધર્મને ધાએ ।। તે મુનીવર અમર લોકમાં જાએ ।। ૨૫ ।। જે દશાંશ-દાને ખરા મુનીવર હશે ।। તે જીવ અમરા પુરમાં જશે ।। ૨૬ ।। તમે ઋષિવર, સાહેબસું રાખો ચિત ।। ગોર ગતમાં મળવું નિત્ય ।। ૨૭ ।। તમે અમરા પુરમાં જાશો સહી ।। આજ ભૂલવણીમાં પડશો નહી ।। ૨૮ ।। ભૂલ્યા કાં ભમો છો ગમાર ।। સાચા ઋષિવર તો સચિયાર ।। ૨૯ ।। ઋષિવર હશે તે સાહેબના સૈન્યમાં મળશે ।। નુરાની ઘોડે મુનીવર ચડશે ।। ૩૦ ।। ગુરૂ-ગોવિંદને ધ્યાનમાં દેખે ।। નિત્ય નિત્ય દર્શન સાહેબનાં કરશે ।। ૩૧ ।। જ્યારે સાહેબને ત્રિવેણીના તખ્તે દેખે ।।

ત્યારે નિત્ય નિત્ય દિદારી મુનીવર રહેશે ।। ૩૨ ।। જ્યારે ગોર–ગત કરી જે તખ્તે બેસશે ।। ત્યારે નિત્ય નિત્ય દિદારી મુનીવર રહેશે ।। ૩૩ ।। ભણે ગોર ઇમામશાહ આજ ગોર ગતમાં મળીને કરો કમાઇ ।। તમે સત્યે ચાલો સચિયારા ભાઈ ।। ૩૪ ।।

સદ્‌ગુરૂ ઇમામશાહ, ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ



ॐ

ऋतेन तष्टा मनसा हितैषा बह्मौदनस्य विहिता वोदिरग्रे
अंसदि शुद्धामुप घेहि नारि तत्रौदनं सादय दैवानाम् ॥
अ. कां. ११ सुक्त. १ मंत्र-२३

ભાવાર્થ :– "સત્યથી નિર્મિત, મનથી સુરક્ષિત, જ્ઞાનને વધારનારી, અન્નની આ વેદી પર, હે નારી ! શુદ્ધ પાત્રમાં શુદ્ધ અન્નને મૂકીને તે દેવોને અર્પણ કર "

મંત્ર બીજો

દેવ સ્થાપના મંડાણ

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,

ૐ નમો શ્રી સદ્દગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

તમે સુણો મુનીવર વેદ વિચાર ॥ મુખી તણા ક્રિયા આચાર ॥ ૧ ॥ આવી ગતમાં નમસ્કાર કરે ॥ એક મના થઇ ઉભો રહે ॥ ૨ ॥ ગોર ગત પાસે માગે વચન ॥ નિર્મળ કરાવે જીવ ને પિંડ ॥ ૩ ॥ ગોર ગત મળીને

કરે આશીષ ॥ આજ ગત માંહે ગોર નર છે જગદીશ ॥ ૪ ॥ ત્યાં નાનાં મોટાં સહુ કરગરે ॥ જપે જાપ ને ક્ષમા માંગે ॥ ૫ ॥ કહી ફરમાન ને માણુ જ લેવે ॥ ત્યાં નિર્વિષ થઈને ઉભો રહેવે ॥ ૬ ॥ હૃદયે રાખે હરીનો જાપ ॥ ક્ષમા થકી ઉતરે પાપ ॥ ૭ ॥ માણુ તાણી આશીષ જો કરે ॥ જપે જાપ ને પાતક ઉતરે ॥ ૮ ॥ દો જાણુ મળી ઉતરાવે માણુ ॥ એક બીજાને કહી ફરમાન ॥ ૯ ॥ માણુ ઉતારી ઉભો રહે ॥ નમી ગતને નમસ્કાર કરે ॥ ૧૦ ॥ એક મના થઈને ડગ જો ભરે ॥ મુખી તણે આસને સંચરે ॥ ૧૧ ॥ આસને જઈ કહે હે જંદા ॥ બક્ષો ગુના ગોર-ગતના બંદા ॥ ૧૨ ॥ ભીંડી આસન બેસે કાયા ॥ દિલથી દુર કરે મોહમાયા ॥ ૧૩ ॥ જે સત્ય-સંતોષે બેસે સહી ॥ તે દયા ક્ષમાએ રહેણીએ રહી ॥ ૧૪ ॥ પૂર્વ, પશ્ચિમ, ઉત્તર, દક્ષિણ ॥ નિશ્ચિત દિશાએ સન્મુખ રહે ॥ ૧૫ ॥ ગોર-ગતને પૂછે ફર્માન ॥ કહી યજ્ઞનું માંડે કામ ॥ ૧૬ ॥ ત્રણ દરવાજા બંધ જો કરે ॥ જ્યાં થકી પવન ન સંચરે ॥ ૧૭ ॥ કહી ફર્માન ને માંડે પાટ ॥ મુનીવર તણી મુકિતની વાટ ॥ ૧૮ ॥ માંડી કળશને એક ચિત્ત રહે ॥ અક્ષત લઇને કળશમાં ધરે ॥ ૧૯ ॥ ફૂલ હાર ઘટ-પાટે ધરે ॥ ચુવા-ચંદન

અર્પણ કરે ॥ ૨૦ ॥ માંડી પાટ પૈસાને કળશ જો લહે ॥ ધુપ–દ્રિપને અર્પણ કરે ॥ ૨૧ ॥ ભરી કળશને ગુજારે આપ ॥ ભણે મંત્ર હરિના જાપ ॥ ૨૨ ॥ મંત્ર ભણી નિપાવે નૂર ॥ મંત્રે નિરંજન છે ભરપૂર ॥ ૨૩ ॥ ત્રણ દેવની પૂજા કરે ॥ ગંગોદક (નુર) લઇ કળશમાં ધરે ॥ ૨૪ ॥ નુર માંહે શક્તિનો વાસ ॥ નુરે નારાયણ થયા પ્રકાશ ॥ ૨૫ ॥ પંચ દેવ તો નુર માંહે રહે ॥ ચોવીસ પાત્ર કળયુગમાં છે ॥ ૨૬ ॥ એક મના થઇ મુખી જો ભણે ॥ ગોર–નર વંશે એક કરી જાણે ॥ ૨૭ ॥ વંશે ગોર–નર આવ્યા સહી ॥ જ્ઞાની મુખીએ દીઠા સહી ॥ ૨૮ ॥ પ્રદક્ષિણાનુ મોટું દાન ॥ પુંજીએ તો મેરૂ સમાન ॥ ૨૯ ॥ એવી આશીષ મુખી જો કરે ॥ કળશ આગળ પ્રસાદ તો ધરે ॥ ૩૦ ॥ જીવતા–મૃતક હોઈ રહે ॥ સુખ – દુઃખ દિલનાં સદગોરસું કહે ॥ ૩૧ ॥ પૂજા કરે કળશની સાર ॥ માંહે નિરંજન સચરાચર ॥ ૩૨ ॥ મુખી તે જે ભાર ગતનો આપે સહે ॥ પર વેદનાં દુઃખ દિલમાં ગ્રહે ॥ ૩૩ ॥ મુખી તે જે મન મારીને રહે ॥ મુખ માંહેથી કોઇને કાંઈ ના કહે ॥ ૩૪ ॥ નિત્ય નિત્ય હાલ ગુજારે આપ ॥ આશીષ ભણી ઉતારે પાપ ॥ ૩૫ ॥ કરી આશીષ ને છોડાવે કરમ ॥ ગોર–નરની ક્રિયા–આચારે વાધે ધરમ ॥ ૩૬ ॥

બોલે સાચું ને વચન પાળે ॥ બ્રહ્માનંદ પરમ સુખ માણે ॥ ૩૭ ॥ મુખી તે જે એટલી ક્રિયા કરે ॥ નિત્ય નિત્ય હાલ ગુજારે ને માણુ જ લેવે ॥ ૩૮ ॥ મુખી તે જે ક્રિયા આચારસું નિર્ભય રહે ॥ એવી આશીષ સદ્દગુરૂ ઈમામશાહ કહે ॥ ૩૯ ॥

સદ્દગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ:



भवाशर्वाविदं ब्रुमो रुद्रं पशुपतिश्च य : ।
इषुर्या एषां संविद्म तान : सन्तु सदा शिवा : ॥ ९ ॥
दिवं ब्रूमो नक्षत्राणि भूमिं यक्षाणि पर्वतान् ।
समुद्रा नद्योऽवेशन्तास्ते नो मुञ्यन्त्वंहस : ॥ १० ॥
सप्तर्षीन्वा इदं ब्रूमोऽपो देवी : प्रजापतिम् ।
पितृन् यमश्रेष्ठान् ब्रूमोस्ते नो मुञ्यन्त्वहंस:॥ ११॥
ये देवा दिविपदौ अन्तरिक्षसदश्च ये ।
पृथिव्यां शक्रा ये श्रितास्ते नो मुञ्यन्त्वंहस ॥ १२॥
आदित्वा रुद्रा वसवो दिवि देवा अथर्वाण : ।
अङ्गिरसो मनीषिणस्ते नो मुञ्यन्त्वंहसः ॥ १३ ॥

अ. कां- ११ सुकत-८. मंत्र-९ थी १३

ભાવાર્થ– " ભવ અને શર્વ જે પશુપાલક રુદ્ર છે, એનાં જે જે બાણો અમને વિદિત છે તે અમારે માટે હંમેશાં કલ્યાંણ કારી થાવ " ॥ ૯ ॥
દ્યુલોક, નક્ષત્ર, ભૂમિ, યક્ષ. પર્વતો, સમુદ્રો, નદીઓ, જળાશયો " ॥ ૧૦ ॥
"સાતર્ષિગણ, જળ, પ્રજાપતિ, પિત, અને તેમના અધિપતિ યમ " ॥ ૧૧ ॥
" દ્યુલોકમાં રહેવાવાળા જે દેવો છે અને અંતરીક્ષમાં રહેવાવાળા જે દેવો છે તે સમર્થ દેવ જે પૃથ્વીના આશ્રયમાં છે, તે અમને સર્વને પાપથી બચાવે" ॥ ૧૨ ॥
" આદિત્ય, રુદ્ર, વસુ જે દ્યુલોકમાં નિશ્ચલ દેવ છે, તથા મનનશીલ અંગીરસ છે તે અમને સર્વને પાપથી બચાવો" ॥ ૧૩ ॥

મંત્ર ત્રીજો

卐 મુખીને ક્ષમા ભણવાનો મંત્ર 卐

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું

ૐ નમો, શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહમા ઇન્દ્ર ઇમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ, નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

સ્વામી ક્ષમા હજાર વાર । સેવક અપરાધી, કીધા અપરાધ લાખ ॥ ૧ ॥ આદ્ય અંતના ધણી શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ ॥ તમે જાંબુદ્વિપના ધણી ॥ ૨ ॥ વિષ્ણુ નારાયણ વિશ્વાધાર ॥ સૃષ્ટિના સર્જનહાર, જાંબુદ્વિપે ધર્યો અવતાર ॥ ૩ ॥ રોહિણી કીજે ખેર ॥ દિવસ કીજે મહેર ॥ ૪ ॥ સ્નેહની દ્રષ્ટિ કરો ॥ સેવકનાં દુઃખ-દરિદ્ર દૂર કરો ॥ ૫ ॥

સદ્‌ગુરૂ ઇમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ

卐

ॐ

अदितेर्हस्तां स्रुचमेतां द्वितियां सप्तऋषयो भूतकृतो यामकृण्वन्
सा गात्राणि विदुष्योदनस्य दर्विर्वेद्यामध्येनं चिनोतु ॥ २४ ॥

अ. कां-११ सु १ मत्र-२४

नमस्ते अस्तु विद्युते नमस्ते स्तनयित्नवे ।
नमस्ते अस्त्वश्मने येना दूडाशे अस्यासि ।।

अ. कां - १ सु १३ मंत्र - १

ભાવાર્થ– " દુનિયા નિર્માણ કરનારા સાત ઋષિઓએ આ કડછી નિર્માણ કરી છે, આ કડછીથી વારંવાર અન્ન લઇ વેદી પર મૂક " — ૨૪

" હે વિશેષ પ્રકાશમાન, તને નમસ્કાર હો, ગડગડાટ કરવાવાળા તને નમસ્કાર હો. કરા (બરફના કરા) રૂપ તને નમસ્કાર હો. જેનાથી તું દુઃખ દેવાવાળાને દૂર ફેંકે છે. " – ૧

મંત્ર ચોથો

卐 મુખીના આસન આગળ ઉભા રહીને ભણવાનો મંત્ર 卐

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,
ૐ નમો શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા, ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે..

પ્રથમ શબ્દ તો ૐ કાર ॥ ૐ કારથી ધુંધુકાર નિરંજન નિરાકાર ॥ ૧ ॥ તમે સૃષ્ટિના સર્જનહાર ॥ સ્વામી તમે ધર્યા અવતાર ॥ ૨ ॥ સ્વામી ધર્મ માંહે તમે ॥ સ્વામી સૃષ્ટિ માંહે તમે ॥ ૩ ॥ પ્રગટ તમે, પ્રત્યક્ષ તમે, કાયમ તમે ॥ નિત્ય તમે, આદ્ય તમે, અંત તમે ॥ ૪ ॥ કળા તમારી અસ્તિત્વ તમારૂં ॥ ભાવ, ભક્તિ, શ્રધ્ધા અમારાં ॥ ૫ ॥ અમો સેવક અપરાધી ॥ સ્વામી તમો અપરાધ ક્ષમા કરનાર ॥ ૬ ॥ સેવકોને દર્શન દેજો ॥ ફળંતર વેળામાં ઉગારી લેજો ॥ ૭ ॥ આસને સિંહાસને આવી પરવરો ॥ કીધા અપરાધ ક્ષમા કરો ॥ ૮ ॥ બીજા અપરાધ ના કરાવશો ॥ પાંચ, સાત નવ, બાર–તેત્રીસ કરોડીના મેળા દેજો ॥ ૯ ॥ લક્ષ ચોર્યાસીના ફેરા ટાળો ॥ સકળ સંઘને દર્શન દેજો ॥ ૧૦ ॥ સ્વામી ઐકય કરો ॥ દ્વૈત દુર કરો ॥ ૧૧ ॥ ધર્મ સ્થાપો, પાપ કાપો ॥ સહાય કરો, સતિયાંની સોબતમાં રાખો ॥ ૧૨ ॥ સમર્યા સહાય કરો, કરગર્યા કાન ધરો ॥ આવાગમન દૂર કરો ॥ ૧૩ ॥

સદ્‌ગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ

पुमान पुंसीऽघि तिष्ठ चर्मैहि
तत्र हयस्व यतमा प्रियाते ।
यावन्तावग्रे प्रथमं समयथुस्तद्
वाक्यो यमराजे समानम् ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૧૨ સુકત-૩ મંત્ર-૧

ભાવાર્થ- "માણસોમાં જે સર્વથી બળવાન હોય છે, તે જ સર્વનો અધિષ્ઠાતા હોવાને યોગ્ય છે. તેવાજ મનુષ્યે અધિષ્ઠાતા બનવું જોઈએ, તે મુખ્ય આસન ઉપર બેસે. ત્યાં પોતાના હિતકારી અનુંયાયીઓને બોલાવે ભેગા કરે. આ મેળાપ (સંઘ) જ શકિત ઉત્પન્ન કરે છે. અને તેનાથી રાજયનું નિયંત્રણ થાય છે. રાષ્ટ્રમાં આ શકિત સમાન રીતે વહેંચવામાં આવે, નહી કે કોઈ એકમાં તે વધારે પ્રમાણમાં હોય"

मंत्र पांचमो

卐 મુખીને પ્રથમ જમણો પગ આસન ઉપર મૂકી, ઉભા રહી ભણવાનો મંત્ર 卐

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું.

ૐ નમો શ્રી સદગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ, આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

હે જંદા કાયમ દેવ પાયા ॥ સ્વામી પાયા ॥ ૧ ॥
સ્વામીજીનાં દર્શન પાયા ॥ ઋષિવરોનાં રાજ પાયા ॥ ૨ ॥
અમરાપુરનો વાસ પાયા ॥ અનંત કરોડીના સત્સંગ પાયા ॥ ૩ ॥

સદ્ગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ:

अदितिर्द्यौ रदितिरन्तरिक्षमदितिर्माता स पिता स पुत्र: ।
विश्वे देवा अदिति: पञ्च जना
आदितिर्जातमदितिर्जनित्वम् ॥ १ ॥
महीमू षु मातरं सुव्रतानामृतस्य पत्नीमवसे हवामहे ।
तुविक्षत्रामजरन्तीमुरुचीं सुशर्माणादिति: सुमणीतिम् ॥ २ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ -૭ સુકત ૬ મંત્ર ૧, ૨

ભાવાર્થ– "માતૃભૂમિ જ અમારું સ્વર્ગ છે, તે જ અંતરિક્ષ છે, તેજ માતા, પિતા અને પુત્ર–પૌત્ર છે. તે જ અમારૂં સર્વસ્વ છે અને તે જ અમારી જનતા છે. થયેલું અને થવાનું બધું જ કાંઇ અમારા માટે માતૃભૂમિ જ છે."— ૧

"માતૃભૂમિ ઉત્તમ પુરૂષાર્થ કરવાવાળા મનુષ્યોની રક્ષા કરે છે. સત્યની રક્ષક તે જ છે. તે જ માતૃભૂમિને માટે અનેક પ્રકારના ક્ષાત્ર તેજો પ્રકાશિત થાય છે"

"માતૃભૂમિ ક્ષીણુ ન કરનારી છે, વિશાળ સુખ આપનારી છે. અમને ઉત્તમ માર્ગ પર ચલાવવાવાળી અને અમને અન્ન આપવા વાળી છે. તેનાથી જ અમારી રક્ષા થાય છે. તેથી અમે તેનો યશ ગાઇએ છીએ." — ૨

મંત્ર છઠ્ઠો

卐 પાટ માંડવાનો, ઘટના આસનનો

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,
ૐ નમો શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

સ્વામી તમે ૐ કાર માંહે આપો આપ ॥ શક્તિરૂપી જપાવ્યો જાપ ॥ ૧ ॥ શક્તિ રૂપી રચ્યો સંસાર ॥ શકિત વેદ ઉત્તમ આચાર ॥ ૨ ॥ હેઠે શક્તિ ને ઉપર કલા ॥ પાંચ દેવ તે સભરે ભર્યા ॥ ૩ ॥ આસન શકિત નૂરી તેજ ॥ નૂરે સજર્યા નિરંજન હેજ ॥ ૪ ॥ શ્રેષ્ઠ શકિત માટી સહી ॥ માટી વિણુ ન ઉપન્યા કોઇ ॥ ૫ ॥ માટી ઘટ ને માટી પાટ ॥ માટી મોક્ષ મુકિતની વાટ ॥ ૬ ॥

સદ્‌ગુરૂ ઇમામશાહ, ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ:

卐

ॐ

सुत्रामाणं पृथिवी द्यामनेहसं सुशर्माणमदितिं सुप्रणीतिम् ।
दैवीं नावं स्वरित्रामनागसो
अस्रवन्तीमा रुहेमा स्वस्तये ॥ ३ ॥
वाजस्य नु प्रसवे मातरं महीमदितिं नाम वचसा करामहे ।
यस्या उपस्थ उर्वन्तरिक्षं सा नः
शर्म त्रिवरूथं नि यच्छात् ॥ ४ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ–૭ સુક્ત ૬ મંત્ર–૩, ૪

ભાવાર્થ– " ઉત્તમ હલેસાંવાળી, અંદર પાણી ન આવનારી. હોડી ઉપર ચઢવાની જેમ અમે ઉત્તમ રક્ષક, તેજસ્વી, અવિનાશક, સુખદાયક, ઉત્તમ ચાલક માતૃભૂમિની ઉપર અમે અમારા કલ્યાણ માટે ઉન્નત થઈએ છીએ "—૩

અન્નની ઉત્પત્તિ કરવા માટે, અન્ન આપનારી માતૃભૂમિનું અમે યશોગાન કરીએ છીએ. જેના ઉપર આ મોટું અંતરિક્ષ છે, તે માતૃભૂમિ અમને ઉત્તમ સુખ આપે. "—૪

卐

મંત્ર સાતમો

✻ પાટ માંડી પગે લાગવાનો મંત્ર ✻

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની કૃપાથી આદરૂં છું,

ૐ નમો શ્રી. સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઇન્દ્ર ઈમામશાહ, આદ્યવિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ ! તમારી આશીષે.

સ્વામી, તમારા દશે અવતારોને પ્રણામ ॥ પૃથ્વી માતા તમને પ્રણામ ॥ માતા વસુંધરા, તમને પ્રણામ ॥ સ્વામી તમે, અલખ તમે, અમર તમે, કાયમ તમે ॥ કીરતાર તમે, દર્શન દેજો તમે ॥ માતા વસુંધરા તમને પ્રણામ ॥

સદ્‌ગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ:



ॐ

ब्रह्मास्य शीर्षं बृहदस्य पृष्ठं वामदेव्यमुदरमोनदस्य ।
छन्दांसि पक्षो मुखमस्य सत्यं
विष्टारी जातस्तपसोऽधि यज्ञः ॥ १ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ ૪ સુકત ૩૪, મંત્ર-૧

ભાવાર્થ :- "આ અજાનું શિર બ્રાહ્મણ, પીઠ ક્ષત્રિય અને મધ્યભાગ વૈશ્ય છે છંદ તેના ડાબા-જમણા ભાગ છે અને સત્ય તેનું મુખ છે. આ અજાથી વિસ્તુત યજ્ઞ સિદ્ધ થાય છે"-૧

મંત્ર આઠમો

* પાટ ઉપર અક્ષત મૂકવાનો મંત્ર *

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું, ૐ નમો શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

પ્રથમ આદ્ય નિરંજન ધંધુકાર ॥ સૃષ્ટિ કાજ ગોર-

નરે ધર્યા અવતાર ॥ ૧ ॥ ધંધુકારમાં ધ્યાન જ ધરી ॥ છત્રીસ યુગને ચોર્યાસી ચોકડી પહેલી કરી ॥ ૨ ॥ પહેલાં સર્જ્યાં બ્રહ્મ–સ્તન ॥ તેથી સર્જ્યાં આત્મ–રતન ॥ ૩ ॥ આપસ તનથી ઝર્યા નૂર ॥ તેના સર્જ્યા ચંદ્ર-સૂર ॥ ૪ ॥ નારાયણે સર્જી મૂરત ચાર ॥ ચતુર્વેદ ને ૐ કાર ॥ ૫ ॥ ૐ કારથી સર્જ્યા સતપંથ ॥ ધરી અવતાર ને બાંધ્યા બંધ ॥ ૬ ॥ સ્વામી ! અથર્વવેદને ચોક સિંહાસને આવો ॥ ઘટમાં આવીને વાસ કરો ॥ ૭ ॥ પાટની પૂજાએ રહો, કળશમાંહે કળા ધરો ॥ ઘટ–ઘટમાં આવી પરવરો ॥ ૮ ॥ આદ્ય બ્રહ્માએ ઘટ–પાટ સ્થાપ્યા ॥ ચો–દિશ ફેરવી દુહાઈ ॥ ૯ ॥ અનંત રૂપે ચરિત્ર કીધાં ॥ કર્તા મૂરત સોઇ ॥ ૧૦ ॥ આલોક, પરલોક, દેવલોક, ગત-ગંગા તથા આજ્ઞાંકિત સેવકોનાં આમંત્રણ સ્વીકારો ॥ ૧૧ ॥ કળશ માંહે તમારી કળા ધરો ॥ ૧૨ ॥ નિરંજન નિષ્કલંકી પાત્ર સદ્‌ગુરૂ ઈમામશાહે દર્શન દીધાં ॥ બાર કરોડી જીવ ઉધ્ધાર્યા ॥ ૧૩ ॥ સદ્‌ગુરૂએ સ્થાપ્યાં ધર્મ ને જપાવ્યા જાપ ॥ સદ્‌ગુરૂએ કીધા પાક, પુરી શાખ, મુખી સ્થાપ્યા સવા લાખ ॥ ૧૪ ॥

સદ્‌ગુરૂ ઇમામશાહ, ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ:

इन्द्रो मा मरूत्वान् प्राच्या दिशः
पातु बाहुच्युता पृथिवी द्यामिवोपरि ।
लोककृतः पथिकृतो यजामहे ये
देवानां हुतभागा इह स्थ ॥ २५ ॥
धाता मा निर्ऋत्या दक्षिणाया दिशः
पातु बहुच्युता पृथिवी द्यामिवोपशि ।
लोककृतः पथिकृतो यजामहे ये
देवानां हुतभागा इह स्थ ॥ २६ ॥
अदितिर्मादित्यैः प्रतिच्या दिशः
पातु बाहुच्युता पृथिवी द्यामिवोपरि ।
लोककृतः पथिकृतो यजामहे ये
देवानां हुतभागा इह स्थ ॥ २७ ॥
सोमो मा विश्वैर्देवैरुदीच्या दिशः
पातु बाहुच्युता पृथिवीद्यामिवोपशि ।
लोककृतः पथिकृतो यजामहे ये
देवानां हुतभागा इह स्थ ॥ २८ ॥

અથર્વ વેદ- કાંડ-૧૮ સુકત-૩. મંત્ર ૨૫ થી ૨૮

ભાવાર્થ– " પવનથી યુકત ઇન્દ્ર, મારી પૂર્વ દિશાથી આવવાવાળી આપત્તિઓનુ નિવારણ કરી રક્ષા કરે, જેવી રીતે કે પૃથ્વી દ્યુની રક્ષા કરે છે તેવી રીતે અમારે માટે લોકો અને માર્ગોના બનાવવાવાળા દેવજનોની અમે પૂજા કરીએ છીએ, તે હવિદાન કરે છે જો કે દેવજન સંસારમાં વિદ્યમાન છે"

" દક્ષિણ દિશામાં સર્વને ધારણ કરવાવાળા અમારી રક્ષા કરે"

"પશ્ચિમ દિશામાં અખંડનીય શકિત, અદિન શકિત આદિત્યોથી પશ્ચિમ દિશાથી આવવાવાળી વિપત્તિઓથી અમારી રક્ષા કરે"

"સોમ બધા દેવોની સાથે ઉત્તર દિશાથી આવવાવાળી આપત્તિઓથી અમારી રક્ષા કરે"

મંત્ર નવમો

* પાટને ચારે દિશાએ પૈસા મૂકવાનો મંત્ર *

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું, ૐ નમો શ્રી સદ્દગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઇન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારા આશીષે....

સ્વામી, આજ કળિયુગનું વર્તમાન ॥ જો આજ નારાયણનું સ્થાન ॥ ૧ ॥ ઘટે બ્રહ્મા, ઘટે વિષ્ણુ, ઘટે દેવ મહેશ્વર ॥ ઘટમાં ચૌદ લોકનો વાસ ॥ ૨ ॥

તેત્રીસ કરોડી દેવતાનો વાસ ॥ ઘટ મધ્યે બ્રહ્મા-વિષ્ણુનો પરિવાર ॥ ૩ ॥ જે આજ કળિયુગમાં હોય તેનો વાસ ॥ પાત્ર નિષ્કલંકી નારાયણ ॥ ૪ ॥ સિંહાસન તમારૂં ॥ તમે સ્થાપો તમે બેસો ॥ ૫ ॥ સત તમારૂં, દત્ત તમારૂં ॥ ધર્મ તમારો, કર્મ તમારૂં ॥ ૬ ॥ અમે સેવકો અપરાધી ॥ અમને તમારા ચરણમાં રાખો ॥ ૭ ॥ સમર્યા સહાય કરો ॥ કરગર્યા કાન ધરો ॥ ૮ ॥

સદ્‌ગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ

यज्ञ यज्ञं गच्छ यज्ञपतिं गच्छ ।
स्वां योनिं गच्छ स्वाहा ॥

અથર્વ વેદ કાંડ ૭ અ ૯ સૂક્ત–૧૦૨ મંત્ર-૫

ભાવાર્થ– " હે યજ્ઞ ! આપ પૂજનીય પરમાત્મા એવા વિષ્ણુની પાસે જાઓ કે જેના વડે આપ પ્રતિષ્ઠિત થયા છો. પછી યજ્ઞના પાલક એવા યજમાનને (આપના દ્વારા) ફળ પ્રદાન થાઓ પછી સઘળી સૃષ્ટિની કારણભૂત પરમેશ્વરી શક્તિ પોતાની યોનિને પ્રાપ્ત થાઓ. આ યોગ્ય રીતે આહુતિ અપાયેલું ઘી આપનું છે."

મંત્ર દસમો

* પાટે પૈસા મૂકી પગે લાગવાનો મંત્ર *

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું

ૐ નમો, શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઇન્દ્ર ઇમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ, નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

પ્રથમ આદ્ય નારાયણે કીધો વિસ્તાર ॥ ત્યારે દિશા આલેખી ચાર ॥ ૧ ॥ ચતુર્દિશામાં કીધા ચતુર મુકામ ॥ ત્યાં સદ્‌ગુરૂએ દેખાડ્યાં હરિનાં ધામ ॥ ૨ ॥ પ્રથમ, દ્વિતિય, તૃતીય, ચતુર્થ કલ્પની શાખ ધરી ॥ ગુરૂએ નામ ભણાવ્યાં હરિ ॥ ૩ ॥ ઝાંખા, મેઘા, કિન્નર અનંત ॥ જેણે સદ્‌ગોરસું રાખ્યાં અવિચળ ચિત્ત ॥ ૪ ॥

સદ્‌ગુરૂ ઇમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ:

卐

उदेनमुत्तरं नयाग्रे घृतेनाहुत ।
समेनं वर्चसा सृज प्रजया च बहुं कृधि ॥ १ ॥
इन्द्रे मंप्रतरं कृधि सजातानामसद् वशी ।
रायस्पोषेण सं सृज जीवातवे जऽसे नय ॥ २ ॥
यस्य कृण्मो हविर्गृहे तमग्रे वर्धया त्वम् ।
वस्मै सोमो अधि ब्रवदयं च ब्रह्मणस्पति : ॥ ३ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ- ૬. સુકત–૫ મંત્ર ૧ થી ૩

ભાવાર્થ– " જેના ઘરમાં હવન થાય છે તેની દરેક પ્રકારે ઉન્નતિ થાય છે. દરરોજ તેને સુખ અને સંપત્તિ પ્રાપ્ત થાય છે, તેથી હવન કરવું હંમેશાં લાભકારી છે. હવનથી આરોગ્ય, બળ, દીર્ઘાયુ પ્રાપ્ત થઇને ધન, યશ અને બીજા બધાજ પ્રકારના અભ્યુદય અને નિઃશ્રેયસ પણ પ્રાપ્ત થાય છે. "

मंत्र અગિયારમો

* કળશને ધુપ–લોબાન–સમયે બોલવાનો મંત્ર *

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,
ૐ નમો શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા, ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે..

ધૂપ જલે,અગર જલે.
ભવની પીડા ટળે;
દેવ જાગે, દૈત્ય ભાગે
ધૂપ ત્યાં રૂપ, દેવ ત્યાં પૂજા;
અલખ નિરંજન નિરાકાર,
અવર દેવ નહિ દૂજા

સદ્‌ગુરૂ ઈમામશાહ
ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ:



ॐ

ये ते पन्थानोव दिवो ये भिविश्वभैरयः ।
तेभिः सुम्नया धेहि नो वसो ॥ १ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ–૭ સૂકત ૫૫ (૫૭-૨) મંત્ર-૧

असपत्नं नो अधरादसपत्नं न उतरात् ।
इन्द्रासपत्नं नैः पश्चाज्ज्योतिः शूर पुरस्कृधि ॥ १७ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ–૮ સુકત–૫ મંત્ર- ૭

अप तस्य इतं तमो व्यावृत : स पाप्मना ।
सर्वाणि तस्मिन ज्योतिषि यानि त्रीणि प्रजापतौ ॥ ४० ॥

અથર્વ વેદ કાંડ–૧૦ સૂકત–૭ મંત્ર-૪૦

ભાવાર્થ– “ હે પ્રભુ ! જે તારા પ્રકાશનો માર્ગ છે અને જેનાથી તુ આખા જગતને ચલાવે છે, તેનાથી અમને સુખના માર્ગે લઇ ચાલ અને અમને સુખ આપ ”—૧

“ અમારી રક્ષા ચારે તરફથી થયા કરે અને અમારી સન્મુખ પ્રકાશનો માર્ગ સ્થિર રહે ”—૧૭

“ તે જયોતિથી અંધકાર સર્વત્ર નષ્ટ થાય છે તે પાપથી વિમુકત છે. એ પ્રજાપાલકમાં સર્વ જયોતિ છે. જે ત્રણ સંયોગ, વિયોગ અને અને સ્થિતિ તથા રજ, સત્વ અને તમરૂપે છે. આ ત્રણ ગુણોના અનુક્રમે બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, મહેશ દેવતાના પ્રતિક રૂપે છે. આ જયોતિનું ધ્યાન કરી, ગુરૂ પાસેથી મળેલા મંત્રથી, શ્વાસોચ્છવાસની સાથે તાલબદ્ધ સ્મરણ કરવું, જેથી ત્રિગુણી પ્રકૃતિમાંથી મુકિત મળે છે અને એકજ સત્વ ગુણ રહે છે. તે જ પ્રણવરૂપે પૂર્ણ પરિબ્રહ્મ છે ” —૪૦

મંત્ર બારમો

* દિવા જયોતને પ્રણામ કરવાનો છે *

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું.

ૐ નમો શ્રી સદ્દગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ, આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

ગુરૂ દીવો ॥ ગુરૂ દેવતા ॥ ગુરૂ વિના ઘોર અંધ-કાર ॥ ગુરૂ વિના યુકિત નહિ ॥ ગુરૂ વિના મુકિત નહિ ॥ મન તાળું ॥ ગુરૂ–મંત્ર કુંચી ॥ ખોલો ધર્મ-દ્વાર ॥ દેખો નારાયણકા દિદાર ॥ તરીએ ભવ–સાગર પાર ॥ જાગે જયોત, ભાગે છોત ॥

સદ્દગુરૂ ઈમામશાહ
ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ:



(१) अप्स्व ? न्तरमृतमप्सु भेत्रजम् । अपामुत
प्रशस्तिभिरश्वा भवंथवाजिनो गावो भवथवाजिनीः ॥४॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૧ સુકત-૪ મંત્ર-૪

(२) आपो हिष्ठा मयोभुवस्ता न उर्जे दधातन ।
मये रणाय चक्षसे ॥ १ ॥

અથર્વવેદ કાંડ-૧ સુકત-૫ મંત્ર-૧

(३) हिरण्यवर्णाः शुचयः पावका यासु
जातः सविता यास्वग्नि ।
या अग्निं गर्भं दधिरे सुवर्णास्ता न आपः
शं स्योना भवन्तु ॥१॥

(४) यासां राजा वरुणो याति मध्ये
सत्यानृते अवपश्यन् जनानाम् ।
या अग्निं गर्भं दधिरे सुवर्णास्ता न आपः
शं स्योना भवन्तु ॥२॥

(५) यासां देवा दिवि कृण्वन्ति भक्षं या
अंतरिक्षे बहुधा भवन्ति ।

या अग्निं गर्भं दधिरे सुवर्णास्ता न आपः
शं स्योना भवन्तु ॥३॥

(६) शिवेन मा चक्षुषा पश्यतापः शिवया
तन्वोप स्पृशत त्वचं मे ।
घृतश्चुतः शुचयो याः पावकास्ता न
आपः शं स्योना भवन्तु ॥४॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૧ સુકત-૩૩ મંત્ર ૧ થી ૪

(૭) दिव्यं सुवर्णं पयसं बृहन्तमप्सु
गर्भं वृषभमोषधीनाम् ।
अभीपतो वृष्टया तर्पयन्तमा नो
गोष्ठे रयिष्ठां स्थापयाति ॥१॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૭ સુકત- (૩૯-૪૦) મંત્ર-૧

ભાવાર્થ :—

(૧) જળમાં અમૃત છે, જળમાં ઓષધ છે. જળના પ્રશંસનીય ગુણધર્મોથી ઘોડા બળવાન થાય છે. અને ગાયો બળવાળી થાય છે.

(૨) હે જળ ! કારણ કે તમે સુખકારક છો, એટલા માટે તમે અમારા બળને માટે તથા રમણિયતાના દર્શનને માટે અમને પુષ્ટ કરો.

(૩) જે સુવર્ણ સમાન ચળકતા રંગવાળા, શુધ્ધતા અને પવિત્રતા વધારવા વાળા, જેમાં સૂર્ય અને અગ્નિ છે, જે ઉત્તમ રંગવાળા જળ અગ્નિને ગર્ભમાં ધારણ કરે છે તે જળ અમને બધાંને સુખદાયક થાય.

(૪) જે જળની મધ્યમાં રહેલા વરૂણ રાજા મનુષ્યનાં સત્ય-અસત્ય કર્મોનું અવલોકન કરે છે, ઉત્તમ રંગવાળુ જળ અગ્નિને ગર્ભમાં ધારણ કરે છે, તે જળ અમને બધાંને શાંતિ અને સુખદાયક થાય.

(૫) દેવ દ્યુલોકમાં જેનું ભક્ષણ કરે છે અને જે અંતરિક્ષમાં અનેક પ્રકારથી રહે છે, જે ઉત્તમ રંગવાળું જળ અગ્નિને ગર્ભમાં ધારણ કરે છે તે જળ અમને સર્વને શાંતિ અને સુખ આપનારું થાવ.

(૬) હે જળ ! કલ્યાણકારી નેત્ર દ્વારા તમે મને જુઓ. કલ્યાણકારી પોતાના શરીરથી મારી ત્વચાને સ્પર્શ કરો. જે તેજ આપવાવાળું શુદ્ધ અને પવિત્ર જળ છે તે અમારે માટે શાંતિ અને સુખ આપનારૂં થાવ.

(૭) આકાશમાં રહેવાવાળા, જળને ધારણ કરવાને માટે જળથી પરિપૂર્ણ, જળની ભારી વૃષ્ટિ કરવાવાળા, ઔષધિ અને વનસ્પતિના ગર્ભને વધારવાવાળા, સર્વ પ્રકારે વૃષ્ટિ દ્વારા તૃપ્તિ કરવાવાળા, શોભાયુક્ત સ્થાનમાં રહેવાવાળા મેઘને, દેવ અમારી ગૌશાળાની ભૂમિમાં સ્થાપન કરો. અર્થાત્ અમારી ભૂમિમાં ઉત્તમ વૃષ્ટિ થાય.

મંત્ર તેરમો

* કળશમાં જળ ભરવાનો મંત્ર *

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,

ૐ નમો શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે...

ૐ ઉનાદ, સાદ, શબ્દ, નૂર, તેજ, બિંબ ॥
આપોઆપ ઉપાયા ઈંડ ॥ ઈંડ માંહેથી સર્જ્યા પિંડ ॥
પિંડ માંહે ઈચ્છા કીધી ॥ અનંત લીલા વર્તી લીધી ॥

ઈંડ છેદીને ઉપન્યા આપ ॥ ચતુર મૂરતની કીધી થાપ ॥
કહી પ્રમાણુ ને ઓમકાર ॥ પ્રગટ કીધી મૂરત ચાર ॥
ખાણી, વાણી, સર્જ્યા વેદ ॥ જુજવા વારા ને જુજવા ભેદ ॥
હરિવંશમાં છે ભરપૂર ॥ સ્થળ બાંધી સર્જ્યા નૂર ॥
નૂર કરી અજંપા જાપ ॥ ચતુર મૂરત ને નિરંજનદેવ આપ ॥
અનંતદેવને ઉપન્યા બ્રહ્મ ॥ મત્સ્યે કરી સ્થાપ્યા ધર્મ ॥
સ્વામી પુરૂષ શક્તિ સાર, વિષ્ણુ જળ કળશ કિરતાર ॥
આશ પૂરો, વાસ કરો, નૂરનો પ્રકાશ કરો ॥ કળશ માંહે
કળા ધરો ॥ ઋષિવર જીવને પાવન કરો ॥ સદ્ગોર
ઈમામશાહ અરજ કરે ॥ જાંબુદ્વિપે કુંવારિકા ક્ષેત્રે શ્રી
નિષ્કલંકી નારાયણ રૂપે કળશ માંહે કળા ધરો ॥
ઘટમાંહે વાસ તમારો કરો ॥

સદ્ગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ



पृतनाजितं सहमानमग्निमुक्थैहवामहे परमात् सधस्थात् ।
स नः पर्षदति दुर्गाणि विश्वा क्षामत देवोति दुरितान्यग्नि ॥१॥

અથર્વ વેદ કાંડ [૬૬ ૬૫] મંત્ર-૧

ભાવાર્થ– " શત્રુનો પરાભવ કરવાવાળા અને શત્રુનાં આક્રમણોને સહન કરવા વાળા પ્રભુ છે. તેનું અમે ગુણગાન કરીએ છીએ અને તેને પોતાના શ્રેષ્ઠ સ્થાનથી અમે અહિં અમારી પાસે બોલાવીએ છીએ. તે નિઃસંદેહ અમને દુઃખોથી બચાવશે અને મુશીબતોમાંથી પાર ઉતારશે. "

મંત્ર ચૌદમો

* કળશ માંડીને પગેલાગવાનો મંત્ર *

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું.

ૐ નમો શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ, આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે...

વિષ્ણુ ઉપજંતે મહા વેહવા રંગ ॥ શક્તિ ઉપજંતે અનંત તત્વમ્ ॥ સ્વામી । તમારૂં સિંહાસન સ્થાપો ॥ તમે નૂરે પરવરો ॥ ઘટમાંહે વાસ કરો ॥ તમે અનંત વાર સ્થાપો ॥ તમે અનંત વાર ઓચરો ॥ તમે અથર્વવેદને વાચકે ફળો ॥ તમે આદ્ય નારાયણ કળા પ્રકાશી ॥ ત્રણે દેવ પેદા કીધા ॥ તે દેવ યુગે યુગે આવી અવતર્યા ॥ ઘટે બ્રહ્મા, ઘટે વિષ્ણુ, ઘટે દેવ મહેશ્વર, ॥ અથર્વવેદની કળા ધરો ॥ ઘટમાં ઈશ્વર તમે કર્તા, તમે હરતા ॥ આદ્ય બ્રહ્માએ ઘટ–પાટ સ્થાપી ॥ ચો દિશ ફેરવી દુહાઇ ॥ અનંત રૂપે ચરિત્ર કીધાં કર્તા મૂરત સોહી. ॥

સદ્‌ગુરૂ ઇમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ :



ब्रह्मास्य शीर्षं बृहदस्य पृष्ठं वामदेव्यमुदरमोदनस्य ।
छन्दांसि पक्षौ मुखमस्य सत्यं विष्टारी
जातस्तपसोऽधि यज्ञः ॥ १ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ–૪ સુકત–૩૪ મંત્ર–૧

ભાવાર્થ :– "આ અન્નનું શિર બ્રાહ્મણ છે, પીઠ ક્ષત્રિય અને મધ્યભાગ વૈશ્ય છે છંદ તેના ડાબા–જમણા ભાગ છે. અને સત્ય તેનું મુખ છે. આ અન્નથી વિસ્તૃત યજ્ઞ સિદ્ધ થાય છે."

મંત્ર પંદરમો

* કળશ ઉપર અક્ષત મુકવાનો મંત્ર *

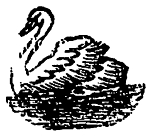
ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,

ૐ નમો શ્રી સદ્દગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

પ્રથમ આદ્ય નિરંજન ૐ કાર ॥ ૐ કારથી ધંધુકાર ॥ સૃષ્ટિ તણો કીધો વિસ્તાર ॥ સ્વામી ! તમે ધર્યા અવતાર ॥ મનમાંહે હરિએ ધર્યા હેત ॥ ત્યારે રચ્યું એક બ્રહ્મ જ ક્ષેત્ર ॥ બ્રહ્મ સ્તનથી ઝર્યા નૂર ॥ ત્યારે સર્જ્યા આત્મ રતન ભરપૂર ॥ હરિએ કીધાં દૃષ્ટે કામ ॥ ત્યારે સર્જ્યા પિંડ ને પ્રાણ ॥ પિંડ માંહે મૂકી માયા ॥ અનંત સ્વરુપી સરજી કાયા ॥ જળ અક્ષતે પૂરો વાસ ॥ આદ્ય નિરંજન માંહે પ્રકાશ ॥ કળશે ચાર મૂરત મળી કરો જુક્તિ ॥ ઋષિવર જીવોને આપો મુક્તિ ॥ જાંબુદ્વિપે ભરત ખંડે કુંવારિકા ક્ષેત્રે સ્થળે બેસો ॥ તમે નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ । સદ્‌ગોર બ્રહ્મા । તમે અક્ષત રૂપે કળશ માંહે કળા ધરો ॥ ઘટ માંહે તમારો વાસ કરો ॥

સદ્દગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ:



ऋतस्य पन्थामनु तिस्र आगुस्त्रयो घर्मा अनु रेत आगुः ।
प्रजामेका जिन्वत्यूर्जमेका राष्ट्रमेका रक्षति देवयूनाम् ॥ १३ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ ૮ સુકત ૯ મંત્ર ૧૩

प्राणापानौ मृत्योर्मा पातं स्वाहा ॥ १ ॥
द्यावापृथिवी उपश्रुत्या मा पातं स्वाहा ॥ २
सूर्य चक्षुषा मा पाहि स्वाहा ॥ ३ ॥
अग्ने वैश्वानर विश्वैर्मा देवैः पाहि स्वाहा ॥ ४ ॥
विश्वम्भर बिश्वेन मा भरसा पाहि स्वाहा ॥ ५ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ –૨ સૂકત–૧૬ મંત્ર ૧ થી ૫

ભાવાર્થ :– "ત્રણે શકિતઓ સત્યની અનુકૂળતાથી થાય છે. તથા ત્રણે યજ્ઞ વીર્યની સાથે ચાલે છે. એક સંતાનની રક્ષા, બીજી બળની રક્ષા અને ત્રીજી દેવના ઉપાસકોના રાષ્ટ્રની રક્ષા કરે છે.–૧૩

"પ્રાણ અને અપાન અમને મૃત્યુથી બચાવો (૧) દ્યાવા પૃથ્વીની શ્રવણ શકિતની સહાયતાથી, સૂર્ય દર્શન શકિતથી અમારો બચાવ કરો (૨–૩)

"વિશ્વવ્યાપક પુરૂષ બધી દિવ્ય શકિતઓ દ્વારા તથા વિશ્વંભર ઇશ્વર પોતાની પોષણ શકિત દ્વારા મારી રક્ષા કરો. હું મને પોતાને તેની રક્ષામાં સમર્પિત કરૂં છું. (૪–૫)

મંત્ર સોળમો

✻ કળશ ઉપર અક્ષત તારી પગે લાગવાનો મંત્ર ✻

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની કૃપાથી આદરૂં છું,

ૐ નમો શ્રી. સદ્ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઇન્દ્ર ઈમામશાહ, આદ્યવિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ ! તમારી આશીષે.

સ્વામી ! પાન ફૂલના ભોકતા તમે છો ॥ આસના-વાસનાના ભોકતા તમે છો ॥ ઘટ—પાટના ધણી તમે છો ॥ ઘટ માંહે વાસ તમારે છે ॥ સ્વામી ! દાતા—ભોકતા તમે છો ॥ બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, મહેશ્વર, આદ્ય નારાયણ ! ઘટ માંહે વાસ પૂરો ॥ આદ્ય અંતના ધણી તમે છો ॥ અથર્વવેદની કળા ધરો ॥ તમે પ્રગટ રૂપ ધરો ॥ જાંબુદ્વિપના ધણી ॥

સદ્ગુરૂ ઇમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ :

卐

यं क्रन्दसि अवतश्चस्कमाने भियसाने रोदसी अह्वयेथाम।
यस्यासौ पन्था रजसो पिमानः कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥३॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૪ સુકત-૨ મંત્ર-૩

प्रपथे पथामजनिष्ट पुषा प्रपथे
दिवः प्रपथे पृथिव्या ।
उभे अभि प्रियतमे सधस्थे आ
च परा च चरति प्रजानन् ॥ १ ॥
पूषेमा आशा अनु वेद सर्वाः
सो अस्माँ अभयतमेन नेषत् ।
स्वास्तिदा आघृणिः सर्ववीरोप्रयुच्छन्
पुर एतु प्रजानन् ॥ २ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૭ સૂકત [૯ (૧૦)] મંત્ર-૧, ૨

ભાવાર્થ- "યુદ્ધ કરનારી બંને સેનાઓ વિજય મેળવવા જેને શરણે જાય છે, દ્યાવા, પૃથ્વી ભયને સમયે જેને સહાયતા મેળવવા માટે પ્રાર્થના કરે છે તથા જેની પ્રાપ્તિનો માર્ગ તે માર્ગ પર ચાલનારની યોગ્યતા વધારનારો છે તે દેવતાની અમે બધાએ પૂજા કરવી જોઇએ'—૩

"પરમેશ્વર આ ત્રિલોકનાં સર્વ સ્થાનોમાં હાજર છે. તે સઘળાં સુખદાયક સ્થાનોને અથવા અવસ્થાઓને જાણે છે અને તે અમારી સર્વની પાસે છે અને દુર પણ છે."—૧

" તે સર્વના પોષણ કર્તા છે અને સર્વને યથાવત્ જાણે છે. તેજ અમને નિર્ભયતાના માર્ગે યોગ્ય રીતે અને સુરક્ષિત રીતે લઈ જાય છે. તેજ અમારૂ સર્વનું કલ્યાણ કરવાવાળા, બધામાં વીર-વૃતિ ઉત્પન્ન કરવાવાળા, સર્વની ઉન્નતિનો માર્ગ જાણનારા અને કદી પણ પ્રમાદ ન કરવાવાળા છે. તેને જ અમે અમારા સર્વના માર્ગદર્શક માનીએ છીએ. "—૨

મંત્ર સત્તરમો

✻ ઘટ—પાટને ફુલહાર ચડાવવાનો છે ✻

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની કૃપાથી આદરૂં છું,

ૐ નમો શ્રી. સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઇન્દ્ર ઈમામશાહ, આદ્યવિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ ! તમારી આશીષે.

સ્વામી ! પાન ફૂલના ભોક્તા તમે છો, સ્વામી ! કેસર—કસ્તુરીના ભોક્તા તમે છો, સ્વામી ! અગર—ચંદનના ભોક્તા તમે છો, સ્વામી ! અબીલ, અત્તર, ગુલાલના ભોક્તા તમે છો, સ્વામી ! પરિમલ વાસનાના ભોક્તા તમે છો સ્વામી ! પાન—ફળનો આહાર તમારો છે, સ્વામી ! તમારો આહાર-વ્યવહાર, પાનફળનો તમે લો આહાર, સ્વામી ! બલિહારી જાઉં તમારા નામ પર સ્વામી ! તમો પરમ પવિત્ર, સ્વામી! તમો ભાગ્ય વિધાતા

સ્વામી ! તમો ઈસ્ટ, સ્વામી, ! તમે રક્ષક સ્વામી ; તમો સૃષ્ટિના સર્જનહાર, સ્વામી ! તમો આદ્ય, સ્વામી ! તમો અંત, સ્વામી ! તમો અવતાર, સ્વામી ! તમો પાત્ર, સ્વામી ! તમો શ્રી મત્સ્ય, શ્રી કુર્મ, શ્રી વરાહ, શ્રી નરસિંહ, શ્રી વામન, શ્રી પરશુરામ, શ્રી રામ, શ્રી કૃષ્ણ, શ્રી બુધ્ધ, સ્વામી ! તમો શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ સૌને દેજો દર્શન, સદ્ગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઇન્દ્ર ઈમામશાહ ! તમારા નામ પર બલિહારી જાઉં, અનંત અવગુણ અમારા સેવક અપરાધી, સાહેબ ક્ષમા બક્ષણહાર, જાંબુદ્વિપે કુંવારીકા ક્ષેત્રમાં ઋષિવર જીવોને આલો દર્શન સ્વામી ! કૃપા કરો, કળશ માંહે કળા ધરો, સ્વામી ! નૂર સ્વરૂપે ફુલવાસ માંહે પરવરો,

સદ્ગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ :



यस्य द्यौरूर्वी पृथिवी च महि यस्वाद उर्वन्तारिक्षम् ।
यस्यासौ सूरो विततो महित्वा
कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ ४ ॥
यस्य विश्वे हिमवन्तो महित्वा समुद्रे यस्यं रसामिदाहुः ।
इमाश्च प्रदिशो यस्यं बाहू कस्मै
देवाय हविषा विधेम ॥ ५ ॥
आपो अग्रे विश्वभावन्नमँ दघाता अमृता ऋतज्ञाः ।
यातु देविष्वाधि देव आसित्कस्मै
देवाय हविषा विधेम ॥ ६ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૪ સૂકત ૨ મંત્ર-૪, ૫, ૬

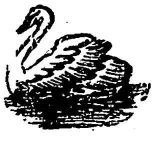
ભાવાર્થ– "જેના મહિમાથી દ્યલોક વિસ્તીર્ણ થયો છે, આ પૃથ્વી વિશાળ બની છે, અને આ અંતરિક્ષ લાંબુ-પહોળુ બનેલું છે તથા જેના સામર્થ્યથી સૂર્ય પ્રકાશે છે તે દેવની પૂજા કરવી જોઇએ.—૪

"જેના બળથી હિમયુકત પહાડો ઊંચા ઊંચા ઊભા છે, પ્રાણીઓને રહેવા માટે સમુદ્રમાં ભૂમિ બની છે. અને દિશા-ઉપદિશાઓ જેના બાહુની સમાન ફેલાયેલી છે, તે દેવની પૂજા કરવી જોઈએ.—૫

"સત્ય નિયમથી ચાલનારી, જીવન આપનારી, ગર્ભ ધારણ કરીને પ્રજા ઉત્પન્ન કરનારી, પ્રકૃતિરૂપ જળની ધારાઓ જયારે વિશ્વની રચના માટે આગળ વધી ત્યારે તેનુ સંચાલન કરનાર એક દેવ હતો. તે દેવની પૂજા કરવી જોઇએ.—૬

સ્વામી ! તમો ઈસ્ટ, સ્વામી, ! તમે રક્ષક સ્વામી ; તમો સૃષ્ટિના સર્જનહાર, સ્વામી ! તમો આદ્ય, સ્વામી ! તમો અંત, સ્વામી ! તમો અવતાર, સ્વામી ! તમો પાત્ર, સ્વામી ! તમો શ્રી મત્સ્ય, શ્રી કુર્મ, શ્રી વરાહ, શ્રી નરસિંહ, શ્રી વામન, શ્રી પરશુરામ, શ્રી રામ, શ્રી કૃષ્ણ, શ્રી બુધ્ધ, સ્વામી ! તમો શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ સૌને દેજો દર્શન, સદ્‌ગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઇન્દ્ર ઈમામશાહ ! તમારા નામ પર બલિહારી જાઉં, અનંત અવગુણ અમારા સેવક અપરાધી, સાહેબ ક્ષમા બક્ષણહાર, જાંબુદ્વિપે કુંવારીકા ક્ષેત્રમાં ઋષિવર જીવોને આલો દર્શન સ્વામી ! કૃપા કરો, કળશ માંહે કળા ધરો, સ્વામી ! નૂર સ્વરૂપે કુલવાસ માંહે પરવરો,

સદ્‌ગુરૂ ઇમામશાહ
ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ :



ॐ

यस्य द्यौरूर्वी पृथिवी च मंहि यस्वाद उर्वन्तारिक्षम् ।
यस्यासौ सूरो विततो महित्वा
कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ ४ ॥
यस्य विश्वे हिमवन्तो महित्वा समुद्रे यस्यं रसामिदाहुः ।
इमाश्च प्रदिशो यस्यं बाहू कस्मै
देवाय हविषा विधम ॥ ५ ॥
आपो अग्रे विश्वभावन्नमँ दधाता अमृता ऋतज्ञाः ।
यातु देविष्वाधि देव आसित्कस्मै
देवाय हविषा विधेम ॥ ६ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૪ સૂકત ૨ મંત્ર-૪, ૫, ૬

ભાવાર્થ– "જેના મહિમાથી દ્યલોક વિસ્તીર્ણ થયો છે, આ પૃથ્વી વિશાળ બની છે, અને આ અંતરિક્ષ લાંબુ-પહોળુ બનેલું છે તથા જેના સામર્થ્યથી સૂર્ય પ્રકાશે છે તે દેવની પૂજા કરવી જોઇએ.—૪

"જેના બળથી હિમયુકત પહાડો ઊંચા ઊંચા ઊભા છે, પ્રાણીઓને રહેવા માટે સમુદ્રમાં ભૂમિ બની છે. અને દિશા-ઉપદિશા ઓ જેના બાહુની સમાન ફેલાયેલી છે, તે દેવની પૂજા કરવી જોઈએ.—૫

"સત્ય નિયમથી ચાલનારી, જીવન આપનારી, ગર્ભ ધારણ કરીને પ્રજા ઉત્પન્ન કરનારી, પ્રકૃતિરૂપ જળની ધારાઓ જયારે વિશ્વની રચના માટે આગળ વધી ત્યારે તેનુ સંચાલન કરનાર એક દેવ હતો. તે દેવની પૂજા કરવી જોઇએ.—૬

મંત્ર અઠારમો

✻ ઘટ–પાટને ચુવા, ચંદન, અબીલ ચડાવવાનો છે ✻

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું.

ૐ નમો શ્રી સદ્દગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ, આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે…

સ્વામી ! પાન–ફૂલના ભોકતા તમે છો, સ્વામી ! કેસર–કસ્તુરીના ભોકતા તમે છો, સ્વામી ! અગર-ચંદનના ભોકતા તમે છો, સ્વામી ! અત્તર, અબીલ ગુલાલના ભોકતા તમે છો, સ્વામી ! પરમલ વાસનાના ભોકતા તમે છો, સ્વામી ! દાતા, ભોકતા તમે છો સ્વામી ! પાન–ફૂલનો આહાર તમારો છે સ્વામી ! તમારો આહાર–વ્યવહાર, પાન–ફૂલનો તમે લો આહાર.

સદ્દગુરૂ ઇમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ

卐

ॐ

यस्य द्यौरूर्वी पृथिवी च महि यस्वाद उर्वन्तारिक्षम् ।
यस्यासौ सूरो विततो महित्वा
कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ ४ ॥
यस्य विश्वे हिमवन्तो महित्वा समुद्रं यस्यं रसामिदाहुः ।
इमाश्च प्रदिशो यस्यं बाहू कस्मै
देवाय हविषा विधेम ॥ ५ ॥
आपो अग्रे विश्वभावन्नमँ दधाता अमृता ऋतज्ञाः ।
यातु देविष्वाधि देव आसित्कस्मै
देवाय हविषा विधेम ॥ ६ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૪ સૂકત ૨ મંત્ર-૪, ૫, ૬

ભાવાર્થ-" જેના મહિમાથી દ્યુલોક વિસ્તીર્ણ થયો છે, આ પૃથ્વી વિશાળ બની છે, અને આ અંતરિક્ષ લાંબુ-પહોળુ બનેલુ છે તથા જેના સામર્થ્યથી સૂર્ય પ્રકાશે છે તે દેવની પૂજા કરવી જોઇએ.—૪

" જેના બળથી હિમયુકત પહાડો ઊંચા ઊંચા ઊભા છે, પ્રાણીઓને રહેવા માટે સમુદ્રમાં ભૂમિ બની છે. અને દિશા-ઉપદિશાઓ જેના બાહુની સમાન ફેલાયેલી છે, તે દેવની પૂજા કરવી જોઈએ.—૫

" સત્ય નિયમથી ચાલનારી, જીવન આપનારી, ગર્ભ ધારણ કરીને પ્રજા ઉત્પન્ન કરનારી, પ્રકૃતિરૂપ જળની ધારાઓ જ્યારે વિશ્વની રચના માટે આગળ વધી ત્યારે તેનુ સંચાલન કરનાર એક દેવ હતો. તે દેવની પૂજા કરવી જોઇએ.—૬

ॐ भूर्भुवः स्वः तत्सवितुर्वरेण्यम् भर्गो देवस्य
धीमहि धियो यो नः प्रचोदयात

ઋગ્વેદ–મંડળ–૩૨ સુકત–૬૨ મંત્ર–૧૦

ભાવાર્થ–૧ " જે પરમાત્માએ વિશ્વનું સર્જન કર્યું છે અને જેનું અમે ધ્યાન કરીએ છીએ, તે પૂજવા યોગ્ય પરમાત્મા કે જે બધાં પાપો અને અજ્ઞાનને નિવારનાર છે તે અમારી બુદ્ધિને પ્રેરણા આપો. "

ભાવાર્થ– ૨ " આ સૃષ્ટિનું સર્જન કરનારા, હજારો હજારો તેજસ્વી સૂર્ય સમાન પરમાત્મા કે જે પાપ અને અજ્ઞાનનો નાશ કરનાર છે તે (પરમાત્મા) અમારી બુદ્ધિને સન્માર્ગે પ્રેરો "

મંત્ર ઓગણીસમો

* ગોર–નરનું વંશ–વૃક્ષ (આલ ગાયંત્રી) ના મંત્ર *

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,

ૐ નમો શ્રી સદગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

પ્રથમ પરમેશ્વરા ॥ પ્રવાહે જલ સાગરા ॥ સેવાને કારણે હેત રચંતે ॥ ધરતી ઉપર પાએ ન દેતવા ॥ સદા સર્વ પ્રલયે ગતં ॥ પ્રથમ નીલ વર્ણ તે ધુંધકાર ॥

ત્યારે સ્વામી તમે આદ્ય નિરંજન નિરાકાર ॥ ત્યાં કવન ચેન પરિવર્તન્તે ? ॥ દબ દેહી તે આદ્ય પુરૂષ નારાયણ ॥ આપ મને આપ ધ્યાન કર્તવ્યમ્ ॥ હે સ્વામીજી ॥ તદા નૂર નિર્વાણ આપ હસ્તકે ॥ તદા નિરંજન તે નિરાકાર ॥ ત્યાં નીલ વર્ણ તે ધંધુકાર ॥ ત્યારે નહી સાદ ॥ નહિ શબ્દ ॥ નહિ ઉનાદ ॥ નહિ ૐ કાર ॥ નહિ ઉત્પત ॥ નહિ રેવત ॥ નહિ રચના ॥ નહિ પવન ॥ નહિ પાણી ॥ નહિ ખાણી ॥ નહિ વાણી ॥ નહિ વેદ ॥ નહિ ભેદ ॥ નહિ જળ ॥ નહિ કમળ ॥ નહિ હમળ ॥ નહિ વમળ ॥ નહિ પર્વાણ ॥ નહિ પાષાણ ॥ નહિ નદિઓ ॥ નહિ નવાણ ॥ નહિ સમુદ્ર ॥ નહિ સાગર ॥ નહિ ગિરિવર ॥ નહિ કૈલાસ ॥ નહિ મેરૂ ॥ નહી મેખલા ॥ નહી સ્વર્ગ ॥ નહી નરક ॥ નહી મૃત્યુ ॥ નહી પાતાળ ॥ નહી ધરતી ॥ નહી આકાશ ॥ નહી ચંદ્ર ॥ નહી સૂર્ય ॥ નહી તારા ॥ નહી ધૃવ ॥ નહી મેઘ ॥ નહી મંડળ ॥ નહી રેહણી ॥ નહિ દિવસ ॥ નહી સૂન ॥ નહી પોકાર ॥ નહી જરાણ ॥ નહી મરણ ॥ નહી સૃષ્ટિ ॥ નહી સંયોગ ॥ નહી ભાવ ॥ નહી ભયંકાર ॥ નહી રૂપ ॥ નહી રેખા ॥ નહી રાગ ॥ નહી ભાષા ॥ નહી દામ ॥ નહી કદંબ ॥ નહી રીત ॥ નહી કરીત ॥ નહી યોગ ॥ નહી યુક્તિ ॥

નહી શકત ॥ નહી ભકત ॥ નહી મોહ ॥ નહી માયા ॥ નહી કામ ॥ નહી કાયા ॥ ત્યારે ભાવ ભેદ કંઈ નહોતા ॥ તદા આદ્ય નિરંજને કઈ પેરે સૃષ્ટિ નીપાઇ હો સ્વામીજી ॥

પ્રથમ નીલ વર્ણ ધંધુકાર મધ્યે ૐ કાર ॥ ૐ કારથી હેત ધરીઆ ॥ હેત થકી નીર ઝરીયા ॥ નીર થકી ખીર કરીઆ ॥ ખીર થકી ફીણુ ઉપાયા ॥ ફીણુ માંહેથી ઈંડ નીપાયા ॥ ઈંડ થકી રચંતે સર્વ રચના ॥ ઈંડ છેદીને ત્રાણુ ભુવન સર્જ્યા હો સ્વામીજી ॥ પ્રથમ તો જમીનની જડ બાંધતા યુગ પાંચ (૫) ॥ પાંચ (૫) યુગ તો પિયાલ શોભંતાં ॥ પાંચ (૫) યુગ તો ગઢ મેરૂ ઉઠંતાં ॥ પાંચ (૫) યુગ તો બ્રહ્માંડ જડંતા ॥ આઠ (૮) યુગ તો ગીતા—ગાયત્રી ઓચરંતા ॥ નવ (૯) યુગ તો નીર નવાણુ ભરંતાં ॥ બાર (૧૨) યુગ તો રૂંઢ માળા ફેરવંતા ॥ વીસ (૨૦) યુગ તો વિભુ વનસ્પતિ વસંતાં ॥ ત્રાણુ (૩) યુગ તો ત્રિભુવન ત્રશૂળ ધરંતા ॥ એક (૧) યુગ તો ૐ કાર બોલી ભણંતાં ॥ એવા તોંતેર [૭૩] યુગ તો વહી ગયા સ્વામીજીને અટકળ કરતાં ॥ તદા અગમ અગોચર ॥ સદગોર બ્રહ્મા નર નારાયણ દેવ મહેશ્વર ॥ એ ત્રાણુ દેવની પૂજા કરે ॥ તેના આવાગમનના

ફેરા ટળે ॥

તદા સ્વામીજીએ પહેલા રોપ્યા સત્ય ॥ સત્ય ઉપર દત્ત ॥ દત્ત ઉપર ક્ષમા ॥ ક્ષમા ઉપર ગજા ॥ ગજા ઉપર નીલ ॥ નીલ ઉપર શેષનાગ ॥ શેષનાગના શિર ધબલા ધોરી ॥ ધબલા ધોરીના શીંગ ઉપર એક રાઇ ॥ એટલા ઉપર યત્ન કરી સ્વામીજીએ સૃષ્ટિ નીપાઈ ॥ જે કરણ કલ્પના અવતાર પાત્ર સાંભળો ઋષિવર ભાઇ ॥ જ્યાં થકી સ્વામીજીએ રૂપ ધર્યા ॥ તે રૂપ ઓળખીને આજ કરો કમાઈ ॥ પ્રથમ નામ તો નીલ ॥ અનીલ ॥ સુન ॥ શાન ॥ નાન ॥ જ્ઞાન ॥ મેયાન ॥ નુર ॥ તેજ ॥ જલ ॥ કમલ ॥ કદમ ॥ આદ્ બુંદ ॥ નાદ બુંદ ॥ ગજતત્ત્વ ॥ પ્રેમતત્ત્વ ॥ આદ્ય પુરૂષ ॥ આદ્ય પુરૂષથી ૐ કાર ॥ ૐ કારથી ચારે વેદ પ્રકાશ ॥ આદ્ય પુરૂષથી નાભીચક્ર ॥ નાભીચક્રથી ભયે ગોર બ્રહ્મા ॥ સદ્‌ગોર બ્રહ્માથી સર્વ સૃષ્ટિની ઉત્પત્તિ ॥ જે ચાર કલ્પના અવતાર પાત્ર સાંભળો ઋષિવર ભાઈ ॥ જ્યાં થકી ગોર નરે અવતાર લીધા તે અવતાર ઓળખીને આજ કરો કમાઈ ॥

પ્રથમ નામ તો ૐ કાર ॥ ઉન્નાદ ॥ અવિગત્ય ॥ અહેદ ॥ હવ ॥ કવ ॥ તત્ત્વ ॥ ધર્મ ॥ તેજ ॥ કેવલિક ॥ નાદ ॥ ઓત્રા ॥ હરિતખ્ત ॥ પુરૂરવા ॥

અતીતવંશી ॥ પ્રેમ ઋષિ ॥ વંશ તો શ્રી મત્સ્ય ॥૧॥ મનાઈત ॥ ઉગ્રસેન ॥ અજુવંત ॥ બ્રેહસ્પત ॥ અશો મિત્ર ॥ પ્રિકમ ઋષિ ॥ વંશ તો શ્રી કૂર્મ ॥ ૨ ॥ વસરત ॥ દકાઈત ॥ કાત્યાયન ॥ પરજાઈત ॥ દાઢમ ઋષિ ॥ વંશ તો શ્રી વ્યારાહ ॥ ૩ ॥ દેહેર ॥ રૂપક ॥ કેશવ॥ નસખલિપત્ય ॥ ગૌતમ ॥ અંબરિષ ॥ વંશ તો શ્રી નૃસિંહ ॥ ૪ ॥ મુનાયક ॥ વંશ વઢણુ ॥ વીર લોચન ॥ કશ્યપ ઋષિ ॥ વંશ તો શ્રી વામન ॥ ૫ ॥ માનધાતા॥ પૃથ્વી જય ॥ અસરત ॥ જમદગ્ની ઋષિ ॥ વંશ તો શ્રી પરશુરામ ॥ ૬ ॥ રઘુ ॥ નઘુ ॥ યયાતી ॥ કેવળિક ॥ અજયપાળ ॥ દશરથ ॥ વંશ તો શ્રી રામ ॥ ૭ ॥ લવ ॥ પદ્મ ॥ પરિક્ષત ॥ વીરપાળ ॥ વસુદેવ ॥ વંશ તો શ્રી કૃષ્ણ ॥ ૮ ॥ પ્રદ્યુમ્ન ॥ સેસ્થાન ॥ બિલસ્થાન ॥ વેણી વચ્છ રાજ ॥ સિહરાજ ॥ વંશ તો શ્રી બુધ્ધા ॥ ૯ ॥

શ્રી બુધ્ધ ભગવાનથી જે હરિવંશ આજ કળિયુગમાં ગુપ્ત ચાલ્યો આવે છે તે જ હરિવંશમાં કળિયુગને અંતે ધર્મની સ્થાપનાને માટે આદ્ય વિષ્ણુ ભગવાનનો જે અંતિમ દસમો અવતાર પ્રગટ થશે તે આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ ॥ ૧૦ ॥ ને ગત ગંગાના કોટી કોટી નમસ્કાર !

સદ્ગુરૂ ઇમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ :

सप्तऋषीनभ्यावर्तें । ते मे द्राविणं
यच्छन्तु ते मे ब्राह्मणवर्चसम् ॥ ३९ ॥
ब्रह्माभ्यावर्तें । तन्मे द्राविणं
यच्छन्तु तन्मे ब्राह्मणवर्चसम् ॥ ४० ॥
ब्राह्मणाँ अभ्यावर्तें । तेमे द्राविणं
यच्छन्तु ते मे ब्राह्माणवर्चसम् ॥ ४१ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૧૦. સુકુત-૫ મંત્ર ૩૯, ૪૦, ૪૧

ભાવાર્થ-૧ " હું સપ્તઋષિઓને અનુંકૂળ ગમન કરૂં છું તેઓ મને ધન અને જ્ઞાનતેજ આપે "—૩૯

" હું જ્ઞાનને અનુંકૂળ ચાલું છું, તેઓ મને ધન અને જ્ઞાનરૂપી તેજ આપે "—૪૦

" હૂં બ્રાહ્મણોને અનુંકૂળ ચાલું છું, તેઓ મને ધન અને જ્ઞાનરૂપી તેજ આપે."—૪૧

મંત્ર વીસમો

* કળશને પ્રદક્ષિણા કરવાનો મંત્ર *

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું, ૐ નમો શ્રી સદ્ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

શ્રી બ્રહ્મા વાચા ।। શ્રી વિષ્ણુ વાચા ।। શ્રી મહેશ વાચા ।। શ્રી આદ્ય નારાયણવાચા ।। શ્રી આદ્યશક્તિ વાચા ।। શ્રી મત્સ્ય વાચા ।। શ્રી કૂર્મ વાચા ।। શ્રી વરાહ વાચા ।। શ્રી નૃસિંહ વાચા ।। શ્રી વામન વાચા ।। શ્રી પરશુ-રામ વાચા ।। શ્રી રામ વાચા ।। શ્રી કૃષ્ણ વાચા ।। શ્રી બુદ્ધ વાચા ।। શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ વાચા ।। જો પ્રદક્ષિણા કરીને પૂજીએ ઘટ ને પાટ તો સોહેલી થાએ અમરાપૂરની વાટ ।।

સદ્દગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ



येऽस्यां स्थोदिच्यां दिशि प्रविध्यन्तो
नाम देवास्तेषां वो वात इषवः।
ते नो मृडत ते नोऽधि ब्रूत तेभ्यो
वो नमस्तेभ्यो वः स्वाहा ॥ ४ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૩ સુકત-૨૬ મંત્ર-૪

ભાવાર્થ- " જે તમે આ ઉત્તર દિશામાં વેધ કરવાવાળા આ નામના દેવ છો, તમારૂ વાયુ બાણ છે, તે તમો અમને સુખી કરો અને ઉપદેશ કરો. તમારે માટે અમારાં નમન અને સમર્પણ હો"

મંત્ર એકવીસમો

* કળશને ઉત્તર દિશાએ ઉદક મૂકવાનો મંત્ર *

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું.

ૐ નમો શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ, આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

ઉત્તર, દક્ષિણ, પૂર્વ.પશ્ચિમ ॥ ચાર ખાણ, ચાર વાણ ॥ ચાર વેદ, ચાર કિતાબ ॥ પંચ દેવ, સપ્ત ઋષિ ॥ ચૌદ બ્રહ્માંડ, દશ અવતાર ॥ બ્રહ્મ, વિષ્ણુ, મહેશના કુળ કાયમનો પરીવાર ॥

સદ્‌ગુરૂ ઇમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ :



ॐ

येस्त्स्यां स्थ प्राच्यां दिशि हेतयो
नाम देवास्तेषां वो अग्निरिषवः।
ते नो मृडत ते नोऽधि ब्रूत तेभ्यो
वो नमस्तेभ्यो वः स्वाहा ॥ १ ॥

અથર્વ વેદ કાંઠ-૩ સુકત-૨૬ મંત્ર-૧

ભાવાર્થ- " તમે પૂર્વ દિશામાં વજ્ર નામવાળા દેવ છો, તમારૂ અગ્નિ બાણ છે, એવા તમો અમને સુખી કરો અને ઉપદેશ કરો. એવા તમારે માટે અમારૂં નમન અને સમર્પણ હો"

મંત્ર બાવીસમો

* કળશને પૂર્વ દિશાએ ઉદક મૂકવાનો મંત્ર *

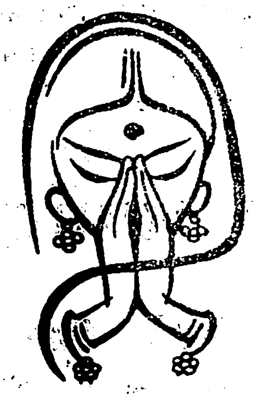
ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,

ૐ નમો શ્રી સદ્દગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા, ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે..

ધરતી આકાશ ॥ પવન પાણી ॥ અઢાર ભાર વનસ્પતિ ॥ એકવીસ બ્રહ્માંડ ॥ સાત દ્વિપ, સાત સાહેર ॥ નવસેં નવ્વાણુ નદ્દિઓ ॥ અષ્ટકૂળ પર્વત ॥ નવ કૂળ નાગ ॥ બાર કૂળ મેઘ ॥ દસ દિશા ॥ દસમો અવતાર ॥ નિષ્કલંકી નારાયણ

સદ્દગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ



येऽस्यां स्थ दक्षिणायां दिश्य विष्यवो
नाम देवास्तेषां वः काम इषवः ।
ते नो मृडत ते नोऽधि ब्रूत तेभ्यो
वो नमस्तेभ्यो वः स्वाहा ॥ २ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૩ સુકત-૨૬ મંત્ર-૨

ભાવાર્થ– " જે તમો આ દક્ષિણ દિશામાં રક્ષા કરવાની ઈચ્છા કરનારા આ નામના દેવ છો, તે તમારૂં કામ-બાણ છે. તમો અમને સુખી કરો અને ઉપદેશ કરો, તમને અમારાં નમન હો અને સમર્પણ હો"

मंत्र त्रेवीसमो

卐 કળશને દક્ષિણ દિશાએ ઉદક મૂકવાનો મંત્ર 卐

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,

ૐ નમો શ્રી સદ્દગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

સીતા, કુંતા, તારા, દ્રૌપદી, કનકા શક્તિ, તુળજા દેવી, રૂક્ષ્મણી, શક્ત માતા યોગમાયા, અલખ નિરંજને સંસાર નિપાયા ॥ અઠયાસીસહસ્ત્ર, ઋષિ ॥ સોળ કરોડી કુળ પરિવાર ॥ છત્રીસ કરોડી કુળ પરિવાર ॥ નવ્વાણું કરોડી ઝાંખા કુળ પરિવાર ॥ છપ્પન કરોડી મેઘા કુળ પરિવાર ॥ બત્રીસ કરોડી કિન્નર કુળ પરીવાર ॥ તેત્રીસ કરોડી દેવતા ॥ અનંત કરોડીના તારણહાર ॥

સદ્દગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ



ये३स्यां स्थ प्रतिच्यां दिशि वैराजा
नाम देवास्तेषां व आप इषवः।
ते नो मृडत ते नोऽधि ब्रूत तेभ्यो
वो नमस्तेभ्यो वः स्वाहा ॥ ३ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ૩ સુકત-૨૬-મંત્ર-૩

ભાવાર્થ- " જે તમો આ પશ્ચિમ દિશામાં વિરાજ નામના દેવ છો, તે તમારૂ જળ બાણુ છે. તે તમે અમોને સુખી કરો અને ઉપદેશ કરો. તમારે માટે અમારૂં નમન અને સમર્પણ હો. "

મંત્ર ચોવીસમો

卐 કળશને પશ્ચિમ દિશાએ ઉદક મૂકવાનો મંત્ર 卐

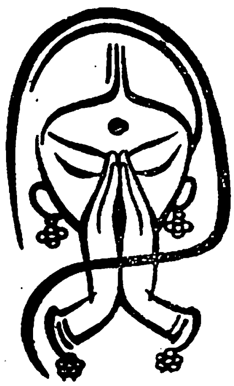
ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું

ૐ નમો, શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઇન્દ્ર ઇમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ, નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

ચંદ્ર, સૂર્ય, નવલખ તારા ॥ સપ્ત ઋષિ ॥ નિરંજન નિરાકાર ॥ અરશ કુર્શિ ને લોહ કલમ ॥ તે વૈકુંઠ દ્વાર કહે સદ્‌ગોર બ્રહ્મા સત્પંથ સદા ઉત્તમમ્ ॥ મુકિત માર્ગ ભેદ તે બ્રહ્મદ્વાર ॥

સદ્‌ગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ



ये३स्यां स्थ प्राच्या दिशि हेतयो
नाम देवास्तेषां वो अग्निरिषवः।
ते नो मृडत ते नोऽधि ब्रूत तेभ्यो
वो नमस्तेभ्यो वः स्वाहा ॥ १ ॥
ये३स्यां स्थ दक्षिणायां दिश्य विष्यवो
नाम देवास्तोषां वः काम इषवः।
ते नो मृडत ते नोऽधि ब्रूत तेभ्यो
वो नमस्तेभ्यो वः स्वाहा ॥ २ ॥
ये३स्यां स्थ प्रतीच्यां दिशि वैराजा
नाम देवास्तेषां वः आप इषवः।
ते नो मृडत ते नोऽधि बूत तेभ्यो
वो नमस्तेभ्यो वः स्वाहा ॥ ३ ॥
ये३स्यां स्थोदिच्यां दिशि प्रविध्यन्तो
नाम देवास्तेषां वो वात इषवः।
ते नो मृडत ते नोऽधिं ब्रूत तेभ्यो
वो नमस्तेभ्यो वः स्वाहा ॥ ४ ॥
ये३स्यां स्थ ध्रूवायां दिशि निलिम्पा

नाम देवास्तेषां वः ओषधीरिषवः ।
ते नो मृडत ते नोऽधि ब्रूत तेभ्यो
वो नमस्तेभ्यो वः स्वाहा ॥ ५ ॥
येऽस्यां स्थोध्वायां दिश्यवस्वन्तो
नाम देवास्तेषां वो बृहस्पतिरिषवः ।
ते नो मृडत ते नोऽधि ब्रूत तेभ्यो
वो नमस्तेभ्यो वः स्वाहा ॥ ६ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ–૩ સુકત ૨૬ મંત્ર ૧ થી ૬

ભાવાર્થ– " પૂર્વ, પશ્ચિમ, ઉત્તર, દક્ષિણ. ધ્રુવા (પૃથ્વી) અને ઉર્ધ્વા (આકાશ) આ છ દિશાઓ છે. આ છ દિશાઓમાં ક્રમશઃ વજ્ર, રક્ષણની ઇચ્છા કરનારા સ્વયંસેવકો, રાજ રહિત સ્થિતિ અર્થાત્ પ્રજાસત્તાક વૈધકતા લેપ કરનારા વૈધ અને ઉપદેશક એમની પ્રધાનતા છે. તેઓ જનતાને ઉપદેશ કરે છે, અને તેની રક્ષા કરે છે, તેથી જનતા પણ તેમનો સત્કાર કરે છે. અને તેમને માટે આત્મ સમર્પણ કરે છે. "

મંત્ર પચીસમો

* દશે દિશાએ છાંટ નાખી પગે લાગવાનો છે *

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,

ૐ નમો શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા, ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે..

ૐ કાર ॥ વમ્ કાર ॥ મહ કાર ॥ ભૂમકાર ॥ નિરંજન નિરાકાર ॥ આદ્ય રોપ્યા ચતુર સ્થંભ ॥ તળે માંડયો પાટ ને ઉપર કુંભ ॥ કુંભમાં બેઠી મૂરત ચાર ॥ માંહે નિરંજન નિરાકાર ॥ ચાર પુરૂષ ને એકજ નાર ॥ માંહે સાત પ્રદક્ષિણા નો આચાર ॥ પ્રદક્ષિણાનું મોટું દાન ॥ પૂંજીએતોમેરૂ સમાન ॥ કહી ફર્માન નેનાખીએ છાંટ ॥ ધરતી આસમાન રહ્યાં એક સત્ય સમાન ॥ ચતુર્દિશા ને ખુણા ચાર ॥ ખગોળ ભૂગોળ સૌ વિસ્તાર ॥ સત્ય સંતોષે ઈંડ આકાર ॥ ઇંડ થકી રચ્યો સંસાર ॥ કુંભે નુર કળશનો ભેદ ॥ યજ્ઞ સ્થાપ્યો અજા મેંઘ ॥ અથર્વવેદી યજ્ઞ નિશાની વિશ્વંભરા ભોજન ॥ એક મૂરત ત્રણ દેવ મળી સૃષ્ટિ જયાં સ્થાપી ॥ આદ્ય સતપંથ સ્થાપ્યા ને પાપ નાખ્યાં કાપી ॥ આશા પૂરો ॥ વાસ ધરો ॥ નુરનો પ્રકાશ કરો ॥ કળશમાંહે કળા ધરો ॥ ઋષિવર જીવનને પાવન કરો ॥ વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી રૂપ ॥ તમે સકળ સૃષ્ટિના ભૂપ ॥ સદગુરૂએ કીધી મહેર ॥ વસાવ્યા ધર્મ ને ટાળ્યાં કહેર ॥ સદગોર નિરંજનની કાયા ॥ સ્વામી તમથી ઉપન્યા ને તમમાં સમાયા ॥

સદગુરૂ ઇમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ :

ॐ

यस्य भूमिः प्रमाऽन्तरिक्षमुतोदरम् ।
दिव यश्चक्रे मूर्धानं तस्मै जेष्ठाया ब्रह्मणे नमः ॥ ३२ ॥
यस्य सूर्यश्चक्षुश्चन्द्रामाश्च पुनर्णवः ।
अग्निं यश्चक्र आस्या तस्मै जेष्ठाय ब्रह्मणे नम ः ॥ ३३ ॥
यस्य वातः प्राणापानौ चक्षुरङ्गिरसोऽभवन ।
दिशो यश्चक्रे प्राज्ञानीस्तस्मै जेष्ठाय ब्रह्मणे नमः ॥ ३४ ॥
स्कम्भो दाधार द्यावापृथिवी उभे
इमे स्कंम्भो दाधारोर्वन्तरिक्षम् ।
स्कंम्भो दाधार प्रादशः यडुर्वीः
स्कम्भ इदं विश्वं भुवनमा विवेश ॥ ३५ ॥
यः श्रमात् तपसो जातो लोकान्त्सर्वान्त्समानशे ।
सोमं यश्चक्रे केवलं तस्मै जेष्ठाय ब्रह्मणे नमः ॥३६ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૧૦ સૂક્ત ૭ મંત્ર-૩૨ થી ૩૬

यो भूतं च भव्यं च सर्वं यश्चाधितिष्ठति
सर्वस्य च केवलं तस्मै जेष्ठाय ब्रह्मणे नमः ॥ १ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૧૦ સૂક્ત ૮ મંત્ર-૧

ભાવાર્થ– " જેની ભૂમિ એક પગલાંના પ્રમાણ જેટલી છે અને અંતરિક્ષ જેનું ઉદર છે જેણે દ્યુલોકને પોતાનું શિર બનાવ્યું છે તે જ્યેષ્ઠ બ્રહ્મને મારા નમસ્કાર હો.—૩૨

" સૂર્ય અને ચંદ્ર જેની આંખો છે, જેણે અગ્નિને પોતાનું મુખ બનાવ્યું છે તે જ્યેષ્ઠ બ્રહ્મને મારા નમસ્કાર હો.—૩૩

" જેના પ્રાણ અને અપાન એ આ વાયુ છે અને આંખો અંગીરસ છે. પ્રજ્ઞામય દિશાઓ જેના કાન છે. તે જ્યેષ્ઠ બ્રહ્મને મારા નમસ્કાર હો.—૩૪

" જે તપ રૂપી શ્રમથી પ્રગટ થઇને સર્વ લોકમાં વ્યાપ્ત થયા છે જેણે સોમરસને જ કેવળ એક ઉત્તમ ઔષધિરૂપ બનાવેલ છે, તે જ્યેષ્ઠ બ્રહ્મને મારા નમસ્કાર હો.—૩૬

" આ સર્વના આધારરૂપ (બ્રહ્મને) પૃથ્વી અને દ્યુલોકને ધારણ કરેલા છે, એમણે જ અંતરિક્ષ ધારણ કરેલુ છે. એમણે જ આ છ મોટી દિશાઓ (પૂર્વ, પશ્ચિમ, ઉત્તર, દક્ષિણ, પૃથ્વી અને આકાશ) ધારણ કરેલી છે, તે જ આ સઘળા વિશ્વમાં પ્રવિષ્ઠ છે.—૩૫

" જે ભૂતકાળ, ભવિષ્યકાળ, તથા વર્તમાનકાળ : ત્રણે કાળ પર જે અધિષ્ઠાતા બની રહયા છે, જેમનુ સ્વરૂપ કેવળ પ્રકાશમય છે તે શ્રેષ્ઠ બ્રહ્મને મારા નમસ્કાર હો.—૧

મંત્ર છવીસમો

卐 સર્વ ઋષિવરને નમસ્કાર નો છે 卐

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,

ૐ નમો શ્રી સદ્દગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા, ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે..

આદ્ય નારાયણને નમસ્કાર ॥ બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, મહેશ્વર ને નમસ્કાર ॥ આદ્ય શકિતને નમસ્કાર ॥ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમસ્કાર ॥ પ્રથમ પુરૂષને નમસ્કાર ॥ હરિવંશ કુળ કાયમના પરિવારને નમસ્કાર ॥ ધરતી–આસમાનને નમસ્કાર ॥ પવન–પાણીને નમસ્કાર ॥ ચંદ્ર–સૂર્યને નમસ્કાર ॥ નવ લાખ તારાને નમસ્કાર ॥ બાર મેઘને નમસ્કાર ॥ નવ કુળ નાગને નમસ્કાર ॥ સાત સમુદ્રને નમસ્કાર ॥ નવસો નવ્વાણુ નદીઓને નમસ્કાર ॥ અગિયાર રૂદ્રને નમસ્કાર ॥ બાર આદિત્ય ને નમસ્કાર ॥ આઠ વસુને નમસ્કાર ॥ અશ્વિની કુમાર ને નમસ્કાર ॥ ઓગણપચાસ મરૂતને નમસ્કાર ॥ ચૌદ બ્રહ્માંડને નમસ્કાર ॥ સાત વાર, સત્તાવીશ નક્ષત્રને નમસ્કાર ॥ પંદર તિથિ, બાર કરણને નમસ્કાર ॥ નવ ગ્રહને નમસ્કાર ॥ સાત દ્વિપને નમસ્કાર ॥ નવખંડ પૃથ્વીને નમસ્કાર ॥ ચોવીસ મુલકને નમસ્કાર ॥ અષ્ટ કુળ પર્વતને નમસ્કાર ॥ અઢાર ભાર વનસ્પતિને નમસ્કાર ॥ ચાર વેદને નમસ્કાર ॥ ચાર ગ્રંથને નમસ્કાર ॥ ચાર ખાણ ચાર વાણને નમસ્કાર ॥ અગ્નિ, તેજ, અન્નદેવને નમસ્કાર ॥ આદ્ય, અંત, મધ્યના દેવને નમસ્કાર ॥ ઉત્તર, દક્ષિણ, પૂર્વ, પશ્ચિમને નમસ્કાર ॥ દશ દિગ્પાળને નમસ્કાર ॥

દશે દિશાઓને નમસ્કાર ॥

નવનાથ, ચોર્યાસી સિદ્ધને નમસ્કાર ॥ ચોસઠ જોગણીને નમસ્કાર ॥ અઠયાસી સહસ્ર ઋષિને નમસ્કાર ॥ એક લાખ એંસી હજાર સંત-મહાત્માઓને નમસ્કાર ॥ અડસઠ તીર્થને નમસ્કાર ॥ નવ્વાણુ કરોડી ઝાંખાને નમસ્કાર ॥ છપ્પન કરોડી મેઘાને નમસ્કાર ॥ બત્રીસ કરોડી કિન્નરને નમસ્કાર ॥ પાંચ કરોડી પ્રહલાદને નમસ્કાર ॥ સાત કરોડી હરિશ્ચંદ્રને નમસ્કાર ॥ નવ કરોડી યુધિષ્ઠિરને નમસ્કાર ॥ બાર કરોડી કમળા કુંવરને નમસ્કાર ॥ તેત્રીસ કરોડી દેવતાને નમસ્કાર ॥ સર્વ ઋષિવર ગત-ગંગાને નમસ્કાર ॥ દશે અવતારને નમસ્કાર ॥ મુખી મુસાફરને નમસ્કાર ॥ ચૌદ ભુવનના દેવ-ઋષિવરને નમસ્કાર ॥ કરણ કલ્પના અનંત કરોડી દેવને નમસ્કાર ॥ સ્વામી ! અમારા અપરાધ ક્ષમા કરો ॥ સતપંથના માર્ગ માંહે રાખો ॥ લક્ષ ચોર્યાસીના ફેરા ટાળો ॥ તેત્રીસ કરોડીના મેળા આપો ॥ જાંબુ દ્વિપના ધણી ॥

સદ્ગુરૂ ઇમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ :

अग्नाविष्णु मादि तद् वां महित्वं पाथो घृतस्य गुहस्य नाम ।
दमेदमे सप्त रत्ना दधानौ प्रति वां जिहवा घतमा चरण्यात् ॥१॥
अग्निविष्णु महि धाम प्रियं वां वीठो घृतस्य गुह्या जुषाणौ ।
दमेदमे सुष्टुत्या वावृधानौ प्रति वां जिहवा घृतमुच्चरण्यात् ॥२॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૭ સૂક્ત-૨૯ મંત્ર-૧, ૨

अपूपवान क्षीरवांश्चरूरेह सीदतु ।
लोककृतः पथिकृतो यजामहे, ये देवानां हुतभागा इह स्थ॥१६॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૧૮ સુક્ત-૪ મંત્ર-૧૬

ભાવાર્થ- " અગ્નિ અને વિષ્ણુ એ બંને દેવો એક જ સ્થાનમાં રહે છે. તે બંનેનો ઘણો મોટો મહિમા છે. તે બંને ગુપ્ત રીતે ગુહામાં બેસીને ઘીનું ભક્ષણ કરે છે. દરેક ઘરોમાં સાત રત્નોને રાખે છે. અને પોતાની જીભથી ગુહય ઘીનો સ્વાદ લે છે.

" આ બંને દેવોનું એક જ પ્રિય સ્થાન છે. એ બંને ઘીના ગુહય રસનો સ્વાદ લે છે. દરેકમાં સ્તુતિથી તેઓ આગળ વધે છે. અને ગુહય ઘીની પાસે જ તેમની જીભ પહોંચે છે."

" જેઓ સંસારના ઉદ્ધારક અથવા માર્ગદર્શક લોક છે તેઓનું યજ્ઞમાં નાના પ્રકારથી નિર્માણ કરેલા ચરૂ વડે સ્વાગત કરવું જોઇએ"

મંત્ર સત્તાવીસમો

✻ મંત્ર પહેલો : શ્રી વિષ્ણુને થાળ જમાડવાનો છે. ✻

(પ્રસાદ પહેલો લાવસીનો મૂકવો)

(થાળ ઉપર ચરણામૃત મૂકી, મંત્ર ભણી થાળ-સમર્પણનો સંકલ્પ કરવો)

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું

ૐ નમો, શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઇન્દ્ર ઇમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ, નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણુ તમારી આશીષે....

સ્વામી તમે આદ્ય રૂખ ॥ પછી અલેખ ॥ ચતુર ગુણમાં તમે એક ॥ ૐ કાર, નિરંજન નિરાકાર ॥ ઉપજ્યા પિંડ તે સાકાર ॥ નિરંજને તો કૃપા કરી ॥ સત્ય સીંચીને ઉપજ્યા હરિ ॥ હરિએ ત્યાં ધર્યા અવતાર ॥ તમે નિરંજન નિરાકાર ॥ ચતુર્યુગમાં દશ અવતાર ॥ સ્વામી શ્રી મત્સ્ય ॥ સ્વામી શ્રી કૂર્મ ॥ સ્વામી શ્રી વરાહ ॥ સ્વામી શ્રી નૃસિંહ ॥ સોળ કરોડી કુળ પરિવાર ॥ સ્વામી શ્રી વામન ॥ સ્વામી શ્રી પરશુરામ ॥ સ્વામી શ્રી રામ અવતાર ॥ છત્રીસ કરોડી કુળ પરિવાર ॥ સ્વામી શ્રી કૃષ્ણુ ॥ સ્વામી શ્રી બુદ્ધા અવતાર ॥

છપ્પન કરોડી કુળ પરિવાર ॥ સ્વામી શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ દશમો અવતાર ॥ હરિવંશ કુળ કાયમનો પરિવાર ॥ સદ્‌ગોર ઈમામશાહ ॥ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ ॥ તમારે નિમિત્તે ॥ તમારા ભોજન સ્થળે ॥ મુનિવર, ઋષિવર સેવક, બાલ ગોપાળની થાળ બત્રીસી સ્વીકાર કરો ॥ હે દેવ ! તમ સમક્ષ જે ધર્યું હોય તેનો સ્વીકાર કરો ॥ પંચાયતન દેવ ॥ પવિત્ર આત્માઓ ॥ નવતન શાખ ॥ દેવ આશીષ તમારી ॥ પ્રાર્થના અમારી ॥ તમે સ્વીકાર કરો ॥ તમારે ભાવે સ્વભાવે ॥ અમારા નિમિત્તે ॥ તમારા ભોજન સ્થાને ॥ તમે સ્વીકાર કરો ॥ અન્ન-પાણીના આહાર ॥ પાન-ફળના ભોકતા ॥ તમે દાતા ॥ તમે ભોક્તા ॥ કર્મ-ધર્મ તમારાં ॥ ભાવ, ભકિત, શ્રદ્ધા અમારાં ॥ સ્વામીજી તમે સ્વીકારો ॥ આજ કળીયુગમાં દર્શન આપો ॥ અથર્વ વેદને આચારે હો સ્વામીજી ! નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ મુખી મુસાફરની આશીષ, પંચ ભાગ સ્વીકારો ॥

સદ્‌ગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ

ॐ

यो भूतं च भव्यं च सर्वं यश्चाधितिष्ठति
स्व१र्यस्य च केवलं तस्मै जेष्ठाय ब्रह्मणे नमः ॥ १ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૧૦ સૂકત-૮ મંત્ર-૧

ભાવાર્થ– " જે ત્રણે કાળમાં સર્વ પર અધિષ્ઠાતા થઈને રહે છે, જેનુ કેવળ પ્રકાશમય સ્વરૂપ છે એવા શ્રેષ્ઠ બ્રહ્મને નમસ્કાર હો—૧

हिरण्यगर्भः समवर्तताग्रे भूतस्य जातः पतिरेक आसीत् ।
स दाधार पृथिवीमुत द्यां कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ ७ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૪ સુકત-૨ મંત્ર-૭

ભાવાર્થ– " જેની અંદર સૂર્યની જેમ ચમકનારા હજારો ગોળાઓ રહેતા હતા અને આ ઉત્પન્ન થયેલા સંપૂર્ણ જગતનો જે એક સાચો સ્વામી છે અને જેણે દ્યાવા પૃથ્વી ધારણ કરી છે તે દેવની પૂજા (ઉપાસના) કરવી જોઇએ."—૭

अपूपवान क्षीरवांश्चरूरेह सीदतु ।
लोककृतः पथिकृतो यजामहे ये
देवानां हुतभागा इह स्थ ॥ १६ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૧૮ સુકત-૪ મંત્ર-૧૬

ભાવાર્થ– " જેઓ સંસારના ઉદ્ધારક અથવા માર્ગદર્શક લોક છે, તેઓનું નાના પ્રકારથી નિર્માણ કરેલા ચરૂઓ વડે સ્વાગત કરવું જોઇએ."

મંત્ર અઠાવીસમો

卐 મંત્ર બીજો–બ્રહ્માજીને થાળ જમાડવાનો છે. 卐

(પ્રસાદ બીજો શીરાનો મૂકવો)

(થાળ ઉપર ચરણામૃત મૂકી, મંત્ર ભણી, થાળ સમર્પણનો સંકલ્પ કરવો)

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું.

ૐ નમો શ્રી સદ્દગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ, આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

નિરંજન નામ તે નિરાકાર ॥ ઇંડ થકી કીધો વિસ્તાર ॥ કર પર કીધું દૃષ્ટે કામ ॥ આપો આપ વધા ફરમાન ॥ નાભિએ વેધ્યુ કમળ સાર ॥ ઉપજ્યા બ્રહ્મા ૐ કાર ॥ અનંત બ્રહ્મા થયા મલર્દન ॥ હરિ હાથમાં થયા કુલંગ ॥ બ્રહ્મ સ્તનથી બુંદ જ ખર્યા ॥ અનંત કરોડી જીવ અવતર્યા ॥ રચી ખાણુ વર્ત્યા વેદ ॥ સર્જ્યા સતપંથ ને અમર ભેદ ॥ બ્રહ્મા, વિષ્ણુએ ધર્યા અવતાર ॥ વંશ એક ને જુદા પરિવાર ॥ વંશ જેવા ચંદ્રમા સૂર્ય ॥ ધરી અવતારને સર્જ્યા નૂર ॥ વેદ વંશે જે અમર ભેદ ॥ પ્રગટ્યા બ્રહ્મા ચારે વેદ ॥ ચો મુખા બ્રહ્મા અમર તેજ ॥ પંચે મુખે અમર ભેદ ॥

વસિષ્ઠ ॥ વેદમ વ્યાસ ॥ હંસ તેજ પ્રકાશ ॥ શ્રી મત્સ્ય ॥ શ્રી કૂર્મ ॥ શ્રી વરાહ ॥ શ્રી નૃસિંહ ॥ શ્રી વામન ॥ શ્રી પરશુરામ ॥ શ્રી રામ ॥ શ્રી કૃષ્ણ ॥ શ્રી બુધ્ધ ॥ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ ॥ શકિત માતા ॥ સદ્ગોર સ્વામી ॥ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ ॥ તમારે નિમિત્તે ॥ તમારે ભોજન સ્થળે ॥ મુનિવર, ઋષિવર, સેવક, નરનારી, બાલ-ગોપાળની થાળ બત્રીસી સ્વીકાર કરો ॥ તમારી સમક્ષ જે ધર્યું-ધરાવ્યું હોય તેનો સ્વીકાર કરો ॥ તમારા અરવાર-પરિવાર સાથે સ્વીકાર કરો ॥ તમારે કર્મે ॥ તમારે ધર્મે સ્વીકાર કરો ॥ સેવકના ભાવે-સ્વભાવે સ્વીકાર કરો ॥ તમારી આસના વાસનાએ સ્વીકાર કરો ॥

સદ્દગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ



ॐ

भवाशर्वौ मृडतं माभि यातं भूतपती पशुपाति नमो वाम् ।
प्रतिहितामायतां मा वि स्राप्टं
मा नो हिंसिप्टं द्विपदो मा चतुष्पद : ॥ १ ॥

અથર્વવેદ કાંડ–૧૧ સુકત–૨ મંત્ર–૧

ભાવાર્થ–" હે ભવ અને સર્વ ! હે ઉત્પાદક અને સંહારક ! તમે બંને અમને સર્વને સુખી કરો. અમારા પર હુમલો ન કરો. તમે બંને ભૂતો અને પશુઓના પાલક દેવ છો. તમને બંનેને નમસ્કાર હો. ધનુષ્ય પર રાખેલા અને ખેંચેલા બાણુને અમારા પર ન છોડો. અમારા બે પગા અને ચો પગાની હિંસા ન કરો,—૧

नमस्ते घोषिणीभ्यो नमस्ते कोशिनीभ्य : ।
नमो नमस्कृताभ्यो नमः संभुञ्जतीभ्य : ॥
नमस्ते देव सेनाभ्यः स्वस्ति नो अभयं च नः ॥ ३१ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ–૧૧ સૂકત–૨ મંત્ર–31

ભાવાર્થ–" હે મહેશ્વર દેવ ! તમારી ભારે અવાજ કરવાવાળી, વાળ રાખવાવાળી નમસ્કારોથી સત્કારાયેલી અને ઉત્તમ અન્નભોગ કરવાવાળી તમારી સેનાઓને અમારા નમસ્કાર હો. અમારૂ કલ્યાણુ થાવ અને અમ નિર્ભય બનીએ"—31

अपूपवान क्षीरवांश्चरुरेह सीदतु ।
लोककृतः पथिकृतो यजामहे ये
देवानां हुतुभागा इहस्थ ॥ १६ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ–૧૮ સુકત–૪ મંત્ર–૧૬

ભાવાર્થ– " જેઓ સંસારના ઉદ્ધારક અથવા માર્ગદર્શક લોક છે, તેઓનું યજ્ઞમાં નાના પ્રકારથી નિમાર્ણ કરેલા ચરૂઓ વડે સ્વાગત કરવું જોઇએ. ' —૧૬

(" ઘઉનો લોટ, ઘી સાકર તથા દુધની સહાયતાથી બનાવેલો મહાપ્રસાદ અહી યજ્ઞમાં સ્થિત થાય લોક બનાવવાવાળા તથા માર્ગ બનાવવાવાળાઓની અમે ઉપર કહેલા ચરૂઓ વડે પૂજા કરીએ છીએ. તેઓ તેમના ભાગને માટે યજ્ઞમાં અહિં હાજર રહો ")

મંત્ર ઓગણત્રીસમો

* મંત્ર ત્રીજો–મહેશ્વરને થાળ જમાડવાનો છે *

(પ્રસાદ ત્રીજો ખીર રોટલીનો મૂકવો)

(થાળ પર ચરણામૃત મૂકી, મંત્ર ભણી, થાળ સમર્પણનો સંકલ્પ કરવો)

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું

ૐ નમો, શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઇન્દ્ર ઇમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ, નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

ૐ કાર ॥ આદ્ય નિરંજને ધરીયા હેત ॥ પેશાનીથી લીધાં સ્વેદ ॥ લઇને ધ્યાન ધરી રહયા ॥ લખ ચંદરણા ધંધુકાર વહી ગયા ॥ કર મધ્યે ધ્યાન ધરી રહયા ॥ છત્રીસ યુગને ચોર્યાસી ચોકડી વહી ગયાં ॥ તદા ॥ સ્વેદથી નીર ॥ નીરથી ક્ષીર ॥ ક્ષીરથી ફીણ ॥ ફીણથી

ઈંડ ॥ ઈંડથી કીધા પ્રકાશ ॥ ચતુર ગુણને ધરતી આકાશ ॥ નુરેથી સર્જ્યાં સર્વે જાત ॥ અર્શ-કુરશીને ફિરસ્તા સાત ॥ તમે નિરંજન અમર દેવ ॥ મસ્તકથી ઉપન્યા મહાદેવ ॥ હૈયે વિષ્ણુ, નાભિએ બ્રહ્મા ॥ જાંઘ સ્થળે ઈચ્છા કરી ॥ અંગ થકી અર્ધાંગના ઉપની ॥ ઉપજી શક્તિ ને માયા પરવરી ॥ માયા માંહે ધર્યો * સંતોષ ॥ ત્યારે નિપજ્યા ચૌદે લોક ॥ આદિ સર્જ્યા ત્રણ જ ટોળ ॥ નહિ વાચા ને નહિ ત્યાં બોલ ॥ બ્રહ્માને કર્યું ફરમાન ॥ જઈ બ્રહ્માએ કીધું જાણ ॥ બે ટોળ વિમુખ થયા ॥ એક રાખ્યો ધર્મ ॥ ધર્મીને આપ્યો સતપંથ ॥ છુટયા લક્ષ ચોર્યાસીના ફંદ ॥ ઋગ્વેદની દેખાડી વાટ ॥ સોંપ્યા યજ્ઞ કળશ ને પાટ ॥

સ્વામીજીએ જીવ ઉદ્ધાર્યા ॥ નવ્વાણુ કરોડી ઝાંખા, છપ્પન કરોડી મેઘા, બત્રીસ કરોડી કિન્નર ॥ તેત્રીસ કરોડી દેવતા તે ઘટ-પાટ સેવતા ॥ નરસિંહ, અમરતેજ, શ્યામ, રામ ॥ વસિષ્ઠ, બ્રહ્મેશ્વર, બુદ્ધેશ્વર ॥ હરિવંશથી વિસ્તાર ॥ વંશ એક ને જુદા પરિવાર ॥ બ્રહ્મા પરિવાર ॥ વિષ્ણુ પરિવાર ॥ શિવ પરિવાર ॥ શક્તિ અવતાર, તમારો પરિવાર ॥

પ્રહલાદ, હરિશ્ચંદ્ર, યુધિષ્ઠિર, કમળા કુંવર ॥

સદ્ગોર ઈસામશાહ ॥ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ ॥ તમારા નિમિત્તે ॥ તમારા ભોજન સ્થાને ॥ મુનિવર, ઋષિવર, સેવક, નરનારી, બાલ-ગોપાળથી થાળ-મત્રીસી સ્વીકાર કરો ॥ કુળ પરિવાર, સાત ફિરસ્તા સહિત સ્વીકાર કરો ॥ તમારા વારાની દોસ્તી ॥ ખાણુ-નિશાની સ્વીકાર કરો ॥ શિવ શકિત પરિવાર ॥ વિષ્ણુ પરિવાર ॥ બ્રહ્મા પરિવાર ॥ ચતુર કુળ તમે નિરંજન ॥ સ્વીકાર કરો ॥ આશીષ આપીને સ્વીકાર કરો ॥ તમે દાતા ॥ તમે ભોકતા ॥ કર્મ તમારૂ ॥ ધર્મ તમારૂં ॥ માનું ગુણ તમારા ॥ જમો તમે ॥ જમાડો તમે ॥ સેવક અપરાધી છે ॥ સ્વામીજી ! તમે સેવકના અપરાધ ક્ષમા કરો ॥

સદ્ગુરૂ ઈમામશાહ
ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ



सिनीवाली पृथुष्टुके या देवानामसि स्वसा ।
जुषस्व हव्यमाहुतं प्रजां देवि दिदि ढि न : ।। १ ।।

ભાવાર્થ– " હે અન્નયુકત અને ઘણાંઓ દ્વારા પ્રશંસિત દેવી ! તુ દેવોની બહેન છે. હે દેવી. તું હવનમાંની આહુતિઓનો સ્વીકાર કર, અને ઉત્તમ સંતાન આપ." —૧

या सुबाहुः स्वङगुरिः सुषूमा बहुसूवरि ।
तस्यै विश्पत्न्यै हविः सिनीवाल्यै जुहोतन ।। २ ।।

ભાવાર્થ– " ઉત્તામ બાહુવાળી, અને ઉત્તામ અંગોવાળી, ઉત્તામ આંગળીઓવાળી હે દેવી ! તું ઉત્તામ સંતાન ઉત્પન્ન કરવાને માટે સમર્થ છે. તે પ્રજાપાલક અન્નયુકત દેવતાને માટે હવિ પ્રદાન કરો " —૨

या विश्पत्नीन्द्रमसि प्रतिची सहस्रस्तुकाभियन्ति देवी ।
विष्णो पत्नि तुभ्यं राता हवींषि
पति देवि राधसे चोदयस्य ।। ३ ।।

અથર્વ વેદ કાંડ–૭ સુકત ૪૬ (૪૮) મંત્ર ૧ થી ૩

ભાવાર્થ– " હે પ્રજાપાલક દેવી ! તું પ્રભુની સામે રહે છે. હજારો કવિઓ દ્વારા પ્રશંસા પામેલી હે દેવી ! તું આગળ વધે છે. હે વિષ્ણુ–પત્નિ ! હે દેવી ! તમારે માટે હું હવન અર્પણ કરૂ છું અમારી સિદ્ધિની પ્રાપ્તી માટે તમે તમારા પતિને પ્રેરિત કરો."

शिव नः शतमा भव सुमृडीका सरस्वति ।
मा ते युयोम संदृश ॥ ३ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૭ સૂક્ત-૬૮ મંત્ર-૩

ભાવાર્થ- " હે દેવી સરસ્વતી ! અમારે માટે સ્તુતિ કરવાને યોગ્ય શુભ અને સુખકારી થાવ તમારી દૃષ્ટિથી અમે કદી પણ અલગ ન થઈએ" -૧૬

अपूपवान क्षीरवांश्चरुरेह सीदतु ।
लोककृत : पथिकृतो यजामहे ये
देवानां हुतभागा इह स्थ ॥ १६ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૧૮. સુક્ત -૪ મંત્ર-૧૬

ભાવાર્થ- " જેઓ સંસારના ઉદ્ધારક અને માર્ગદર્શક લોક છે તેઓનું યજ્ઞમાં નાના પ્રકારથી નિર્માણ કરેલા ચરૂઓ વડે સ્વાગત કરવું જોઈએ' -૧૬

મંત્ર ત્રીસમો

* મંત્ર ચોથો—શક્તિને થાળ જમાડવાનો છે. *

(પ્રસાદ ચોથો ચૂરમાંનો મૂકવો.)

(થાળ પર ચરણામૃત મૂકી, મંત્ર ભણી, થાળ સમર્પણનો સંકલ્પ કરવો)

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,

ૐ નમો શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

પ્રથમ આદ્ય નિરંજન ધંધુકાર, સૃષ્ટિ તણો કીધો વિસ્તાર ॥ આપે ઉપજ્યા ઇંડ આકાર, ઈંડ માંહે ધર્યા અવતાર ॥ લીલા ઈચ્છા અનંત અપાર, તમે નિરંજન નિરાકાર ॥ કરી ક્રોધ ને ઊંચે શ્વાસ, નિરંજન થયા પ્રકાશ ॥ પહેલા શબ્દ ૐ કાર, ત્યાં ઉપજ્યા નિરાકાર ॥ હતું તેજ તે ધંધુકાર, પેદા કીધાં તત્વ ચાર ॥ ચતુર ગુણ, ચતુર રંગ ચતુર ખાણ, ચતુર વાણ ॥ ચતુર વેદ, કર્મ ધર્મના સર્જ્યા ભેદ ॥ ધર્મે તો સર્જ્યો સંસાર, કર્મ તમે કરો કીરતાર ॥ માયાનો કીધો વિસ્તાર, શકિત રૂપે રચ્યો સંસાર ॥ નિરંજને તો કર્તવ્ય કરી, ઇચ્છા લીલા પ્રગટ ધરી ॥ અર્શ, કુર્શીને ધરતી આકાશ, પવન પાણી કીધાં પ્રકાશ ॥ અષ્ટકુળ પર્વત સમુદ્ર સાત ॥ નવખંડ પૃથ્વી, દ્વિપ જ સાત ॥ બારકુળ મેઘ, નવકુળ નાગ, ચંદ્ર-સૂર્ય મેલ્યા શાખ ॥ નવલખ તારા ધર્યા આકાશ, નવસો નવ્વાણુ નદીઓ જાણ ॥ અડસઠ તીરથ સહી પ્રમાણ ॥ પંદર તિથિને કરણ બાર નવ લાખ તારાનો વિસ્તાર ॥ સરસ્વતી, વનસ્પતિ ભાર અઢાર, અગ્નિ, લક્ષ્મી, સહી પ્રકાશ ॥ ચૌદ લોકમાં દિવસને રાત, ગ્રહ નક્ષત્ર સંવત્સર માસ ॥ દશ ખુણા ને દશ દિગપાળ શાંત સ્નાને ભિતર-બહાર ॥ ભિતર તો સર્જ્યો સંસાર

1991-05-16 -Atharvedi Satpanth Yagya Vidhi (789)

બહાર વર્ત્યો ધંધુકાર ॥ ગોર–નરે ધર્યા અવતાર, સ્વામી નિરંજન નિરાકાર ॥ શ્રી મત્સ્ય, એકાઋષિ, શ્રી વામન શ્રી સહજાનંદ ॥ શ્રી કૃષ્ણ, શ્રી વેદમ્ વ્યાસ, શ્રી શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ ॥ સદ્‌ગોર સ્વામી, તમો જીવોના સર્જનહાર ॥ ઋષિવર સેવકોનો કરો ઉદ્ધાર ॥ આઠ લાખ કરણુના અનંત કરોડી દેવ ॥ ચતુર કલ્પના દેવ ॥ નવાણુ કરોડી ઝાંખા, છપ્પન કરોડી મેઘા, બત્રીસ કરોડી કિન્નર ॥ તેત્રીસ કરોડી દેવતાએ પૂરી શાખ ॥ ઋષિવર જીવોને કરો પાક ॥ ઋષમાગત, અંબરિષ, ધ્રુવ, પ્રહ્લાદ કમળ ધ્વજ, કમળાપતિ, હરિશ્ચંદ્ર, સહદેવ, યુધિષ્ઠિર, કમળા કુંવર ॥ નવ નાથ, ચોર્યાસી સિદ્ધિ અઠયાસી સહસ્ત્ર ઋષિઓ ॥ ધાયા સતપંથ જાણી જેણે લીધી અથર્વવેદની વાણી ॥ શક્તિ માયા યોગણી, જેણે જેર કીધો જગત ॥ યતિ સતિ, સાર, પરજા, તારા મંદોદરી ચંદ્રાવતી, દ્રોપદી સુરજા રાણી ॥ તમે ધાયાં સતપંથ જાણી. જેણે લીધી અથર્વવેદની વાણી ॥ અથર્વ વેદી ઋષિઓ, એક લાખ એંસી હજાર ભક્તો ॥ બ્રહ્મલીન ભક્ત શિરોમણી ॥ વિવિધ સંપ્રદાયોના ભક્તો ॥ તેમના તારણહાર સત્ય સ્વામી તમને નમસ્કાર ॥ નિરંજન નારાયણ, તમારા નિમિત્તે. ઉરલોક, પરિલોક. દેવલોક,

હુરલોક, મહેશ્ના, પરીના. જળના સ્થળના અધિકારી પંચભાગ સ્વીકારો ॥ નિરંજન નિષ્કલંકી અવતાર ॥ ઋષિવરોને દર્શન દેજો, ઋષિવર સર્વેનો કરો ઉદ્ધાર ॥ સ્વામીજી ! શક્તિ માતા ! નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ ॥ તમારા નિમિત્તે, તમારા ભોજન સ્થાને ॥ મુનીવર, ઋષિવર, સેવક, નરનારી, બાલ–ગોપાલની થાળ–બત્રીસી સ્વીકારો ॥ તમારી સમક્ષ ધર્યું–ધરાવ્યું હોય તે સ્વીકારો ॥ તમારે કર્મે, તમારે ધર્મે સ્વીકાર કરો ॥ નિરંજન તમારી દોસ્તી ॥ ગોર–નરની દોસ્તી ॥ તમારા અરવાર–પરીવારની દોસ્તી ॥ મહાદેવ આદમ અવતારની દોસ્તી ॥ થાળનો પંચ ભાગ સ્વીકારો ॥ તમારા વારાની દોસ્તી ॥ ગોર–નરની દોસ્તી ॥ ગોર–નરના જાપની દોસ્તી ॥ વખત વેળા વારાનુ વર્તમાન ॥ અથર્વવેદના જ્ઞાન–ધ્યાનની દોસ્તીએ થાળનો સ્વીકાર કરો, સ્વીકારાવો ॥ એ અલખ નિરંજન સ્વામી ! તમે કરો જીવોના કામ ॥ શક્તિ માતા તમને પ્રણામ ॥ તમારા સંગ–સોબતની દોસ્તીએ થાળ સ્વીકારો, સ્વીકાર કરાવો ॥ તમારા પ્રકાશની દોસ્તી॥ તમારા નામની દોસ્તી ॥ તમારા મંત્ર–જાપની દોસ્તીએ થાળ સ્વીકાર કરો, સ્વીકારાવો ॥ મુકામ વર્જા શહેર, જાંબુદ્વિપે, કુંવારિકા ક્ષેત્રે સદ્ગુરૂએ કીધાં ઠામ ॥ તે

સ્થળની દોસ્તીએ થાળ સ્વીકારો, સ્વીકારાવો ॥ સાડત્રીસ પાત્ર આડત્રીસમા નરની દોસ્તીએ તેવીસ પાત્ર, ચોવીસમા નારાયણુની દોસ્તીએ થાળ સ્વીકારો, સ્વીકારાવો ॥ ચતુરવેદ, ચતુર ગ્રંથ, ચતુર વાચા, ચતુર અંશે, શકિત પરિવાર ॥ આદ્ય શબ્દ ૐ કારની દોસ્તીએ થાળ સ્વીકારો, સ્વીકારાવો ॥ સ્વામી તમારા કર્યા કરાવ્યાની દોસ્તી ॥ સ્વામી ! તમારી ઇચ્છા ! ॥ સ્વામી ! તમારી લીલા ॥ સ્વામી ! તમારાં સર્જ્યાં તમારાં સર્જાવ્યાંની દોસ્તીએ થાળ સ્વીકારો, સ્વીકારાવો ॥ બ્રહ્મા વિષ્ણુના દશે અવતારની દોસ્તીએ થાળ સ્વીકારો સ્વીકારાવો ॥ સ્વામી ! તમો પવિત્ર ॥ અમો સેવક ચરણુ-રજ ॥ નૌતમ શાખ નિરંજન ॥ તમારી દોસ્તીએ થાળનો સ્વીકાર કરો, સ્વીકાર કરાવો ॥ અમો સેવક અપરાધી ॥ સ્વામી ! તમો અપરાધ ક્ષમા કરનાર ॥

સદ્‌ગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ

यानावह उशतो देव देवांस्तान्प्रेरय स्वे अग्ने सधस्थे ।
जक्षिवांसः पपिवांसो मधून्यस्मै धत्त वसवो वसूनि ॥३॥
सुगा वो देवाः सदना अकर्म य आजग्म सवने मा जुषाणाः ।
वहमाना भरमाणाः स्वा वसूनि वसुं धर्मं दिवमा रोहतानु ॥४॥

અથર્વ વેદ કાંડ–૭ સૂકત–૯૭. મંત્ર–૩, ૪.

ભાવાર્થ :– "અગ્નિ આ યજ્ઞમાં બધા દેવોને લઈને આવે છે અને પાછા પહોંચાડે છે. બધા દેવો અહિં આવો, અન્ન ખાય, સોમ રસ પીએ અને અમને ધન આપે"–૩

"હે દેવો ! આ યજ્ઞ જાણે કે તમારૂં ઘર છે. આ સોમાભિષવમાં આવો અને સાથે ધન લેતા આવો. તે ધન અમને આપો અને યજ્ઞ સમાપ્તિ બાદ સ્વર્ગમાં પોતાના સ્થાને જાઓ. "—૪

મંત્ર એકત્રીસમો

મંત્ર પાંચમો–સર્વ દેવ–ઋષિવરને જમાડવાનો છે.

દશાંશ પૈસાનો છે.

(થાળ પર ચરણામૃત મૂકી, મંત્ર ભણી, થાળ સમર્પણનો સંકલ્પ કરવો.)

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું

ૐ નમો, શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઇન્દ્ર ઇમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ, નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

સ્વામીજી! હરિવંશ પાત્ર ॥ જીવોના આધાર ॥ સૃષ્ટિના સર્જનહાર ॥ જાંબુ દ્વિપે ધર્યો અવતાર ॥ તમે અવિચળ ॥ તમારી વાચા અવિચળ ॥ તમારૂ આસન અવિચળ ॥ તમે સ્થાનકના ધણી ॥ તે રચના રચી ચૌદ ભુવન તણી ॥

તમારે પારે ॥ તમારે નિમિત્તે ॥ તમારા ભોજન સ્થાને ॥ તમારા મંદિરે ॥ તમારી જગ્યાએ ॥ જે કોઈ મુનિવર ॥ સેવક હીણા-ખીણા ॥ સ્ત્રી-પુરૂષ ॥ જે કોઈ મનની ઇચ્છાએ ॥ તમારા ભંડારમાં ભાવ કરીને ॥ તમારે રસોડે ॥ જે કોઈ સેવકે માન્યુ-ઈચ્યુ હોય ॥

જે કોઇ સેવકે દમડો, દોકડો, સુતર, વસ્ત્ર, કણ, કાંકણ, દાણો, ખાણુ ॥ ત્રાંબુ, રૂપું, હેમ, કુંદન ઢબુ, પૈસા ॥ દામ, મહોર, કોરી, બદામ, રૂપાનાણું ॥ અન્ન પાણી, પાન, ફુલ, શાક, પાક ॥ જે કોઈ સેવક તમારા દરબારમાં ભાવથી ગત-ગંગામાં પુજે ॥ આશીષ કરાવે તેનો સ્વીકાર કરો ॥ આશીષ કરાવે તે બારે રાશીની વાસને સ્વીકારો ॥ હે સ્વામી ! સેવકોના અન્નપાણીના ભંડાર અખુટ કરો ॥ કમાણીમાં લાભ આપો ॥ વાટ-ઘાટ સોહેલી કરો ॥ દુઃખ દોહેલાં દૂર કરો ॥ ઋષિવર સેવકો પર દયાની દ્રષ્ટિ કરો ॥ સેવકોની ખેતી-વાડી, વણજ-

વેપારમાં લાભ પૂરો ॥ આવાગમન દૂર કરો ॥ એક ગણું દાન સવા લાખ ગણ્યું પૂણ્ય ॥ એકવાર દાન ઋષિવર દે તે સવા લાખ ગણેરૂં લે ॥ સ્વામી સદ્‌ગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ તેની શાખ ભરે ॥ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ આણ ધરે ॥ હરિવંશ પરિવાર ॥ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ ॥ તમે સેવકોની રક્ષા કરો સેવકોની પુજા–પાત્રીના સ્વીકાર કરો ॥ સેવકોને નીમે, ધર્મે સતપંથના માર્ગ માંહે ભર્યા પુરા રાખો ॥ દશાંશ સુક્રિતનો મેળો આપો ॥ ગત-ગંગામાં સાથે રાખો ॥ પંચ ભાગનો સ્વીકાર કરો ॥ મેરૂ સમાન દાન॥ વિશ્વંભર ભોજનનો સ્વીકાર કરો ॥ પૃથ્વી પ્રદક્ષિણાનું ફળ આપો ॥ ઋષિવરોના પાપ કાપો ॥ મહાદન વેળામાં ઉગારી લેજો ॥ છેવટની પળે દર્શન દેજો ॥ ધર્મ અખંડ રાખો ॥ પાંચ, સાત, નવ, બાર, : તેત્રીસ કરોડીના મેળા આપો ॥ લક્ષ, ચોર્યાસીના ફેરા ટાળો ॥ કમળા કુંવરની સોબતમાં રાખો ॥ દશે આંગળીએ દાન ॥ સહસ્ત્ર ગણું પુણ્ય (દેહતર દુનિયા સહસ્ર આખરત)

સદ્‌ગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ

यत ते नाम सुहवं सुप्रणीतेऽनुमते अनुंमतं सुदानु।
तेना नो यज्ञं पिपृहि विश्ववारे
रयिं नो धेहि सुभगे सुवीरम् ॥ ४ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૭ અનું-૨ સૂકત-૨ મંત્ર-૪

ભાવાર્થ- " યજમાનોને ધન વગેરે આપવામાં નેતા બનનાર હે અનુંમતિ તમારૂં જે સુહવ સારી રીતે બોલાવવા લાયક અને શોભિતાં દાન આપનાર પ્રસિદ્ધ નામ છે, તે નામના પ્રભાવથી અમારા યજ્ઞને સારાં ફળ આપી પૂર્ણ કરો હે વિશ્વવારા અને સારાં ભાગ્યથી શોભતાં દેવી અનુંમતિ ! અમને સારા વીર પ્રજાજન અને રવિ—ધન સાધન આપો "—૪

उच्छिष्टे नाम रूपं चोच्छिष्टे लोक आहित ः।
उच्छिष्टे इन्द्रश्चाग्निश्च विश्वमन्तः समाहितम् ॥ १ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ ૧૧ અનું-૪ સૂકત-૬ મંત્ર-૧

ભાવાર્થ- " એ ઉચ્છિષ્ઠ-અવશેષ રૂપે રહેલ આત્મ બ્રહ્મમાં નામ અને રૂપ રહેલાં છે. એ ઉચ્છિષ્ટમાં લોક રહેલ છે. એ ઉચિષ્ટમાં ઇન્દ્ર અને અગ્નિ તેમજ તેની અંદર સર્વ વિશ્વ સમાએલું છે "-૧

મંત્ર બત્રીસમો

✻ [મંત્ર : થાળ : અક્ષય પાત્રનો છે.] ✻

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,

ૐ નમો શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા, ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે..

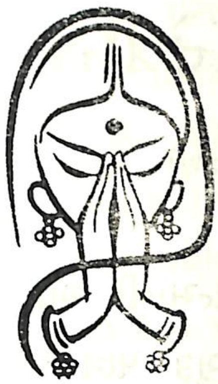
હરિશ્ચન્દ્ર ॥ ચતુર વેદી બ્રહ્મા ॥ મોક્ષ દાતાર ॥ દેવ મહેશ્વર અને સહદેવ તપી ॥ કસે કળશ કિરતાર ॥ ચાર યુગ મધ્યે જીવ ઉદ્ધાર્યા ॥ પાંચ, સાત, નવ, બાર ॥ તેત્રીસ કરોડીના મેળા આપો ॥ તમે હરિવંશ પાત્ર સ્વામીજી ॥ ભાવ ભકિત સિદ્ધ કરો ॥ થાળ, પ્રસાદ, નિશાની, મહેમાની, દશાંશ, સુકિત ॥ દામ ॥ દોકડો ॥ પાન ॥ ફુલ ॥ ફળ ॥ અન્ન પાણી ॥ શાક ॥ પાક ॥ ભકિત–ઉપાસના કબુલ કરો ॥

સ્વામી ॥ તમસુ બલિહારી ॥ અમને આશા દેવ તમારી ॥ અક્ષય પાત્ર અખુટ કરો ॥ સ્વામી ! તમે ગત–ગંગાને રોશન કરો ॥

અન્નપૂર્ણા અન્ન પૂરે ॥ પાણી પુરે ગણેશ ॥ રિદ્ધિ સિદ્ધિ આપો માતા ભવાની ॥ મહાદેવ સ્વામી ભોજન પીરસે ॥ માતા ભવાની ગયાં બ્રહ્માજીની પાસ ॥ રિદ્ધિ સિદ્ધિ આપો તમારા દાસ ॥ ભરો ભંડાર થાઓ સુખી ॥ અન્ન દેવ પૂર્ણ જાલંધર મુખી ॥

સદ્દગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ



ॐ

यत् ते अन्नं भुवस्पत आक्षियति पृथिवीमनु ।
तस्य नस्त्वं भुवस्पते संप्रयच्छ प्रजापते ॥ ४५ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૧૦. સૂકત-૫ મંત્ર ૪૫

ભાવાર્થ- " હે પૃથ્વીના સ્વામી ! જે તમારૂ અન્ન પૃથ્વી પર છે તે, હે પ્રજાપાલક ! તમે તેને અમને પ્રદાન કરો. "—૪૫

મંત્ર તેત્રીસમો

* [મંત્ર : કળશ ઉપરથી અક્ષત ઉતારવાનો છે.] *

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું

ૐ નમો, શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઇન્દ્ર ઇમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ, નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

આખે જીવ રાખે ॥ જીવ તણો હોય ઉદ્‌ધાર ॥ સૃષ્ટિના સર્જનહાર ॥ જમડા રૂઠયા શું કરે ॥

જેના બેલી કિરતાર ॥ કર્તા માનો ॥કુળને નમો ॥ કળશને દીજે બહુ માન ॥ તેત્રીસ કરોડી દેવ આવીયા ॥ ધરે સ્વામીનું ધ્યાન ॥ સેવા કરે ॥ સફળ હોવે ॥ સ્વામી કરે કબુલ ॥ નર નારાયણ ભેટીયા ॥ હોજર સદ્‌ગોર નૂર ॥

જે જીવ નુરે મળ્યા ॥ તેના આવાગમનના ફેરા ટળ્યા ॥ કાયા જમીન ॥ જીવ અમર ॥ અમર અમરાપુર વાસ ॥ સદ્‌ગોર મળે તો નારાયણ દર્શન ॥ અમરગોઠ અમરાપુરી ॥ સદ્‌ગોર મળેતો જાય ॥ અહિં કરણી કમાઈએ તો ત્યાં દર્શન નારાયણનાં થાય ॥

ૐ નમો શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ ॥ જનાર્દનમ ॥ અલખ નિરંજન ॥ પિતાંબર ॥ કેશવ ॥ માધવ ॥ દામોદર ॥ મધુસુદન ॥ ગરુડધ્વજ ॥ આદ્ય વિષ્ણુ નારાયણ દેવ ॥ ૐ કાર મધ્યે સેવ ॥ છત્રીસ યુગ ચોર્યાસી ચોકડી કરી ॥ આદ્ય બુધ્ધ શ્રેષ્ઠ નામ ભણાવ્યા ॥ આદ્ય—અંત તમે છો.

સદ્‌ગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ

यदस्मृति चकृम किं चिदग्न उपारिम चरणे जात वेद :।
ततः पाहि त्वं नः प्रचेतः शुभे सखिभ्यो अमृतत्वमस्तु ॥ १ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ–૭ સુકત–૧૦૬. મંત્ર–૧

ભાવાર્થ– યજ્ઞમાં પ્રભુને ઉદ્દેશીને આ ઉત્તમ પ્રાર્થના છે.

" હે પ્રભુ ! અમે જે આચરણુ કરીએ છીએ તેમાં અમારી અણસમજને લીધે જે કંઇ અશુદ્ધિઓ, ક્ષતિઓ આવે તો તે અપરાધની ક્ષમા કરો. અને અમને શુભમાર્ગ દ્વારા અમૃતત્વની પ્રાપ્તિ થાય "–૧

पुनन्तु मा देवजना : पुनन्तु मनवो घिया ।
पुनन्तु विश्वां भूतानि पवमानः पुनातु मा ॥ १ ॥
पवमान पुनातु मा ऋत्वे दक्षाय जीवसे । अथो अरिष्टतातये २
उभाभ्यां देव सवितः प्रवित्रैण सवेन च ।
अस्मान् पुनीहि चक्षसे ॥ ३ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ–૬ સુકત–૧૯ મંત્ર ૧ થી ૩

ભાવાર્થ– " દિવ્યજનો મને શુદ્ધ કરે. મનનશીલ મનુષ્યો પોતાની બુદ્ધિથી મને પ્રવિત્ર બનાવે. વિશ્વનાં સર્વ ભૂતો મને પ્રવિત્ર બનાવે. અને પવિત્ર કરનાર દેવ પવિત્ર કરે. "—૧

" કર્મ, બળ, અને દીર્ઘાયુષ્યને માટે અને કલ્યાણના વિસ્તારને માટે પવિત્ર કરનારો દેવ મને પવિત્ર કરે. "—૨

" હે ઉત્પાદક દેવ ! તમારા દર્શન થવા માટે, પવિત્ર વિચાર અને યજ્ઞ : આ બંનેથી અમને સર્વને પવિત્ર કર "—૩

મંત્ર ચોત્રીસમો

✻ [મોટી છાંટ નાખી પગે લાગવાનો મંત્ર] ✻

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,

ૐ નમો શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

સ્વામી તમે આદ્ય નિરંજન નારાયણ ॥ નિષ્કલંકી નારાયણ રૂપે ત્રણ મૂરતના એક રૂપ ॥ આદ્ય પુરૂષથી ૐ કાર ॥ તમે સૃષ્ટિના સર્જનહાર ॥ છેદી ઇંડ રચ્યો સંસાર ॥ ત્રણ મૂરતનો એક વિચાર ॥ સાતે સાગર એકાકાર ॥ ખગોળ ભૂગોળ ને સચરાચર ॥

સ્વર્ગ ॥ મુત્યુ ॥ પાતાળ ॥ જળ ॥ સ્થળ ॥ પર્વત ॥ સાગર ॥ જમીન ॥ સ્થાવર ॥ જંગમ ॥ ગામ ॥ સીમ ॥ વૈભવ ॥ નગર ॥ નવખંડને ચોર્યાસી મુલક ॥ એક વીસ બ્રહ્માંડ ॥ માયા વસુંધરા તમે રચી છે ॥ આસન ॥ સિંહાસન ॥ ઘટ પાટે ॥ એક મુરત ત્રણ દેવ મળી ॥ કળશમાંહે કળા ધરી ॥ સ્વામી તમે અમીનુરની છાંટ નાખો ॥ તમારા જીવોને તમારી શરણમાં રાખો ॥

સદ્‌ગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ

ता अपः शिवा अपोयक्ष्मं करणीरपः ।
यथैव तृप्यते मयस्तास्त आ दत्त भेषजीः ।। ५ ।।

અથર્વ વેદ કાંડ-૧૯. અનુવાક-૧ સુકત-૨ મંત્ર-૫

ભાવાર્થ- " હે યજમાનો ! તમે તે જળને શિવ-શુભકર બનાવો જે આપો દેવી (જળ-દેવી) જલો યક્ષ્મ ક્ષય રોગને દૂર કરનારાં છે. જે જલો (જળ) ભેષજ રોગને દૂર કરવાના ઉપચાર રૂપે ઉપયોગમાં લેવાય છે તે પ્રકારનાં શુદ્ધ જળ તમે ગ્રહણ કરો. "—૫

मंत्र पांत्रीसमो

* (મંત્ર-ઋષિવરને મોઢે (ચહેરા પર) છાંટ નાખવાના છે) *

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું.

ૐ નમો શ્રી સદ્ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ, આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

અથર્વ વેદી કાયમ પાયા ॥ અજંપા જાપથી અમર કાચા ॥ આદ્ય અંતે દર્શન આપો ॥ ધર્મ સલામત રાખો ॥ વિશ્વાસ અખંડ રાખો ॥ સત્ય સબુરી આપો ॥ કરોડ કરોડ અપરાધ કાપો ॥ ખોલે તે છુટો ફરે ॥ નુર નિષ્કલંકી નારાયણ જે ઋષિવર પીએ ॥ તે જીવ બાર કરોડીની સોબતમાં મળે ॥

સદ્દગુરૂ ઇમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ :



शं ते आपो धन्वन्याऽः शं ते सन्त्वनूप्याऽः ।
शं ते खनित्रिमा आपः शं याः कुम्भेभिराभृताः ॥ २ ॥

અથર્વ વેદ કાંઠ ૧૯ અનુંવાક ૧ સુકત-૨ મંત્ર-૨

ભાવાર્થ- "ધન્વન્ મરૂ પ્રદેશનાં જળ તમારે માટે સુખકર હો. અનૂપ કચ્છ પ્રદેશનાં જળ તમારે માટે સુખકર હો. ખનિત્રિમ ભૂમિ ખોદીને કાઢેલાં જળ સુખકર હો. કુંભ ઘડાઓથી આણેલાં જળ તમારે માટે સુખ કર હો.—૨

મંત્ર છત્રીસમો

* [મંત્ર : મુખીને (ચરણામૃત) પીવાનો છે.) *

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,

ૐ નમો શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા, ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે..

તમે દેવ નિરંજન નિરાકાર ॥ નિષ્કલંકી નારાયણ દશમો અવતાર ॥ ઈશ્વર યુગો યુગના બ્રહ્માજી ॥ પુરૂષ પાવળની છાંટેથી ॥ સપ્ત પાતાળ, એકવીસ બ્રહ્માંડનાં બાંધ્યા બંધ ॥ તે નુર પાવળે બાંધ્યા બંધ ॥ બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, મહેશ્વર ॥ કળશમાં કળા ધરી બેઠા તે નુર છાંટના બાંધ્યા ॥ હરિ આલના હંસરાજા ॥ પરિદેવના ટોળ ॥ ૐ કાર વંશના રાજા ॥ પાતાળે દેવતા, જમીન, આસમાન, પવન, પાણી, ગુપ્તી, પ્રગટી, ॥ કુળમાંહે ગોત્રમાંહે ॥ આણી વેળાએ ॥ જે કોઈ નુરની વાસના કરે ॥ તે જીવની વાસના પૂરો ॥ આદ્ય બ્રહ્માએ ઘટ-પાટ સ્થાપ્યો ॥ ચો દિશ ફેરવી દુહાઈ ॥ અનંત રૂપે ચરિત્ર કીધાં ॥ કર્તા મુરત સોઇ ॥

સદ્દગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ

सहस्रबाहुः पुरूषः सहस्राक्षः सहस्रपात् ।
स भूमिं विश्वतो वृत्वात्यतिष्ठद् दशाङ्गुलम् ॥ १ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૧૯. સૂક્ત-૬. મંત્ર-૧

ભાવાર્થ- " હજારો બાહુવાળો, હજારો આંખોવાળો, હજારો પગવાળો એક પુરૂષ છે. તે ભૂમિને ચારે તરફથી ઘેરી લઈને, દશ આંગળ વિશ્વને વ્યાપીને રહેલો છે."—૧

(સહસ્રો મનુષ્યોના બાહુ, આંખ, પગ, ઇત્યાદિ અવયવો જેના અવયવો છે એવો માનવ સમાજ રૂપી વિરાટ પૃથ્વીમાં ચારે તરફ છે સર્વ માનવોમાં સર્વ અવયવો તેના અવયવ છે. એવો તે આખા વિશ્વને ઘેરી રહેલો છે. પૃથ્વીની ચારે તરફ જે માનવ સમાજ છે તે મળીને એક પુરૂષ બનેલો છે.)

મંત્ર સાડત્રીસમો

* [કળશના વિસ્થાપનનો મંત્ર] *

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,

ૐ નમો શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

ૐ કાર ॥ ૐ નમો શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણુ ॥ મન હેતે બાંધ્યા જળ કુંભે રહે ॥ જળે બાંધ્યા કુંભ છે. ॥ કુંભે બાંધ્યા જળ રહે ॥ જળ વિના કુંભ ન હોય ॥ જ્ઞાને બાંધ્યા મન જોએ ॥ ગુરૂ વિના જ્ઞાન ન હોય ॥ આદ્ય કુંભ કળશની ઘડી ॥ ઉત્પન જળ વડે ભરી ॥ તે આદ્ય કુંભ સદા ઉત્તમ ઉપન્યા ॥ તે કુંભની પૂજા પરિવર્તતે હો સ્વામી ॥ સદ્દગોર દર્શન બુજંતે હો સ્વામી ॥ જીવ કારણે ભયે ગોર બ્રહ્મા ॥ ૐ કારે આદ્ય ઉનાદે હરિ ॥ તે મહા–બલવંત દેવતા આજ કળિયુગમાં હરિ અલખ નિરંજન અવતાર પાત્ર ॥ તે નર ઉત્તમ ઉપન્યા હો સ્વામી ॥ જે માનંતે ॥ જે પૂજંતે ॥ તે લહેતવમ્ ॥ મહેર મહેલમ્ ॥ અમર ભોજનમ્ ॥ અમરાપુર વાસમ્ ॥ જે ના માનંતે ॥ ના પૂજંતે ॥ તે જીવ જાવંતે ઘોર અંધારે ॥ તે જીવ ભવોભવ બુડંતે હો સ્વામી ॥

સદ્દગોર વાચા ॥ પહેલા કર્તા યુગમાં ચાર રૂપ ॥ શ્રી મત્સ્ય ॥ શ્રી કૂર્મ ॥ શ્રી વરાહ ॥ શ્રી નૃસિંહ ॥ બીજા ત્રેતા યુગમાં બે રૂપ ॥ શ્રી વામન ॥ શ્રી પરશુ રામ ॥ શ્રી રામ ॥ ત્રીજા દ્વાપર યુગમાં બે રૂપ ॥ શ્રી કૃષ્ણ ॥ શ્રી બુદ્ધ ॥ આજ કળિયુગમાં એક રૂપ ॥

શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ ॥ ઘટ-પાટ સ્થાપી ॥ ઋષિ ઉદ્ધાર્યા ॥ દૈત્ય ચાંપ્યા પાતાળ ॥

એણી પાવળે સીધ્યા રાય પ્રહલાદ ॥ પાંચ કરોડી જીવોનાં કીધાં કાજ ॥ એણી પાવળે સીધ્યા રાય હરિશ્ચન્દ્ર ॥ ગુરૂને વચને મુકયા રાજ ॥ સાત કરોડી જીવોનાં કીધાં કાજ ॥ એણી પાવળે સીધ્યા રાય યુધિષ્ઠિર ॥ પાંચ પાંડવે છોડયાં રાજ ॥ નવ કરોડી જીવોના તો કીધાં કાજ ॥ એણી પાવળે સીધ્યા સદગુરૂ ॥ કાગળનાં કીધાં જહાજ ॥ બાર કરોડીનાં કીધાં કાજ ॥ નીમે જળ ॥ નીમે સ્થળ ॥ નીમે બાંધી પાળ ॥ સદ્ગોર બેઠા જાંબુ દ્વિપે ॥ ઘટ-પાટ પખાળ્યા ॥ ઘટ-પાટ સ્થાપી ॥ ઋષિ ઉદ્ધાર્યા ॥ દૈત્ય ચાંપ્યા પાતાળ ॥ સ્વામી સાચા તમને નમસ્કાર ॥ યેહી પાવળકા યહી વિચાર ॥ સદ્ગોર કથંતે ॥ શ્રી સ્વામીજીની વાચા ॥

ગગન મંડળમાં અમીરસ હોય ત્યાં નિરંજનકા વાસા ॥
સુગરા હોય સો ભરભર પીએ, નુગરા જાય પ્યાસા ॥

સદ્ગુરૂ ઇમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ

ॐ

यानि नक्षत्राणि दिव्य अन्तरिक्षे अप्सु
भूमौ यानि नगेषु दिक्षु ।
प्रकल्पयंश्चन्द्रमा यान्येति सर्वाणि
ममैतानि शिवानि सन्तु ॥ १ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૧૯ અનુ-૧ સૂકત-૮ મંત્ર-૧

ભાવાર્થ– " દ્યુલોક, અંતરિક્ષલોક, આપો દેવીના લોક, પૃથ્વી લોક, નગ-પર્વતો અને દિશાઓમાં જે જે નક્ષત્રો જોવાને મળે છે. તેમજ ચંદ્રમાએ જે નક્ષત્રોને પ્રેરણા આપી છે તે બધાં નક્ષત્રો મારે માટે શિવ-કલ્યાણ કરનારાં બની રહો "—૧

મંત્ર આડત્રીસમો

* [મંત્ર : પાટ વિસર્જનનો છે.] *

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું

ૐ નમો, શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઇન્દ્ર ઇમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ, નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

સ્વામી સાચા તમે ॥ પવિત્ર તમે ॥ આદ્ય તમે ॥ અંત તમે ॥ પ્રગટ તમે ॥ ગુપ્ત તમે ॥ દાતાર તમે ॥ ઈશ્વર તમે ॥ કાયમ તમે ॥ મિત્ર તમે ॥ માલિક તમે ॥ દયામય તમે ॥ તમે કરો તે થાય ॥ તમારે મંદિર–દ્વારે જે કોઈ આવે ॥ સકળ સંઘને ભાવે ॥ અમારા અપરાધ ક્ષમા કરો ॥ બીજાના કરાવશો ॥ પાંચ સાત, નવ, બાર : તેત્રીસ કરોળીના મેળા આપો ॥ લક્ષ ચોર્યાસીના ફેરા ટાળો ॥ સકળ સંઘને દર્શન આપો ॥ સેવક ક્ષુધાર્થી, પેટાર્થી છે ॥ અમારા સર્વ અપરાધ ક્ષમા કરો ॥

સદ્દગુરૂ ઇમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ :



घाता दघातु दाशुषे प्राचीं जीवातुमाक्षिताम् ।
वयं देवस्य धीमहि सुमतिं विश्वराघसः ॥ २ ॥

અથર્વ વેદ. કાંડ-૭ અનું-૨ સુકત-૧. મંત્ર-૨

ભાવાર્થ – " સર્વના ધારક દેવ સવિતા હવિષ્ય આપનાર અમને તે સુમતિ આપો, જે અમારી તરફ રુચિ ધરાવે અને અમારાં જીવન સુધારે. અમે યજમાન વિશ્વ-રાધસ-વિશેષ ધન આપનાર તે સવિતા દેવની સુમતિનાં ધ્યાન ધરીએ છીએ, જેથી તે પ્રાપ્ત થાય "—૨

इममोदन नि दधे ब्राह्मणेषु विष्टारिणं लोकाजितं स्वर्गम् ।
समेमा क्षेष्ट स्वधया पिन्वमानो
विश्वरूपा धेनुकाम दुधो मे अस्तु ॥ ८ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૪. સુકત-૩૪ મંત્ર-૮

ભાવાર્થ– " આ અન્નનું દાન રૂપી યજ્ઞ કરવાથી અને આ અન્ન જ્ઞાનીઓને આપવાથી કોઈ પણ પ્રકારની હાની થતી નથી. પોતાની શકિતથી તૃપ્તિની અવસ્થા પ્રાપ્ત થવાને કારણે જાણે કે બધીજ ઇચ્છાઓ પૂર્ણ કરવાવાળી કામધેનું જ પ્રાપ્ત થાય છે. "—૮

મંત્ર ઓગણચાલીસમો

✻ (મંત્ર : પ્રસાદ જમવાનો છે.) ✻

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું.

ૐ નમો શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા, ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે..

સ્વામી ! તમે સૃષ્ટિના સર્જનહાર ॥ થાળ મહેમાની ॥ તમારે ભાવે સુભાવે ॥ તમારે નિમિત્તે ॥ તમારે ભોજન સ્થળે ॥ કબુલ કરો ॥ અન્ન પાણીના આહાર ॥ પાન ફુલના ભોક્તા ॥ સકળ સંઘ ઉપર દયાની દૃષ્ટિ કરો ॥ તમારું તેજ પ્રગટ કરો ॥ સેવક પર દયા-દૃષ્ટિ કરો ॥ અનંત જીવ તપ કરી આવ્યા ॥ એમ દેવ વેદ વાચક ભાખંતે ॥ સદ્‌ગોરે હેત કર્યા ॥ તે ચતુર વેદી બ્રહ્મા ॥ સ્વામી ॥ હક દાણા ॥ સેવાએ આણ્યા ॥ જાકા દાણા ॥ ખટ્ટી કર કમાના ॥ સત્ય સું લાના ॥ પ્રેમ સું પકાના ॥ સન્યાસી ગ્રાસ દાણા ॥ બ્રહ્માર્પણ કરકે ખાના સ્વામી ॥ તુમકો પહુંચાના ॥

સદ્‌ગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ

धाता विश्वा वार्या दधातु प्रजाकामाय दाशुषे दुरोणे।
तस्मै देवा अमृतं संव्ययन्तु विश्वे देवा अदितिः सजोषाः ॥ ३॥

અથર્વ વેદ કાંડ ૭ અનું-૨ સુકત ૧ મંત્ર-૩

ભાવાર્થ– " વિશ્વના ધારક દેવ સવિતા પ્રજાની કામના રાખનાર અને હવિષ્ય આપનાર યજમાનને ઘરમાં સઘળાં ફળ આપો. તેમજ પરસ્પર પ્રીતિ ધરાવતા દેવો વિશ્વદેવો અને દેવ માતા અદિતિ તે યજમાનને અમૃત ફળ આપો.—૩

अप्सु ते जन्म दिवि ते सधस्थं समुद्रे अन्तर्महिमा ते पृथिव्याम्।
शुनो दिव्यस्य यन्महस्तेना ते हविषा विधेम ॥ ३ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ ૬ સુકત ૮૦ મંત્ર-૩

ભાવાર્થ " પ્રકૃતિની પ્રારંભિક જળમય અવસ્થાથીજ સૂર્યની ઉત્પત્તિ થઇ છે, તે દ્યુલોકમાં રહે છે પૃથ્વી અને સમુદ્રમાં તેનું મહત્વ પ્રગટ થાય છે. આ સૂર્યની જે શકિત મારામાં છે તે પરમેશ્વરની પૂજા માટે હું સમર્પિત કરૂ છું. "—૩

(સૂર્યાદિ દેવોના અંશ મનુષ્યમાં છે, તેઓની શકિતથી મનુષ્ય સામર્થ્યવાન બન્યો છે. તેથી મનુષ્ય માટે એ યોગ્ય છે કે તે ઉકત શકિતઓનુ જગતની ભલાઈ માટે સમર્પણ કરીને તે સમર્પણ દ્વારા પરમેશ્વરની પૂજા કરે.)

મંત્ર ચાલીસમો

* (મંત્ર : પ્રસાદ જમ્યા બાદ ભણવાનો છે.) *

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છુ.

ૐ નમો શ્રી સદ્દગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ, આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

એક ગણુ દાન ॥ સહસ્ત્ર ગણુ પૂન્ય ॥ આખર વેળાએ સેવકની રક્ષા કરો ॥ વિશ્વાસ અખંડ રાખો ॥ ધર્મને માર્ગે રાખો ॥ સ્વામી સહાય કરો ॥ જે ભંડારથી રોજી આવે તે ભંડાર ભરપૂર કરો ॥ સ્વામી તમારો પ્રસાદ ॥ તમે આપ્યો ॥ સેવક જમ્યો ॥ પ્રકાશ થયો ॥ સ્વામી તમને પહોંચાયા ॥

સદ્દગુરૂ ઈમામશાહ
ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ



पूषेमा आशा अनुवेद सर्वाः सो
अस्माँ अभयतमेन नेषत् ।
स्वस्तिदा आघृणिः सर्वन्रोऽप्रयुच्छन पुर एतु प्रजानन् ॥ २ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૭. સુકત-૯. મંત્ર-૨

ભાવાર્થ- " તે પોષણ કર્તા દેવ સર્વનું પોષણ કરે છે. અને સર્વને યથાવત્ જાણે છે. તે જ અમને નિર્ભયતાના માર્ગ પર સારી રીતે અને સુરક્ષિત પણે લઇ જાય છે. તે અમારૂ કલ્યાણ કરનારો, સર્વને તેજ દેનારો, સર્વમાં વીર-વૃત્તિ ઉત્પન્ન કરનારો, સર્વની ઉન્નતિનો માર્ગ જાણવાવાળો અને કદી પ્રમાદ ન કરનારો છે. તે અમારા સર્વનો માર્ગદર્શક બને. અર્થાત્ અમે સર્વ તેને અમારો માર્ગદર્શક માનીએ. "—૨

મંત્ર એકતાલીસમો

(મંત્ર : પૂજા સમાપ્તિ બાદ સકળ-સંઘના વિસર્જનનો છે]

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું

ૐ નમો, શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઇન્દ્ર ઇમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ, નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

સ્વામી ! તમે વાટે ઘાટે મુશ્કેલ આસન કરો ॥ વિઘ્ન દુર કરો ॥ શયતાન તોફાન દુર કરો ॥ વાડી તમારી હરીભરી રાખો ॥ ખટ્ટી કમાઈમાં લાભ આપો ॥ જગત-વ્યવહારમાં લજ્જા આબરૂ રાખો ॥ તમારે નીમ-ધર્મે ॥ તમારી દશાંશ સુકૃત્ય ॥ તમારી ક્રિયા આચારે ॥ તમારી ગત ઉપર મહેરબાની રાખો ॥ જાંબુ દ્વિપના ધણી ॥ તમે ઉપન્યા ઉંચ સ્થાન ॥ સહસ્ત્રદ્વિપ આર્યવર્તે કીધાં મુકામ ॥ તમે વસ્યા ઉંચ મૂળ સ્થાન ॥ જેણે ગુર્જર ખંડમાં કીધાં ઠામ ॥ તેનું પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઇમામશાહ નામ ॥ જે કરશે અનંત કરોડી જીવોનાં કામ ॥ તે આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નારાયણ ॥ તમે સેવકની મુશ્કેલ આસાન કરો ॥ લક્ષ ચોર્યાસીના ફેરા ટાળો ॥ તેત્રીસ કરોડીના મેળા આપો ॥

સદ્દગુરૂ ઇમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ :

य इमां देवो मेखलामाबबन्ध यः
सेननाह य उ नो युयोज ।
यस्य देवस्य प्रशिषा चराम :
स पारमिच्छात्स स उ नो वि मुञ्चात् ॥१॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૬ સુકત-૧૩૩ મંત્ર-૧

ભાવાર્થ- " ગુરૂ શિષ્યને હાથમાં હસ્ત મેખલા (કાંકણુ) બાંધે છે. અને તેને સત્કર્મ કરવાને માટે તૈયાર કરે છે. એવા ગુરૂના આશીર્વાદ સાથે જે શિષ્ય વ્યવહાર કરે છે તે સંપુર્ણ દુઃખોથી પર થાય છે અને અંતે મુકિત પ્રાપ્ત કરે છે "—૧

या आपो दिव्याः पयसा
मदन्त्यन्तरिक्ष उत वा पृथिव्याम् ।
तासां त्वा सर्वासामपामभि षिञ्जामि वर्चसा ॥ ५ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૪ સૂકત-૮ મંત્ર-૫

ભાવાર્થ- " પૃથ્વી અને અંતરિક્ષમાં સત્વરસથી તૃપ્ત કરનારૂં જે દિવ્ય જળ છે તે જળના તેજથી તારો અભિષેક કરૂં છું. "—૫

उत देवा अवहितं देवा उन्नयथा पुन :
उतागश्चक्रुषं देवा देवा जीवयथा पुन : ॥ १ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૪ સૂકત-૧૩ મંત્ર-૧

ભાવાર્થ- " દેવતાઓ પતિત થયેલાને ફરીથી ઉચે ઉઠાવે છે. અને જે પાપ કરે છે. તેમને પણ ફરીથી સુધારે છે. (સુમાર્ગે ચડાવે છે.)"

उत्क्रामातः पुरूष माव पत्था मृत्योः षड्वीशमवमुञ्चमानः ।
मा च्छित्था अस्माल्लोकादग्नेः सूर्यस्य संदृशः ॥ ४ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૮ સુકત-૧. મંત્ર-૪.

ભાવાર્થ- " હે મનુષ્ય, તું ઉપર ચડ, નીચે ન પડ. મુત્યુના પાશમાંથી જાત ને છોડાવ. દીર્ઘ જીવન પ્રાપ્ત કર. અને મનુષ્ય લોકથી તેમજ આ સુરજના પ્રકાશથી પોતે પોતાને (જાતને) દુર કરતો નહિ "—૪

મંત્ર બેતાલીસમો

[નવજાત શીશુ તથા નવા ધર્મ-દીક્ષાર્થીને ગુરૂ-દીક્ષા આપવાનો મંત્ર]

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,

ૐ નમો શ્રી સદ્દગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા, ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે..

સ્વામી ! તમે આદ્ય નિરંજન ધંધુકાર ॥ જીવ પિંડના સર્જનહાર ॥ શ્રી બ્રહ્મા વાચા ॥ શ્રી વિષ્ણુ વાચા ॥ શ્રી મહેશ્વર વાચા ॥ શ્રી શિવ-શકિત વાચા ॥ શ્રી મત્સ્ય વાચા ॥ શ્રી કૂર્મ વાચા ॥ શ્રી વરાહ વાચા ॥ શ્રી નૃસિંહ વાચા ॥ શ્રી વામન વાચા ॥ શ્રી પરશુરામ

વાચા ॥ શ્રી રામ વાચા ॥ શ્રી કૃષ્ણ વાચા ॥ શ્રી બુદ્ધ વાચા ॥ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ વાચા ॥ શ્રી સદ્‌ગોર વાચા ॥ જાંબુ દ્વિપે ભરત ખંડે, કુંવારીકા ક્ષેત્ર માંહે ॥ આદ્ય વિષ્ણુનો થયો દશમો અવતાર ॥ તે શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ ॥ પાત્ર બ્રહ્મા ॥ નરહરિ ॥ અથર્વવેદની કાંડી ભણીને (બંધાવનારનું નામ) નાં કાંકણુ બાંધીએ તો તેની કાયા તેજસ્વી થાય ॥ તે અમરાપુરમાં જાય ॥ તે જીવ ફેરાથી છુટે ॥ અમર આસને બેસે ॥ મન માણુકા અમારા ॥ ગજ સિક્કા તમારા ॥ એ જીવને કમળા કુંવરની સોબતમાં રાખો ॥ તેત્રીસ કરોડીના મેળા આપો ॥ ચંદ્ર, સૂર્ય, પવન, પાણી જમીન, આસમાન ॥ અષ્ટકુળ પર્વત ॥ નવ કુળ નાગ ॥ બાર કુળ મેઘ ॥ ચાર ખાણુ ॥ ચાર વાણુ ॥ ચાર વેદ ॥ ચાર ગ્રંથ ॥ તેત્રીસ કરોડી દેવતાએ પૂરી શાખ ॥ ત્રિલોકની દીધી વાચા ॥ સ્વામી ! તમારે નીમ કાંકણે ॥ તમારે કર્મે, તમારે ધર્મે ॥ એ જીવને સતપંથના માર્ગમાં રાખો ॥ ગોર-નરનાં દર્શન આપો ॥ એ જીવના અપરાધ ક્ષમા કરો ॥ અમરાપુરમાં વાસ આપો ॥ એ જીવની ચિંતા તમને તમને છે સ્વામી ॥ એ જીવને પાવન કરો ॥

સદ્‌ગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ

इन्द्रस्य कुक्षिरसि सामधान आत्मा देवानामुत मानुषाणाम् ।
इह प्रजा जनय यास्त आसुया अन्यत्रेह तास्तेरमन्ताम् ॥ १ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૭ સૂકત-૧૧૧ મંત્ર-

ભાવાર્થ- " મનુષ્ય ઇન્દ્ર અર્થાત્ ઇન્દ્રિઓને શકિત આપવાવાળા આત્માનું ભોગ સંગ્રહનું પેટ છે. એ પેટમાં સોમાદિ વનસ્પતિઓનો સંગ્રહ કરવામાં આવે. અર્થાત્ શાકાહાર કરવામાં આવે. માંસાહાર સર્વથા નિષિદ્ધ છે. એવો પરિશુદ્ધ મનુષ્ય આ જગતમાં ઉત્તમ સંતાન ઉત્પન્ન કરે. પ્રજા પોતાના દેશમાં રહે યા પરદેશમાં રહે. જયાં રહે ત્યાં આનંદથી રહે સુખ અને ઐશ્વર્ય ભોગવે સુખ પૂર્વક રહે"-૧

शुम्भनी द्यावा पृथिवी अन्तिसुम्ने महिव्रते ।
आपः सप्त सुस्रुवुर्देवीस्ता नो मुञ्चन्त्वंहसः ॥ १ ॥
मुञ्चन्तु मा शपथ्या ३दथो वरूण्याऽदुत ।
अथा यमस्य पड्वीशाद् विश्वस्माद् देवाकिल्बिषात् ॥ २ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૭ સુકત-૧૧૨. મંત્ર-૧૨

ભાવાર્થ- " આ દ્યૂલોક અને પૃથ્વીલોક મોટાં સુખકારક છે. અહિ વહેનારી સાત નદીઓ અમને બધા પાપમાંથી અને બધા પ્રકારના કાયિક, વાચિક, દોષોથી બચાવે. આધ્યાત્મિક પક્ષમાં સાત પ્રવાહ : પંચ જ્ઞાનેદ્રિય અને મન તથા બુદ્ધિ આ છે. આત્મામાંથી સાત નદીઓ આ પ્રકારે વહેછે.

(૧) શબ્દ (૨) સ્પર્શ (૩) રૂપ (૪) રસ (૫) ગંધ (૬) વ્યકિતભાવ (૭) વિચાર

આ સાત પ્રવાહો અમને પાપથી બચાવે અને પાપ મુક્ત કરે. નિ:સંદેહ આ સાત નદીઓ પાપથી બચાવવાવાળી છે."

य इमां देवो मेखलामा बबन्ध य :
सेननाह य उ नो युयोज ।
य स्य देवस्य प्राशिषा चरामः स
पारमिच्छात् स उ नोवि मुञ्चात् ॥ १ ॥

અથર્વા વેદ કાંડ-૬. સુક્ત-૧૩૩. મંત્ર-૧

ભાવાર્થ– "ગુરૂ શિષ્યને હાથમાં હસ્ત મેખલા (કાંકણ) બાંધે છે. અને તેને સત્કર્મ કરવાને માટે તૈયાર કરે છે. એવા ગુરૂના આશીર્વાદની સાથે જે શિષ્ય વ્યવહાર કરે છે તે સંપૂર્ણ દુઃખ મુક્ત થાય છે. અને અંતે મુક્તિ પ્રાપ્ત કરે છે."—૧

મંત્ર તેતાલીસમો

* [મંત્ર : વર-કન્યાને આશીર્વાદનો મંત્ર *]

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું

ૐ નમો, શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઇન્દ્ર ઇમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ, નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

ગોર વાચા ॥ નર વાચા ॥ રૂદ્ર શક્તિ વાચા ॥ બ્રહ્મા વાચા ॥ વિષ્ણુ વાચા ॥ મહેશ્વર વાચા ॥ આજ્ઞા નારાયણની ॥ સત્ય વાચા ॥ દત્ત વાચા ॥ વેદ વાચા ॥ આદ્ય વંશ સતપંથની વાચા ॥ વેદ–વંશ પરિવારની વાચા ॥ નવખંડ પૃથ્વીની વાચા ॥ ચોવીસ મુલકની વાચા ॥ અષ્ટકુળ પર્વતની વાચા ॥ નવ કુળ નાગની વાચા ॥ બાર કુળ મેઘની વાચા ॥ સાત સાહેરની વાચા ॥ નવસો નવ્વાણું નદીઓની વાચા ॥ ચાર ખાણ ॥ ચાર વાણુની વાચા ॥ ચાર વેદ ચાર ગ્રંથની વાચા ॥ અઢાર ભાર વનસ્પતિની વાચા ॥ ચંદ્ર સૂર્યની વાચા ॥ નવ લાખ તારાની વાચા ॥ ચૌદ ભુવનનાં દેવલોકની વાચા ॥ અગ્નિ, તેજ, અન્ન દેવની વાચા ॥ ધંધુકાર કરણુ કલ્પની વાચા ॥ જડ બંધન યુગની વાચા ॥ ઈંડ છેદનની વાચા ॥ સત્ય, દત્તની વાચા ॥ દયા–ક્ષમાની વાચા ॥ યતિ–સતિની વાચા ॥ સંતોષી રહેણીની વાચા ॥ અડસઠ તીરથની વાચા ॥ નવ–નાથ ચોર્યાસી સિધ્ધની વાચા ॥ અઠયાસી સહસ્ત્ર ઋષિઓની વાચા ॥ સંત-ભકતોની વાચા ॥

નવાણુ કરોડી ઝાંખાની વાચા ॥ છપ્પન કરોડી મેઘાની વાચા ॥ બત્રીસ કરોડી કિન્નરની વાચા ॥ પાંચ કરોડી પ્રહલાદની વાચા ॥ સાત કરોડી હરિશ્ચન્દ્રની વાચા ॥ નવ કરોડી યુધિષ્ઠિરની વાચા ॥ બાર કરોડી કમળા કુંવરની

વાચા ॥ અનંત કરોડી દેવની વાચા ॥ કુલ ઋષિવર ગત-ગંગાની વાચા ॥ મુખી મુસાફરની વાચા ॥ સાત દેવદૂતની વાચા ॥ ચોસઠ જોગણીઓની વાચા ॥ હરિવંશ કુળ કાયમના પરિવારની વાચા ॥ આદ્ય ઉનાદ, ૐ કારની વાચા ॥ ધર્મ સ્થાપી ॥ સદ્‌ગોરે કીધો વિસ્તાર ॥ આદ્ય સતપંથની સ્થાપના કરી ॥ વેદ વંશે તો આવ્યા હરિ ॥ સ્થાપના કરીને દેખાડયાં ધર્મ ॥ ઋષિવર જીવોનાં ઉતારવા કર્મ ॥ પહેલાં સરજ્યાં વેદ ને વાણુ ॥ પછી સરજ્યાં ચારે ખાણુ ॥ જે જીવ સતપંથે મળિયા ॥ તેના આવા ગમનના ફેરા ટળ્યા ॥ આજ્ઞા તમારી ॥ સત્ય, દત્ત વાચા તમારી ॥ પ્રાર્થના - વિનંતિ સુણો અમારી ॥

સદ્‌ગુરૂ ઇમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ :



इयं या परमेष्ठिनी वाग्देवी ब्रह्मसंशिता ।
यथैव ससृजे घोरं तथैव शान्तिरस्तु नः ॥ ३ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૧૯. સુકત-૯. મંત્ર-૩

ભાવાર્થ- " પરમેષ્ઠી પ્રજાપતિએ પ્રેરીત કરેલી અને બ્રહ્માએ સંશિત્-તીક્ષ્ણ કરેલી, આ યજ્ઞમાં વિનિયુકત દેવી વાણી છે. જે વાણીથી શત્રુને દુર કરવા માટે ઘોર-આભિચારિક પ્રયોગ કરવામાં આવે છે તે જ વાણીથી અમારે માટે શાંતિ રહો. "-૩

મંત્ર ચૂમ્માલીસમો

卐 [મંત્ર : સ્રીને છાંટ નાખી-લાઈ સુતક ઉતારવાનો છે 卐

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,

ૐ નમો શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા, ઈન્દ્ર ઈમામશાહ
આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે..

પ્રથમ આદ્ય નિરંજન ધંધુકાર ॥ તમે સરજી મુરત ચાર ॥ તમે સૃષ્ટિના સર્જનહાર ॥ તમે કીધો વેદ વિસ્તાર ॥ સ્વામી તમે ધર્યા અવતાર ॥ અથર્વવેદમાં સચરાચર ॥ ખાણી વાણી ને સજર્યા વેદ ॥ તમે સજર્યા અમર ભેદ ॥ અમર ભેદની અમર કાયા ॥ આદ્ય અંતે નુર નિપાયા ॥ નુરથી નિર્મળ જીવ નીપાયા ॥ સુતક ટાળો ॥ પાતક બાળો ॥ નુરે જીવના પિંડ પખાળો ॥ સદ્દગુરૂ સ્વામી ॥ છાંટ નાખો ॥ છોત ઉતારો ॥ પાપની પોઠ ઉતારો ॥ સુતક, પાતક, પ્રાયશ્ચિત ઉતારો ॥ દિન એક, માસ, છ માસ, દશ માસ ॥ દિન ચાર ॥ જરાજ ખાણીમાં મનુષ્ય અવતાર ॥ તમે ઉતારો સેવકનો ભાર ॥ પર અન્ન ॥ પર જળ ॥ દુનિયા તણો વ્યવહાર ॥ તમે નુરથી કરો ઉદ્ધાર ॥ સુતક ટાળો ॥ પાંચે પાતક બાળો ॥ સાચો જુઠો, ભૂલ્યો, ચૂકયો ॥ વાચા-વચને વેદ હીણો ॥ ઉણિયાચારી ॥ અવગુણ પાતકે ભર્યો ॥ પાંચે પાતક દુર કરો ॥ વારો વાર લગી પાવન કરો ॥ નુરે કરી જપાવો અજંપા જાપ ॥ તમે ઉતારો સેવકનાં પાપ ॥ ગત-ગંગા ॥ સકળ સંઘ ॥ અનેક વર્ણને એક જ નાત

॥ નુરથી પાતક દુર કરો ॥ સદ્દગોર ઈમામશાહ ॥ તમે જીવોના તારણહાર ॥ તમે સેવકને આપો દર્શન ॥ એ સેવકને પાવન કરો ॥ એ સેવકના અપરાધ ક્ષમા કરો ॥ જાંબુદ્વિપના ધણી ॥

સદ્દગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ



अयं सहस्रमा नो दृशे कवीनां मतिर्ज्योतिर्विधर्माणि ॥ १ ॥
ब्रध्नः समीचीरुषसः समैरयन् ।
अरेपसः सचेतसः स्वसरे मन्युमत्तमाश्चिते गोः ॥ २ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ–૭. સુકત–૨૨. મંત્ર–૧,૨

ભાવાર્થ– " વિરૂદ્ધ ગુણધર્મવાળા પદાર્થોમાં વ્યાપ્ત થનારો પરમાત્મા એક જ છે. તે જ્ઞાનીઓને ઉત્તમ માર્ગ હજારો રીતે બતાવે છે. અને તેમને ઉત્તમ બુદ્ધિ અને પ્રકાશ આપે છે. "—૧

"આ પરમાત્મા એક મહાન સુર્ય જ છે. તેનાં કિરણો અત્યંત નિર્મળ, ઉત્સાહ વધારનારાં, પ્રકાશ આપનારાં, અમારી ઇન્દ્રિયોને સંચાર કરવાનો માર્ગ બતાવનારાં છે. અર્થાત્ તેનાથી જ શકિત પ્રાપ્ત કરીને અમારી ઇન્દ્રિયો કાર્ય કરતી રહે છે."—૨

મંત્ર પીસ્તાલીસમો

✻ [મંત્ર :પુરૂષને છાંટ નાખી સુતક ઉતારવાનો છે] ✻

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું.

ૐ નમો શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઇન્દ્ર ઇમામશાહ, આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

દેવ પાવન ॥ નુર પાવન ॥ નિરંજન નારાયણ પાવન ॥ પંચદેવ પાવન ॥ ચૌદ બ્રહ્માંડ પાવન ॥ સપ્ત ઋષિ પાવન ॥ બાર કુળ મેઘ પાવન ॥ તમારાં નામ પાવન ॥ તમારાં ઠામ પાવન ॥ તમારા નામ નુરને પ્રતાપે કરીને એ જીવ પાવન ॥ ધરતી આસમાન પાવન ॥ પવન પાણી પાવન ॥ ચંદ્ર–સૂર્ય પાવન ॥ તારા મંડળ, ધ્રુવ મંડળ પાવન ॥ અષ્ટકુળ પર્વત પાવન ॥ નવ કુળ નાગ પાવન ॥ સાત સમુદ્ર પાવન ॥ નવસો નવાણુ નદીઓ પાવન ॥ તમારા નામ–નુરને પ્રતાપે કરીને સેવક પાવન ॥ નવ નાથ, ચોર્યાસી સિદ્ધ પાવન ॥ અઠયાસી સહસ્ત્ર ઋષિ પાવન ॥ એક લાખ એંસી હજાર સંત–મહાત્મા પાવન ॥ હરિવંશ કુળ કાયમનો પરિવાર પાવન ॥ અડસઠ તીર્થ પાવન ॥ નવાણુ કરોડી ઝાંખા પાવન ॥ છપ્પન કરોડી મેઘા પાવન ॥ બત્રીસ કરોડી કિન્નર પાવન ॥ તેત્રીસ કરોડી દેવતા પાવન ॥ અનંત કરોડી દેવો પાવન ॥ તમારા નુરના પ્રતાપે કરીને સેવકો પાવન ॥ નુરની છાંટે સેવક પાવન ॥

સદ્દગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ:

क्षेत्रियात्त्वा निर्ऋत्या जामिशंसाद्
द्रुहो मुञ्चामि वरूणस्य पाशात् ।
अनागसं ब्रह्मणा त्वा कृणोमि
शिवे ते द्यावापृथिवी उभे स्ताम् ॥ १॥

અથર્વ વેદ–કાંડ–૨ સૂકત ૧૦ મંત્ર–૧

ભાવાર્થ :– “ આનુવંશિક રોગ, આપત્તિ. કષ્ટ. પ્રસરનારા રોગ, દ્રોહના કારણે થનાર કષ્ટ, ઇશ્વરી નિયમનું ઉલ્લંઘન કરવાથી પ્રાપ્ત થતું બંધન, વગેરે બધી દુર્ગતિઓથી નિર્દોષ બની પવિત્ર થવાનો એક માત્ર ઉપાય જ્ઞાન છે. બીજો ઉપાય નથી. પૃથ્વીલોક અને દ્યુલોક બંને તારા માટે કલ્યાણકારક થાવ' —૧.

મંત્ર છેતાલીસમો

(મંત્ર પહેલો–મૃતાત્માની કર્મ–બંધન મુકિત અને અપરાધ–ક્ષમાનો મંત્ર)

(શીર ઉપર આણુ લેવી)

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું.

ૐ નમો શ્રી સદ્દગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ, આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

સ્વામીજી ! તમારી પારે આવ્યા ॥ તમે ઇંડ મધ્યે આલંછન કીધાં ॥ ત્યારે બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, મહેશ્વર, શકિત ઉચન્યા ॥ ત્યાંથી સૃષ્ટિ જો થઈ ॥ ત્યારે બ્રહ્માજીની સૃષ્ટિના ત્રણ ટોળ થયા ॥ તે ટોળ માંહે બ્રહ્માજી પુછવા ગયા ॥ ત્યારે ફર્માને નારાયણનાં થયાં ॥ વાયક બે ટોળે ન માન્યા ॥ એક ટોળે માન્યા તે જીવ અમર થયા ॥

પ્રથમ જાયલા કલ્પમાંહે નવ્વાણુ કરોડી જીવ ઝાંખા સાથે અમર થયા ॥ જેણે બ્રહ્મા-વિષ્ણુના પરિવાર પૂજ્યા ને પાય પૂજ્યા ॥ તે ઋગ્વેદને વાયકે ચાલ્યા ॥ આ સતપંથને આધારે તે જીવ અમર થયા ॥

બીજા ફાયલા કલ્પમાં ॥ છપ્પન કરોડી જીવ મેઘા સાથે અમર થયા ॥ જેમણે બ્રહ્મા-વિષ્ણુના પરિવાર પુજ્યા ને પાય પુજ્યા ॥ તે યજુર્વેદને વાયકે ચાલ્યા ॥ આ સતપંથને આધારે તે જીવ અમર થયા ॥

ત્રીજા અરજલા કલ્પમાં ॥ બત્રીસ કરોડી જીવ કિન્નર સાથે અમર થયા ॥ જેણે બ્રહ્મા વિષ્ણુના પરિવાર પુજ્યા ને પાય પુજ્યા ॥ તે સામવેદને વાયકે ચાલ્યા ॥ આ સતપંથને આધારે તે જીવ અમર થયા ॥

ચોથા ખલીફા કલ્પના યુગ કર્યા ચાર ॥

તેમાં વિષ્ણુ નારાયણે ધર્યા દશ અવતાર ॥ પહેલા કર્તા યુગમાં પાંચ કરોડી જીવ રાજા પ્રહલાદ સાથે અમર થયા ॥ જેણે બ્રહ્મા-વિષ્ણુના પરિવાર પુજ્યા ને પાય પુજ્યા ॥ તે ઋગ્વેદને વાયકે ચાલ્યા ॥ આ સતપંથને આધારે તે જીવ અમર થયા ॥

બીજા ત્રેતા યુગમાં સાત કરોડી જીવ સાથે રાજા હરિશ્ચંદ્ર અમર થયા ॥ જેણે બ્રહ્મા-વિષ્ણુના પરિવાર પુજ્યા ને પાય પુજ્યા ॥ તે યજુર્વેદને વાયકે ચાલ્યા ॥ આ સતપંથને આધારે તે જીવ અમર થયા ॥

ત્રીજા દ્વાપર યુગમાં નવ કરોડી જીવ સાથે રાજા યુધિષ્ઠીર અમર થયા ॥ જેણે બ્રહ્મા-વિષ્ણુના પરિવાર પૂજ્યાને પાય પૂજ્યા ॥ તે સામવેદને વાયકે ચાલ્યા ॥ આ સતપંથને આધારે તે જીવ અમર થયા ॥

ચોથા કળિયુગમાં બાર કરોડી જીવને કમળા કુંવરની સોબતમાં રાખો ॥ અમારા અપરાધ ક્ષમા કરો ॥ અમે અપરાધી ॥ ઘડી ઘડીના ॥ પળ પળના ॥ તલ તલના ॥ સ્વામી ! જે મહાદનમાં પૂછો તે હિસાબ ઘટપાટ આગળ ચૂકાવો ॥ તે ગોર ગત-ગંગામાં એ હિસાબ ચુકાવો ॥ તે પતીત જીવ તમારો છે ॥ તે જીવને પાવન કરો ॥ તમે પાવન કરવા યોગ્ય છો ॥

આજે અર્થવ વેદને વાયકે, આ સતપંથને આધારે તે જીવને પાવન કરો ॥ સહસ્ત્ર સહસ્ત્ર હરિવંશ કુળ પરિવારને પ્રતાપે કરી અમારા અપરાધ ક્ષમા કરો ॥ ત્યાં જે નિરંજન બેઠા હોય તેને પ્રતાપે કરી અપરાધ ક્ષમા કરો ॥ જાંબુ દ્વિપે કુંવારીકા ક્ષેત્રને સ્થળે કરી અમારા અપરાધ ક્ષમા કરો ॥ ચૌદ લોકમાં જે દેવતા હોય તેને પ્રતાપે કરી અમારા અપરાધ ક્ષમા કરો ॥

સ્વામી ! તમે સાચા, તમારો સતપંથ સાચો ॥ જે કોઇ તમારા સતપંથમાં દેવતા હોય તે પણ સાચા ॥ જેણે આજ કળિયુગમાં બાર કરોડીને સતપંથ દેખાડયા તે સદ્ગોર સાચા ॥ તમારે સત્યે, તમારે દત્તે કરીને ॥ એ જીવના અપરાધ ક્ષમા કરો ॥ જે કોઈ અપરાધી જીવ તમારા સિંહાસને આવે તેના અપરાધ ક્ષમા કરો ॥

યુગે યુગે ગોર ગતના ધણી છો ॥ ચાર ખાણીના ફેરા ઉતારો ॥ ચોર્યાસી લાખનાં દુઃખ નિવારો ॥ જાંબુ દ્વિપમાં આશ પુરો ॥ અમરાપુરમાં વાસ કરો ॥ ભૂલ્યા જીવ ॥ ગુપ્તિ ॥ પ્રગટી ॥ ઊણિયાચારી ॥ સર્વ જીવોને તમારી કળામાં રાખો ॥ તેત્રીસ કરોડીના મેળા આપો ॥ અનંત કરોડીની સોબતમાં રાખો ॥ મેરૂ સમાન દાન ॥ પૃથ્વી પ્રદક્ષિણા ॥ વિશ્વંભરા ભોજન સ્વીકાર કરો ॥ આ સતપંથને આધારે ॥ અથર્વ વેદને

પાયકે ॥ જે નર જાંબુ દ્વિપમાં હોય તેને પ્રતાપે કરીને ॥ નિષ્કલંકી નારાયણના પ્રતાપે કરીને ॥ એ જીવના અપરાધ ક્ષમા કરો ॥ આ સેવક યુગેયુગના અપરાધી છે ॥ કરગર્યા કાન ધરો ॥ સમર્યા સહાય કરો ॥ કીધા અપરાધ ક્ષમા કરો ॥ બીજા અપરાધ ના કરાવશો ॥ તમારી કળામાં રાખો ॥ તમારી નજર તળે રાખો ॥ તમારા છત્ર તળે રાખો ॥ સતીયાંની સોબતમાં રાખો ॥ યતિ, સતિ, સંતોષીના મેળામાં રાખો ॥ અમે અપરાધી ॥ સ્વામી ! તમે અપરાધ ક્ષમા કરનારા ॥

સદ્દગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ:

शं ते अग्निः सहाद्भिरस्तु शं सोमः सहौषधीभिः ।
एवाहं त्वां क्षेत्रियान्निर्ऋत्या जामिशंसाद्
द्रुहो मुञ्चामि वरूणस्य पाशात् ॥ २ ॥
अनागसं ब्रह्मणा त्वा कृणोमि शिवे
ते द्यावापृथिवी उभे स्ताम् ।

અથર્વ વેદ કાંડ-૨. સુકત-૧૦. મંત્ર-૨.

ભાવાર્થ- "આ જ્ઞાન વડે જ, દ્યુલોક, અંતરિક્ષલોક અને પૃથ્વીલોકના અંતર્ગત સંપૂર્ણ પદાર્થ એટલે પાણી. અગ્નિ, ઔષધિ, સોમ, વાયુ, બધી દિશાઓમાં રહેનારા બધા પદાર્થો, સૂરજ વગેરે બધા દેવો, હિતકારક અને સુખકારક થાય છે. આરોગ્ય વધારે છે અને વ્યાધિઓથી થનારાં કષ્ટોને દુર કરે છે" —૨.

મંત્ર સુડતાલીસમો

મંત્ર બીજો—મૃતાત્માના અપરાધ—ક્ષમાનો મંત્ર

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું

ૐ નમો, શ્રી સદ્ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઇન્દ્ર ઇમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ, નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

ગોર વાચા ॥ નર વાચા ॥ શિવ શક્તિ વાચા ॥ આદ્ય ઉનાદ યુગો યુગનો એ જીવ ભૂલ્યો ચૂકયો આવ્યો છે ॥ જાએલા ॥ ફાએલા ॥ અજાએલા ॥ એવા ત્રણ કલ્પ ॥ ચોથા ખલીફા કલ્પના યુગ કર્યા ચાર ॥ પહેલા કર્તા યુગના ભૂલ્યા જીવ ॥ તે ત્રેતા યુગમાં આવી મળ્યા ॥ બીજા ત્રેતા યુગના ભૂલ્યા જીવ ॥ તે દ્વાપર યુગમાં આવી મળ્યા ॥ ત્રીજા દ્વાપર યુગના ભુલ્યા જીવ આજ કળિયુગમાં આવી મળ્યા ॥ તે સદ્ગોર બ્રહ્માને પ્રતાપે કરીને ॥ એ જીવ ગત-ગંગામાં આવી મળ્યો છે ॥ એ જીવ આદ્ય ઉનાદનો છે ॥ સુતક ટાળો એ જીવે ખોટયું ચાટયું હોય તે માફ કરો ॥ એ જીવે ચોર્યું, હર્યું હરામ લીધું હોય તે માફ કરો ॥ એ જીવે ગેર હક દાણો ખાધો હોય તે માફ કરો ॥ એ જીવે દુનિયામાંહે ખાધું-પીધું હોય તે માફ કરો ॥ એ જીવે પરસ્ત્રી પર બુરી નજર કીધી હોય તે માફ કરો ॥ એ જીવના પ્રાયાશ્ચિતે કર્મ બંધન છોડાવો ॥ એ જીવે ખારૂ, ખોટું, મીઠું, જુઠું કહયું હોય તે માફ કરો ॥ એ જીવે અડકી-ઓછી, આઘી, પાછી કરી હોય તે માફ કરો ॥ એ જીવે નિંદા બદઓઇ કીધી હોય તે માફ કરો ॥

નવ્વાણુ કરોડી ઝાંખાને તપે કરીને માફ કરો ॥ છપ્પન કરોડી મેઘાને તપે કરીને માફ કરો ॥ બત્રીસ કરોડી કિન્નરને તપે કરીને માફ કરો ॥ પાંચ કરોડી પ્રહ્‌લાદના તપે કરીને માફ કરો ॥ સાત કરોડી હરિશ્ચંદ્રના તપે કરી માફ કરો ॥ નવ કરોડી યુધિષ્ઠિરના તપે કરીને માફ કરો ॥ આજ કળિયુગમાં બાર કરોડી સદ્‌ગોર સહદેવના તપે કરીને માફ કરો ॥ હવે કળિયુગે સંઘે ॥ ગોર ઈમામશાહના તપે કરીને ॥ એ જીવના પાપ પ્રાયશ્ચિતે ટાળો ॥ કમળા કુંવરની સોબતમાં રાખો ॥ સપ્ત ઋષિઓ ॥ સિત્તોર સહસ્ત્ર કુલ હરિવંશ પરિવાર ॥ આ જ ગોર ઈમામશાહની દોસ્તીએ કરી ॥ એ જીવ ગતમાં દાખલ થયો છે ॥ તે કળશ આગળ કબૂલ થયો છે ॥ જે હિસાબ મહાદનમાં પૂછો ॥ તે હિસાબ ગોર ગતમાંહે મળીને ઘટ-પાટ આગળ ચૂકાવો ॥ એ જીવ તમારી ચોલી-દામને બાંધ્યો છે ॥ સ્વામી ! તમે એ જીવને લેજો ઉગાર ॥ મહાદન વેળાં ન લોપે લગાર ॥ સ્વામી ! તમે અલખ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ ॥ જીવોના તારણહાર ॥ પંચાયતન અને સપ્ત ઋષિઓની દોસ્તીએ એ જીવના અપરાધ માફ કરો.

સદ્‌ગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ

शं ते वातो अंन्तरिक्षे वयो घाच्छं
ते भवन्तु प्रादिशश्चतस्र :।
एवाहं त्वां क्षेत्रियन्निर्ऋत्या जामिशंसाद
द्रुहो मुञ्चामि वरूणस्य पाशात्।
अनागसं ब्रह्मणा त्वां कृणोमि शिवे
ते द्यावापृथिवी उभे स्ताम् ॥ ३ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૨ સૂકત-૧૦ મંત્ર-૩

ભાવાર્થ- "અંતરિક્ષમાં સંચાર કરનારો વાયુ તારા માટે બળયુકત અને કલ્યાણકારી થાઓ. ચારે દિશાઓ તારા માટે કલ્યાણકારી થાવ. જ્ઞાન દ્વારા હું તને ક્ષેત્રિય રોગથી, કષ્ટોથી, વ્યવહારનાં કષ્ટો, દ્રોહથી છોડાવું છું. દ્યુલોક અને પૃથ્વીલોક તારા માટે કલ્યાણકારક થાવ," ૩

મંત્ર અડતાલીસમો

* (મંત્ર ત્રીજો-મૃતાત્માને અપરાધ ક્ષમાનો મંત્ર] *

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,
ૐ નમો શ્રી સદ્ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

અલખ નિરંજન નિરાકાર ॥ સ્વામી સાકાર તમે ॥ સ્વામી નિરાકાર તમે ॥ સ્વામી અવતાર તમે ॥ સ્વામી પાત્ર તમે ॥ સ્વામી ચૌદ બ્રહ્માંડમાં તમે ॥ સ્વામી ત્રિભુવનમાં તમે ॥ સ્વામી માલિક તમે ॥ સ્વામી મહેરબાન તમે ॥ સ્વામી રામ તમે ॥ સ્વામી સદ્‌ગુરૂ બ્રહ્મા તમે ॥

સ્વામી શ્રી મત્સ્ય ॥ સ્વામી શ્રી કૂર્મ ॥ સ્વામી શ્રી વરાહ ॥ સ્વામી શ્રી નૃસિંહ ॥ સ્વામી શ્રી વામન ॥ સ્વામી શ્રી પરશુરામ ॥ સ્વામી શ્રી રામ ॥ સ્વામી શ્રી કૃષ્ણ ॥ સ્વામી શ્રી બુદ્ધ ॥ સ્વામી શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ દસમો અવતાર ॥ આજ કળિયુગનુ વર્તમાન ॥ તમારી આજ્ઞાએ અમારા અપરાધ ક્ષમા કરો ॥ દયા કરો ॥ સ્નેહ દ્રષ્ટિ કરો ॥ કળશ માંહે તમે પરવરો ॥ ઘટમાંહે વાસ તમારો કરો ॥ અગમ, અગોચર ॥ સ્થાન સ્થાનેતર ॥ કળશ પૂજા અર્ચન પ્રમાણ કરો ॥ સ્વામી તમે સદા અનાથના નાથ ॥ તમે સદા નિરંજન નિરાકાર ॥ નહિ રૂપ, રેખા, આકાર ॥ તમે જ ગુરૂ, બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, મહેશ્વર ॥ આ સર્વ રચના તમારી છે ॥ આ સતપંથ તમારો છે ॥ સ્વામી તમે સાંભળો ॥ સ્વામી દયા તમારી, વિનંતિ અમારી ॥ વિનંતિ આદ્ય—અંતની ॥

વિનંતિ મુખી મુસાફરની ॥ વિનંતિ કુલ ઋષિવર ગત-ગંગાની ॥ વિનંતિ કુલ ગુનેગાર જીવોની ॥ સ્વામી આદ્ય તમે, અંત તમે ॥ સ્વામી સૃષ્ટિના કર્તા-હર્તા સ્વામી તમે છો। તમારા ગુણનો પાર નથી ॥ અમારા અવ-ગુણનો છેહ નથી ॥ તમારા નામ પર બલિહારી જાઉં ॥ તમે અમારૂં હૃદય ના ડોલાવશો ॥ ક્રિયા ના ચૂકાવશો ॥ વસમી વેળાએ ઉગારી લેજો ॥ તમે સર્વ જાણો છો ॥ સ્વામી અમે તો અજ્ઞાન છીએ ॥ અમો અજ્ઞાનીના અપરાધ ક્ષમા કરો ॥ સ્વામી તમે ભીતર-બહાર દર્શન દેજો ॥ દિલમાં વસી કામ કરો ॥ અંધારે અજવાળાં કરો ॥ પરમ શાંતી, પરમાનંદ ઉત્પન્ન કરો ॥ કુલ વીઘ્ન પરહરો ॥ રંક પર દયા કરો ॥ પરમાર્થી પુરૂષાર્થીને દર્શન દેજો ॥ એકાન્ત કરો ॥ દ્વૈત દુર કરો ॥ સ્વામી તમે કર્તા યુગમાં વાચા દીધી ॥ આજ કળિયુગમાંહે તમે તે વાચા પાળો ॥ વિનંતિ સદ્‌ગોર બ્રહ્માની ॥ વિનંતિ વીષ્ણુ નારાયણની ॥ વિનંતી મહેશ્વરની ॥ વીનંતી અનંત કરોડી દેવોની ॥ વિનંતી સકળ સંઘ ગત-ગંગાની ॥ આદ્ય નીરંજન તમે એ જીવની વિનંતી સ્વીકારો ॥ યુગે યુગનાં પાતક ઉતારો ॥

સદ્‌ગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ

इमा या देवी प्रदिशश्चतस्रो वातपत्नीरभि सूर्यो विचष्टे ।
एवाहं त्वां क्षेत्रियान्निर्ऋत्या जामिशंसाद्
द्रुहो मुञ्चामि वरूणस्य पाशात् ।
अनागसं ब्रह्मणा त्वां कृणोमि शिवे
ते द्यावापृथिवी उभे स्ताम् ॥ ४ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૨ સુકત-૧૦ મંત્ર-૪

ભાવાર્થ : "આ ચારે દિવ્ય ઉપદિશાઓ, કે જે વાયુનું રક્ષણ કરે છે. અને જેને દ્યુસ્થાનનો સ્વામી સૂરજ ચારે તરફ જુએ છે તે બંને તારે માટે કલ્યાણકારક થાવ. હું તને ક્ષેત્રિય રોગોથી, કષ્ટોથી વ્યાવહારિક કષ્ટોથી, દ્રોહથી અને વરૂણના પાશમાંથી જ્ઞાન વડે છોડાવું છું. દ્યુલોક અને પૃથ્વીલોક તારે માટે કલ્યાણકારક થાવ."

મંત્ર ઓગણપચાસમો

卐 મંત્ર ચોથોઃ- મૃતાત્માના અપરાધ-ક્ષમાનો મંત્ર 卐

ॐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું

ॐ નમો, શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઇન્દ્ર ઇમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ, નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

કૃપાનિધાન સ્વામીજી ।। ક્ષમા કરો ।। દયાની દૃષ્ટિ કરો ।। કુલ વિઘ્ન પરહરો ।। મુખી મુસાફરનો માર્ગ પ્રકાશીત કરો ।। કળા જાગૃત કરો ।। કાળ ભાગતો કરો ।। સ્વામી ઘટમાં આવી વાસ કરો ।। ઘટમાં તમારી કળા ધરો ।। ઘટે બ્રહ્મા, ઘટે વિષ્ણુ, ઘટે દેવ મહેશ્વર ॥ તેતાલિસ લાખ વીસ સહસ્ર એટલા ॥ ચાર યુગના હિસાબ લખ્યા, અવર ન જાણું કેટલા ? ચાર યુગમાં ચોર્યાસી અવતાર ॥ સ્વામી તેનો તમે કરો નિસ્તાર (ઉદ્ધાર) ॥ જે કોઈ માને તેને સ્વર્ગાપુરી ॥ જે કોઇ ન માને તેને નરકાપુરી ॥ અનંત કરોડી કમળા કુંવરને ધાયા ॥ તે જીવ અમરાપુરમાં જાય ॥ અડસઠ તીર્થના ફળ લાભંતે ॥ હે ઈશ્વર સર્વાધાર, દયાની દૃષ્ટિ કરો ॥ દુઃખિયાનાં દુઃખ ટાળો ॥ એ જીવના કીધા અપરાધ ક્ષમા કરો ॥ બીજા અપરાધ ના કરાવશો ॥ પાંચ, સાત, નવ, બાર : તેત્રીસ કરોડીના મેળા આપો ॥ લક્ષ ચોર્યાસીના ફેરા ટાળો ॥ સકળ સંઘને દર્શન આપો ।। અમરાપુરમાં વાસ ધરો ।। સ્વામી ! એકાન્ત કરો ।। દ્વૈત દુર કરો ।। ઋષિવરને રાજ આપો ।। સતિયાંની સોબતમાં રાખો ।। ઘટે કળા સ્થાપો ।। પ્રાયશ્ચિતે કાપો ।। સામલ સુકિત કરો ।। દયાની દૃષ્ટિ કરો ।। પડયા પિંડ

તે પ્રગટ કરો ॥ શિર ઉપર છત્ર ધરો ॥ સદ્‌ગુરૂની કૃપાએ તમે પ્રગટ રૂપ ધરો ॥ સિંહાસન તમારૂં ॥ તમે સ્થાપો તમે ઉથાપો ॥ કરગર્યા કાન ધરો ॥ સમર્યા સહાય કરો ॥ એ સેવક અપરાધી છે ॥ સ્વામી ! તમે અપરાધની ક્ષમા કરનાર છો ॥ સ્વામી તમારી સોબત ॥ કર્મ તમારૂં, ધર્મ તમારૂં ॥ ભાવ-ભક્તિ-શ્રધ્ધા અમારાં તમારા સેવકના અપરાધ ક્ષમા કરો ॥ સ્વામી ! તમે સારંગધર ॥ વારાના ધણી ॥ શ્રી મત્સ્ય તમે ॥ શ્રી કૂર્મ તમે ॥ શ્રી વરાહ તમે ॥ શ્રી નૃસિંહ તમે ॥ શ્રી વામન તમે ॥ શ્રી પરશુરામ તમે ॥ શ્રી રામ તમે ॥ શ્રી કૃષ્ણ તમે ॥ શ્રી બુદ્ધ તમે ॥ શ્રી નીષ્કલંકી તમે ॥ જાંબુદ્વીપના ધણી ॥ તમે જીવોના તારણહાર ॥

સદ્‌ગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ



क्षेत्रियात्त्वा निर्ऋत्या जामिशंसाद् द्रुहो
मुञ्चामि वरूणस्य पाशात् ।
अनागसं ब्रह्मणा त्वा कृणोमि शिवे
ते द्यावापृथिवी उभे स्ताम् ॥ १ ॥

અથર્વ વેદ-કાંડ-૨ સૂકત ૧૦ મંત્ર-૧

ભાવાર્થ : “ તને આનુવંશિક રોગોથી, કષ્ટોથી. સગાં સબંધીઓના કારણે થનારાં કષ્ટોથી, દ્રોહથી, વરૂણના-પાશમાંથી છોડાવું છું, તને જ્ઞાનથી નિર્દોષ કરૂં છું. બંને દ્યુલોક અને પૃથ્વીલોક તારા માટે કલ્યાણકારક થાવ.”—૧

(આનુવંશિક રોગ, આપાત્ત, કષ્ટ, પ્રસરનારા રોગ, દ્રોહથી થનાર કષ્ટ. ઇશ્વરી નિયમનું ઉલ્લંઘન કરવાથી પ્રાપ્ત થતું બંધન વગેરે બધી દુર્ગતિઓથી નિર્દોષ, પવિત્ર થવાનો એક માત્ર ઉપાય : જ્ઞાન છે. બીજો ઉપાય નથી.)

मंत्र पचासमो

મંત્ર પાંચમો : મૃતાત્માના અપરાધ-ક્ષમાનો મંત્ર

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું.

ૐ નમો શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ, આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

તમે આદ્ય નિરંજન ધંધુકાર ॥ તમે કરણ કલ્પના સર્જનહાર ॥ જીવ પિંડનો કરો ઉદ્ધાર ॥ આદ્ય તમે ॥ અંત તમે ॥ પ્રગટ તમે ॥ ગુપ્ત તમે ॥ સ્વામી શ્રી મત્સ્ય રૂપની આશીષે ॥ સ્વામી શ્રી કૂર્મ રૂપની આશીષે સ્વામી શ્રી વરાહ રૂપની આશીષે ॥ સ્વામી શ્રી નૃસિંહ રૂપની આશીષે ॥ સ્વામી શ્રી વામન રૂપની આશીષે ॥ સ્વામી શ્રી પરશુરામ રૂપની આશીષે ॥ સ્વામી શ્રી રામ રૂપની આશીષે ॥ સ્વામી શ્રી કૃષ્ણ રૂપની આશીષે ॥ સ્વામી શ્રી બુદ્ધ રૂપની આશીષે ॥ સ્વામી શ્રી નિષ્કલંકી રૂપની આશીષે ॥ સ્વામી શ્રી નિરંજન નારાયણની આશીષે ॥ અઠયાસી સહસ્ત્ર ઋષિઓની આશીષે ॥ ધરતી આસમાનની આશીષે ॥ અષ્ટકુળ પર્વતની આશીષે ॥ નવ કુળ નાગની આશીષે ॥ બાર કુળ મેઘની આશીષે ॥ ચાર ખાણ, ચાર વાણની આશીષે ॥ ચાર વેદ, ચાર ગ્રંથની આશીષે ॥ ચંદ્ર-સૂર્યની આશીષે ॥ નવ લાખ તારાની આશીષે ॥ ધ્રુવ મંડળની આશીષે ॥ સાત સમુદ્રની આશીષે ॥ નવસો નવાણુ નદીઓની આશીષે ॥ સપ્ત ઋષિઓની આશીષે ॥ અનંત કરોડી, કરણ કલ્પના દેવોની આશીષે ॥ નવ નાથ ચોર્યાસી સિદ્ધની આશીષે ॥ નવાણુ કરોડી ઝાંખાની

આશીષે ॥ છપ્પન કરોડી મેઘાની આશીષે ॥ બત્રીસ કરોડી કિન્નરની આશીષે ॥ પાંચ કરોડી પ્રહલાદની આશીષે ॥ સાત કરોડી હરિશ્ચન્દ્રની આશીષે ॥ નવ કરોડી યુધિષ્ઠિરની આશીષે ॥ બાર કરોડી કમળા કુંવરની આશીષે ॥ મુખી મુસાફની આશીષે ॥ કુલ ઋષિવર ગત-ગંગાની આશીષે ॥ સકળ સંગની આશીષે ॥ શક્તિ માતાની આશીષે ॥ હરિવંશ કુળ કાયમના પરિવારની આશીષે ॥ અડસઠ તીરથની આશીષે ॥ આદ્ય શક્તિની આશીષે ॥ ચોસઠ લાખ દેવીઓની આશીષે ॥ આદમ અને ઇવની આશીષે ॥ તમારા ભકત મંડળને આખર વેળાએ ઉગારી લેજો ॥ છેવટની પળે દર્શન દેજો ॥ કૃપા નિધાન સ્વામીજી ॥ તમે ઉપન્યા સહસ્ત્ર દ્વિપે ॥ આર્યવર્તે કીધા મુકામ ॥ તમે આવી વસ્યા આજ ગિરમથા ગામ ॥ તમારૂં પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ નામ ॥ તમો કરશો અનંત કરોડી જીવોનાં કામ ॥ તમે આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ ॥ એ (નામ) સેવકનાં સુખ સહેલાં કરો ॥ દુઃખ દોહેલાં દુર કરો ॥ લક્ષ ચોર્યાસીના ફેરા ટાળો ॥ તેત્રીસ કરોડીના મેળા આપો ॥ જાંબુ દ્વિપના ધણી ॥

સદ્‌ગુરૂ ઇમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ :

शं ते अग्निः सहाद्भिरस्तु शं सोमः सहौषधीभिः ।
एवाहं त्वां क्षेत्रियान्निर्ऋत्या जामिशंसाद्
द्रुहो मुञ्चामि वरूणस्य पाशात् ।
अनागसं ब्रह्मणा त्वां कृणोमि शिवे
ते द्यावापृथिवी उभे स्ताम् ॥ २ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૨ સુકત-૧૦. મંત્ર-૨

ભાવાર્થ- "તારા માટે પાણી સાથે અગ્નિ કલ્યાણુકારક થાવ. તેમજ ઔષધિઓ સાથે સોમ કલ્યાણુકારક થાવ. આ પ્રકારે હું તને આનુવંશિક રોગોથી, કષ્ટોથી, વ્યાવહારીક કષ્ટોથી, દ્રોહથી, વરૂણુના પાશામાંથી છોડાવું છું. બંને ધુલોક અને પૃથ્વીલોક તારા માટે કલ્યાણ કારક થાવ."—૨

(ધુલોક, અંતરિક્ષલોક. અને પૃથ્વીલોકની અંતર્ગત રહેલા તમામ પદાર્થો મનુષ્યને માટે, કેવળ જ્ઞાન વડે જ હિતકારક અને સુખ વર્ધક થાય છે. બીજો ઉપાય નથી.)

મંત્ર એકાવનમો

卐 મંત્ર છઠ્ઠો : મૃતાત્માના અપરાધ-ક્ષમાનો મંત્ર 卐

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું

ૐ નમો, શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઇન્દ્ર ઇમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ, નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

સ્વામી તમે સર્જન હાર ॥ સ્વામી તમે લાભ આપો ॥ સ્વામી તમે સુખ સોહેલાં કરો ॥ બળ આપો ॥ પવિત્ર કરો ॥ સ્વામી સત્ય તમે ॥ સ્વામી પવિત્ર તમે ॥ સ્વામી દીનાનાથ તમે ॥ સ્વામી જગત તમે ॥ સ્વામી જગતમાં તમે ॥ સ્વામી ત્રિભુવનમાં તમે ॥ સ્વામી ધણી તમે ॥ સ્વામી ઈન્દ્ર તમે ॥ સ્વામી ગુરૂ તમે ॥ સ્વામી રામ તમે ॥ સ્વામી ઈશ્વર તમે ॥ સ્વામી આદ્ય તમે ॥ સ્વામી અંત તમે ॥ સ્વામી પ્રગટ તમે ॥ સ્વામી ગુપ્ત તમે ॥ સ્વામી કૃપા નિધાન તમે ॥ સ્વામી હો તમે, હશો તમે, છો તમે ॥ સ્વામી દયાળુ તમે ॥ સ્વામી ધરમી તમે ॥ સ્વામી નિષ્કલંકી નારાયણ તમે ॥ સ્વામી બ્રહ્માંડની ગતિ તમે, સ્થિતિ તમે, લય તમે ॥ સ્વામી ત્રણ પહોર ત્રણ તાર્યા સ્વામી ! ચોથે પહોર પાર ઉતારો તમે ॥ જાંબુ દ્વિપે તખ્ત મચાવો સ્વામી ॥ યુગે યુગની આજ્ઞાએ કરી, દૈત્યના

નિવાસ ભાંગો ॥ ધર્મનો જય કરો ॥ પાપનો ક્ષય કરો ॥ સત્ય પ્રગટ કરો ॥ કૂડ કપટ દૂર કરો ॥ અકકલસુ ખબર કરો ॥ તમારા નામથી શબ્દ દીજીએ ॥ સ્વામી તમે એ જીવ પર દયા કરો ॥ સ્વામી તમે અંતર્યામી છો ॥ દુઃખ નિવારણ કરો ॥ સ્વામી ! અમારી વાડી લીલી કરો ॥ પૂર્વ-પશ્ચિમની વાડી લીલી કરો ॥ સ્વામી મુળ સ્થાનની વાડી લીલી કરો ॥ સ્વામી ! તમારા નગરની વાડી લીલી કરો ॥ તમે સ્વર્ગની વાડી લીલી કરો સ્વામી તમે સતપંથની વાડી લીલી કરો ॥ સ્વામી તમે દયા કરો ॥ સ્વામી તમે ક્ષમા કરો ॥ સ્વામી તમે કમ કરો ॥ વિકર્મ પરહરો ॥ સ્વામી અપરાધ ક્ષમા કરો ॥ સ્વામી લાભ આપો ॥ સામલ સુકૃત કરો ॥ સ્વામી ઘર આબાદ કરો ॥ સ્વામી પુરાને પાર ઉતારો ॥

દોસ્તી નારાયણની ॥ દોસ્તી શકિત માતાની ॥ દોસ્તી નિષ્કલંકી નારાયણની ॥ દોસ્તી હરિવંશની ॥ દોસ્તી જ્ઞાન-વૃદ્ધની ॥ દોસ્તી બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, મહેશ્વર દેવની ॥ દોસ્તી સદગોર ઇમામશાહની ॥ દોસ્તી હરીવંશ કુળ કાયમના પરિવારની ॥ દોસ્તી સંત-મહાત્મા ની ॥ દોસ્તી સપ્ત ઋષીઓની ॥ દોસ્તી નવ નાથ,

ચોર્યાસી સિદ્ધની ॥ દોસ્તી અઠયાસી સહસ્ત્ર ઋષિઓની ॥ દોસ્તી સાત સમુદ્રની ॥ દોસ્તી નવસો નવાણુ નદીઓની ॥ દોસ્તી ચંદ્રમા-સૂર્યની ॥ દોસ્તી નવ લાખ તારાની ॥ દોસ્તી અષ્ટકુળ પર્વતની ॥ દોસ્તી નવકુળ નાગની ॥ દોસ્તી બાર કુળ મેઘની ॥ દોસ્તી અઢાર ભાર વનસ્પતિની ॥ એ (નામ) જીવના અપરાધ ક્ષમા કરો ॥ યુગે યુગનાં કર્મ બંધન છોડો ॥ ચોર્યાસી લાખ અવતારનાં દુઃખ ભાંગો ॥ દોસ્તી નવાણુ કરોડી રાંખા ની ॥ દોસ્તી છપ્પન કરોડી મેઘાની ॥ દોસ્તી બત્રીસ કરોડી કિન્નરની ॥ દોસ્તી પાંચ કરોડી પ્રહ્લાદની ॥ દોસ્તી સાત કરોડી હરિશ્ચન્દ્રની ॥ દોસ્તી નવ કરોડી યુધિષ્ઠિરની ॥ દોસ્તી બાર કરોડી કમળા કુંવરની ॥ દોસ્તી અનંત કરોડીના ધણીની ॥ દોસ્તી જમીન-આસમાનની ॥ દોસ્તી પવન પાણીની ॥ દોસ્તી મુમી મુસાફરની ॥ દોસ્તી કુલ ઋષિવર ગત-ગંગાની ॥ દોસ્તી સકળ સંઘની ॥ દોસ્તી અજપા જાપની ॥ એ (નામ) જીવના અપરાધ ક્ષમા કરો ॥ લક્ષ ચોર્યાસીના ફેરા ટાળો ॥ દોસ્તી બ્રહ્મા જ્ઞાનની ॥ દોસ્તી કુલ સતપંથી ઓની ॥ દોસ્તી ચોસઠ લાખ દેવીઓની ॥ દોસ્તી અગ્નિ, તેજ, અન્ન દેવની ॥ દોસ્તી યતિ, સતિ સંતોષી

જીવોની ॥ દોસ્તી ચાર ખાણુ ચાર વાણુની ॥ દોસ્તી ચાર વેદ, ચાર ગ્રંથની ॥ દોસ્તી સાત વાર સત્તાવીસ નક્ષત્રની ॥ દોસ્તી પંદર તીથી ને બાર કરણુની ॥ દોસ્તી નવ ગ્રહની ॥ દોસ્તી અડસઠ તીરથની ॥ દોસ્તી દશ દિશાની ॥ દોસ્તી હીણુા ખીણુા જીવોની ॥ દોસ્તી લક્ષ ચોર્યાસી જીવ યોનિની ॥ એ (નામ) જીવના પાપને પ્રલય કરો ॥ અપરાધ ક્ષમા કરો ॥ એ જીવને વૈકુંઠમાં વાસ આપો ॥ એ સેવક અજ્ઞાની અબુજ છે ॥ પેટાર્થી ક્ષુધાર્થી છે ॥ ઘટાર્થી લોભાર્થી છે ॥ સ્વાર્થી લવાર્થી છે ॥ એ સેવક સત્યહીન દત્તાહીન છે ॥ સેવક સુતક કર્મથી ભરેલો છે ॥ એ સેવક મોંના જૂઠા, દિલ ના ખોટા છે ॥ સ્વામી ! દયા કરો ॥ અંધારે અજવાળું કરો ॥ પડયા પિંડને પ્રગટ કરો ॥ જે કોઇ આવા સત પંથ દેખાડે તેની ઈકોતર પેઢી તારો ॥ સેવક કરણુ કલ્પનો યુગે યુગનો, રાતે રાતનો, દહાડે દહાડાનો અપરાધી છે ॥ મન ચિત્તના અપરાધ મનિચ્છા કર્મના અપરાધ ક્ષમા કરો ॥ સ્વામી તમે દયાળુ કૃપાનિધાન છો ॥ કર્યા અપરાધ ક્ષમા કરો ॥ બીજા અપરાધ ના કરાવશો ॥ સ્વામી તમે શ્રી મત્સ્ય ॥ તમે શ્રી કૂર્મ ॥ તમે શ્રી વરાહ ॥ તમે શ્રી નૃસિંહ ॥ તમે શ્રી વામન ॥ તમે શ્રી પરશુરામ ॥

તમે શ્રી રામ ॥ તમે શ્રી કૃષ્ણ ॥ તમે શ્રી બુદ્ધ ॥ તમે શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ દસમો અવતાર ॥ સ્વામી તમે જીવોના તારણહાર ॥ કર્મ સદ્‌ગોર બ્રહ્માનુ ॥ મદદ શક્તિ માતાની ॥ હે પરમેશ્વર તમે સ્વીકારો ॥ સેવકના અપરાધ ક્ષમા કરો જાંબુદ્વિપના ધણી ॥ તમે ચિંતા કરો સતપંથી જીવ તણી ॥

સદ્‌ગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ



ॐ

य ईशे पशुपतिः पशुनां चतुष्पादातामुत यो द्विपदाम् ।
निष्क्रीतः स यज्ञियं भागमेतु रायस्पोषा
यजमानं सचन्ताम् ॥ १ ॥
प्रमुञ्चन्तो भुवनस्य रेतो गातुं घत्त यजमानाय देवाः ।
उपाकृतं शशमानं यदस्थात्प्रियं देवानामप्येतु पाथः ॥ २ ॥
ये बध्यमानमनु दीध्याना अन्वैक्षन्त मनसा चक्षुषा च ।
अग्निष्टानग्रे प्रमुमोक्तु देवो विश्वकर्मा प्रजया संरराणः ॥ ३ ॥
ये ग्राम्याः पशवो विश्वरूपा विरूपाः सन्तो बहुधैकरूपाः ।
वायुष्टानग्रे प्र मुमोक्तु देवः प्रजापतिः प्रजया संरराण ॥४॥
प्रजानन्तः प्रति गृहवन्तु पूर्वं प्राणमङ्गेभ्यः पर्याचरन्तम् ।
दिवं गच्छ प्रति तिष्ठा शरीरैः स्वर्गं याहि पथिभिर्देवयानैः ॥ ६॥

અથર્વ વેદ કાંડ–૨ સૂકત–૩૪ મંત્ર–૧ થી ૫

ભાવાર્થ– " જે દ્વિપાદ અને ચતુષ્પાદ વગેરે પ્રાણીઓનો સ્વામી એક ઇશ્વર છે, તે નિઃશેષ રીતે પ્રાપ્ત થયા પછી, પૂજાના સ્થાનમાં પૂજા પ્રાપ્ત કરે છે, અને તેની કૃપાથી સર્વ પ્રકારનું ધન અને પુષ્ટિઓ ઉપાસકને પ્રાપ્ત થાય છે—૧

" સર્વ દેવો આ ઉપાસકને સંસારનું વીર્ય પ્રદાન કરે છે. સન્માર્ગ બતાવે છે. અને વનસ્પતિઓનું સુસંસ્કૃત અન્ન જે દેવોને પ્રિય છે. તે તે ઉપાસકને આપે છે."—૨

" જે તેજસ્વી જ્ઞાની પુરૂષ પોતાની આંખથી વૃદ્ધ સ્થિતિમાં રહેલા પ્રાણીને દયાંમય નજરે જુએ છે તેને જ વિશ્વનું નિર્માણ કરનારો અને પ્રજાઓમાં રમનારો (આનંદ પામનારો) પ્રકાશમય દેવ સર્વથી પહેલાં તેને જ મુકત કરે છે."—૩

"ગ્રામ્ય પશુઓ જે ખરેખર વિવિધ રૂપ રંગવાળાં હોવા છતાં પણ એક જ રૂપ જેવાં હોય છે તેને પણ પ્રજાઓની સાથે રહેનારો પ્રાણોનો દેવ પહેલાં મુકત કરે છે."—૪

" જે જ્ઞાની લોક સર્વ શરીરમાં સંચાર કરનારા પ્રાણને સર્વ અંગો અવયવોમાંથી એકત્રિત કરીને પોતાના અધિકારમાં લાવે છે. તેઓ શરીરથી સુદૃઢ હોવાથી દિવ્ય માર્ગથી સીધાં સ્વર્ગ-પ્રતિ જાય છે અને પ્રકાશનું સ્થાન પ્રાપ્ત કરે છે—૪

નોંધ :- આ પાંચ મંત્રો સંયુકત રીતે ચાર ખાણમાંથી જીવને મુકિત અપાવવાના છે.

મંત્ર બાવનમો

* મંત્ર પહેલો : સ્વેદજ ખાણીમાંથી સદ્‌ગતિનો મંત્ર *

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું.

ૐ નમો શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ, આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

સ્વામી આદ્ય તમે ॥ ઉનાદ તમે ॥ શબ્દ તમે ॥ સાદ તમે ॥ તેજ તમે ॥ બિંબ તમે ॥ ઇંડ તમે ॥ પિંડ તમે ॥ નૂર તમે ॥ નિરંજન તમે ॥ પ્રથમ નામ તો ૐ કાર ॥ નિરંજન તે નિરાકાર ॥ ઉત્પન્ન કીધી મૂરત ચાર ॥

શબ્દથી સર્જ્યો સંસાર ॥ તમે સૃષ્ટિના સર્જનહાર ॥ આદ્ય સર્જી ચાર જ ખાણુ ॥ ચતુર મૂરતે વર્તી વાણુ ॥ ત્યારે બ્રહ્મ થયા પ્રકાશ ॥ ઉપજ્યા પિંડ, જીવ ને શ્વાસ ॥ અદ્ધર આસન બેઠા રહ્યા ॥ બ્રહ્માજી ધ્યાન ધરી રહ્યા ॥ હરિએ ગોરને કીધું જ્ઞાન ॥ તેજ સદ્દગોરે કીધું જાણ ॥ એકે વચન માન્યા સહિ ॥ બીન ધર્મી બે એ માન્યા નહિ ॥ ધર્મીને આપ્યા સતપંથ ॥ બીન ધર્મીને પડયા માયાના ફંદ ॥ એકે પ્રમાણ્યા તે પામ્યા ધર્મ ॥ બીન ધર્મીને શિર બેઠા કર્મ ॥ તેના કીધા ત્રાણુ જ ભાગ ॥ યુગ સ્વરૂપે સર્જ્યા દાગ ॥ લક્ષ ચોર્યાસીના ફેરા કર્યા ॥ કરણુ કલ્પમાં જીવ અવતર્યા ॥ જે કોઈ દેહે આસને રહ્યા ॥ વારા સહિત અમરાપુર ગયા ॥ જે કોઇ ભણીયા ઋગ્વેદ ॥ તે જીવ પામ્યા અમર ભેદ ॥ શ્વેત કલ્પ જો રહ્યા ॥ ત્યારે બ્રહ્માને હુકમ જ થયા ॥ તેના કીધા યુગ જ ચાર ॥ શકિત રૂપી રચ્યો સંસાર ॥ કર્તા યુગમાં સ્વેદજ ખાણુ ॥ જેણે ગોરનર કીધા પરમાણ ॥ ઋગ્વેદી દેખાડયા ધર્મ ॥ તે જીવ અમર થઈને છુટયા કર્મ ॥ માન્યા તે અમરાપુર ગયા ॥ ન માન્યા તે ફેરામાં રહ્યા ॥ ત્રેતા યુગમાં ઈંડજ ખાણુ ॥ જેણે ગોર નર કીધા પરમાણુ ॥ યજુર્વેદી દેખાડયા ધર્મ ॥

તે જીવ અમર થયાને છુટયા કર્મ ॥ માન્યા તે અમરાપુર ગયા ॥ ન માન્યા તે ફેરામાં રહ્યા ॥ દ્વાપર યુગમાં ઉદ્‌ભીજ ખાણુ ॥ જેણે ગોર નર કીધા પરમાણ ॥ સામવેદી દેખાડ્યા ધર્મ ॥ તે જીવ અમર થયા ને છુટયા કર્મ ॥ માન્યા તે અમરાપુર ગયા ॥ ના માન્યા તે ફેરામાં રહ્યા ॥ આજ કળીયુગમાં જરોજ ખાણુ ॥ જેણે ગોર નર કીધા પરમાણુ ॥ અથર્વ વેદી દેખાડયા ધર્મ ॥ તે જીવ અમર થયા ને છુટયા કર્મ ॥ માન્યા તે અમરાપુર ગયા ॥ ના માન્યા તે ફેરામાં રહ્યા ॥

સદ્દ્‌ગોર ઈમામશાહ ॥ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ ॥ એ જીવોને છોડાવો સ્વેદજ ખાણુ ॥ ફેરા છોડાવો એકવીસ લાખ ॥ ઋગ્વેદે પુરી શાખ ॥ તમારો આડો ॥ તમારો પાડો ॥ તમારો વાડો ॥ એ જીવને સ્વેદજ ખાણીમાંથી કાઢો ॥ સદ્દ્‌ગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઇમામશાહ ॥ પંચ મુખી બ્રહ્મા ॥ આદ્ય વિષ્ણુ નારાયણુના અવતાર ॥ તમે ધરી આયુધ ને ક્યો શણુગાર ॥ બાંધો હથીયાર ॥ વારાના ધણી ॥ ચિંતા કરો એ જીવ તણી ॥ તમે બાંધ્યો દૈત્યસું આડો ॥ તમારા જીવને સ્વેદજ ખાણુમાંથી કાઢો ॥ તમે જાણો ॥ ને તમે પીછાણો ॥ છોડાવો ખાણુને જીવને માર્ગે આણો ॥ સદ્દ્‌ગુરૂ દાતાર ॥

તમારા વાચંકે ॥ તમારો ગજ-સિક્કો ॥ તમારો પાડો ॥ તમારા નામ નૂરની દોસ્તી ॥ જાંબુદ્વિપ કુંવારિકા ક્ષેત્રની દોસ્તી ॥ એ જીવને સ્વેદજ ખાણુમાંથી કાઢો ॥ એકવીસ ફેરાનાં કર્મ બંધન છોડો ॥ એ જીવને સતિયાંની સોબતમાં જોડો ॥ એ જીવનાં ભવોભવનાં પાપ કાપો ॥ તમે જીવને ઉપજાવ્યા ॥ તમે જીવને સાંભાળો ॥ એકવીસ લાખ ફેરા પ્રલય કરો ॥ આ સતપંથની દોસ્તી ॥ તમે એ જીવને કર ધરો ॥ તમે જીવને જાણો ॥ તમારી પારે આણો ॥

સદ્‌ગુરૂ ઈમામશાહ
ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ



મંત્ર ત્રેપનમો

* મંત્ર બીજો : ઇંડજ ખાણીમાંથી સદ્દગતિનો મંત્ર *

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,

ૐ નમો શ્રી સદ્દગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા, ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે..

સ્વામી તમે આદ્ય નિરંજન નિરાકાર ॥ આદ્ય નારાયણ થકી રચ્યો સંસાર ॥ પહેલી સરજી ખાણી ચાર ॥ ચતૂર મૂરતે કીધો વિસ્તાર ॥ ચતુર વેદ તે સચરાચર ॥ તમો નિરંજન ધર્યા અવતાર ॥ નરનારીના એક વિચાર ॥ તમે નિરંજન નિરાકાર ॥ સ્વામી તમે સદ્દગોરને સોંપ્યા ધર્મ ॥ રચ્યો સતપંથ ને ઉતાર્યા કર્મ ॥ ત્રણે મુરતે ધર્યા અવતાર ॥ શકિત રૂપી રચ્યો સંસાર ॥ માયા રચી અનંત અપાર ॥ તમે નિરંજન સર્જનહાર ॥

ઇંડજ ખાણીમાં જીવ અવતર્યો ।। એકવીસ લાખ તો ફેરા ફર્યા ।। યજુર્વેદે પુરી શાખ ।। ફેરા ટાળો એકવીસ લાખ ।। અમર ભેદસું લાગ્યા ધ્યાન ।। વંધા ગોર–નરને કહી ફર્માન ।। ઓળખ્યા અમે વિષ્ણુ નારાયણ ધણી ।। તમે ચિંતા કરો એ જીવ તણી ।। તમારો આડો ।। તમારો પાડો ।। તમારો વાડો ।। એ જીવને ઇંડજ ખાણી માંહેથી કાઢો ।। તમે એ જીવના પાપ મોડો ।। તમે નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ ! એ જીવને આશા છે ઘણી ।। છોડાવો ઇંડજ ખાણી માંહેથી તમે ત્રિભુવન ધણી ।।

સ્વામી ! તમે સર્વ ગુણ સંપન્ન ।। સર્વે જીવોના સર્જનહાર ।। જાંબુદ્વિપને કુંવારિકા ક્ષેત્રને સ્થળે એ જીવને દર્શન દેજો ।।

સદ્દગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ

ॐ

મંત્ર ચોપનમો

* મંત્ર ત્રીજો- ઉદ્દ્ભીજ ખાણુમાંથી સદ્દગતિનો મંત્ર *

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું

ૐ નમો. શ્રી સદ્દગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઇન્દ્ર ઇમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ, નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

સ્વામી તમે આદ્ય નિરંજન દેવ ॥ બ્રહ્મા વિષ્ણુ, મહેશ્વર દેવ ॥ શિવ શક્તિથી રચ્યો સંસાર ॥ તમે નિરંજન નિરાકાર ॥ ખાણથી રચ્યો સંસાર ॥ વેદથી કર્યો વિસ્તાર ॥ સરજી ખાણ ને સરજી માયા ॥ ખાણુમાં ઉપજયા ને ખાણુમાં સમાયા ॥ વિષ્ણુ બીજ ને બ્રહ્મા કાયા ॥ મંત્ર મહાદેવ ને શકિત માયા ॥ તમે ચતુર મૂરત માંહે સમાયા ॥ દેવ નિરંજન તમે ઉપાયા ॥ ઉદ્દભીજ ખાણીમાં જીવ અવતર્યો ॥ એકવીસ લાખ તો ફેરા ફર્યો ॥ સામવેદે પુરી શાખ ॥ ફેરા ટાળો એકવીસ

લાખ ॥ ત્રણુ દેવને શકિત સાર ॥ તમે નિરંજન ધર્યા અવતાર ॥ ત્રણુ દેવથી રચ્યા સતપંથ ॥ તમથી છુટે જીવના ફેરા ફંદ ॥ નર તમે ॥ નિરંજન તમે ॥ નિરાકાર તમે ॥ નિષ્કલંકી તમે ॥ નારાયણુ તમે ॥ અપરાધી છીએ અમે ॥ સ્વામી અપરાધ નિવારો તમે ॥ ઊગિયાચારી છીએ અમે ॥ સ્વામી તમે આદ્ય નિરંજનનો અવતાર ॥ નિષ્કલંકી તમે અનંત કરોડી જીવોનો કરો ઉદ્ધાર ॥ તમથી છુટે પિંડ ને પ્રાણુ ॥ સદ્દગોર થકી ધર્મ પ્રમાણુ ॥ સદ્દગુરૂથી જીવોનાં નિર્વાણુ ॥ સ્વામી તમે કરો એ જીવોનાં કલ્યાણુ ॥ છોડવો એ જીવની ઉદ્દભીજ ખાણુ ॥ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણુ ॥ સ્વામી ! તમે ચિંતા કરો એ જીવ તણી ॥ અમને આશ છે તમારી ઘણી ॥ તમારો આડો ॥ તમારો પાડો ॥ તમારો વાડો ॥ એ જીવને ઉદ્દભીજ ખાણી માંહેથી કાઢો ॥

સ્વામી ! જાંબુદ્વિપના તમે ધણી ॥ તમે ચિંતા કરો એ જીવ તણી ॥ એ જીવનાં ભવોભવનાં પાપ મોડો ॥ અમર ભેદની સોબતમાં જોડો ॥ તમે જીવને દેખાડો પાર ॥ ચૌદ ભુવનના સર્જનહાર ॥

સદ્દગુરૂ ઇમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણુને નમો નમ :

મંત્ર પંચાપનમો

* મંત્ર ચોથો : જરાજ ખાણમાંથી સદ્દગતિનો મંત્ર *

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,

ૐ નમો શ્રી સદ્દગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા, ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે..

સ્વામી ! આદ્ય નિરંજન તમે ॥ અગમ અગોચર તમે ॥ સ્થાન સ્થાનેતર તમે ॥ કરણ કલ્પમાં તમે ॥ યુગ યુગાન્તરે તમે ॥ આસને તમે ॥ ધ્યાનમાં તમે ॥ ધંધુકારમાં તમે ॥ ઇંડ માંહે તમે ॥ પિંડ માંહે તમે ॥ નવખંડમાં તમે ॥ બ્રહ્માંડમાં તમે ॥ અમે જપતા તમારો જાપ ॥ સ્વામી તમે ઉપજ્યા આપોઆપ ॥ તમે ત્રણ દેવ ઉપાચા ॥ કરી કૃત્યને સરજી માયા ॥ તમે સરજી ચારે ખાણ ॥ તમે સર્જ્યા પિંડ ને પ્રાણ ॥ પછી

સરજી ચાર જ વાણ ॥ પિંડ માંહે પૂર્યા પ્રાણ ॥ વાણીથી કર્યો વિસ્તાર ॥ સર્જ્યા વેદને ૐ કાર ॥ સરજી સૃષ્ટિ ને સકળ સંસાર ॥ માયા તણો કીધો વિસ્તાર ॥ લક્ષ ચોર્યાસીના ફેરા કર્યા ॥ કર્મ પ્રમાણે સહુ અવતર્યા ॥ ફેરા પડયા સહુ જીવ ને જંત ॥ રચી માયા તે સકળ અનંત ॥ તમે નિરંજન આપે હરિ ॥ બ્રહ્મા—વિષ્ણુએ સૃષ્ટી કરી ॥ ફરતી કીધી ચારે ખાણ ॥ ઉત્તમ મધ્યમ સર્જ્યા પ્રાણ ॥ તમે અવતર્યા નારાયણ ॥ બ્રહ્મા વિષ્ણુ રહ્યા પ્રમાણ ॥ સર્જ્યા સતપંથ ને સ્થાપ્યા ધર્મ ॥ સતપંથી જીવોને આપ્યા મર્મ ॥ અધર્મી શીર બેઠાં કર્મ ॥ ધર્મીઓનાં છુટયાં કર્મ ॥ અથર્વ વેદની પૂરી શાખ ॥ ફેરા ટાળો એકવીસ લાખ ॥

આદ્ય નિરંજન નરહરિ નારાયણ ॥ બ્રહ્મા વિષ્ણુ મહેશ્વર ॥ તમે ત્રણે સર્જ્યા પ્રાણ ॥ નિરંજન નિષ્કલંકી અવતાર ॥ તમે કીધા આવા વેદ વિસ્તાર ॥ આદ્ય બ્રહ્મા ॥ નારાયણ તમે નિષ્કલંકી નારાયણ સ્વામી ॥ તમારો પરિવાર ॥ સદ્‌ગુરૂ દાતાર ॥ સદ્‌ગોર ઇમામશાહ વારાના ધણી ॥ તમે ચિંતા કરો એ જીવ તણી ॥ તમારો આડો, તમારો પાડો, તમારો વાડો ॥ એ જીવને

જરાજ ખાણી માંહેથી કાઢો ાા એ જીવ લક્ષ ચોર્યાસીના ફેરા ફર્યો ાા જરાજ ખાણીમાં આવી અવતર્યો ાા સદ્ગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ ાા આદ્ય વિષ્ણુ, નિરજન નિષ્કલંકી નારાયણ સ્વામી ાા તમે જીવોના તારણહાર ાા કરગર્યા કાન ધરો ાા સમર્યા સહાય કરો ાા વારાના ધણી ાા તમે એ જીવોને છોડાવો ાા જરાજ ખાણીમાંહેથી કાઢો ાા જાંબુદ્વિપે, ભરત ખંડે, કુંવારિકા ક્ષેત્રે પરિવાર તમારો છે ાા તમારા નામની આશીષ ાા આસન સ્થળની આશીષ ાા અજંપા જાપની આશીષ ાા સકળ સંઘની આશીષ ાા હીણા ખીણા જીવોની આશીષ ાા ઋષિવરોની આશીષ ાા કાયમ તમારા વંશ પરિવારની આશીષ ાા હરિવંશની આશીષ ાા તમારી કળા, તમારી આજ્ઞા ાા એ જીવને લક્ષ ચોર્યાસીના ફેરાથી છોડાવો ાા જરાજ ખાણીમાંહેથી કાઢો ાા ચારે ખાણીના ફેરા ટાળો ાા તેત્રીસ કરોડીના મેળા આપો ાા જાંબુદ્વિપના ધણી ાા તમે ચિંતા કરો એ જીવ તણી ાા

સદ્ગુરૂ ઇમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ :

एतं सधस्था परि वो ददामि यं शेवधिमावहाञ्जातवेदाः ।
अन्वागन्ता यजमान : स्वस्ति
तं स्म जानीत परमे व्योऽमिन ॥ १ ॥
जानीत स्मैनं परमे व्योऽमन्देवाः सधस्था विद लोकमत्र ।
अन्वागन्ता यजमानः स्वस्तीऽष्टापूर्तं स्म कृणुताविरस्मै ॥२॥
देवा पितर पितरो देवाः । यो अस्मि सो अस्मि ॥ ३ ॥
स पचामि स ददामि स यजे स दत्तान्मा युषम् ॥ ४ ॥
नाके राजन्प्रति तिष्ठ तत्रैतत्प्रति तिष्ठतु ॥
विद्धि पूर्तस्य नो राजन्त्स देव सुमना भव ॥ ५ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૬ સુકત-૧૨૩. મંત્ર.-૧ થી ૫

ભાવાર્થ- "સર્વજ્ઞ દેવે તમારા સ્થાન સુધી જે આત્મશકિતનો ખજાનો પહોંચાડયો છે, તે હું તને આપું છું, તેની પાછળ પાછળ યજમાન આવશે અને પરમ સ્વર્ગધામમાં પહોંચશે." —૧

"સત્-કર્મ કરનારા પરમ ધામમાં સ્થિર થાય છે. એ નિશ્ચિત વાત છે. યજ્ઞ-કર્તા એ જ ધામમાં પહોંચે છે. તેનું યોગ્યતા પૂર્વક હૃદયથી સ્વાગત કરો. —૨

" જે પાલન કરે છે તે દેવ છે, અને જેઓ દૈવી ભાવથી યુક્ત છે તેઓ તો પાલન કરે જ છે. મનુષ્ય પોતાની બહારની યોગ્યતા ગમે તેટલી વધારે પરંતુ તેની અંતરાત્માની જેટલી યોગ્યતા હશે તેટલી જ તેની વાસ્તવિક યોગ્યતા છે.—૩

" હું યજ્ઞને માટે અન્ન પકવું છું, હું દાન આપું છું. હું યજ્ઞ કરૂં છું, હું દાન કરવામાંથી કદી પણ નિવૃત ન થાઉં.—૪

" સ્વર્ગ ધામમાં સ્થિર થઇ જા. આ અમારૂ કર્મ સ્વર્ગમાં સ્થિર રહે. પોતાની પૂર્ણતા કરવાનુ જાણી લે અને ઉત્તમ મનથી યુક્ત બને—૫.

મંત્ર છપ્પનમો

મંત્ર પાંચમો : મૃતાત્માને રવી મંડળ પહોંચાડવાનો છે

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,

ૐ નમો શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

સ્વામી ! તમે આદ્ય નિરંજન નિરાકાર ॥ ૐ કારથી સૌ વિસ્તાર ॥ બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, મહેશ્વર, શકિત સાર ॥ તમે નિરંજન મૂળ પુરૂષ કિરતાર ॥ તમે શ્રી મત્સ્ય ॥ તમે શ્રી કૂર્મ ॥ તમે શ્રી વરાહ ॥ તમે શ્રી નૃસિંહ ॥ તમે શ્રી વામન ॥ તમે શ્રી પરશુરામ ॥

તમે શ્રી રામ ॥ તમે શ્રી કૃષ્ણ ॥ તમે શ્રી બુદ્ધ ॥ તમે શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ દસમો અવતાર ॥ તમે જીવોના તારણહાર ॥ જાંબુદ્વિપે ભરતખંડે કુંવારિકા ક્ષેત્રને સ્થળે ॥ અથર્વ વેદ સું કરો જીવોનો વ્યવહાર ॥ હવે અહી થાસે એકાકાર ॥ તમે રચ્યો મહાદનનો વારો ॥ કુંવારિકા ક્ષેત્રના વર દાતાર ॥ સ્વામી ! તમે એ જીવોને તારો ॥ સ્વર્ગ-અમરાપુરીમાં બેસાડો ॥ સદ્દગોર ઈમામશાહની આશીષે ॥ આદ્ય વિષ્ણુ નારાયણ-સૃષ્ટિના ધણી ॥ તમે રચ્યો સતપંથ ॥ તમે ચિંતા કરો એ જીવ તણી ॥ દસે અવતારમાં તમે નિરંજન નિરાકાર ॥ ચાલીસ ઋષિવરોની આશીષે ॥ શકિત માતાની આશીષે ॥ એ જીવને સ્વર્ગ અમરાપુરી આપો ॥ સદ્દગોર બ્રહ્માજી ! તમારો આડો, તમારો પાડો, તમારો વાડો ॥ એ જીવને ચારે ખાણીમાંહેથી કાઢો ॥ એ જીવને મૃત્યુ લોકને આસનથી ઉઠાડો ॥ રવિ મંડળને મુકામે પહોંચાડો ॥ ચતુર વેદની દીધી શાખ ॥ સ્વામી ; દોસ્તી તમારી ॥ દોસ્તી તમારા સતપંથની ॥ દોસ્તી તમારા નામના પ્રકાશની ॥ દોસ્તી તમારા નીમ-કાંકણની ॥ દોસ્તી તમારા કર્મ-ધર્મની ॥ દોસ્તી તમારા વંશની ॥ એ જીવને આસનથી ઉઠાડો ॥ રવિ મંડળ માંહે

પહોંચાડો ॥ દોસ્તી તમારા અરવાર પરિવારની ॥ દોસ્તી તમારા મંત્ર-જાપની ॥ એ જીવની માયા-મમતા ઉઠાડો ॥ રવિ મંડળ માંહે પહોંચાડો ॥ દોસ્તી હરિવંશ કુળ કાયમના પરિવારની ॥ દોસ્તી હરિવંશ બ્રહ્મા પરિવારની ॥ એ જીવની મમતા મોડો ॥ માયાનું કર્મ બધંન છોડો ॥ એ જીવના ચારે ખાણુનાં પાપ તોડો ॥ એ જીવ અનંતવાર અવતર્યો ॥ તે ફેરાનાં કર્મ બંધન છોડો ॥ સદ્‌ગોર બ્રહ્માજી ॥ આદ્ય વિષ્ણુ નારાયણુ ॥ એ જીવનો પિંડ પડયો ॥ તે જીવના કુળ ગોત્ર માંહે પહોંચાડો ॥ ઈકોતર માઈના ॥ ઈકોતર બાપના ॥ સાત કુળ સાસરીનાં ॥ એ જીવના અરવાર-પરિવારના ॥ એ જીવ વાસના કરે ॥ જે જીવ આશના રાખે ॥ તે જીવનાં સુખ સોહેલાં કરો ॥ દુઃખ દોહેલાં દુર કરો ॥ એ જીવને મૃત્યુ લોકના આસનેથી ઉઠાડો ॥ રવિ મંડળને મુકામે પહોંચાડો ॥ સૂર્ય મંડળ તે રવિ મુકામ ॥ ત્યાં ઋષિવર જીવોનાં ઠામ ॥ એ જીવને કુળ ગોત્ર માંહે પહોંચાડો ॥ પાંચ સાત નવ, બાર ॥ તેત્રીસ કરોડીના મેળા આપો ॥ લક્ષ ચોર્યાસીના ફેરા ટાળો ॥ સકળ સંઘને દર્શન આપો ॥ અથર્વ વેદના નારાયાણુ દસમા અવતાર ॥ જાંબુદ્વિપના ધણી ॥ આદ્ય વિષ્ણુ ! તમે જીવોના તારણુહાર ॥

સદ્‌ગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ:

ॐ

व्यऽवात्ते ज्योतिरभूदप त्वत्तमो अक्रमीत् ।
अप त्वन्मृत्युं निर्ऋतिमप यक्ष्मं नि दध्मासि ॥ २१ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૮ સૂકત-૧. મંત્ર-૨૧

ભાવાર્થ- " અંધારૂં તારી પાસેથી નાસી ગયું છે. અને તારો પ્રકાશ ચારે તરફ પ્રસર્યો છે. દુર્ગતિ અને મૃત્યુ દુર થઇ ગયાં છે. અને રોગ દૂર નાસી ગયા છે. આ પ્રકારે તુ નિરોગી અને દીર્ઘાયુ બની ગયો છે"-૨૧

यूय मग्रे शंतमाभिस्तनूभिरीजानमाभि लोकम स्वर्गम् ।
अश्वा भूत्वा पृष्ठिवाहो वहाथ
यत्र देवैः सधमादं मदन्ति ॥ १० ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૧૮. સુકત-૪. મંત્ર-૧૦.

ભાવાર્થ- " યજ્ઞ કર્તાને અગ્નિ ઘોડાની માફક પોતાની પીઠ પર બેસાડીને સ્વર્ગમાં લઇ જાય છે. જ્યાં આગળ સ્વર્ગમાં ને દેવોની સાથે મળીને આનંદ ભોગવે છે, અતઃ સ્વર્ગ પ્રાપ્તિ અર્થે યજ્ઞ કરવો પરમ આવશ્યક છે. "—૧૦

મંત્ર સત્તાપનમો

* મંત્ર છઠ્ઠો : મૃતાત્માની સદ્ગતિનો છે. *

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું!

ૐ નમો શ્રી સદ્દગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ, આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

સ્વામી તમે પ્રગટ ।। તમે સૃષ્ટિના ધણી ।। સ્વામી! તમે શ્રી મત્સ્ય ।। તમે શ્રી કૂર્મ ।। તમે શ્રી વરાહ ।। તમે શ્રી નૃસિંહ ।। તમે શ્રી વામન ।। તમે શ્રી પરશુરામ ।। તમે શ્રી રામ ।। તમે શ્રી કૃષ્ણ ।। તમે શ્રી બુદ્ધ ।। શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ દસમો અવતાર ।। તમે જીવોના તારણહાર ।।

જે જીવનું ઉઠામણું કરે ।। તે જીવને ચલાવો સુકાળ ।। જે જીવને રવિ મંડળ પહોંચાડો ।। તે જીવને તેત્રીસ કરોડીના મેળામાં રાખો ।। જે જીવ તમારો જાપ કરે તેને છોડાવો ।। એ સર્વ રચના તમે રચી છે ।। એ જીવની ચિંતા તમને છે ।।

જે વ્હાલ્યા જીવનું ઉઠામણું કરે ।। તે સ્વામી તમે કરો કબુલ ।। સુખી મુસાફર, મોરનર ગત-ગંગા મળીને આશીષ કરે ।। તે તમે કરો કબુલ ।। દોસ્તી દસમા અવતારની ।। દોસ્તી કુલ ઋષિવર ગત-ગંગાની ।। દોસ્તી સુખી મુસાફરની ।। દોસ્તી આજ કળીયુગના જાપની ।।

દોસ્તી યતિ, સતિ, સંતોષી જીવોની ॥ જે જીવ આશના–વાસના રાખે તે જીવની વિનંતી સ્વીકારો ॥ એ જીવનું ઉઠાસણુ મુખી કરે તે તમે દયા-માયા લાવી સ્વીકારો ॥ એ જીવને સ્વર્ગમાં લાવીને તમે લાડ લડાવો ॥ એ જીવ સૂક્ષ્મ જીવ છે ॥ તે સૂક્ષ્મ જીવની વિનંતિ સ્વીકારો ॥ જે જીવનુ ઉઠાસણુ થાય તે જીવને લક્ષ ચોર્યાસીના ફેરાથી છોડાવો ॥ ત્યાર પછી મહાદન થાસે ॥ ત્યાં સ્વામી ! તમે નિજ-રૂપે બેસી એ જીવના અપરાધ ક્ષમા કરોજી ॥ પછી સ્વર્ગમાં સ્થાન આપોજી ॥ હો સ્વામી ! તમે પ્રગટ છો ॥ સ્વામી તમે જેમ સમુદ્રમાં ઘોડા ઉગાર્યાજી ॥ જેમ સાત ફિરસ્તાને તાર્યાજી ॥ જેમ કરણ કલ્પના ભકત ઉગાર્યા ॥ જેમ રાજા પ્રહલાદને ઉગાર્યા ॥ જેમ રાજા હરિશ્ચન્દ્રને ઉગાર્યા ॥ જેમ રાજા યુધિષ્ઠિરને ઉગાર્યા ॥ પાંચ પાંડવને ઉગાર્યા ॥ જેમ કાગળની નાવમાં ભકતોને ઉગાર્યા ॥ સ્વામી એવી રીતે વખડી વેળામાં એ જીવને ઉગારોજી ॥

પ્રાર્થના ગોર–ગત ગંગાની ॥ પ્રાર્થના મુખી મુસાફરની ॥ પ્રાર્થના અનંત કરોડી દેવની ॥ પ્રાર્થના નવાણુ કરોડી ઝાંખાની ॥ પ્રાર્થના છપ્પન કરોડી મેઘાની ॥ પ્રાર્થના બત્રીસ કરોડી કિન્નરની ॥ પ્રાર્થના

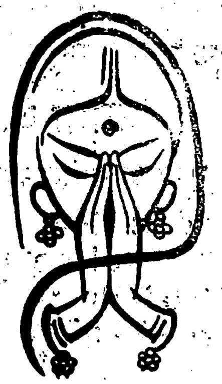
પાંચ કરોડી પ્રહલાદની ॥ પ્રાર્થના સાત કરોડી હરિશ્ચન્દ્રની ॥ પ્રાર્થના નવ કરોડી યુધિષ્ઠિરની ॥ પ્રાર્થના બાર કરોડી કમળા કુંવરની ॥ પ્રાર્થના કુલ ઋષિવર જીવોની ॥

સદ્‌ગોર બ્રહ્માજી ! એ જીવને વૈકુંઠ-વાસ આપોજી ॥ એ જીવને તેત્રીસ કરોડી દેવ સાથે લાડ લડાવોજી ॥

જાંબુદ્વિપના ધણી ॥ તમે સેવકનાં દુઃખ દુર કરો ॥

સદ્‌ગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ



अप्सु ते राजन् वरुण गृहो हिरण्ययो मिथः ।
ततो धृत्तव्रतो राजा सर्वा धामानि मुञ्चतु ॥ १ ॥
धाम्नो धाम्नो राजन्नितो वरुण मुञ्च नः ।
यदापो अघ्न्या इति वरूणेति यदूचिम ततो
वरूण मुञ्च नः ॥ २ ॥
उदुत्तमं वरुण पाशमस्मदवाधमं वि मध्यमं श्रथाय ।
अधा वयमादित्य व्रते तवानागसो अदितये स्याम् ॥ ३ ॥
प्रास्मत् पाशान् वरुण मुञ्च सर्वान् च उत्तमा
अधमा वारुणा ये ।
दुष्वप्न्यं दुरितंनि ष्वास्मदथ गच्छेम सुकृतस्य लोकम् ॥ ४॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૭ સૂકત-૮૩-૮૮ મંત્ર-૧ થી ૪

ભાવાર્થ- " હે સર્વના રાજાધિરાજ પ્રભુ ! તારૂં ધામ સુવર્ણ જેવા ચળકતા આકાશમાં છે. આ જગતના સત્ય નિયમોનું પાલન કરવાવાળો તું ફકત એક જ રાજા છે. ફકત તું જ અમનેઆ બધા બંધનોથી છોડાવજે."—૧

" (હે ઇશ્વર) અમને બધાને દરેક બાંધનોમાંથી મુકત કર. મુકિતની ઇચ્છાથી અમે તમારા ગુણ ગાન ગાઇએ છીએ. "—૨

" હે શ્રેષ્ઠ દેવ ! અમારાં ઉત્તમ. મધ્યમ, અને અધમ બંધનો ખોલી નાખો. તારા વ્રતમાં રહેલા અમે બધા નિષ્પાપ થઇને, બંધન મુકત થવા માટે યોગ્ય થઇએ "—૩

" અમારાં બધાં બંધનો ખોલી નાખો. અમારાથી પાપને દુર કરો. જેનાથી અમે પૂણ્યલોકને પ્રાપ્ત થઇએ "—૫

शुम्भनी द्यावापृथिवी अन्तिसुम्ने महिव्रते ।
आपः सप्त सुस्रुवुर्देवीस्ता नो मुञ्चन्त्वंहसः ॥ १ ॥
मुञ्चन्तु मा शपथ्या३दथो वरुण्या३दुत ।
अथो यमस्य पड्वीशाद् विश्वस्माद् देवकिल्बिषात् ॥ २ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૭ સુકત-૧૧૨ મંત્ર-૧, ૨

ભાવાર્થ– " આ દ્યુલોક અને પૃથ્વીલોક મોટા સુખદાયક છે, અહિં વહેનારી સાત નદીઓ અમને બધા પાપમાંથી અને બધા પ્રકારના કાયિક વાચિક દોષોથી બચાવે. આધ્યાત્મિક પક્ષમાં સાત પ્રવાહ, પંચ-જ્ઞાનેન્દ્રિય અને મન તેમ જ બુદ્ધિ આ છે.
આત્માથી આ સાત નદીઓ આ પ્રકારે વહે છે.
(૧) શબ્દ (૨) સ્પર્શ (૩) રૂપ (૪) રસ (૫) ગંધ (૬) વ્યકિતભાવ (૭) વિચાર.
આ સાત પ્રવાહો અમને સર્વ પાપોથી બચાવે અને પાપ મુકત કરે. નિઃસંદેહ એ સાત નદીઓ પાપથી બચાવવાવાળી છે."

મંત્ર અઠ્ઠાવનમો

[મંત્ર સાતમો : મૃતાત્માને બાવન ઘાંટીનો છે.]

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,

ૐ નમો શ્રી સદ્ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા, ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે..

સ્વામી ! તમે દયા કરો ॥ એ જીવને તમારા ચરણ-પ્રતાપે કરીને મોક્ષ માર્ગે કરો ॥ અથર્વ વેદને

વાયકે કરી એ જીવને રવિ મંડળમાં પહોંચાડો ॥ સદ્દગોર ઈમામશાહ ॥ આદ્ય વિષ્ણુ નારાયણ ॥ સચરાચરના સ્વામી ॥ ઉચ્ચ સ્થાનના મુગટ ॥ જીવોના વરદાતાર ॥ તમે તમારી વાચા પાળો ॥ જયારે ત્રણ ટોળ હતા ત્યારે તમે એ વાચા દીધી ॥ આજ તે વાચા પાળો ॥ તમારે કર્મે ॥ તમારે ધર્મે ॥ તમારે સત્યે, તમારે દત્તે ॥ તમારી દયાએ ॥ તમારી માયાએ ॥ તમારી ક્ષમા સંતોષ કરી ॥ તમારી દયા-દ્દષ્ટિથી ॥ એ જીવને બાવન ઘાંટી છોડાવો ॥ જેમ નવાણુ કરોડી ઝાંખા પહોંચ્યા ॥ છપ્પન કરોડી મેઘા પહોંચ્યા ॥ બત્રીસ કરોડી કિન્નર પહોંચ્યા ॥ તેમ તેત્રીસ કરોડી દેવ! એ જીવના મેળા પુરા કરો ॥ જાંબુદ્વિપના ભરણુ જાગતાં કરો ॥ આજ અથર્વ વેદને વાયકે ॥ સત્પંથને પ્રતાપે કરી ॥ બ્રહ્મા વિષ્ણુની કળાએ કરી ॥ હરિવંશ કુળ કાયમના પરિવાર ! તમારે સત્યે, તમારે દત્તે કરીને ॥ શિવ-શકિતના ચરણુ પ્રતાપે કરીને ॥ એ જીવને બાવન ઘાંટી પાર પહોંચાડો ॥ રવિ મંડળમાં વાસ આપો ॥ ચાર ખાણુના ફેરા ટાળો ॥ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ ॥ દસમા અવતાર ॥ સદ્દગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઇન્દ્ર ઈમામશાહ ॥ આદ્ય વિષ્ણુ નારાયણ ॥ તમે જીવોના તારણહાર ॥ એ જીવને

કુળ ગોત્રમાંહે ઇકોતેર માઈના ॥ ઈકોતેર બાપના ॥ સાત કુળ સાસરીના ॥ જે જીવ વાસના કરે ॥ જે જીવ આશના રાખે ॥ ક્રિયાવત કરાવે ॥ તે જીવને તમારા ચરણામૃતને પ્રતાપે કરીને ॥ બાવન ઘાંટી પાર પહોંચાડો ॥ વળી જે જીવને નામે ખરચે-વાપરે તથા કરિયાવર કરે ॥ રોકડું નાણું મૂકે ॥ જીવને ઉઠાસણે આશીષ ભણે ॥ તમારા ચરણામૃત ને પ્રતાપે કરીને ॥ એ જીવનું ઉઠાસણું કબુલ કરો ॥

એ જીવના બાવન ઘાંટીના હિસાબ ચૂકાવો ॥ (નામ) જીવનો પિંડ પડયો તેને પાંચ, સાત નવ, બાર, : તેત્રીસ કરોડીના મેળા આપો ॥ લક્ષ ચોર્યાસીના ફેરા ટાળો ॥ સકળ સંઘને દર્શન આપો ॥ અમરાપુરમાં વાસ આપો ॥ સતિયાંની સોબતમાં રાખો ॥ ઋષિવરોનાં રાજ આપો ॥

સદ્ગોર પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ ॥ તમે ઋષિવર જીવોને સ્વર્ગમાં વાસ આપો ॥ તમારે સત્યે, તુમારે દત્તો કરીને ॥ એ જીવને રવિ મંડળમાં વાસ આપો ॥ બાવન ઘાંટીના હિસાબ ટાળો ॥ સ્વામીજી ! કર્મ ધર્મના ધણી તમે છો ॥ જાંબુ દ્વિપના ધણી ॥

સદ્ગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ

अथर्वाणो अबध्नताथर्वणा अबध्नंत
तैर्मेदिनो अङ्गिरसो दस्यूनां बिभिदुः पुरस्तेम
त्वं द्विषतो जहि ॥ २० ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૧૦ સૂકત-૬ મંત્ર-૨૦

ભાવાર્થ- " અથર્વાએ તે (મણિ) ને બાંધ્યો છે. તેને અથર્વવેદને મંત્ર સૂક્તો દ્વારા બાંધ્યો છે. તેનાથી બળવાન થયેલા અંગિરસ શત્રુઓના શહેરોને તોડતા રહ્યા. તેથી તું પણ આપણા શત્રુઓને પરાજિત કર.-૨૦

મંત્ર ઓગણસાઈઠમો

[મંત્ર આઠમો : મૃતાત્માને આવતા રોકવાનો છે]

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરું છું,
ૐ નમો શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાંચ બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ
આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી
આશીષ....

ભૈરવની ચોકી ॥ ભૂતની ચોકી ॥ પ્રેતની ચોકી ॥
યમદૂતનો વળાવો ॥ દેવદૂતનો વળાવો એવા સપ્ત

દેવદૂતના માર્ગદર્શને આંટી-ઘાંટી સોહેલી કરો ॥ તન ઘાંટીના વિઘ્ન હરો ॥ કંઠ ઘાંટી ॥ મોહ ઘાંટી ॥ સતાસણ ઘાંટી ॥ યમ ઘાંટી ॥ એ ચાર ઘાંટીના બંધ ખુલ્લા કરો ॥ સ્થુળ ઘાંટી વિઘ્ન હરો ॥ મોહ ઘાંટી સૂક્ષ્મ ઘાંટીની ચોકીથી છોડાવો ॥ રવિ ઘાંટી ॥ ચાર ઘાંટીએ સાથ તમારો રાખો ॥ બાવન ઘાંટીનો હિસાબ નિવારો ॥ રવિ મંડળમાં વાસ આપો ॥ બાવન ઘાંટી પાર ઉતારો ॥ સાત ઘાંટી તે બાવન ઘાંટીમાંથી દેવદૂતના માર્ગદર્શને એ જીવને પાર ઉતારો ॥ એ જીવનું નવ-મહોરૂં કાંકણ બાંધ્યું છે ॥ સદ્‌ગોર પાત્ર બ્રહ્મા ॥ નિષ્કલંકી નારાયણ ! સકળ સૃષ્ટિના જીવ તમારા છે ॥ સ્વામી ગજ-સિક્કો તમારો ॥ કળિયુગને વર્તમાને ॥ અથર્વ વેદને વાચકે ॥ તમારો આડો ॥ તમારો પાડો ॥ તમારો વાડો ॥ તમારો ગજ સિક્કો પાડો ॥ એ જીવ બાવન ઘાંટીમાંથી છુટે ત્યારે અનંત કરોડીના મેળા માંહે રાખો ॥ મુખી કમળા કુંવરની ટોળીમાંહે રાખો ॥ મુખી ભોજ તાતની ટોળીમાં રાખો ॥ સ્વામી ! મહોર છાપ તમારી સાથે છે સહી ॥

સદ્‌ગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ

બાવન ઘાંટીનાં નામ

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું.
જે સદા કૃપાળુ છે.

ૐ નમો શ્રી સદ્દગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ, આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

૧ હુતાસન ઘાંટીથી (   ) જીવને છોડાવો
૨ કમળા ,, (   ) ,, ,,
૩ તપ્તક્ષારો દહ ,, (   ) ,, ,,
૪ ભયાનક ,, (   ) ,, ,,
૫ દુષિકા ,, (   ) ,, ,,
૬ શુક ,, (   ) ,, ,,
૭ રક્ત ,, (   ) ,, ,,
૮ ગાત્રમલ ,, (   ) ,, ,,
૯ લોક ,, (   ) ,, ,,
૧૦ કંટક ,, (   ) ,, ,,
૧૧ કૃમિ ,, (   ) ,, ,,

૧૨ પ્રતપ્ત તૈલ ઘાંટીથી( ) જીવને છોડાવો

૧૩ નખ ,, ( ) ,, ,,

૧૪ પ્રતપ્ત તામ્ર ,, ( ) ,, ,,

૧૫ તપ્ત સુરા ,, ( ) ,, ,,

૧૬ સર્પ ,, ( ) ,, ,,

૧૭ વજ્ર દંત ,, ( ) ,, ,,

૧૮ વૃશ્ચિક ,, ( ) ,, ,,

૧૯ વજ્ર ,, ( ) ,, ,,

૨૦ તપ્ત પાષાણ ,, ( ) ,, ,,

૨૧ દેહ ચાર્ણ ,, ( ) ,, ,,

૨૨ વક્ર ,, ( ) ,, ,,

૨૩ દગ્ધ ,, ( ) ,, ,,

૨૪ તપ્ત સૂચિ ,, ( ) ,, ,,

૨૫ ક્ષુર ધાર ,, ( ) ,, ,,

૨૬ કુંભી પાક ,, ( ) ,, ,,

૨૭ કાલ સૂત્ર ,, ( ) ,, ,,

૨૮ મત્સ્યો ,, ( ) ,, ,,

૨૯ કૃમિ કંટક ,, ( ) ,, ,,

૩૦ અંધ કુંપ ,, [ ] ,, ,,

૩૧ વેધન ,, [ ] ,, ,,

૩૨ તાડન ,, [ ] ,, ,,

૩૩ શોષણ ઘાંટીથી [ ] જીવને છોડાવો
૩૪ જ્વાલા મુખી" [ ] " "
૩૫ ધુમ્રાંધ " [ ] " "
૩૬ નાગ વેષ્ટન " [ ] " "
૩૭ સૂચિ મુખ " [ ] " "
૩૮ ગોકા મુખ " [ ] " "
૩૯ નક મુખ " [ ] " "
૪૦ વાસ્તુ ભોજ " [ ] " "
૪૧ પાશ વેષ્ટન " [ ] " "
૪૨ શુળ પ્રોત " [ ] " "
૪૩ પ્રકંપન " [ ] " "
૪૪ વિટ્ટ " [ ] " "
૪૫ વસા " [ ] " "
૪૬ શુક્ર " [ ] " "
૪૭ જાલ રંધ્ર " [ ] " "
૪૮ દેહ ચુર્ણ " [ ] " "
૪૯ દલન " [ ] " "
૫૦ શોષણ " [ ] " "
૫૧ કષ " [ ] " "
૫૨ તિક્ષ્ણ પાષાણ" [ ] " "

સદ્દગુરૂ ઇમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ:

તા.ક. ( ) આ કૌંસમાં જીવનું નામ બોલવું.

क्रमध्वमग्निना नाकमुख्यान्हस्तेषु बिभ्रतः।
दिवस्पृष्ठं स्वऽर्गत्वा मिश्रा देवेभिराध्वम् ॥ २ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૪ સુકત-૧૪ મંત્ર-૨.

ભાવાર્થ- " અન્નનું દાન કરતાં કરતાં તમે અગ્નિની સહાયતાથી સ્વર્ગના માર્ગનું આક્રમણ કરો, અને ત્યાંથી પણ અધિક ઉચ્ચ ભુમિકા પર જઇને આત્મિક જ્યોતિના સ્થાનને પ્રાપ્ત કરીને ત્યાં દેવોની સાથે બેસો. "—૨

एतत् ते देवः सविता वासो ददाति भर्तवे।
तत्वं यमस्य राज्ये वसानस्ताप्र्यंड चर ॥ ३१ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૧૭ સૂકત-૪ મંત્ર-૩૧

ભાવાર્થ- " મૃત પુરૂષને જો કે તે યમલોકમાં પહોંચી ગયેલ છે તેને વસ્ત્ર અપણ કરવું જોઇએ. "—૩૧

મંત્ર સાઇઠમો

મંત્ર નવમો : આસન વસ્ત્રનો છે.

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,

ૐ નમો શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા, ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે..

સ્વામી તમે આદ્ય નિરંજન ॥ વિષ્ણુ નારાયણ ॥ નિષ્કલંકી રૂપ ॥ બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, મહેશ્વર ભૂપ ॥ સ્વામી તમે શ્રી મત્સ્ય ॥ સ્વામી તમે શ્રી કૂર્મ ॥ સ્વામી તમે શ્રી વરાહ ॥ સ્વામી તમે શ્રી નૃસિંહ ॥ સ્વામી તમે શ્રી વામન ॥ સ્વામી તમે શ્રી પરશુરામ ॥ સ્વામી તમે શ્રી રામ ॥ સ્વામી તમે શ્રી કૃષ્ણ ॥ સ્વામી તમે શ્રી બુદ્ધ ॥ સ્વામી તમે શ્રી નિષ્કલંકી ॥ નિરંજન દસમો અવતાર ॥ સ્વામી વંશ તો શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ ॥ સ્વામી સદ્‌ગોર બ્રહ્માજી ॥ તમે જીવોના દાતાર છોજી ॥ સ્વામી તમારા ભાવ-સુભાવે ॥ સૂત્ર-વસ્ત્રની આશીષ કરાવે તે કબુલ કરોજી ॥ એ જીવે બીજાનાં અન્ન-પાણી, સુત્ર, વસ્ત્ર લીધાં હોય તે માફ કરોજી ॥ સ્વામીજી, એ જીવે બુરા કામ-ક્રોધ કીધા હોય તે માફ કરોજી ॥ સ્વામીજી તમે જે કામ કરતા આવ્યા આજ તે કામ કરશોજી ॥ તમારા ગુણનો પાર નહીં ॥ અમારા અવગુણ છેહ નહીં ॥ સ્વામી તમે જેમ કારજ નીપાયા ॥ તમે કારજ નીપાવોજી ॥ સ્વામી તમસું ભાવે ॥ સુભાવે ॥ ઘટ પાટ સમક્ષ ॥ સુત્ર-વસ્ત્રની આશીષ કરાવે તે તમે કબુલ કરોજી ॥

મુખી-મુસાફરની આશીષે કબુલ કરોજી ॥ એ જીવનાં

પાંચે વસ્ત્ર કબુલ કરોજી ॥ એ જીવના આવાગમન દુર કરોજી ॥ એ જીવના લક્ષ ચોર્યાસીના ફેરા ટાળોજી ॥ તમે સ્વામી દીન-દયાળ છો ॥ એ સેવક યુગે યુગના અપરાધી છે ॥ સ્વામી તમે અપરાધ ક્ષમા કરનાર છો ॥ સ્વામી તમે દયાની દ્રષ્ટી કરો ॥ અંધારા ઘરમાં અજવાળુ કરોજી ॥ તમે જાંબુદ્વીપના ધણી ચિંતા કરો એ જીવ તણી ॥

સદ્‌ગુરૂ ઇમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ :



ॐ

परि विश्वा भुवनान्यायमृतस्य तन्तुं विततं दृशे कम् ।
यत्र देवा अमृतमानशाना : समाने योनावध्यैरयन्त ॥ ५ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ–૨. સુકત–૧. મંત્ર–૫.

ભાવાર્થ– " જે એક પરમાત્મામાં અગ્નિ, વાયુ, સૂર્યાદિ દેવ સમાન રીતથી આશ્રય કરી રહેલા છે અને જેની અમૃતમયી શકિત ઉપરોકત દેવોમાં સંપૂર્ણ પણે કાર્ય કરી રહી છે, તેજ એક સર્વત્ર પ્રસરેલું સત્ય છે. તેનો સાક્ષાત્કાર કરવા માટે મેં બધી વસ્તુઓનું નિરિક્ષણ કર્યું છે. અને નિરિક્ષણને અંતે મને અનુંભવ થયો છે કે તે એક જ સૂત્ર સર્વમાં ફેલાયેલું છે. "—૫

મંત્ર એકસઠમો

મંત્ર દસમો : મૃતાત્માને આસન વસ્ત્રનોછે.

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,

ૐ નમો શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

સ્વામી ! તમે એ જીવ પર દયા કરો ॥ ક્ષમા કરો ॥ કર્મ કરો ॥ વિકર્મ પરહરો ॥ તમારે કર્મે ॥ તમારે ધર્મે ॥ સકળ સંઘના સત્યે દત્તે કરીને ॥ તમારી આશાના-વાસનાએ કરીને ॥ તમારા વેદ-વંશના પરિવારે કરીને ॥ એ જીવનું ઉઠાસણુ કબુલ કરો ॥ સ્વામી દસમા અવતારે ॥ ॥ તમે કબુલ કરો ॥ શક્તિ માતાની આશીષે ॥ તમે કબુલ કરો ॥ તમે અવતાર પાત્ર—સૃષ્ટિના ધણી છો ॥ તમારા નામની દોસ્તી ॥ તમારા ચરણામૃતની દોસ્તી ॥ એ જીવના અપરાધ ક્ષમા કરો ॥ એ જીવની આડી-વાડી હરિ ભરી કરો ॥ દુઃખ દોહેલાં દુર કરો ॥ તન ઘાંટીના વિઘ્ન હરો ॥ બાવન ઘાંટીથી પાર ઉતારો ॥ સ્વર્ગની વાટે એ જીવને તારો ॥ મૃત્યુલોકના આસનેથી ઉઠાડી રવિ મંડળને મુકામે પહોંચાડો ॥ એ જીવની આશ પૂરો ॥ સિત્તોર સહસ્ત્ર હરિવશ કુળ કાયમના પરિવારની દોસ્તીએ ॥ એ જીવને પાર ઉતારો ॥ તમે જીવોના તારણહાર ॥ સ્વામી ! તમે નારાયણ ॥ તમે નિરંજન ॥ તમે અલખ ॥ તમે રામ ॥ તમે આદ્ય વિષ્ણુ નિષ્કલંકી નારાયણ ॥ સદ્‌ગોર પાત્ર બ્રહ્મા ॥ આદ્ય વિષ્ણુ તે નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ ॥ તમે સેવકની પૂજા—પાત્રી કબુલ કરો ॥ સ્વામી, તમે ઉપન્યા

ઉંચ સ્થાન ॥ સહસ્ત્ર દ્વિપે ॥ આર્યખંડે કીધાં મુકામ ॥ જે આવી વસ્યા ઉંચ મૂળ સ્થાન ॥ જેણે ગુર્જર ખંડે કીધાં ઠામ ॥ જે આવી વસ્યા ગીરમથા ગામ ॥ જેનું પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઇમામશાહ નામ ॥ જે કરશે અનંત કરોડી જીવોનાં કામ ॥ એવા સદ્‌ગુરૂ સ્વામી ! તમે એ જીવનાં વિઘ્ન હરો ॥

સદ્‌ગુરૂ ઈમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ:



येषां प्रयाजा उत वानुयाजा हुतभागा अहुतादश्च देवाः।
येषां वः पञ्च प्रदिशो विभक्तास्तान्वो
अस्मै सत्रसदः कृणोमि ॥ ४ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ ૧. સુકત-૩૦. મંત્ર-૪.

ભાવાર્થ– " વિશેષ યજન કરનારા, અનુકુળ યજન કરનારા, હવનનો ભાગ લેનારા તેમ જ હવન કરેલું ન ખાનારા જે દેવો છે અને જેઓએ પાંચ દિશાઓ જુદી પાડી છે, તે બધા દેવો તમે મનુષ્યનું જીવન વધારનાર સભાના સભાસદો બનો અને મનુષ્યનું જીવન દીર્ઘ બનાવવામાં મદદ કરો "—૪

મંત્ર બાસઠમો

મંત્ર : ઉત્તર ક્રિયાના આસને છાંટ નાખવાનો છે.

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું

ૐ નમો, શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઇન્દ્ર ઇમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ, નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

હે આદ્ય નિરંજન નિરાકાર ॥ તમે આદ્ય નારાયણ સ્વરૂપ ॥ તમે બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, મહેશ્વર સ્વરૂપે ॥ તમે શકિત માતા સ્વરૂપે ॥ તમે આદ્ય વિષ્ણુ, નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ સ્વરૂપે ॥ સ્વામી અવિનાશી ॥ તમે કરો વિઘ્ન નાશ ॥ તાંબેકા કોટ ॥ લોહેકા કમાડ ॥ નવસો નવાણુ નદીઓ સાહેબને દ્વાર ॥ કુલ અપરાધ ક્ષમા કરો ॥ ધર્મ દ્રોહ—દુષ્ટતા નાશ કરો ॥ વાટ—ઘાટ સોહેલી કરો ॥ દુઃખ દોહેલાં દુર કરો ॥

દમે દમે : પગલે પગલે નારાયણ ॥ આસન વસ્ત્ર. વાસણ કબુલ કરો ॥ જાંબુ દ્વિપના ધણી ॥ દોસ્તી તમારી ॥ આશીષ તમારી ॥ આસન, વસ્ત્ર, વાસણ રૂપી તવંગરદાન તમે કબુલ કરો ॥ હે સ્વામી ! તમે સૃષ્ટિના સર્જનહાર ॥ તમને પ્રાર્થના હજારો વાર ॥ પ્રાર્થના સકળ સંઘની ॥ પ્રાર્થના ગોર ગત-ગંગાની ॥ જેણે દેવ સેવ્યા તેનો અમરાપુરમાં વાસ ॥ મુખે મીઠા ગ્રાસ ॥ સ્વામીજીના દર્શન પાસ ॥ એ સેવક અપરાધી છે ॥ એ જીવનાં આસન-વાસણ-વસ્ત્ર પવિત્ર કરો ॥

સદ્‌ગુરૂ ઇમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ :

ब्रह्मणा शुद्धा उत पूता घृतेन
सोमस्यांशवस्तण्डुला यज्ञिया इमे ।
आपः प्रविशत प्रति गृहणातु
वश्चरुरिमं पक्त्वा सुकृतामेत लोकम् ॥ १८ ॥
उरुः प्रथस्व महता महिम्ना सहस्रपृष्ठः सुकृतस्य लोके ।
पितामहाः पितरः प्रजोपजाहं पक्ता पञ्चदशस्ते अस्मि ॥ १९ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૧૧. સુક્ત-૧. મંત્ર ૧૮,૧૯

ભાવાર્થ- " જ્ઞાનથી પવિત્ર થયેલા આ ચોખા ઉત્તમ છે. તેની સાથે પવિત્ર જળ મળે, બધું ભેગું કરી રાંધવામાં આવે. અને બધા લોકો તેનાથી આનંદ પ્રાપ્ત કરે. "—૧૮

" મોટા મહત્ત્વનું સ્થાન પ્રાપ્ત કરી પુણ્યલોકમાં બિરાજ. પિતામહ, પિતા, પૌત્ર, પ્રપૌત્ર, વગેરે ક્રમથી વંશનો વિસ્તાર અખંડ થતો રહે. દરેકને પોતાના પંદર પૂર્વજોનું જ્ઞાન હોવું જોઇએ. અને તેણે કહેવું જોઇએ કે હું અમુકથી પંદરમો છું. "—૧૯

મંત્ર ત્રેસઠમો

મંત્ર :- ઉતર ક્રિયામાં દેવ-થાળ નિશાનીનો છે.

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,

ૐ નમો શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા, ઈન્દ્ર ઈમામશાહ આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે..

સ્વામી તમે સર્જનહાર ॥ બ્રહ્મા, વિષ્ણુ કુળ પરિવાર ॥ નુર સદ્‌ગોર કાયમ રૂપ ॥ આદ્ય નિરંજન એકને જુજવાં રૂપ ॥ તમારૂં નુર ॥ તમારૂં શુર ॥ સૃષ્ટિમાં ભરપૂર ॥ ગતના અપરાધ કરો દુર ॥ તમારાં નામ ॥ તમારા ઠામ ॥ તમારી આજ્ઞાએ ॥ થાળ મહેમાની કબુલ કરો ॥ પાન ॥ ફળ ॥ ફૂલ ॥ શાક ॥ પાક ॥ અન્ન ॥ પાણી ॥ વસ્ત્ર ॥ વાસણ ॥ દમડો ॥ દોકડો ॥ કોડી ॥ બદામ ॥ કબુલ કરો ॥ મુખી મુસાફરની ॥ ગત ગંગાની ॥ સકળ સંઘની આશીષ સ્વીકારો ॥ તમે દાતા ॥ તમે ભોક્તા ॥ વિશ્વને વરો ॥ તમારી કળા ધરો ॥ તમારા નામ–નુરની દયા કરો ॥ ગત–ગંગા, સકળ સંઘ પર સ્નેહની દષ્ટિ કરો ॥ તમારું આસન અવિચળ કરો ॥ વારાનું આયુધ ધરો ॥ એ જીવ ને ખુશાલ કરો ॥ વેદ વર્તમાનનું ફળ આપો ॥ સિંહાસન તમારૂં ॥ તમે સ્થાપો ॥ ઋષિવર સેવકોનાં પાપ કાપો ॥ ખેતી કમાઈમાં લાભ આપો ॥ મુખી મુસાફરની પ્રાર્થનાએ ॥ સકળ સંઘમાંથી દ્વૈત કાઢો ॥ જીવ જામાને જગાડો ॥ ચલાવી ધર્મને વસાવો પાડો ॥ ઋષિવરોની સેવા સ્વીકારો ॥ કર્યા તમે ॥ કરશો તમે ॥ વર્યા તમે ॥ વરશો તમે ॥ ગોર–નર બેલી એક ॥ આદ્ય–અંત

નિષ્કલંકી કાયમ અવતાર ॥ જાંબુદ્વિપમા ગોરનર પરિવાર ॥ ઋષિવર સેવકો પર દયા કરો ॥ કુલ વિઘ્ન પરહરો ॥ વિનંતિ અમારી ॥ દયા દ્રષ્ટિ તમારી ॥ વેગે જાઓ ॥ વહેલા આવો ॥ કૃપા કરી વાડી વસાવો ॥ સત સાહેબનાં નુર કાંડી ॥ જપાવો અજંપા જાપ ॥ તમે ઉતારો સેવકનાં પાપ ॥ મુનિવર, ઋષિવર સેવક, નરનારી, બાળ-ગોપાળની ચાલ્યા જીવની થાળ પ્રસાદ સ્વીકાર કરો ॥

સદ્‌ગુરૂ ઇમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ:



अभि त्यं देवं सवितारमोण्योऽ : कविक्रतुम् ।
अर्चामि सत्यसवं रत्नधामभि प्रियं मतिम् ॥ १ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૭. સુકત-૧૪. મંત્ર ૧.

ભાવાર્થ- " સંપૂર્ણ જગતનું રક્ષણ કરનારા, સર્વના ઉત્પાદક, જ્ઞાની, જગતકર્તા સત્યના પ્રેરક, રમણીય પદાર્થોના ધારણ કર્તા, સર્વને પ્રિય જેનું ધ્યાન સર્વ મનુષ્યોએ કરવું જોઇએ. એવા સવિતા દેવની હું ઉપાસના કરૂં છું. "—

મંત્ર ચોસઠમો

[સૂર્ય નારાયણની પૂજાનો મંત્ર]

[ઉગતા સૂર્યની સામે ઉભા રહીને, બે હાથ જોડી ભણવાનો મંત્ર]

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું.

ૐ નમો શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા ઈન્દ્ર ઈમામશાહ, આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે....

ઉગતા સૂરજ ॥ આથમતા ભાણુ ॥
નર બીજ તે શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ ॥
તમે સત્યના પ્રેરક—ધારક રક્ષાણહાર ॥
પડંતે ગોર ગાયંત્રી ॥ જપે તપે બિંબ ઉપાયા ॥
તબ હે ! સૂર્ય દેવતા તમારા ચરણે અમે આયા ॥
સ્વામી ! તમે નિરંજન નિરાકાર ॥ ધર્મ કારણે લીધા
અવતાર ॥ એટલી પ્રાર્થના કરે તે નરકે ન જાય ॥

સદ્‌ગુરૂ ઇમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમ :

दिक्षु चन्द्राय समनमन्त्स आर्घ्नोत् ।
यथा दिक्षु चन्द्राय समनमन्नेवा
मह्यं संनम : सं नमस्तु ॥ ७ ॥

અથર્વ વેદ કાંડ-૪. સૂકત-૩૯, મંત્ર-૭.

ભાવાર્થ - "દિશાઓમાં ચંદ્રમાનું સન્માન થાય છે કારણ કે તેનાથી શાંતિ વધે છે. જે શાંતિના કારણે ચન્દ્રમાની પ્રસંશા બધી દિશાઓમાં થાય છે, તે જ શાંતિના કારણે મારૂં પણ સન્માન થાય."—૭

મંત્ર પાંસઠમો

[સુદ બીજના ચંદ્ર-દર્શનનો મંત્ર]

[સુદ બીજના દિને સાંજે ચંદ્ર સામે ઉભા રહી, હાથ જોડી ભણવાનો મંત્ર]

ૐ પરમકૃપાળુ પરમાત્માની આજ્ઞાથી આદરૂં છું,
ૐ નમો શ્રી સદ્‌ગુરૂ પાત્ર બ્રહ્મા, ઈન્દ્ર ઈમામશાહ
આદ્ય વિષ્ણુ નિરંજન નિષ્કલંકી નારાયણ તમારી આશીષે..

દયા, ક્ષમા, શાંતિના વર દાતાર ॥
હું છું અરજ કરનાર ઉમેદવાર ॥
આજ હો ચંદ્રમા ગુરૂ ॥
તમે સતિયાંનાં સત્ રાખજો ॥
અમારા કરગર્યા કાન ધરો ॥ સમર્યા સહાય કરો ॥
કર્યા અપરાધ ક્ષમા કરો ॥
બીજા અપરાધ ના કરાવશો ॥
ઝાંખા, મેઘા, કિન્નર ॥
તેત્રીસ કરોડીના મેળા આપો ॥
અનંત કરોડીની સોબતમાં રાખો ॥
લક્ષ ચોર્યાસીના ફેરા ટાળો ॥

સદ્‌ગુરૂ ઇમામશાહ

ૐ શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણને નમો નમઃ



સંગઠન—મહાયજ્ઞ

सं सं स्रवन्तु सिन्धवः सं वाता सं पतत्रिण: ।
इमं यज्ञं प्रदिवो मे जुषन्तां संस्राव्येण हविषा जुहोमि ॥ १ ॥

ભાવાર્થ—જે પ્રકારે સેંકડો અને હજારો નાના પ્રવાહો ભેગા મળી, ભેદભાવ છોડી, એક રૂપ બની, એક દિશામાં વહે છે ત્યારે નદિ બને છે. ઘણી નદીઓ ભેગી મળતાં **મહાનદ** બને છે. તેના ધસમસતા પ્રચંડ પ્રવાહમાં મહાન શક્તિ પ્રગટ થાય છે.

—જે પ્રકારે સંગઠિત વાયુ વેગથી વહે છે ત્યારે પ્રચંડ શક્તિનાં દર્શન થાય છે.

—જે પ્રકારે સેંકડો અને હજારો નાનાં પક્ષીઓ સંગઠિત થઈને ઉડે છે ત્યારે તેને કોઈનો ડર રહેતો નથી.

—તેજ પ્રકારે, ઉત્તમ, જ્ઞાની મનુષ્યોએ યજ્ઞ દ્વારા સમાજનુ સંગઠન કરવું જોઈએ.

इहैव हवमा यात म इह संस्रवाणा उतेमं वर्धयता गिर: ।
इहैतु सर्वो य: पशुरस्मिन् तिष्ठतु या रयि: ॥२ ॥

ભાવાર્થ-સર્વે જનો અહિં યજ્ઞમાં (એક મન, એક સંકલ્પથી) આવો, અને હે, સંગઠન કરનારા જ્ઞાની જનો ! ઐક્ય-ભાવ વધારનારી તમારી ઉત્તમ વાણીથી, આ સંગઠન મહાયજ્ઞનો પ્રસાર કરો કે જેથી મનુષ્યમાં રહેલો પશુભાવ દુર થાય અને મનુષ્યત્વનો ભાવ વધે, તેમજ તેમની ધર્મયુક્ત સંપત્તિનું રક્ષણ થાય.

અથર્વ વેદ કાંડ-૧ સૂક્ત-૧૫. મંત્ર-૧,૨

વર્ણક્રમાનુંસાર અર્થસૂચિ

અલેખ–અગમ્ય.
આદ્ય–નારાયણ.
આડો–સંઘ.
એકાત્રઋષિ–બ્રહ્માનો એક અવતાર
અંબરિષ-કૂર્મ અવતારના ભકત.
કવન ચેન–કયાં ચિહનો.
કઈ પેર–કઇ રીતે.
કદંબ-એક વૃક્ષનું નામ
કરણ–અગિયાર લાખ વર્ષનો એક
યુગ, એવા તેત્રીસ યુગનો
એક કરણ.
કહેર-કેર, જુલમ.
કમળ દેવજ-વામન અવતારના ભકત
કમળા પતિ-પરશુરામ " "
કમળા કુંવર-નિષ્કલંકી " "
કાયમ દેવ પાયા-અવિનાશી દેવ
મળ્યા.
કિન્નર-ત્રીજા કલ્પના ભકતો.
કૈલાસ મહાદેવનું નિવાસ સ્થાન.
ખીર-દૂધ
ગજા–હાથી આકારનો દેવ.
ગઢ મેરૂ-મેરૂ પર્વત
ગિરિવર પર્વતોમાં શ્રેષ્ઠ.
ચાર ખાણ-સ્વેદજ ખાણ, ઇંડજ
ખાણ, ઉદ્‌બીજ ખાણ, જરાજ ખાણ.
ચાર વાણ-પરા, પશ્યતિ,
મધ્યમા, વૈખરી.
છત્રીસ યુગ–૧૬ યુગ જાયલા કલ્પના
૧૨ " ફ્રાયલા "
૮ " અરજલા "
જળ-ભુવનનુ નામ.
જરણ-જન્મ.

જાંબુદ્વિપ–સાત દ્વિપ માંહેનો એક દ્વિપ
ઝાંખા–પહેલા કલ્પના ભકતો.
તેત્રીસ કરોડી દેવ-કર્તાયુગના પાંચ
કરોડ, ત્રેતા યુગના સાત કરોડ,
દ્વાપર યુગના નવ કરોડ, અને કળિ.
યુગના બાર કરોડ દેવ–કુલ
તેત્રીસ કરોડી દેવો.
ત્રણ દરવાજા બે નસકોરાં, એક મોં
ત્રિવેણી-ત્રણ પ્રવાહ મળે તે સ્થાન
–બે ભ્રમર વચ્ચેનું સ્થાન
દત્ત–દાન, દયા, ભાવ
દેવલોક-એક ભુવનનું નામ
દબ દેહિ–ધીમી ગતિવાળું શરીર
દશ દિગપાળ ઇંદ્ર, યમ, વરૂણ,
કુબેર, ઇશાન. વાયુ, અગ્નિ
નિઋતિ, પૃથ્વીદેવી, આકાશ.
ધંધુકાર–ધ્રુજતા શબ્દોનો આકાર.
ધબળો ધોરી મહા બળવાન બળદની
આકૃતિનો દેવ
નીલ વર્ણ–શ્યામ રંગ
નિર્વાણ–મોક્ષ.
નિરંજન નિરાકાર–કોઇપણ આકાર
વિનાના સર્વવ્યાપી, અનાદિ-અનંત
પરમાત્મા.
નવનાથ-ભૈરવનાથ, મત્સ્ય દરનાથ
ગોરખનાથ, અડબંગનાથ, ઘોરમનાથ
કાનીપાનાથ, ભીમનાથ, મીનનાથ,
જાલંધરનાથ.
પંચ દેવ–આદ્ય નારાયણ. બ્રહ્મા
વિષ્ણુ, મહેશ્વર, શકિત
પિયાલ–પાતાળ.

પોકાર-મોટો અવાજ
પેશાની કપાળ
પાડો પાડોશ
પરલોક-એક ભુવનનું નામ
પ્રહલાદ-નૃસિંહ અવતારના ભકત.
બ્રહ્માંડ-ચૌદ ભુવન
ભાવ-ભાવના
ભયંકાર-ભય ઉપજાવનારૂં
ભાષા બોલી
ભૂમકાર-પૃથ્વી, યજ્ઞનો અગ્નિ,
મલદેન-પાપનો નાશ કરનાર
મત્સ્ય-શ્રી વિષ્ણુનો પ્રથમ અવતાર
મેહેર ભુવનનું નામ
માહકાર મણું દેવનું સન્માન પૂજન.
મુનિવર-જ્ઞાની શ્રોતા.
મેખલા-આકૃત ગંગા, યજ્ઞની ચાર મેખલા
મેઘા-બીજા કલ્પના ભકતો
યતિ ત્યાગી સાધુ
યુધ્ધિષ્ઠિર-પ્રથમ પાંડવ-આઠમા અવતારના ભકત
રેવત-દ્રવ્યવાન
રેહેણી-રાત
રેખા-લીટી
રાગ કર્ણપ્રિય અવાજ
રૂખ-કલ્પવૃક્ષ
ઋષિવર-જ્ઞાની વકતા
રૂંઢ માળા-મનુષ્ય મસ્તકના આકારના
મણકાની માળા
વમૂકાર-કલ્યાણ
વામન-શ્રી વિષ્ણુનો પાંચમો અવતાર
વિદુર વ્યાસ-બ્રહ્માનો એક અવતાર
વાડો સંપ્રદાય, ટોળું.

વર્જા શહેર-સહસ્ત્રદ્વિપના એક ગામનું નામ
વમળ બળવાન વેગ
વિભુ પૃથ્વી
સદગોર-સત્યનો માર્ગ બતાવનાર ગુરૂ
સબુરી ધીરજ, ધૃતિ
સદા સર્વ પ્રલયે ગતં-હંમેશાં નાશ
પામે તેવું
સાત સમુદ્ર-ક્ષારોદક, ક્ષીરોદક,
દધિમાંદોદક, ધૃતોદક. ઇક્ષુરસોદક,
સુરોદક. શુધ્ધોદક.
સાદ મધુર અવાજ
શબ્દ-અર્થ સૂચક અવાજ
સૂન-ઉજ્જડ, સૂનકાર.
સૃષ્ટિ વિશ્વ.
સંયોગ મેળાપ
સત્ય-જેનો નાશ નથી તે
સાહેલી સહેલી
સાત દ્વિપ-સહસ્ત્ર. જાંબુ, કુશ, લક્ષ
શાલ્મલિ, ક્રૌંચ, પુષ્કર
શ્વેદ-પરસેવો
સહજાનંદ-બ્રહ્માનો એક અવતાર
શ્રીકૃષ્ણ શ્રી વિષ્ણુનો આઠમો અવતાર
સતિ-પવિત્ર, યોગિની દેવી.
હરિચંદ્ર-સાતમા અવતારના ભકત.
હેમળ-ગર્ભ
હે જંદા દેહધારી આત્માં!
હે મનુષ્ય રૂપે પ્રભુ !

આરતી

ૐ જય જગદિશ હરે, પ્રભુ જય જગદિશ હરે
ભકત જનોં કે સંકટ, ક્ષણમે દુર કરે...ૐ જય જગદિશ
જો ધ્યાવે ફલ પાવે, દુઃખ બિનસે મનકા
સુખ-સમ્પતિ ઘર આવે, કષ્ટ મિટે તનકા...ૐ જય—
માત-પિતા તુમ મેરે, શરણ ગ્રહુ મૈ કિસકી
તુમ બિન ઔર ન દુજા, આશ કરૂં મૈ જિસકી...ૐ જય—
તુમ પૂર્ણ પરમાત્મા, તુમ અન્તર્યામી
પરિબ્રહ્મ પરમેશ્વર, તુમ સબકે સ્વામી...ૐ જય—
તુમ કરૂણાકે સાગર, તુમ પાલન કર્તા
મૈં મુરખ ખલ કામી, કૃપા કરો ભર્તા...ૐ જય—
તુમ હો એક અગોચર, સબકે પ્રાણપતિ
કિસ વિધિ મિલું દયામય, તુમકો મૈં કુમતિ...ૐ જય—
દીનબંધુ, દુઃખહર્તા, તુમ ઠાકુર મેરે
અપને હાથ ઉઠાવો, દ્વાર પડે તેરે...ૐ જય—
વિષય વિકાર મિટાઓ, પાપ હરોં દેવા,
શ્રદ્ધા ભકિત બઢાઓ, સન્તનકી સેવા.....ૐ જય—

શ્રી વિષ્ણુ સ્તુતિ

શાન્તાકારં ભુજંગ શયનં, પદ્મનાભં સુરેશમ્ ।
વિશ્વાધારં, ગગન સદૃશં, મેઘવર્ણં શુભાંગમ્ ।
લક્ષ્મીકાન્તં, કમલનયનં, યોગિભિર્ધ્યાનગમ્યમ્ ।
વન્દે વિષ્ણું, ભવભયહરં, સર્વ લોકૈક નાથમ્ ।

શ્રી મહાદેવ સ્તુતિ

વંદે દેવ ઉમાપતિ, સુરગુરું, વંદે જગત કારણમ્
વંદે પન્નગ ભૂષણં મૃગધરં, વંદે પશુનાપતિમ્
વંદે સૂર્યશશાંક, વહિનયનં, વંદે મુકુંદપ્રિયમ્
વંદે ભકત જનાશ્રયં ચ વરદં વંદે શિવશંકરમ્

દશ અવતારની આરતી

જયદેવ જયદેવ । જય સદ્દ્ગુરૂ સ્વામી ! પ્રભુ, જય સદ્ગુરૂ સ્વામી.
આરતી કીજે નકલંક દેવની અક્ષય પદ ધામી ॥ જયદેવ ॥ ધૃવ
પ્રથમ મચ્છ અવતાર, માર્યો શંખાસુર પાપી ॥ પ્રભુ માર્યો ૦
ચાર વેદ લાવીને દીધા, બ્રહ્માને આપ્યા. ॥ જય દેવ ॥ ૧
બીજો કચ્છ અવતાર, પર્વત પીઠ ઉપર ધાર્યો ॥ પ્રભુ પર્વત ૦
સાત સમુદ્ર મંથન કરીને, ચૌદ રતન કાઢયાં ॥ જય દેવ ॥ ૨
ત્રીજો વરાહ અવતાર, માર્યો હિરણ્યાક્ષ પાપી ॥ પ્રભુ માર્યો ૦
દાઢે ગ્રહી લઈ આવ્યા, અવની ઉર સ્થાપી ॥ જય દેવ ॥ ૩
ચોથો નરસિંહ અવતાર, માર્યો હિરણ્યકશ્યપ ભૂપ ॥ પ્રભુ માર્યો ॥ ૦
નખથી માર્યો પાપી, લઇ નરસિંહ રૂપ ॥ જય દેવ ॥ ૪
પાંચમે મહા બલિરાય, દેખી સુરનર કાંપ્યા ॥ પ્રભુ દેખી ॥ ૦
વામન રૂપ ધરી બલીને, પાતાળે ચાંપ્યા ॥ જય દેવ ॥ ૫
છઠ્ઠે પરશુરામ અવતાર, ફરશી હાથોમાં લીધી ॥ પ્રભુ ફરશી ૦
સહસ્ત્રાર્જુન મારીને પૃથ્વી, નક્ષત્રી કીધી ॥ જય દેવા ॥ ૬
સાતમે રામ અવતાર, આનંદ કૌશલ્યા પામી ॥ પ્રભુ આનંદ ૦
દશમુખ રાવણ માર્યો, સીતાના સ્વામી ॥ જય દેવ ॥ ૭
આઠમે મથુરામાં અવતાર, ગોવિંદ ગોકુળ ગૌ ચારી ॥ પ્રભુ ગોવિંદ ૦
મામા કંસને માર્યો, ગોવર્ધન ધારી ॥ જય દેવ ॥ ૮
નવમે બુદ્ધ અવતાર, ભાર ભૂમિ પર વાર્યો ॥ પ્રભુ ભાર ૦
ધ્યાન ધરી ધણીધર બેઠા, યોગ યુગાત સાધ્યો ॥ જય દેવ ॥ ૯
દશમે નકલંકી અવતાર, પૃથ્વી નકલંકી કરશે ॥ પ્રભુ પૃથ્વી ૦
મ્લેચ્છને મારીને, હરિ સુધ સેવકની લેશે ॥ જય દેવા ॥ ૧૦
દશ અવતારની આરતી, જે કોઈ ભાવે ગાશે ॥ પ્રભુ જે કોઇ ૦
આરતી બોલ્યા સદ્દ્ગુરૂ બ્રહ્મા, મોક્ષગતિ થશે ॥ જય દેવ ॥ ૧૧

શ્રી નિષ્કલંકી નારાયણ ભગવાન કી જય
શ્રી સદ્ગુરૂ ઇમામશાહ મહારાજ કી જય
શ્રી સતપંથ સનાતન ધર્મકી જય

realpatidar.com